EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

Reginald şi Clovis, personajele preferate ale lui Saki, sînt de fapt copii ai lui Wilde: între ei are loc un schimb necontenit de vorbe de spirit şi absurdităţi, care nu încetează să ne uluiască şi să ne farmece, dar în spatele cărora simţim prezenţa unui spirit mai dur şi mai puţin complezent decît al lui Wilde.

GRAHAM GREENE

Lei 5,25

113

1969

SAKI • LIGHIOANE ŞI SUPRALIGHIOANE

SAKI

LIGHIOANE ŞI SUPRALIGHIOANE

COLECŢIA MERIDIANE

Desenul copertei de: *Mircea Dumitrescu*

THE BODLEY HEAD
SAKI
Selected and introduced by
J.W. Lambert
The Bodley Head
LONDON

Saki

Lighioane
și
supralighioane

În românește de *Radu Nichita*

Editura pentru Literatură Universală

București • 1969

CUVÎNT ÎNAINTE

„Il n'y a pas d'humour heureux"
EUGEN IONESCU

În legătură cu pseudonimul Saki, anecdotica literară engleză propune două explicații. Cea dintîi ar fi că purtătorul lui, consacrat ca atare în posteritate, și l-a ales potrivit numelui unui personaj cîntat în *„Rubayiat"*-ele clasicului persan Omar Khayam: tînărul paharnic Saki, cel cu „veselă menire la ospețe". A doua vrea ca pseudonimul să derive dintr-un nume dat de către credincioși lui Budha: „Sakya Muni", adică, în indiană, „iluminatul" sau, într-o tălmăcire mai laică, „cel lipsit de prejudecăți". Disputa e destul de lipsită de umor în încercarea de a descifra pedant personalitatea unui scriitor care a avut înainte de toate vocația surîsului. Își va fi vrut Hector Hugh Munro, cum îl chema de fapt, zîmbetul îmbietor-elegiac al tînărului paharnic care, umplîndu-ți cupa în toiul petrecerii, știe că „și aceasta, la fel cu toate, sfîrși-va prin a fi deșartă" (Omar Khayam)? Sau a rîvnit el la enigma multiplelor chipuri ale lui Budha, cu acea impenetrabilă expresie care poate să fie *și* surîs?

Contemporanii fiind unanimi în a-l zugrăvi ca pe un gentleman de o desăvîrșită discreție, să ne conformăm

şi noi urbanităţii lui, ocupîndu-ne în primul rînd de lucrurile despre care Saki a socotit de cuviinţă că pot fi dezvăluite publicului. Acestea alcătuiesc cu totul o mică bibliotecă de şapte volume dintre care cinci de schiţe: *Reginald în Rusia* (1910), *Cronicile lui Clovis* (1912), *Lighioane şi supralighioane* (1914), cu postumele *Jucăriile păcii* (1919) şi *Oul pătrat* (1924), plus două scurte romane *Insuportabilul Bassington* (1912) şi *Cînd a sosit Wilhelm* (1914); o lucrare de savantă compilaţie istorică, *Măreţia imperiului rus îi apăruse* în 1899, dar, evident sub numele său adevărat, deoarece nu se consacrase încă umorului.

Biografia jalonată de aceste titluri e relativ lipsită de evenimente. Cea mai răsunătoare dintre datele familiale aparţine unui străbun devorat prin 1792 de un tigru în timpul unei vînători în India şi devenit apoi eroul unei cromolitografii destul de populare în Anglia evului victorian sub titlul „Moartea lui Munrow"; ironia sorţii a vrut, pesemne, ca şi numele să-i fie mutilat postum de o greşeală tipografică. Sinistrul accident perpetuat cromolitografic în memoria ironistului de mai tîrziu a devenit pentru exegeţi o sursă de explicare atît a frecvenţei „lighioanelor" în miniaturile lui Saki, cît şi a candidei ferocităţi a personajelor-copii, capabili să contemple sau să-şi imagineze netulburaţi cele mai cumplite calamităţi (vedeţi-l, bunăoară, pe micul Nicholas din „Debaraua" în faţa tapiseriei care înfăţişează un vînător pîndit de lupi).

Încercînd să pastişăm modul de „distanţare" al lui Saki faţă de peripeţiile eroilor lui, am spune mai departe că tragica dispariţie a străbunului n-a avut consecinţe tragice pentru descendenţi. Aceştia au prosperat în administraţia colonială britanică din Indii, unde, la

Akyab, în Burma, în familia unui ofiţer superior de poliţie, s-a născut la 18 decembrie 1870 scriitorul. Inevitabilele studii la colegiile din metropolă, inevitabilele mătuşi fete-bătrîne în casa cărora creştea pe atunci progenitura oficialităţilor coloniale, inevitabila obligaţie de a urma, măcar pentru încercare, cariera paternă, acestea sînt, pe scurt, preludiile biografice ale operei. Cu o singură menţiune, şi anume că mătuşile vor fi în proza lui Saki nu mai puţin frecvente decît „lighioanele" şi, moralmente, la fel de devoratoare (bogata corespondenţă a scriitorului atestă într-adevăr existenţa prototipurilor reale ale acestora de-a lungul întregii lui copilării şi adolescenţe).

Dînd greş în cariera administrativă şi nesatisfăcut de roadele cercetărilor istorice, cărora li se dedicase după întoarcerea în Anglia, tînărul Hector Hugh Munro optează pentru gazetărie; debutul şi-l face ca foiletonist şi cronicar parlamentar al lui „Westminster Gazette", apoi devine corespondent în străinătate al lui „Morning Post", petrecînd şase ani, din 1902 pînă în 1908, într-o continuă peregrinare, de la Petrograd şi Baku pînă la Varşovia, Belgrad şi Istambul. Pseudonimul datează din această perioadă cînd autorul de ficţiune umoristică a simţit, probabil, nevoia să se deosebească de reporterul evenimentelor reale, deşi calitatea esenţială a talentului său se întrevede cu prisosinţă şi în relatarea acestora. Succesul lui Saki a făcut ca, treptat, Hector Hugh Munro să se retragă din publicistică pentru a lăsa loc exclusiv purtătorului de pseudonim. Numele real mai avea să-i apară în presa engleză a timpului o singură dată, la 14 noiembrie 1916, cînd o depeşă de pe frontul din Franţa anunţa laconic moartea într-o tranşee din Beaumont-Hamel a

infanteristului puşcaş H.H. Munro. Avea patruzeci şi şase de ani, se înrolase voluntar şi căzuse într-o noapte de totală acalmie, întocmai ca un personaj din Erich-Maria Remarque, ridicînd capul către un tovarăş de tranşee, căruia a mai apucat să-i strige : „Pentru numele lui Dumnezeu, stinge-ţi ţigara !"

După care, s-a făcut tăcere ; tăcere totală pentru omul Munro, relativă pentru scriitorul Saki, care a fost în bună măsură „nedescoperit" de către publicul mare, pînă în aceste din urmă decenii de după al doilea război mondial.

De unde însă „acoperirea" ?

În Anglia din preajma primei conflagraţii, scurta vogă a autorului de miniaturi umoristice fusese contemporană cu aceea a unor scriitori mai prolifici şi, totodată, mai apropiaţi prin structura lor de marile curente ale opiniei publice în căutare de liman printre furtunile politice şi morale stîrnite de război. Bernard Shaw, H. G. Wells, Arnold Bennett, John Galsworthy, în generaţia cărora debutase H.H. Munro, aveau să-şi dea majoritatea marilor opere abia de la moartea lui Saki încoace. Cele şapte volume ale lui au apucat astfel să strălucească doar ca nişte efemere scînteieri de spirit, pe fundalul unor imense vîlvătăi ale Spiritului, unele destul de iconoclaste, precum Bernard Shaw, bunăoară, ca să poată părea a fi „ultimul cuvînt" al acelei vremi. „Redescoperirea" lui Saki nu trebuie luată în sensul că între timp vîlvătăile lui Shaw şi ale altora şi-ar fi pierdut din strălucire, ci mai degrabă ca o dovadă că privirea cititorului de după al doilea război este mai înzestrată, mai adaptată să desluşească şi scînteia creatorului „Lighioanelor".

Umorul „negru", la fel de greu de definit ca şi umorul pur şi simplu, „politeţea disperării", cum i s-a mai spus, (Chris Marker) „duşmanul de moarte al oricărei sentimentalităţi" (André Breton), umorul fără pic de amabilitate şi complezenţă, vitriolant pînă la a nu se bucura nici de satisfacţia vitriolării, n-a dus niciodată lipsă de reprezentanţi şi nici de public. Şi nici nu e prima oară cînd o epocă de dezastre şi de ameninţări cu dezastre îşi exprimă în această formă de umor politeţea disperării sale. Ar putea fi foarte semnificativă, de exemplu, o paralelă între ambianţa spirituală a creaţiei lui Jonathan Swift, contemporană, la sfîrşitul secolului al XVII-lea şi începutul secolului al XVIII-lea, cu năruirea puritanismului, şi cea a „redescoperirii" lui Saki, tocmai în a doua jumătate a secolului XX, martora prăbuşirii atîtor sacrosancte convenţii ale „respectabilităţii" britanice.

Din perspectiva acestei jumătăţi de veac, Saki apare ca un înaintaş al lui Kingsley Amis (pentru lumea mătuşilor), Roald Dahl (pentru lumea uneori fantastă), Ronald Searle (pentru lumea copiilor), sensibil, ca şi aceşti contemporani ai noştri, la absurdul cotidian, la fel de fără cruţare ca şi ei faţă de ceea ce degradează într-un chip sau altul omenia, şi plin de aceeaşi otrăvită amărăciune, care distilează ironia în sarcasm. Graham Greene, prefaţînd o mică antologie pe care a alcătuit-o din schiţele lui Saki, observa că Clovis şi Reginald, două personaje predilecte ale acestuia şi, de fapt, purtătorii lui de cuvînt, „sînt copii de-ai lui Wilde... în care simţim prezenţa unui spirit mai dur, mai puţin complezent decît al lui Wilde." Într-adevăr, duritatea este acea notă distinctivă care, deosebindu-l pe Saki de Wilde, precum praful de puşcă de focul de artificii, orbitor dar inofensiv, l-a apropiat de stră-stră-nepoţi.

Ingratitudinea unor asemenea „redescoperiri" începe acolo de unde Saki nu se poate confunda întru totul nici

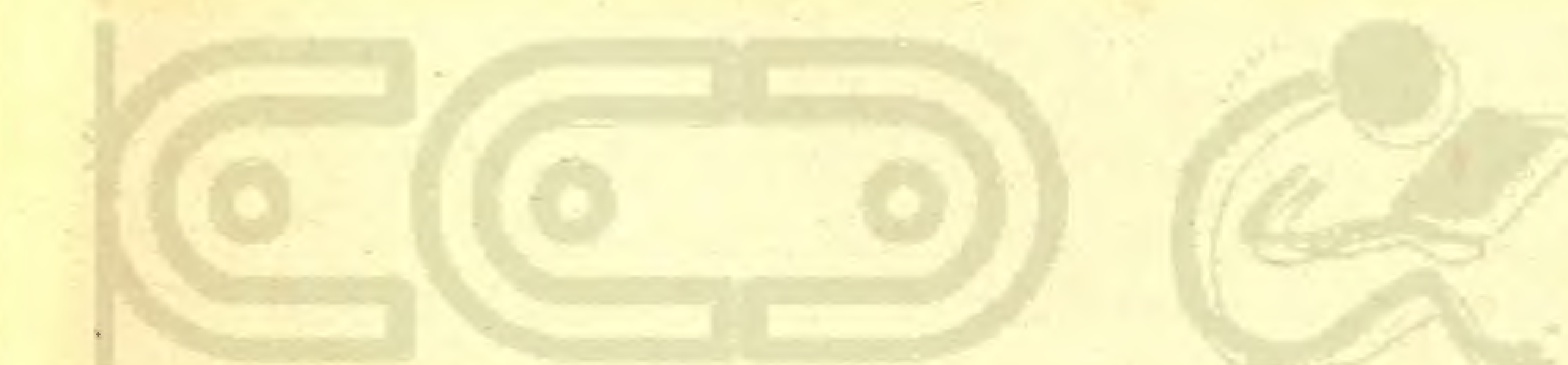
cu stră-stră-nepoţii. În mijlocul umoriştilor „negri" nonconformişti din actuala generaţie a „furioşilor", el face cumva acelaşi efect ca o redingotă de croială tradiţională într-o garderobă de „*hippies*". Primul lui păcat este că mai scria încă „frumos", ca să nu spunem „respectabil", atribut pe care, desigur, îl detesta. Mai mult decît o deprindere de *beau-monde*, aceasta pare să fi fost o trăsătură temperamentală. Rothay Reynolds, un prieten intim, care l-a văzut nu o dată la masa de lucru, îşi aminteşte că „scria încet, cu o mînă foarte sigură, rareori ştergînd cîte un cuvînt sau corectîndu-se. Expresia lui şi mişcarea mîinii dădeau impresia că desena şi nu că scria."

Într-adevăr, arta lui Saki este a unui filigranist în care cuvîntul uneori rar şi, poate, preţios, dar întotdeauna exact, alcătuieşte cu mizantropică minuţie portrete şi tablouri de gen. Acolo unde filigranul se alcătuieşte din trăsături intraductibile — precum, deseori, calamburul sau născocirea de nume proprii cu tîlc, cam în maniera comediografilor Restauraţiei — am evitat cu bună ştiinţă trimiterile explicative la subsolul paginii, antidotul sigur al oricărui umor, optînd pentru echivalenţe şi traducerea mai liberă.

RADU NICHITA

Din ciclul „REGINALD"

(1904)

Reginald despre vizite

Inconvenientul constă în aceea că, de fapt, *nu știi* niciodată cine anume este stăpînul sau stăpîna casei. Izbutești să le cunoști foxterrierii, crizantemele și, eventual, te informezi dacă anecdota cu căruciorul de copii poate fi lansată în salon în gura mare sau trebuie povestită confidențial fiecărui conviv în parte, de teamă să nu se scandalizeze opinia publică ; dar domnul gazdă sau doamna gazdă rămîn un fel de hinterland omenesc pentru explorarea căruia nu găsești timp nicicînd.

Aveam un amic în a cărui casă din Warwickshire am fost invitat odată și care își cultiva moșioara singur, deși în alte privințe era un om cît se poate de la locul lui. Nu mi-a dat niciodată prilejul să-l bănui că ar avea o inimă în piept, chit că nu mult după vizita mea, a fugit cu văduva unui îmblînzitor de lei și, stabilindu-se undeva pe țărmul Golfului Persic, a început să predea acolo lecții de golf ; desigur, un act atît de imoral face o impresie îngrozitoare,

căci nu era decît un jucător lipsit de pasiune, chiar dacă fapta în sine dovedește imaginație. Soția lui mi s-a părut într-adevăr demnă de toată compătimirea ; fugarul fusese singura persoană din casă capabilă să țină în frîu elanurile bucătăresei, iar acum era nevoită să-și marcheze invitațiile la dineu cu inițialele „D.V." [1]. Totuși, mai bine așa decît un scandal casnic ; o femeie care se desparte de bucătăreasa ei nu-și va redobîndi niciodată poziția în societate.

Același lucru, cred, e valabil și în ce privește gazdele ; rareori li se întîmplă să-și cunoască mai bine musafirii și deseori, tocmai cînd sînt pe punctul să te cunoască, se lasă păgubașe cu totul. Cînd am plecat de la persoanele acelea din Dorsetshire, plutea în aer ceva ca o adiere de gheață. Mai exact, mă invitaseră la vînătoare, ocupație pentru care, personal, nu am nici o aptitudine cît de cît strălucită. Tot ce-i în legătură cu potîrnichile mi se pare de o monotonie omorîtoare ; așa cum îți scapă una, îți scapă toate, cel puțin după experiența subsemnatului. Pe deasupra, în fumoar, făcuseră și efortul de a se amuza grosolan pe seama mea, cum că n-aș fi capabil să nimeresc o pasăre la o distanță de cinci metri, luare peste picior de-o manieră cam bovină, deoarece îmi sugerase niște vaci care s-ar apuca să bîzîie în jurul tăunului, imaginîndu-și că-l tachinează ele. Astfel, a doua zi de dimineață cînd m-am sculat o dată cu ivirea zorilor — știu precis că era în zori, pentru că din

[1] *Deo volente* (lat.), facă-se voia Domnului.

înaltul cerului se auzea ciocîrlia iar gazonul arăta de parcă fusese lăsat în aer liber toată noaptea — am pornit la hăituirea a tot ce se putea găsi mai bătător la ochi în materie de păsăret, am luat distanța cea mai apropiată pe care mi-o îngăduia vînatul și am tras cu toată știința mea de trăgător. Ulterior, au susținut că fusese o pasăre domestică ; *stupizenie*, pur și simplu ; era de o sălbăticie că ți se făcea părul măciucă, cel puțin la primele cîteva împușcături. Pe urmă, ce-i drept, s-a mai cumințit nițel iar după ultima fluturare din picior în semn de adio de la natura înconjurătoare, am putut chema un ajutor de grădinar ca să tîrîie stîrvul pînă în holul mare al conacului ; aici, în drum spre sufragerie, unde se servea micul dejun, toată lumea trebuia să-l vadă, vrînd-nevrînd. În ce mă privește, am preferat să iau micul dejun în camera mea, la etaj. Mai tîrziu, aveam să constat că masa de prînz îmi fusese condimentată nu tocmai în spiritul dragostei de aproape. Aceasta, presupun, din cauză că penajul de păun în casă aduce ghinion ; oricum, cînd mi-am luat rămas bun de la stăpîna casei, avea o privire de parcă o înțepase în ochi o pană liliachie.

Unele gazde, desigur, sînt gata să-ți ierte orice, chiar și un act de păunocid (dar există oare un asemenea cuvînt ?), cu condiția să fii destul de prezentabil și ieșit din comun ca să compensezi ce le lipsește celorlalți ; iar acești „ceilalți" *există*, ca, bunăoară, tînăra fată de bună condiție care citește romanele domnului Meredith și-și face apariția la masă cu o punctualitate

de-a dreptul anormală, îmbrăcată într-o rochie lucrată în casă și smerită la trup și la suflet. Eventual, va descoperi într-o bună zi drumul spre Indii și se va mărita acolo, pentru a se întoarce la baștină ca să admire arta onor membrilor Academiei Regale și să-și închipuie că un crevete în sos de șofran indian ține loc în vecii vecilor la tot ce am fost învățați noi să credem că este o gustare copioasă. Abia atunci devine cu adevărat un pericol public ; dar nici în cea mai primejdioasă formă nu poate fi atît de vătămătoare ca doamna care te mitraliază cu întrebări din domeniul micii publicități, fără ca tu s-o fi provocat nicicum. Așa, deunăzi, exact în clipa cînd mă străduiam să pricep măcar jumătate din cele ce spuneam, mă pomenesc întrebat de una dintre acele căutătoare de adevăruri fundamentale ale vieții la țară, cîte găini ar putea dumneaei să crească într-o ogradă de trei metri pe unu optzeci, sau cît o fi fost !

— Cohorte întregi, răspund eu, cu condiția să țineți porțile închise ; idee care nu-i venise pînă atunci, deoarece, am observat, tot restul mesei n-a mai scos o vorbă, clocind-o mintal.

Cum am mai spus, însă, niciodată *nu știi* de fapt care-i fondul cutărei persoane și se poate întîmpla chiar să greșești. Dar și în acest caz, sînt greșeli care, cu trecerea timpului, se dovedesc profitabile ; dacă n-am fi stricat relațiile cu coloniile noastre din America, n-am fi avut niciodată tipul de frumusețe masculină de peste ocean de la care să învățăm moda zilei, începînd cu frizura și terminînd cu croiala pantalonilor, pentru că și ideile, cred eu, trebuie să le luăm de undeva. Pînă și tipul de huligan a fost inventat, probabil, pe vremea străvechei culturi asiatice, înainte de a fi apucat noi să ne gîndim la el. „Anglia are datoria să se trezească“, cum bine a spus deunăzi ducele de Devonshire, nu-i așa ? Mă rog, putea s-o fi spus și altcineva. Nu că m-aș complace în disperare cu privire la viitor ; totdeauna au existat oameni care au disperat din cauza viitorului iar viitorul, o dată venit, a avut cuvinte dintre cele mai măgulitoare, superlative, pentru concordanța dintre fapte și previziunile lor. E îngrozitor să te gîndești că într-o bună zi, strănepoții amicilor vor crește mari și îți vor adresa și dînșii invitații amabile.

Sînt momente cînd nu poți să nu fii de acord cu Irod.

Reginald despre păcatele necapitale

FEMEIA CARE SPUNEA ADEVĂRUL

A fost o dată (susţinea Reginald) o femeie care spunea Adevărul. Bineînţeles, nu l-a spus chiar tot dintr-o dată; obiceiul acesta a năpădit-o treptat, precum pecinginea un trunchi aparent sănătos. Copii nu avea — dacă ar fi avut, altfel ar fi stat probabil lucrurile. Primele simptome le-a manifestat în legătură cu nişte bagatele, fără alt motiv mai deosebit decît că viaţa îi era cam deşartă, iar în chestiunile mărunte e atît de uşor să te pomeneşti spunînd Adevărul! Ulterior, îi deveni greu să deosebească lucrurile mai importante, astfel că, în cele din urmă, începu să spună Adevărul şi despre cîţi ani avea, declarînd deschis că împlinise patruzeci şi doi şi cinci luni; pînă într-atît era de scrupuloasă, încît nu omitea nici lunile. E foarte posibil ca acest Adevăr să fi impresionat plăcut îngerii din cer, în schimb, surorii ei mai mari nu-i făcu de loc plăcere. De ziua de naştere a Femeii, în locul biletelor de operă la care spera, sora mai mare îi dărui o vedere a oraşului sfînt Ierusalim vă-

zut dinspre Muntele Măslinilor, ceea ce e cu totul altceva. Răzbunarea unei surori mai mari se poate lăsa aşteptată; totuşi, precum Orient-Expresul soseşte la timpul potrivit, chit că după un orar propriu.

Prietenele Femeii încercară s-o abată de la prea marea-i devoţiune faţă de Adevăr, însă ea răspunse că adevărul îi era soţ; de unde, observară unii, era cu atît mai absurd să apară mereu în lume în compania soţului ei. (Nici o femeie cu adevărat înţeleaptă nu ia masa de prînz împreună cu soţul, dacă vrea ca la cină să-i producă o impresie străfulgerătoare; soţului trebuie să-i laşi timp să uite; o singură după amiază nu e de ajuns.) De la o vreme, prietenele începură să i se rărească. Pasiunea ei pentru Adevăr nu era compatibilă cu o agendă mondenă din cale afară de bogată. Aşa, de exemplu, lui Miriam Klopstock i-a spus *Adevărul-adevărat* despre toaleta pe care o purtase la balul dat de soţii Ilexes. Miriam, desigur, îi ceruse o părere *sinceră-sinceră,* dar Femeia, care se ruga la biserică în fiece duminică pentru pace şi bună înţelegere, formulase o părere de loc pacificatoare.

Toată lumea era unanimă în a o deplînge că nu avea copii; un copil-doi în casă te mai înfrînează, chiar dacă inconştient, de la o prea slobodă familiaritate cu Adevărul. Copiii ne sînt daţi ca să taie aripile celor mai frumoase simţăminte ale noastre. Iată de ce teatrul, în pofida strădaniilor sale, nu izbuteşte să fie atît de artificial ca viaţa; pînă şi o dramă de Ibsen dez-

văluie în public, obligatoriu, o seamă de lucruri care față de copii sau servitori, se trec sub tăcere.

Se poate ca la rostirea de Adevăr s-o fi îndemnat vreo poruncă a destinului și ca o parte din vinovăție să revină, de drept, acestuia, dar pentru faptul de a nu avea copii nu era vinovată decît ea, Femeia, cel puțin sub aspectul a ceea ce se numește în justiție neglijență complice.

Încetul cu încetul, se simți devenind sclava a ceea ce fusese o dată o simplă pornire de răsfăț, pînă cînd, în cele din urmă, într-o bună zi, se lumină. Nu există femeie care să nu spună nouăzeci la sută din Adevăr croitoresei sale, restul de zece la sută reprezentînd acel minimum ireductibil de amăgire dincolo de care nu forțează nota nici o clientă care se respectă. Casa de mode condusă de *Madame* Draga, terenul de întîlnire a unor adevăruri în stare despuiată și a unor ficțiuni rezultate din îmbrăcare, fu locul unde Femeia simți că sosise în sfîrșit clipa supremului efort de a-și reîmprospăta spontanul dar al misiunii din vremurile bune. *Madame* însăși se afla într-o stare de spirit care stimula la aceasta, cu aerele dumisale de sfinx care știe absolut tot dar preferă să uite ce e mai important. In calitate de ministru de război ar fi fost, desigur, cel mai popular om din imperiu ; *Madame*, însă, se mulțumea să fie pur și simplu bogată.

— Dacă iau înăuntru de aici — fiți, vă rog, atentă, Miss Howard — și de dincoace, și de jur împrejur, așa... acuma-i bine... pot să jur c-o să vă cadă perfect.

Femeia avu un moment de șovăială ; părea că ralierea ei la punctul de vedere al lui *Madame* cerea un efort cu totul și cu totul neînsemnat. Obiceiul însă i se înrădăcinase prea adînc.

— Mă tem, bîigui ea, că e un picuț prea... prea...

Or, cu picuțul acesta îi fu dat să măsoare hăurile servituții sale față de Adevărul faptelor. *Madame* nu agrea să fie contrazisă pe tărîm profesional și, pe cît își pierdea *Madame* cumpătul, pe atît cîștiga în necumpătare nota de plată..

În cele din urmă, surveni și catastrofa pe care Femeia o presimțea de multă vreme ca fiind inevitabilă ; cauza fu unul dintre acele meschine adevăruri de fiecare zi ce nu-i dădeau pace în ceasurile ei de veghe. Într-o dimineață de miercuri rece și umedă, fără să-și aleagă cuvintele dar și fără să facă risipă de ele, îi spuse bucătăresei că era o bețivă. Mai tîrziu avea să-și amintească scena în culori atît de vii, încît parcă îi fusese zugrăvită în amintire de maestrul tablourilor de gen, Edwin Austin Abbey. În bucătăria Femeii, sub mîna bucătăresei, lucrurile mergeau excelent ; de data aceasta, însă, bucătăreasa fu aceea care merse, cu lucrurile sale, cu tot, în bucătăria altei Femei.

A doua zi se invită la prînz Miriam Klopstock. Femeile și elefanții nu uită niciodată o injurie.

RETICENȚA LADY-EI ANNE

Egbert intră în salonul încăpător, abia luminat, cu aerul omului care nu e sigur dacă pășește într-un coteț pentru porumbei sau într-o fabrică de praf de pușcă, fiind pregătit pentru amîndouă posibilitățile. Neînsemnatul schimb de focuri conjugale de peste masa din sufragerie, la prînz, nu adusese victoria nici uneia dintre părți iar acum se punea întrebarea dacă starea de spirit a Lady-ei Anne înclina către reluarea ostilităților sau depunerea armelor. Atitudinea ei în fotoliul înalt, cu spătar, de lîngă măsuța de ceai, vădea o rigiditate cumva prea ostentativă ; în întunericul după-amiezii de decembrie, *pince-nezul*-ul lui Egbert nu-l ajuta practic nicicum să deslușească expresia de pe fața soției.

Cu intenția de a sparge gheața indiferent de natura acesteia, Egbert dădu glas unei cugetări pe tema clar-obscurului care îndeamnă la religiozitate. Iarna sau în serile tîrzii de toamnă, de la 16.30 la 18, Egbert sau Lady Anne obișnuiau să rostească această cugetare, parte constitutivă

din viața lor conjugală. Replică consacrată la ea nu exista, astfel că nici Lady Anne nu dădu vreuna.

Don Tarquinio stătea lungit pe covorul persan, acumulînd căldură de la focul din cămin, cu o trufașă indiferență la eventuala proastă dispoziție a Lady-ei Anne. Genealogia lui era tot atît de impecabil persană ca și a covorului, iar capul lui gulerat intra în gloria celei de a doua ierni de existență. Numele de Don Tarquinio i-l dăduse un băiat de casă care avea unele înclinații renascentiste. Dinspre dînșii, Egbert și Lady Anne l-ar fi strigat inevitabil Pufi, dar nu erau ei oamenii care să se încăpățîneze.

Egbert își turnă puțin ceai. Cum tăcerea nu dădea semne că ar putea fi întreruptă din inițiativa Lady-ei Anne, se avîntă într-un nou efort eroic.

— Observația pe care am făcut-o la prînz era de natură pur academică, o încunoștiință el. Dumneata, se pare, i-ai acordat o semnificație personală cu totul nefundată.

Lady Anne persevera însă în sistemul defensiv al tăcerii. Botgrosul interveni din colivia lui în pauza astfel creată cu o arie din „Ifigenia în Taurida". Egbert o recunoscu pe loc, deoarece era singura arie pe care știa s-o fluiere botgrosul, celebru pentru aceasta încă de pe vremea cînd le fusese adus spre cumpărare. Și lui Egbert, și Lady-ei Anne le-ar fi făcut plăcere ceva din „Bătrînii oșteni din gardă", opera lor preferată. În materie de artă, aveau gusturi asemă-

nătoare. Amîndoi înclinau către ceea ce era onest şi explicit în creaţia artistică, precum bunăoară un tablou grăitor de la sine în ce priveşte subiectul, cu un ajutor substanţial din partea titlului. Un cal fără călăreţ, cu harnaşamentul într-o dezordine izbitoare, clătinîndu-se istovit la poarta unei curţi plină de femei palide, gata să leşine, totul însoţit de adnotarea „Veşti proaste", le sugera o catastrofă militară redată într-o manieră absolut accesibilă. Înţelegînd perfect ce voia să comunice artistul, puteau să dea explicaţii şi prietenilor înzestraţi cu o receptivitate mai greoaie.

Tăcerea continua. De regulă, după patru minute de muţenie introductivă, supărările Lady-ei Anne dobîndeau o formă articulată, ba chiar cu deosebire volubilă. Egbert luă ceainicul de lapte şi turnă niţel în farfurioara lui Don Tarquinio; cum farfurioara era plină ochi, provocă o mică revărsare extrem de dezagreabilă la vedere. Don Tarquinio îi aruncă o privire plină de mirată curiozitate, care, în clipa cînd Egbert îl pofti să lingă bunul risipit, se topi pe loc într-o inconştienţă perfect calculată. Don Tarquinio se pregătise să joace multe roluri în viaţă; acela de aspirator al impurităţilor de pe covoare nu figura însă printre ele.

— Spune şi dumneata dacă nu ne purtăm ca nişte copii mici, reîncepu Egbert sprinţar.

Poate Lady Anne gîndea la fel, în orice caz, n-o mărturisi cu glas tare.

— Îmi permit să observ că în oarecare măsură a fost vina mea, continuă el, pe un ton din

ce în ce mai puţin sprinţar. La urma urmei, admite şi dumneata, nu sînt decît un om ca toţi oamenii. De ce uiţi că sînt un om ca toţi oamenii?

Şi se apucă să peroreze asupra acestui aspect al problemei, de parcă insinuase cineva că ar fi fost croit după chipul şi asemănarea unui satir, cu părţi terminale de ţap acolo unde lua sfîrşit ceea ce era uman într-însul.

Botgrosul îşi reîncepu aria din „Ifigenia în Taurida". Egbert începu să se simtă deprimat. Lady Anne nu-şi bea ceaiul. Poate avea într-adevăr o indispoziţie. Dar Lady Anne, cînd avea o indispoziţie, nu obişnuia să manifeste reticenţe. „Nimeni nu ştie ce mi-e dat să îndur din cauza indigestiei", era una dintre confidenţele predilecte ale Lady-ei Anne; ignoranţa în acest domeniu nu putea proveni decît dintr-o proastă ascultare a spuselor domniei sale; cantitatea de informaţii furnizate de Lady Anne pe această temă ar fi fost suficientă pentru o monografie.

Evident, Lady Anne nu avea o indispoziţie.

Egbert, care începu să se simtă neîndreptăţit, trecu, cum era şi firesc, la concesii.

— Îmi permit să precizez, declară el, aşezîndu-se pe covorul din faţa căminului, cît mai în centru, atît cît îi îngăduia Don Tarquinio, îmi permit să precizez că reproşurile pe care mi le-ai făcut erau, poate, meritate. În măsura în care sînt capabil s-o iau de la capăt pe o cale mai fericită pentru noi amîndoi, ţin să-ţi promit solemn că voi începe o viaţă nouă.

Posibilitățile de a-și respecta promisiunea îi inspirau o vagă neliniște. În cumpăna vieții, ispitele i se arătau sub o înfățișare nu stăruitoare, dar demnă de a fi degustată, precum unui băiețaș uitat de ai săi care-și pretinde darul de Crăciun în februarie, fără alt argument mai serios decît că nu-l căpătase în decembrie. Cît despre ideea de a ceda ispitelor, îl preocupa la fel de puțin ca aceea de a-și procura cuțite de pește și boauri de pene din tezaurele pe care doamnele de bună condiție sînt chemate să le sacrifice prin intermediul micii publicități vreme de douăsprezece luni pe an. Și totuși, în gestul lui de a renunța fără să i-o ceară nimeni la niște posibile monstruozități latente, era ceva impresionant.

Lady Anne nu dădu nici un semn că ar fi impresionată.

Prin ochelarii săi, Egbert îi aruncă o privire iritată. A sorbi pînă la fund cupa unei dispute cu Lady Anne nu era o noutate. Dar a sorbi pînă la fund cupa unui monolog i se păru și nemaipomenit și umilitor.

— E timpul să mă îmbrac pentru cină, o anunță el, cu un glas în care se străduia să strecoare o notă cît mai dură.

În ușă, sub imperiul unei supreme slăbiciuni, făcu o ultimă tentativă.

— Spune și dumneata dacă nu sîntem niște proști micuți ?

„Imbecil de-a binelea" comentă în sinea sa Don Tarquinio în clipa cînd ușa, închizîndu-se, marcă retragerea lui Egbert. Apoi ridicîndu-și în aer catifelatele labe dinainte, se avîntă dintr-un salt pe raftul cu cărți aflat chiar sub colivia botgrosului. Era prima oară cînd Don Tarquinio vădea să fi luat act de existența păsării, dar el îmbina o teorie strategică formată în răstimpul cîtorva generații cu o precizie tactică întemeiată pe o matură deliberare. Botgrosul, care pînă atunci se umflase în pene ca un adevărat despot, se reduse subit la o treime din volumul său normal, după care, cu o neajutorată bătaie din aripi, scoase un piuit asurzitor. Costase douăzeci și șapte de șilingi, fără să punem la socoteală colivia, dar Lady Anne nu arătă prin nici un gest că ar dori să intervină. Lady Anne murise de două ceasuri.

SÎNGEROASA VRĂJMĂȘIE DIN LOCUL NUMIT IAZUL CU BROAȘTE

Poem epic din viața la țară

Vatra părintească a familiei Crick se afla într-un loc numit Iazul cu Broaște, pe aceeași costișă însingurată unde soarta aruncase și căminul părintesc al familiei Saunders, în vreme ce pe mile întregi de jur împrejurul celor două așezări nu se văzuse de cînd lumea vreun alt vecin, vreun horn sau măcar un cimitir care să vestească bucuria comuniunii omenești și a vieții îndelaolaltă. Nimic decît arătură și pădure, și hambare, și drumuri vicinale, și paragină. Așa era la Iazul cu Broaște dar chiar așa fiind, Iazul cu Broaște își avea istoria sa.

S-ar fi crezut că azvîrlite în beznaticele împrejurimi ale unui tîrgușor uitat de Dumnezeu, aceste două rămurele desprinse din Marele Arbore al Umanității se vor fi sprijinit una pe cealaltă, în solidaritatea ce-o nasc împrejurările de viață înrudite și o însingurare deopotrivă împărtășită. Poate că odinioară, așa va fi fost; dar în firea lucrurilor sta scris ca la Iazul cu

Broaște lucrurile să se orînduiască pe dos. Exact pe dos. Soarta care legase cele două neamuri într-o atît de implacabilă întovărășire a cuiburilor lor strămoșești a vrut ca gospodarii din familia Crick să hrănească și să crească pe întinsul pămînturilor ce le aparțineau tot soiul de păsări domestice, pe cîtă vreme în gospodarii din familia Saunders sădise o firească pornire către micul zarzavat. Într-asta a sălășluit, precum scînteia din care izbucnește o pălălaie, pricina vrajbei și a înfierbîntării spiritelor. Căci nu era prima oară cînd omul de tip vegetarian-legumicol avea un dinte contra celui de tip carnivor-avicol ; urme ale acestui dinte se pot găsi și în capitolul patru din Geneză. Or, într-o după amiază însorită de către sfîrșitul primăverii, izbucni conflictul și izbucni așa cum se întîmplă de cele mai deseori în asemenea cazuri, sub amăgitorul chip al hazardului și banalității. O găină din familia Crick, dînd ascultare instinctelor de vagabondaj ale speței sale și plictisită de propriile legitime teritorii de scormonit, se avîntă peste zidul nu prea înalt care hotărnicea reședința vecinilor. Iar aici, cu înfrigurata conștiință că timpul de care dispunea și libertatea de acțiune îi puteau fi zăgăzuite, rătăcita galinacee scormoni și rîcîi, și ciuguli, și săpă taman în îmbietorul strat ce fusese pregătit pentru desfătarea și huzurul unei întregi colonii de cepe. Mici averse de pulbere a fostelor îngrășăminte și răsaduri țîșneau dinaintea găinii și dinapoi în vreme ce teatrul operațiunilor ei cîștiga în întindere văzînd cu ochii. Ce-

pele se aflau în mare suferință. Doamna Saunders, care, tocmai în acea nefericită clipă se preumbla pe aleea grădinii în scopul de a-și umple sufletul de oprobriu la adresa samavolniciei buruienilor ce creșteau mai iute decît se îngrijea să le plivească domnia sa sau bunul dumisale soț, înmărmuri cuprinsă de o derută fără glas în fața acestei pagube cu mult mai monumentale. În ceasul acela al restriștei sale, doamna Saunders, transformîndu-se din instinct în Mama Terra, adună în mîinile-i încăpătoare bulgări mari din solul brun, mustos ce-i zăcea la picioare și, cu o cutremurătoare sinceritate în intenții, deși cu mijloace nu dintre cele mai adecvate scopului și ca atare, meschine, dezlănțui asupra amatoarei de pleașcă o ploaie de proiectile de pămînt care, explodînd, stîrniră într-un potop de cotcodăceli protestele și panica orătaniei, pe cale de a-și lua tălpășița în goana mare. A-ți păstra calmul la ananghie, iată o virtute de care sînt lipsite nu numai găinile, dar și femeile în genere, astfel că în timp ce doamna Saunders declama la căpătîiul stratului său de ceapă pasaje întregi din dicționarul expresiilor argotice, în măsura în care o conștiință neconformistă le îngăduie să fie recitate ori cîntate, urmașa speței galinacee adusă în Europa de către Vasco da Gama stîrnea toate ecourile din Iazul cu Broaște printr-o serie de crescendo-uri repetate de asonanțe țîșnite din gîtlej ce impuneau atenției nemaipomenitele sale suferințe. Doamna Crick avea o familie căreia nu-i mai dădea de capăt, de

unde și privilegiul de care se bucura în casă de a ajunge vertiginos la capătul nervilor, astfel că, o dată informată de către unul dintre omniprezenții săi urmași, cu toată forța de convingere a martorului ocular, că vecina uitase pînă într-atît de buna cuviință, încît aruncase cu pietre în găina dumisale — cea mai strașnică găină a dumisale, cea mai harnică ouătoare din ținut — ideile i se înveșmîntară într-un limbaj „necorespunzător cu o femeie care merge la biserică", sau cel puțin așa îl caracteriză doamna Saunders, căreia respectivul limbaj îi era adresat în principal. Altminteri, în ce-o privea, nu se mira nicicum de năravul doamnei Crick de a-și lăsa găinile să se pripășească prin grădinile din proprietatea altora și, pe deasupra, să mai și insulte de hatîrul lor, cînd își amintea prea bine și alte lucruri pe seama doamnei Crick, iar acesteia, simultan, i se deșteptară în memorie unele tăinuite episoade din trecutul Susanei Saunders, care nu contribuiau de loc la bunul său renume. „O, amintire, toate-s trecătoare, numai tu, nemuritoare", și în lumina spălăcită a după amiezii de aprilie, cele două femei se înfruntă de pe pozițiile ce le reveneau de o parte și de alta a zidului-tribună, rememorînd, cu un cutremurător suflu retoric, petele mai mari și mai mici de pe răbojul fiecărei familii. Avusese doamna Crick o mătușă care-a murit ca o cerșetoare într-un azil din Exeter, ei bine, toată lumea știa de unchiul dinspre partea mamei al doamnei Saunders, care și-a băut și hainele de pe el, pînă, de bețiv ce era, a dat ortul

popii, fără să mai vorbim de verişorul din Bristol al doamnei Crick! Judecînd după stridenţa tonului de triumf cu care a fost lansat numele acestuia, nu putem crede decît că la activul lui figura crima de a fi şterpelit cel puţin o catedrală, dar, dat fiind că amîndouă scotocitoarele de trecut vorbeau în acelaşi timp, era greu de aflat în ce consta infamia verişorului, spre deosebire de scandalul care arunca o umbră asupra amintirii soacrei fratelui doamnei Saunders, aceasta fiind, eventual regicidă şi categoric, potrivit descripţiei întreprinse de doamna Crick, o persoană neonorabilă. În cele din urmă, cu aerul de apogeu al urei îndelung acumulate, fiecare dintre părţile beligerante o încunoştiinţă pe cealaltă că nu era „o lady", după care se retraseră într-o tăcere măreaţă, simţind că nu le mai rămăsese nimic de spus. Piţigoii ciripeau prin merii în floare, albinele bîzîiau dînd roată tufelor de măceş, soarele în asfinţit îşi înclina graţios lumina peste grădini, dar între cele două proprietăţi învecinate se ridicase un zid de ură, neclintită şi necumpănită.

Fatalmente, capii de parte bărbătească ai familiilor fură atraşi în conflict, copiilor din ambele tabere interzicîndu-li-se să aibă de a face, sub orice formă, cu descendenţii de neam prost ai inamicului. Avînd zilnic de parcurs mai bine de trei mile pe acelaşi drum pînă la şcoală, situaţia era cum nu se poate mai stînjenitoare, dar se întîmplă şi din astea. Astfel, fu suprimată orice comunicare între cele două domenii, cu excepţia pisicilor. Spre marele regret al

doamnei Saunders, zvonuri din ce în ce mai stăruitoare îl indicau pe motanul Crick drept tată prezumtiv al diferitelor generaţii născute cu o evidenţă indiscutabilă din pisica Saunders. Doamna Saunders aruncă progeniturile, dar ruşinea nu se şterse.

Trecu primăvara şi veni vara, trecu vara şi veni şi iarna, dar sîngeroasa vrăjmăşie supravieţui trecătoarelor anotimpuri. Ce-i drept, o singură dată se păru că atottămăduitoarea înrîurire a religiei va readuce în Iazul cu Broaşte buna înţelegere de odinioară ; familiile învrăjmăşite se pomeniră aşezate alături în atmosfera plină de dulceaţă sufletească a ceaiului de Sîmbăta Morţilor, unde imnurile, pomenind răposatele rubedenii, se topeau în filtrul alcătuit din frunze de ceai şi apă fiartă iar îndemnurile strecurate la ureche de strigoi erau temperate de simţul frumosului ce veghease la garnisirea unor brioşi, vîrtoase cum scrie la carte ; or, aici, copleşită de sărbătoreasca pioşenie a mediului, doamna Saunders se simţi cuprinsă de un sentiment atît de înălţător, încît îi comunică doamnei Crick, deşi, ce-i drept, pe un ton circumspect, că reuniunea i se părea plăcută. Doamna Crick, sub influenţa celei de a noua ceşti de ceai şi a unui al patrulea imn, îşi îngădui să spere cu glas tare că seara va fi şi în continuare plăcută, dar o stîngace aluzie a domnului Saunders cu privire la faptul că zarzavaturile întîrziau să se coacă, reînsufleţi vrăjmăşia în ungherul unde se pitise, cu toată vechea acumulare de venin. Doamna Saunders se alătură zeloasă corului ce

3 — Lighioane şi supralighioane — c. 2807

intona imnul final despre pace şi bucurie, şi arhangheli, şi aureole însorite, dar gîndurile-i tot către mătuşa cerşetoare din Exeter trăgeau.

Trecură anii, iară unii dintre actorii acestei drame de la o margine de drum se petrecură şi ei pe necunoscutele meleaguri ale veşniciei; alte cepe crescură, înfloriră, îşi îndepliniră menirea, în vreme ce găina cu păcatul şi-l ispăşise de mult, sfîrşind cu picioarele înnodate şi cu o inefabilă împăcare în ochi, sub boltitul tavan al halei mari din Barnstaple.

În schimb, sîngeroasa vrăjmăşie din locul numit Iazul cu Broaşte durează şi în ziua de azi.

GABRIEL-ERNEST

— La dumneavoastră în pădure există o fiară sălbatică, spuse pictorul Cunningham în timp ce maşina îl ducea la gară. Fu singura remarcă pe care o făcu cu acest prilej, dar, dat fiind că Van Cheele vorbise fără întrerupere, tăcerea interlocutorului său trecuse neobservată.

— Vreo vulpe de pripas şi niscaiva nevăstuici mai sedentare. Nimic de care să merite să te temi, spuse Van Cheele.

Pictorul nu răspunse nicicum.

— Ce-aţi înţeles dumneavoastră prin „fiară sălbatică“ ? reluă Van Cheele mai tîrziu, în timp ce aşteptau pe peron.

— Nimic. Imaginaţia mea. Dar iată şi trenul, spuse Cunningham.

În după amiaza aceea, Van Cheele făcu una din regulatele sale plimbări prin petecul de pădure al cărei proprietar era. În biroul de la conac ţinea un bîtlan împăiat şi cunoştea după nume o sumedenie de flori de cîmp, astfel că mătuşa lui se putea socoti îndreptăţită să-l reco-

mande drept mare cunoscător în științele naturii. În orice caz, era mare amator de plimbări. Avea și obiceiul de a memora fără notițe tot ce vedea în timpul acestor expediții, nu atît în scopul de a contribui la progresul științific al epocii, cît de-a se asigura de subiecte de conversație pentru întoarcerea acasă. Își făcuse un punct de onoare din a nu întîrzia să aducă la cunoștința tuturor astfel de noutăți ca aceea că dăduseră în floare clopoțeii ; auditorii puteau să fi fost la curent cu evenimentul, fie și numai pentru că într-un anume anotimp era perfect verosimil, dar cel puțin rămîneau cu impresia că Van Cheele nu avea secrete față de dînșii.

Ce văzu însă Van Cheele în după amiaza aceea, se situa cu totul și cu totul în afara obișnuitului său cîmp de contacte cu natura. Pe o stîncă netedă ca în palmă, străjuind de sus un eleșteu adînc din scobitura unui desiș de stejari, se lungise să-și usuce voluptuos la soare mădularele și așa înnegrite, un băiat de vreo șaisprezece ani. Părul despărțit de o cărare, umed de pe urma recentului scăldat, îi stătea lipit de creștet iar ochii căprui deschis, atît de deschis încît se întrezărea într-înșii o sclipire aproape felină, cătau către Van Cheele și trîndav, și neîncrezător. Era o apariție neașteptată, drept care Van Cheele se pomeni în situația absolut inedită pentru el de a se gîndi înainte de a-și exprima punctul de vedere. De unde Dumnezeu putuse să răsară mutra asta de sălbăticiune ? Cu două luni în urmă, nevasta morarului pierduse un copil despre care se credea că-l luase apa morii, dar era un prunc și nu un flăcăiaș, aproape bărbat.

— Ce faci acolo ? îl întrebă.

— Nu se vede ? Stau la soare, răspunse băiatul.

— Casa unde ți-e ?

— Aici în pădure.

— N-ai să-mi spui că locuiești în pădure, ripostă Van Cheele.

— E o pădure tare frumoasă, făcu băiatul, cu o nuanță de condescendență în glas.

— Dar noaptea unde te culci ?

— Nu mă culc. Eu noaptea lucrez cel mai mult.

Van Cheele începu să aibă supărătoarea impresie că atacă o problemă ce-l depășea.

— Dar de mîncat, ce mănînci ? insistă el.

— Carne, răspunse băiatul, pronunțînd cuvîntul cu o delectare prelungită, de parcă îl simțea în cerul gurii.

— Carne ? De care carne ?

— Fiindcă vă interesează, poftim : iepuri de casă și de cîmp, păsări sălbatice și de casă, cîte-un miel, cînd e sezonul mieilor, copii, dacă pot să fac rost ; noaptea, cînd ies eu la vînat de obicei, copiii-s prea bine închiși în casă. N-am mai pus gura pe carne de copil de aproape două luni.

Făcîndu-se că nu observă ironia din ultima parte a replicii, Van Cheele își puse în gînd să-i smulgă băiatului mărturisirea că se deda la braconaj.

— Te lauzi că mănînci iepuri, dar vezi să n-o bagi pe mînecă (metaforă care, ţinînd seama de starea vestimentară a băiatului, nu era chiar cea mai la locul ei.) Iepurii de pe dealurile noastre sînt cam iuţi de picior.

— A, eu noaptea vînez în patru labe, fu răspunsul, oarecum enigmatic.

— Vrei să spui că ai un cîine de vînătoare, se hazardă Van Cheele.

Rostogolindu-se încetişor pe spate, băiatul rîse cu un hohot straniu, mocnit, simpatic ca un chicot şi neliniştitor ca o mîrîitură.

— Nu cred că s-a găsit cîinele care să fie amator de o plimbare cu mine, mai ales noaptea.

În mintea lui Van Cheele se strecură ideea că adolescentul acesta cu privirea ciudată şi cu un fel de a vorbi la fel de ciudat avea, categoric, ceva de fantasmă.

— Nu-ţi pot permite să stai la mine în pădure, îi declară el autoritar.

— Şi totuşi îmi închipui că mă preferaţi în pădure decît la dumneavoastră acasă, răspunse băiatul.

Eventualitatea de a vedea această sălbăticiune în stare nudă în mijlocul ordinei ireproşabile din locuinţa lui Van Cheele era, desigur, de natură să sperie pe oricine.

— Dacă nu pleci de bună voie, am să fiu nevoit să pun să te gonească, îl preveni el.

Cît ai clipi, băiatul se întoarse, îşi făcu vînt în eleşteu şi peste o clipă, îşi săltă trupul ud, strălucitor, cam la jumătate din înălţimea povîrnişului unde stătea Van Cheele. N-ar fi fost nimic extraordinar ca o asemenea mişcare s-o facă, bunăoară, o vidră ; pentru un simplu muritor, însă, lui Van Cheele, i se păru deajuns de uluitoare. Dîndu-se îndărăt fără să vrea, piciorul îi alunecă şi astfel, se pomeni că aproape bătea mătănii pe povîrnişul lunecos, cu ochii aceia gălbui ca de tigru la doi paşi de ochii săi. Schiţă gestul, mai degrabă instinctiv, de a duce mîna la gît. Băiatul hohoti iarăşi, cu un rîs din care mîrîitura aproape alungase chicotul, apoi, dintr-altă mişcare fulgerătoare, se cufundă, făcîndu-se nevăzut într-un morman de trestii şi ferigi înalte de pe malul celălalt.

— Ei să ştii că asemenea fiară sălbatică eu n-am mai pomenit ! exclamă Van Cheele ridicîndu-se în două picioare. Şi de o dată îi veniră în minte cuvintele lui Cunningham : „La dumneavoastră în pădure există o fiară sălbatică".

Întorcîndu-se agale spre casă, Van Cheele se puse să rememoreze în gînd diferitele evenimente locale care ar fi putut să constituie cît de cît o explicaţie pentru existenţa acestui năucitor tînăr lipsit de cea mai elementară educaţie.

În ultima vreme exista într-adevăr ceva care făcuse ca în pădure să se rărească vînatul ; din ogrăzile fermelor dispăreau păsări iar iepurii se înmulţeau într-un ritm neînţeles de lent ; îi ajunseseră la ureche şi plîngeri, cum că de pe păşune se furau miei cu grămada. Era oare posibil ca micul sălbatic să facă într-adevăr ravagii prin întreg ţinutul, însoţit de vreun cîine de braconaj dintre cei bine dresaţi ? Singur vorbise de vînat „în patru labe" noaptea, dar pe de altă

parte, lăsase să-i scape ciudatul amănunt că nici un cîine nu s-ar apropia de dînsul „mai ales noaptea". Aici era, categoric, un mister. Şi astfel, tot recapitulîndu-şi feluritele rapturi survenite de o lună, două, încoace, simţi deodată că, oprindu-se din plimbare, i se opreşte şi mintea în loc. Copilul, copilul care dispăruse de la moară cu două luni în urmă: explicaţia unanim acceptată era că o dată căzut în apa morii, fusese luat de curent, dar mama susţinuse cu încăpăţînare că auzise un ţipăt dinspre deal, adică din cu totul altă direcţie decît cursul apei. Desigur, era de neconceput, dar tare ar fi preferat ca micul sălbatic să nu fi spus nesăbuitele cuvinte despre carnea de copil pe care n-o mai gustase de două luni. Asemenea grozăvii nu se cade a fi rostite, nici măcar în glumă.

Contrar bunului său obicei, Van Cheele nu se mai simţi dispus să fie comunicativ pe tema descoperirii ce-o făcuse în pădure. Situaţia sa în societate, ca judecător de pace şi membru al consiliului parohial, putea să apară cumva compromisă de pe urma faptului că dădea găzduire pe moşie unui personaj atît de suspect; exista chiar riscul ca într-o bună zi să-i bată cineva la uşă cu o copioasă listă de despăgubiri pentru păsările şi mieii răpiţi. Seara, la cină, fu neobişnuit de tăcut.

— Ţi-a pierit glasul? îl întrebă mătuşa. Parc-ai fi dat ochi cu un lup.

Necunoscînd vechea zicală englezească la care se referea mătuşa, Van Cheele aprecie remarca

ei drept puţintel deplasată; dac-ar fi văzut *într-adevăr* un lup pe moşie, acest subiect ar fi înaripat pur şi simplu înnăscutul lui talent de a întreţine o conversaţie.

A doua zi dimineaţă, la micul dejun, dîndu-şi seama că senzaţia de jenă ce i-o lăsase întîmplarea din ajun nu se risipise pe de-a întregul, Van Cheele se hotărî să ia trenul pînă în oraşul capitală de district, să-l găsească pe Cunningham în orice văgăună s-ar fi aflat şi să afle de la dînsul ce anume văzuse ca să-l determine să afirme că în pădure exista o fiară sălbatică. O dată luată hotărîrea de mai sus, îşi recăpătă oarecum fireasca bună dispoziţie şi fredonînd un cîntecel vesel, se îndreptă spre salonaşul unde obişnuia să-şi fumeze nelipsita ţigară matinală. În clipa cînd trecu pragul, cîntecelul se transformă cam abrupt într-o exclamaţie de evlavioasă uimire. Plin de graţie şi într-o atitudine ce vădea aproape exagerat cea mai desăvîrşită relaxare, şedea lungit pe divan băiatul din pădure. Faţă de cum îl văzuse ultima dată Van Cheele, era mai puţin ud; încolo, în ţinuta lui, nici o schimbare cît de cît demnă de luat în seamă.

— Cum îndrăzneşti? întrebă Van Cheele furios.

— Dumneavoastră mi-aţi spus că nu mai am voie să stau în pădure, replică senin băiatul.

— Dar nu să vii aici. Închipuie-ţi ce s-ar întîmpla dacă te-ar vedea mătuşa.

Şi dornic să atenueze efectele catastrofice ale acestei eventualităţi, Van Cheele se grăbi să acopere cu paginile unui „Morning Post" tot ce se

putea acoperi din nepoftitul său vizitator. În aceeași clipă își făcu intrarea în salonaș și mătușa.

— Sărmanul băiat, s-a pierdut de ai săi... și și-a pierdut și memoria. Nu știe cum îl cheamă și nici de unde vine, explică Van Cheele în disperare de cauză, cu o privire temătoare către chipul micului orfelin, pentru a controla dacă, pe lîngă celelalte porniri primitive ale sale, nu intenționa cumva să arboreze și o neprihănire cu totul nelalocul ei.

Domnișoara Van Cheele păru interesată în cel mai înalt grad.

— Poate are niște inițiale pe lenjeria de corp, sugeră dumneaei.

— Mi se pare că și-a pierdut și lenjeria de corp, nu toată, dar aproape, spuse Van Cheele, făcîndu-și frenetic de lucru cu „Morning Post", ca nu cumva paginile să se deplaseze.

Un copil dezbrăcat și fără familie nu putea decît s-o emoționeze pe domnișoara Van Cheele, în același emoționant grad ca un pisoi aruncat sau un cățeluș abandonat.

— Trebuie să facem tot ce putem pentru el, hotărî domnișoara și, în scurt timp, mesagerul trimis special la presbiteriu, unde se afla un băiat de casă, se întoarse cu un costum marinăresc plus toate accesoriile necesare : cămașă, pantofi, guler etc.

În ochii lui Van Cheele, băiatul, chiar îmbrăcat, spălat și dichisit, nu-și pierdu nimic din aerul său fantast ; în schimb, mătușii i se păru delicios.

— Pînă aflăm cine e, declară ea, trebuie totuși să-l chemăm într-un fel, Gabriel-Ernest, de exemplu. Combinația asta de nume e și adorabilă, și convenabilă.

Van Cheele încuviință dar în forul său lăuntric se îndoi că respectiva combinație era aplicată unui copil și adorabil și convenabil. Temerile nu i se potoleau nicicum de fața cu asemenea fenomene ca bezmetica fugă din casă a credinciosului cîine de vînătoare care, de cînd apăruse băiatul, se încăpățîna să nu se întoarcă din cel mai îndepărtat ungher al livezii, unde, ca scuturat de friguri, scheuna într-una în vreme ce canarul care, de obicei, era la fel de activ pe plan vocal ca și Van Cheele, se consacrase unui repertoriu de piuituri îngrozite. Van Cheele fu și mai decis să-l consulte neîntîrziat pe Cunningham.

În timp ce el pleca la gară cu mașina, mătușa aranja ca Gabriel-Ernest s-o asiste la organizarea programului distractiv pentru copiii clasei ei de duminică, cărora le oferea în după amiaza aceea un ceai.

În primul moment, Cunningham se arătă prea puțin dispus să-și deschidă sufletul.

— Mama, se explică el, a murit de-o boală mintală așa că înțelegeți de ce nu-mi face nici o plăcere să insist asupra unei întîmplări ca aceea pe care poate am văzut-o sau am crezut c-o văd, și care e atît de fantastică, încît pare de domeniul imposibilului.

— Bine, dar *ce* ați văzut ? persevera Van Cheele.

— Întîmplarea pe care am crezut c-o văd e atît de ireală, încît nici un om cu mintea întreagă n-ar putea susține că s-a petrecut aievea. În ultima seară a vizitei mele la dumneavoastră, ședeam nu departe de poarta livezii, pe jumătate ascuns de gardul viu, și contemplam ultimele pîlpîiri ale amurgului. De o dată, privirea îmi fu atrasă de un băiat în pielea goală care, mi-am zis eu, s-o fi scăldat în eleșteul învecinat. În picioare pe culmea dealului, privea și el amurgul. Poza sa evoca atît de sugestiv pe aceea a unui faun sălbatic din cine știe ce mit păgîn, încît în aceeași clipă am și simțit dorința de a mi-l lua de model și dacă mai dispuneam de o clipă, cred că îl și strigam. Dar tocmai atunci soarele se făcu nevăzut, nuanțele de trandafiriu și portocaliu ale priveliștii pieriră, înlocuite de un cenușiu lipsit de căldură și, pe loc, se petrecu sub ochii mei ceva ce mă lăsă stupefiat: băiatul dispăruse și el.

— Cum adică ? S-a volatilizat de tot ? întrebă Van Cheele, ațîțat la culme.

— Nu, tocmai asta-i grozăvia, că nu de tot, răspunse artistul. Pe culmea dealului, unde îl văzusem cu o clipă înainte, stătea acum un lup, un lup imens, cu blana întunecată, cu colții strălucitori și niște ochi galbeni, plini de cruzime. Sînteți liber să credeți că...

Dar Van Cheele, neavînd timp pentru ceva atît de frivol ca speculațiile, se și găsea în drum spre gară, cu viteza secolului. La ideea de a trimite o telegramă renunțase. Pentru a face să se înțeleagă situația, formule ca : „Gabriel-Ernest lup“ sau „Păziți Scufița Roșie“, i se păreau deznădăjduitor de inadecvate, fără să mai vorbim că mătușa putea să le ia drept niște mesaje cifrate într-un cod pe care el neglijase să i-l comunice. Singura-i nădejde era să ajungă acasă înainte de scăpătatul soarelui. Taxiul pe care-l tocmi cum coborî din tren îl scoase pur și simplu din fire, atît de încet i se părea că se tîrîie de-a lungul drumurilor de țară, scăldate în trandafiriul și stînjeniul asfințitului. Cînd sosi, mătușa tocmai strîngea rămășițele dulciurilor.

— Gabriel-Ernest unde-i ? întrebă el aproape urlînd.

— Îl conduce acasă pe micuțul Toop, răspunse mătușa. Era atît de tîrziu, că m-am temut să-l las singurel. Ce spui de apusul ăsta de soare, nu-i adorabil ?

Dar Van Cheele, deși sensibil la splendorile cerului înspre soare-apune, nu zăbovi să divagheze pe tema lor. Cu o iuțeală pentru care nu avea nicicum aptitudini, se năpusti pe drumeagul îngust ce ducea la familia Toop. De o parte, susura rîușorul iute al morii, de cealaltă se întindea coasta pustie a dealului. Zarea lăsa să se întrevadă o bucată tot mai mică și mai mică din sîngeriul disc solar ; încă o cotitură, își spunea Van Cheele, și avea în sfîrșit să zărească atît de nepotrivita pereche după care alerga. În aceeași clipă, culorile priveliștii se stinseră brusc și de jur împrejur se așternu, parcă înfiorată, o lumină cenușie. Van Cheele, care auzi un strigăt scurt de groază, se opri din alergătură.

Nimeni nu i-a mai văzut, sub nici o formă, nici pe micuţul Toop şi nici pe Gabriel-Ernest, fără doar îmbrăcămintea acestuia din urmă, găsită vraişte în mijlocul drumului, de unde s-a şi tras concluzia că la căderea copilului în apă, însoţitorul s-a dezbrăcat şi s-a aruncat după el, încercînd zadarnic să-l salveze. Van Cheele şi cei cîţiva ţărani care se aflau prin apropiere la ora nenorocirii au declarat că se auzise un strigăt de copil chiar din direcţia unde au fost găsite lucrurile. Doamna Toop, care mai avea încă unsprezece copii, a suportat pierderea cu o resemnare plină de demnitate, în schimb, domnişoara Van Cheele a deplîns din inimă dispariţia fragedului său protejat. Din iniţiativa ei, interiorul bisericii parohiale s-a îmbogăţit cu o placă memorială „pentru veşnica pomenire a lui Gabriel-Ernest, tînărul necunoscut care şi-a sacrificat vitejeşte viaţa pentru aproapele său".

Van Cheele, căruia i se întîmpla rareori să iasă din cuvîntul mătuşii, a refuzat categoric să subscrie la placa memorială pentru veşnica amintire a lui Gabriel-Ernest.

CONTRARIETĂŢI

Vanessa Pennington avea un soţ care, cu puţine circumstanţe atenuante, era sărac, şi un admirator care, deşi cu dare de mînă, se găsea mereu la strîmtoare, datorită simţului onoarei. Averea îl făcuse să apară binevenit în ochii Vanessei dar codul lui moral îi poruncea să dispară şi s-o uite sau cel mult să se gîndească la dînsa în intervalele dintre alte multiple ocupaţii. Şi Alaric Clyde, cu toate că o iubea pe Vanessa convins că o va iubi pe vecie, treptat-treptat şi fără să-şi dea seama, îşi îngădui să se lase curtat şi cucerit de farmece mult mai mari; faptul că evita cu bună ştiinţă orice loc frecventat cît de cît de oameni îl socotea drept un surghiun ce şi-l impusese singur; inima-i, însă, căzuse de-adevăratelea în mrejele Singurătăţii, care Singurătate întruchipa pentru dînsul şi bunătate, şi frumuseţe. Tînăr, plin de vigoare, slobod, îţi e şi bine, şi frumos de unul singur. Mărturie, cohortele de bărbaţi care au fost o dată tineri şi slobozi iar acum îşi văd sufletele nă-

pădite de gunoiul cotidian, căci, după ce au cunoscut și iubit odinioară Singurătatea, s-au smuls de sub vraja ei, părăsind-o pentru cărările bătătorite.

Hoinar pe piscurile deșarte ale lumii, Clyde vîna și visa, aducător de moarte și răspînditor de bucurie precum un zeu din vechea Eladă, strămutîndu-se din sălaș în sălaș cu grajduri cu tot, cu servitori și însoțitori patrupezi, oaspete drag al înapoiatelor populații primitive așezate în sate sau nomade, prieten cu cine călătorea pe valuri și ucigaș a ce se călătorea pe sub ele, îmblînzind de jur împrejurul său toate fiarele. Pe țărmul înneguratelor lacuri de munte, împușca paserile sălbatice ce străbăteau în zbor jumătate din lumea veche ca să ajungă în bătaia puștii lui ; mai jos de Buhara asista la întrecerile călăreților circazieni cei nefasonați de civilizație ; tot pe-acolo, în cîte o ceainărie slab luminată vedea unul dintre superbele dansuri nefasonate ce nu se pot uita nicicînd ; sau, dînd un larg ocol pînă hăt, în valea Tigrului, înnota și făcea tumbe în apele-i iuți și răcoroase precum neaua. În acest timp, pe o străduță dosnică din Bayswater, Vanessa întocmea săptămînalele liste ale rufelor de dat la spălat, frecventa prăvăliile de solduri și în momentele cele mai romanțioase ale existenței ei, experimenta cîte o rețetă nouă pentru rasolul de pește. Cînd și cînd, se ducea la cîte o partidă de bridge, unde, dacă jocul nu era revelator, barem se putea afla o bogăție de știri din intimitățile caselor regale sau chiar imperiale. Într-un fel, Vanessa era fericită că Clyde se comporta atît de corect. Avea o înclinație înnăscută către respectabilitate, deși, în ce-o privește, ar fi preferat să se comporte respectabil într-un decor mai somptuos, unde exemplul ce-l da ar fi fost mai de efect. E ceva să duci o viață fără pată, dar și mai și este s-o duci în apropierea lui Hyde Park.

Or, iată că de-o dată, întreaga prețuire pentru respectabilitate și pentru înnăscutul simț al corectitudinii de care dădea dovadă Clyde, se pomeniră aruncate la vechituri, în rînd cu toate mărunțișurile netrebuincioase. Utile și de o importanță capitală la vremea lor, fuseseră scoase din uz de către moartea soțului Vanessei.

Vestea schimbării situației porni pe urmele lui Clyde cu o molcomă perseverență, din post-restant în post-restant, pînă în cele din urmă dădu peste el într-un punct mort din stepa orenburgheză. O analiză a propriilor sentimente la aflarea știrii i-ar fi părut extrem de dificilă. Parcele înlăturaseră un obstacol din calea lui absolut pe neașteptate (și nu fără a fi nițeluș îndatoritoare). Bucuria, după părerea lui, îl copleșea, simțămîntul de exaltare pe care îl încercase cu cîteva luni în urmă cînd, la capătul unei zile de hăituire zadarnică împușcase un leopard alb, același sentiment îl încerca încă o dată acum. Gata, desigur, să se întoarcă acasă și să ceară mîna Vanessei, era hotărît să formuleze o condiție și anume, să nu-și părăsească sub nici un chip noua dragoste. Vanessa urma să-l însoțească pe făgașul pasiunii lui, Singurătatea.

4 — Lighioane și supralighioane — c. 2807

Doamna salută întoarcerea iubitului cu o ușurare mai mare chiar decît aceea pe care i-o prilejuise plecarea. Moartea lui John Pennington o lăsase pe văduvă într-o strîmtorare ce-o depășea pe aceea dinainte iar Hyde-Park-ul se îndepărtase pînă și din agenda ei unde fusese menținut timp atît de îndelungat, potrivit cunoscutului principiu că adresele altora ne sînt date ca să ne mascăm propria poziție pe harta societății. Fără îndoială, era mai independentă acum, dar independența, pe care pun atîta preț multe femei, însemna prea puțin pentru Vanessa ; ea era o ființă deosebită. Acceptă fără să cîrtească condiția lui Clyde, declarîndu-se gata să-l urmeze pînă la capătul pămîntului ; dat fiind că, se știe, pămîntul e rotund. Vanessa găsea o tainică împăcare în ideea că, indiferent de meleagurile ce le-ar cutreiera, la oricîtă depărtare de casă, mai devreme sau mai tîrziu tot trebuia fatalmente să ajungă în vecinătatea Hyde-Park-ului.

De la răsărit de Budapesta împăcarea începu să i se spulbere pic cu pic și cînd își mai și văzu soțul comportîndu-se ca la el acasă pe Marea Neagră cînd ea nu fusese niciodată capabilă să se deprindă nici cu Canalul Mînecii, o potopiră cele mai funeste presimțiri. Peripeții de călătorie pe care o femeie bine crescută le-ar fi declarat drept amuzante și atracțioase, ei nu-i stîrneau decît frică, îngemănată cu senzația lipsei de confort. Mușcată de țînțari, credea cu toată tăria că numai grație nesfîrșitei plictiseli de viață a cămilelor, scăpa nemușcată și de acestea. Clyde nu-și precupețea mijloacele, și încă mijloace dintre cele mai stimabile, pentru a insufla o atmosferă sărbătorească prelungitelor mese la iarbă verde, într-un decor lipsit de verdeață, dar pînă și berea de Heidsieck, rece ca gheața, își pierdea orice gust cîtă vreme nutreai convingerea că chelnerul ce ți-o servea cu o reverență elegantă, abia aștepta ocazia să-ți taie gîtul. Zadarnic îi conferea Clyde lui Yusuf o înclinație înnăscută către devotament, cum rareori se întîlnește la vreun servitor occidental. Vanessa frecventase destul de asiduu școala ei din Anglia ca să știe că orice ins cu pielea tuciurie e în stare să-ți ia viața cu aceiași seninătate cu care o domnișoară din Bayswater ia lecții de cînt.

Trezirea din vrajă urmă inevitabil, însoțită, în ce-o privește pe Vanessa de o iritabilitate și cîrcotă crescîndă, născută din nepriceperea ambilor soți de a-și crea preocupări comune. Obiceiurile și migrațiile galinaceelor sălbatice din Sahara, folclorul și tradițiile tătarilor și afganilor, calitățile căluților cazaci, toate acestea îi inspirau Vanessei o agasată indiferență și atît. Pe de altă parte, pe Clyde îl lăsau cu totul rece asemenea știri ca aversiunea reginei Spaniei față de culoarea mov, sau faptul că ducesa cutare, de ale cărei gusturi nu se simțise niciodată înclinat să se amuze, făcuse o pasiune nestăvilită dar întru totul respectabilă pentru tăurași.

Vanessa începu să se apropie vertiginos de concluzia că un soț care are nu numai un venit

sigur dar și un temperament nomad e o binefacere destul de nesigură. Una era să-l însoțești pînă la capătul pămîntului și altceva, să te simți acolo ca în căminul conjugal. Pînă și respectabilitatea, cînd o practici sub o pînză de cort, pare mai puțin respectabilă.

Plictisită, dezamăgită de înfățișarea noii sale vieți, Vanessa nu-și ascunse satisfacția cînd i se oferi superlativul prilej de distracție întruchipat de domnul Dobrinton, o cunoștință întîmplătoare peste care dădură în hanul cam rudimentar dintr-un orășel caucazian unde poposiseră pentru o noapte. Dobrinton se înfățișa cu ostentație ca un englez sadea, poate din respect pentru memoria mamei sale, printre ai cărei străbuni se număra, zice-se, și o guvernantă englezoaică sosită la Lemberg în primele decenii ale secolului trecut. Dacă într-un moment de neatenție a lui, îl strigai Dobrinski, ți-ar fi răspuns probabil destul de prompt. Considerînd desigur că scopul scuză mijloacele își îngăduise o mică libertate cu numele său de familie. Ca aspect, domnul Dobrinton nu constituia un exemplar deosebit de atrăgător al speței masculine, dar în ochii Vanessei, el reprezenta o verigă către acea civilizație ignorată și repudiată mereu de Clyde. Știa, de exemplu, să cînte „Yip-I-Addy“ și vorbea despre un număr de ducese de parcă le cunoștea personal — ba în momentele lui mai inspirate, s-ar fi crezut că ducesele îl cunoșteau pe domnul Dobrinton. Mai mult, descoperind tot felul de cusururi bucătăriei sau pivnițelor cîtorva dintre cele mai

auguste restaurante londoneze, vădea un nonconformism la care Vanessa înmărmurea de-o admirație îngrozită. Dar mai presus de orice, domnul Dobrinton împărtășea, la început cu discreție, apoi cu mai multă elocvență, irascibila ei nemulțumire față de instinctele vagabonde ale lui Clyde. Pe Dobrinton îl aduseseră în preajma Bakuului niscaiva afaceri legate de exploatările petroliere ; plăcerea de a impresiona un auditoriu feminin cuprins de recunoștință, îl determină să-și schimbe ruta de întoarcere astfel ca aceasta să corespundă în bună măsură cu itinerariul noilor sale cunoștințe. Și în vreme ce Clyde se tocmea cu negustorii persani de cai, vîna porcii sălbateci în chiar vizuinile lor și-și îmbogățea însemnările în vederea cărții sale consacrată luptelor de cocoși în Asia Centrală, Dobrinton și doamna discutau pe tema eticii respectabilității în pustiu, din puncte de vedere care pe zi ce trecea se dovedeau mai convergente. Pînă cînd într-o seară, Clyde își luă cina de unul singur, citind între felurile de mîncare o lungă scrisoare a Vanessei în care aceasta pleda pentru zborul său către meleaguri mai civilizate, într-o companie ce-i dovedise mai multe afinități sufletești.

Doar ghinionul Vanessei, cea pătrunsă de respectabilitate pînă în adîncul inimii, poate explica întîmplarea care făcu, încă din prima zi a fugii, ca ea și însoțitorul să cadă în mîinile unor bandiți kurzi. Să te pomenești întemnițată într-un cătun kurd murdar, în cea mai strînsă tovărășie a unui bărbat care ți-i soț numai prin

adopţiune, şi cu întreaga Europă alarmată de păţania ta, iată o situaţie dintre cele mai puţin respectabile. Fără să mai vorbim de complicaţiile internaţionale care le agravau pe cele personale. „Englezoaică cu soţ de cetăţenie străină, răpită de bandiţi kurzi în vederea răscumpărării", suna telegrama expediată de către consulul cel mai apropiat. Deşi Dobrinton era cu sufletul supus britanic, alte părţi componente ale lui se aflau supuse Habsburgilor şi deşi Habsburgii nu erau nici foarte încîntaţi, nici foarte mîndri de acest exemplar din vastele şi variatele lor posesiuni, fiind gata să-l preschimbe cu plăcere contra altuia, ovipar sau mamifer, dar demn de frumuseţile parcului Schoenbrunn, codul demnităţii internaţionale îi obliga să manifeste cuvenita solicitudine pentru a şi-l recăpăta. Dar în vreme ce Ministerele Afacerilor Externe ale celor două imperii luau obişnuitele măsuri pentru a obţine punerea în libertate a respectivilor lor cetăţeni, surveni o complicaţie îngrozitoare. Clyde, pornit pe urmele fugarilor, nu atît din dorinţa de a-i prinde, cît pentru că avea sentimentul că se aştepta din parte-i un asemenea gest, căzu şi dînsul în mîinile aceloraşi bandiţi. Forţele diplomatice, deşi dornice să nu precupeţească nimic pentru a salva o doamnă în restrişte, se arătară cumva refractare la această lărgire a cîmpului lor de activitate. Sau, potrivit formulării unui tînăr gentleman mai frivol din Downing Street : „Vom răscumpăra pe oricare dintre soţii doamnei Dobrinton, dar permiteţi-ne să ştim şi noi cîţi are". Ca femeie ce punea preţ pe respectabilitate, Vanessa, era fără doar şi poate neîndreptăţită de soartă.

Între timp, situaţia captivilor nu fu nici ea scutită de neplăceri. La explicaţiile lui Clyde asupra naturii relaţiilor sale cu perechea fugară, căpeteniile kurde vădiră o simpatie plină de gravitate dar opuseră un veto categoric oricărei idei de răzbunare imediată, cîtă vreme Habsburgii aveau, desigur, să pretindă un Dobrinton viu şi pe cît posibil nevătămat. Nu obiectară însă ca în fiecare luni şi joi Clyde să aplice rivalului său cîte o bătaie zdravănă de circa o jumătate de oră ; Dobrinton, însă, la aflarea acestei convenţii, se înverzi de o manieră atît de nesănătoasă, încît mai marele kurd fu obligat să renunţe la concesii.

Şi astfel, în spaţiul mai mult decît înghesuit al unei colibe de munte, dezarmonicul trio veghea fără nici o ocupaţie la scurgerea lentă a unor ceasuri chinuitoare, Dobrinton, prea înfricoşat ca să întreţină o conversaţie, Vanessa, prea înjosită ca să deschidă gura, iar Clyde, tăcut de felul lui. O dată, luîndu-şi inima în dinţi, micuţul *négociant*[1] din Lemberg se lansă într-o tremurătoare execuţie vocală a lui „Yip-I-Addy" dar cînd ajunse la versul „ah, ce familie fericită", Vanessa, cu lacrimi în ochi, îl imploră să înceteze. Tragicul prizonierat al micei cete de trei se zăvorî într-o tăcere crescîndă ; de trei ori pe zi se apropiau unul de altul ca

[1] Neguţător (fr.).

să înfulece mîncarea ce le fusese pregătită, precum nişte fiare din pustiu care îşi suspendă ostilităţile pe timpul cît se întîlnesc să se adape din acelaşi eleşteu ; apoi, fiecare se retrăgea să-şi poarte de unul singur crucea aşteptării.

Clyde era înconjurat de o pază mai slabă decît a celorlalţi. „Din gelozie are să se ţină scai de femeie", îşi făcuseră socoteala răpitorii, care nu ştiau însă că adevărata, pătimaşa lui iubire îl chema departe de zarea cătunului lor. Şi într-o seară, Clyde, opinînd pe bună dreptate că nu se bucura de atenţia ce-o merita, se furişă pînă în vale, de unde porni mai departe să-şi continue studiile despre luptele de cocoşi în Asia Centrală. Prizonierii rămaşi în captivitate fură păziţi de aici încolo cu şi mai mare străşnicie, ceea ce nu-l făcu totuşi pe Dobrinton să regrete cumva plecarea lui Clyde.

Eficacele braţ al diplomaţiei sau mai bine spus, punga ei eficace, izbuti în cele din urmă să obţină punerea în libertate a celor doi captivi, însă Habsburgilor nu le fu dat să se bucure de uzufructul investiţiei făcute. Pe cheiul micului port de la Marea Neagră unde perechea în sfîrşit eliberată veni o dată mai mult în contact cu civilizaţia, Dobrinton fu muşcat de un cîine bănuit de turbare, deşi părea să aibă instincte perfect sănătoase. Victima, fără să mai aştepte cuvenitele simptome, sucombă pe loc de spaimă, iar Vanessa voiajă spre patrie singură-singurică, pătrunsă de o respectabilitate ce-i fusese pe ici, pe colo reparată. Clyde, în răgazurile ce i le

lăsau corecturile la cartea sa despre luptele de cocoşi din Asia Centrală îşi făcu timp să compară în faţa diverselor instanţe de divorţ, şi din clipa cînd nu mai fu reţinut de nimic, îşi luă zborul către Deşertul Gobi pentru a strînge material în vederea unei opere dedicate ierbivorelor din această parte a lumii. Vanessa, graţie poate familiarizării ei mai vechi cu ritualurile bucătăriei engleze în materie de peşte-rasol, obţinu un post corespunzător la un distins club din West End. Nu cea mai strălucită situaţie dar barem la doi paşi de Hyde Park.

NEGUSTOREASCĂ

Personaje :

Maiorul Richard Dumbarton
Doamna Carewe
Doamna Paly-Paget

Decor : Puntea unui vapor care face curse regulate cu Orientul. Într-un şezlong, şade Maiorul Dumbarton ; alt şezlong, lîngă dînsul, poartă un nume scris cu vopsea „Dna Carewe" ; undeva pe aproape, al treilea şezlong.

Din dreapta, intră Dna Carewe, se aşază comod în şezlongul său, Maiorul făcîndu-se că nu-i observă prezenţa.

Maiorul : (se întoarce brusc) : Emily ! După atîţia ani ! Asta e mîna destinului !

Emily : A destinului ? Nici gînd. Nu-i decît mîna mea. Voi bărbaţii întotdeauna exageraţi cu fatalismul. Trei săptămîni încheiate mi-am tot amînat plecarea ca să

mă pot îmbarca pe acelaşi vapor cu care, am aflat, călătoreai tu. L-am mituit pe *steward* ca să ne pună alături şezlongurile într-un colţ retras. Nu am cuvinte să spun ce-am îndurat ca să arăt azi dimineaţă mai atrăgătoare ca oricînd şi, drept răsplată, aflu de la tine că e „mîna destinului". Dar chiar *arăt* mai atrăgătoare ca oricînd, nu-i aşa ?

Maiorul : Niciodată n-ai arătat mai atrăgătoare. Anii n-au făcut decît să-ţi îmbogăţească farmecele cu un aer de fruct copt.

Emily : Ştiam dinainte c-ai s-o spui *exact* cu cuvintele astea. Vocabularul declaraţiilor de dragoste e îngrozitor de redus, nu-i aşa ? La urma urmei, cel mai important dintre farmece constă în a inspira declaraţii. Pentru că-ţi inspir o declaraţie, nu-i aşa ?

Maiorul : Emily, adorato, încă înainte de a te aşeza tu aici, am început să-mi pregătesc declaraţia. Şi eu l-am mituit pe *steward* ca să ne pună alături şezlongurile într-un colţ apărat de indiscreţi. „S-a şi făcut, domnule maior", mi-a răspuns. Asta a fost imediat după micul dejun.

Emily : La ce să te aştepţi de la un bărbat decît să se gîndească întîi la micul dejun ? Eu m-am ocupat de problema şezlongurilor de cum am ieşit din cabină.

Maiorul : Nu fii absurdă. Abia la micul dejun am descoperit că eşti şi tu pe vapor şi am mulţumit cerului. Ca să te fac geloasă, tot

timpul mesei, pierzînd simţul măsurii şi ostentativ, m-am lăsat absorbit de trufandaua ce-o aveam sub ochi. În clipa asta, probabil, e la ea în cabină, scriind verzi şi uscate despre mine altei trufandale.

Emily : Nu era necesar, Dickie, să-ţi dai atîta osteneală ca să mă faci geloasă. Ai izbutit perfect cu ani în urmă, cînd te-ai însurat cu altă femeie.

Maiorul : Nu neg, iar tu, văzînd cum stau lucrurile, ai plecat şi te-ai măritat cu alt bărbat, care şi el era văduv.

Emily : Mă rog, nu e nimic rău în a te căsători cu cineva care a mai fost căsătorit o dată, cel puţin după părerea mea. Sînt gata s-o fac din nou, cu condiţia să cunosc un văduv cumsecade.

Maiorul : Uite ce-i, Emily, nu-i corect să ataci cu o asemenea viteză. Tot timpul eşti în avantaj asupra mea, cel puţin cu o lungime. Eu sînt acela căruia îi revine să facă cererea în căsătorie. Ţie nu-ţi rămîne decît să spui „da".

Emily : Bine, dar eu, de fapt, am şi spus „da", aşa că ce să mai pierdem vremea cu capitolul ăsta.

Maiorul : A, dacă-i aşa...

(Schimbă o privire şi brusc, se îmbrăţişează cu o energie nespusă.)

Maiorul : Pe vremea aceea, ne uram de moarte ! (Sărind brusc în picioare) Ah, fir-ar al... Am uitat !

Emily : Uitat ce ?

Maiorul : Copiii. Era de datoria mea să-ţi fi spus. Ai ceva contra copiilor ?

Emily : Nu, dacă sînt în cantitate rezonabilă. Cîţi ai ?

Maiorul (socotind repede pe degete) : Cinci.

Emily : Cinci !

Maiorul (cu sufletul la gură) : E prea mult ?

Emily : Dintr-un punct de vedere, e o cifră. Partea cea mai proastă e că şi eu am cîţiva.

Maiorul : Mulţi ?

Emily : Opt.

Maiorul : Opt în şase ani ! Ah, Emily !

Emily : Numai patru sînt ai mei. Ceilalţi patru îi avea bărbatul meu, din prima lui căsătorie. Şi totuşi, totalul e opt.

Maiorul : Iar opt şi cu cinci fac treisprezece. Imposibil să păşim în viaţa noastră conjugală cu treisprezece copii... Ar fi de rău augur. (Plimbîndu-se agitat de colo, colo) O soluţie trebuie însă să existe. Barem dacă i-am putea reduce la doisprezece. Treisprezece e îngrozitor, înseamnă ghinion curat.

Emily : Nu există oare vreun mijloc de-a renunţa la unul, doi ? Francezii, parcă... ei îşi doresc mai mulţi copii. În „Figaro" am văzut foarte des articole pe tema asta.

Maiorul : Da, dar or fi vrînd copii francezi. Ai mei nu ştiu o boabă franţuzeşte.

Emily : O şansă tot există. Dacă unul dintre ei se dovedeşte un detracat şi un vicios, ai posibilitatea să-l renegi. Am auzit că s-a mai procedat aşa.

Maiorul : Dumnezeule mare, dar mai întîi trebuie să-i faci educaţia ! De unde pînă unde să fie un băiat detracat, cîtă vreme n-are studii speciale ?

Emily : Şi, de ce, mă rog, n-ar fi detracat din naştere ? O grămadă de băieţi sînt.

Maiorul : Numai cînd moştenesc detracarea de la părinţi. Doar nu-ţi trece prin gînd, sper, că aş avea ceva detracat.

Emily : Uneori, ştii, cîte o generaţie face excepţie. În familia ta n-a fost nimeni pus pe rele ?

Maiorul : Aveam o mătuşă despre care nu se vorbea niciodată.

Emily : Slavă Domnului !

Maiorul : Dar prea mare nădejde să nu-ţi faci. Pe vremea reginei Victoria erau etichetate de inavuabile tot felul de lucruri despre care noi ne îngăduim să discutăm în gura mare. Pun rămăşag, mătuşa cu pricina nu păcătuise altfel decît că s-o fi măritat cu un Unitarian sau că la vînătoare încăleca bărbăteşte ori altceva de genul ăsta. Oricum, n-o să aşteptăm la nesfîrşit ca unul dintre copii să înceapă să semene cu o strămătuşă despre care nici măcar nu sîntem siguri că a fost o detracată. Trebuie să ne gîndim la altceva.

Emily : Nu se întîmplă niciodată ca unele persoane să adopte copii din alte familii ?

Maiorul : Am auzit că aşa procedează perechile fără copii şi că într-unele familii...

Emily : Ssst ! Vine cineva. Cine e ?

Maiorul : Doamna Paly-Paget.

Emily : Persoana potrivită !

Maiorul : Potrivită la ce ? Ca să adopte un copil ? Nu are ?

Emily : O biată smiorcăită neînţărcată.

Maiorul : Ia s-o încercăm cum reacţionează.

(Din dreapta, intră Dna Paly-Paget.)

Maiorul : A, bună dimineaţa, doamnă Paly-Paget. Tocmai mă întrebam în timpul micului-dejun, unde am avut plăcerea să vă întîlnesc ultima oară ?

Dna P. P. : La Criterion, dacă nu mă-nşel. (Se lasă să cadă în şezlongul liber.)

Maiorul : A, da, sigur că la Criterion.

Dna P. P. : Luam dejunul cu Lordul Slugford şi soţia. Fermecători oameni, păcat doar că aşa meschini ! După dejun, ne-au luat la Velodrom, să vedem nu mai ştiu ce dansatoare în „Cîntece fără cuviinţă“ de Mendelssohn. Ne-am înghesuit cu toţii, claie peste grămadă, într-o lojă mică, dintre cele de sub tavan, aşa că vă închipuiţi ce zăpuşală, ca la baia de aburi, şi bine înţeles, nu se putea vedea nimic.

Maiorul : Adică invers decît la baia de aburi.

Dna P. P. : Domnule maior !

Emily : Tocmai vorbeam despre dumneavoastră cînd aţi venit după noi.

Dna P. P. : Extraordinar ! Sper că lucruri prea de groază nu s-au spus.

Emily : A, draga de ea, sigur că nu. Prea sîntem la începutul călătoriei. Pentru asemenea lu-

cruri se cere timp. Noi oarecum, te compătimeam.

Dna P. P. : Mă compătimeaţi ? Şi pentru ce, mă rog ?

Maiorul : Pentru căminul lipsit de copii şi aşa mai departe, unde nu tropăie nici un piciorus.

Dna P. P. : Domnule maior ! Cum îndrăzniţi ? Ştiţi, sper, că am o fetiţă. Picioruşele ei pot să tropăie la fel de bine ca ale altor copii.

Maiorul : O singură pereche de picioruşe !

Dna P. P. : Bineînţeles. N-am un copil miriapod. Ţinînd seama de felul cum ne mută din loc în loc prin aceste oribile cvartire din junglă, fără un bungalow cît de cît curat unde să te simţi la tine acasă, socot că mai degrabă am un copil fără cămin decît un cămin fără copii. În orice caz, vă mulţumesc pentru compătimire. Presupun că era bine intenţionată. Impertinenţa este aproape întotdeauna bine intenţionată.

Emily : Dragă doamnă Paly-Paget, noi doar o compătimeam pe fetiţa dumneavoastră. Nici un frăţior, nici o surioară, cu care să se joace.

Dna P. P. : Doamnă Carewe, discuţia asta mă şochează prin lipsa ei de delicateţe, ca să mă exprim politicos. Abia de doi ani şi jumătate m-am măritat şi e firesc ca familia mea să nu fie încă numeroasă.

Maiorul : Nu vi se pare oarecum exagerat să vorbiţi despre un copil de sex feminin ca despre o familie ? Termenul familie sugerează cantităţi...

Dna P. P. : Domnule maior, aveţi un mod de a vă exprima cu totul ieşit din comun. Îndrăznesc şi eu să afirm că am într-adevăr un singur copil, ca să folosesc expresia dumneavoastră, de sex feminin, cel puţin pînă în prezent...

Maiorul : A, nici o nădejde să se transforme mai tîrziu în băiat, dacă nutriţi asemenea iluzii. Credeţi-ne pe cuvînt : în materia asta, avem o experienţă mult mai bogată decît a dumneavoastră. Cînd s-a născut de sex feminin, feminin îi rămîne sexul pe viaţă. Natura nu e infailibilă, însă rămîne fidelă greşelilor ei.

Dna P. P. : (ridicîndu-se) : Domnule maior Dumbarton, vapoarele sînt incomod de strîmte. însă cred cu toată tăria că vom găsi spaţiu suficient ca să evităm să ne mai întîlnim în restul călătoriei. Această dorinţă a mea vi se adresează în aceeaşi măsură şi dumneavoastră, doamnă Carewe.

(Doamna Paly-Paget iese prin stînga.)

Maiorul : Cît de denaturată poate să fie o mamă ! (Se prăbuşeşte în şezlong.)

Emily : Pentru nimic în lume n-aş încredinţa un copil unei persoane cu temperamentul ei. Ah, Dickie, de ce-ai plecat atunci şi ai acum o familie atît de numeroasă ? De cînd te cunosc ai spus că pe mine mă vrei de mamă a copiilor tăi.

Maiorul : Doar nu era să aştept pînă terminai tu de întemeiat şi alăptat alte dinastii, mai ştiu eu unde. Eu unul nu pricep : de ce nu te-ai mulţumit să ai propriii tăi copii, fără să-i mai aduni şi pe ai altora, ca într-o colecţie filatelică ? Ce idee, să te măriţi cu un bărbat care are patru copii !
Emily : Dacă nu mă înşel, îmi ceri să mă mărit cu unul care are cinci.
Maiorul : Cinci ! (Sărind în picioare) Cinci am spus ?
Emily : Cum te aud şi cum m-auzi, cinci !
Maiorul : Ah, Emily, închipuie-ţi, am greşit numărătoarea ! Fii atentă, socoteşte după mine. Richard... botezat aşa, după numele meu.
Emily : Unu.
Maiorul : Albert-Victor... asta trebuie să fi fost în anul încoronării.
Emily : Doi !
Maiorul : Maud, după...
Emily : Puţin importă, după cine. Trei !
Maiorul : Şi Gerald.
Emily : Patru !
Maiorul : Ăştia-s toţi.
Emily : Eşti sigur ?
Maiorul : Jur că toţi. L-oi fi luat pe Albert-Victor drept doi.
Emily : Richard !
Maiorul : Emily !
(Se îmbrăţişează.)

ŞOARECELE

Theodoric Voler fusese crescut din fragedă copilărie şi pînă în pragul celei de a doua tinereţi de către o mamă drăgăstoasă care nu nutrea grijă mai mare decît să-şi ocrotească fiul împotriva a ceea ce numea ea „grosolanele realităţi ale vieţii". Dar mama muri şi îl lăsă pe Theodoric singur în mijlocul unei lumi la fel de reală ca întotdeauna şi mult, mult mai grosolană decît, gîndea el, îi era lumii necesar să fie. Unei firi ca a lui, cu o asemenea educaţie, pînă şi cea mai banală călătorie cu trenul îi apare năpădită de agasări meschine şi contrarietăţi minore. Astfel că în dimineaţa de septembrie cînd luă loc într-un compartiment de clasa a doua, simţi că agitaţia nervoasă şi surescitarea mintală îl copleşeau. Venea dintr-o vizită la un presbiteriu de ţară, ai cărui locatari, desigur, nu se dedau nici la grosolănii şi nici la bacanale, în schimb, modul cum vegheau la bunul mers al gospodăriei purta pecetea acelei delăsări care duce direct la catastrofă. Nimeni nu se gîndise vreodată să comande

răspicat trăsurica ce urma să-l ducă la gară şi cînd se apropie clipa plecării, rîndaşul care se cuvenea să-l servească, parcă intrase în pămînt. Pus în faţa acestui caz de forţă majoră, Theodoric socoti de datoria sa s-o asiste pe fiica pastorului la înhămarea unui ponei, ceea ce-l obligă, cu o nemărturisită dar straşnică repulsie, să bîjbîie de colo-colo prin nişte acareturi luminate ca vai de lume, numite grajd şi duhnind ca atare... cu excepţia unor unghere unde mirosea a şoarece. Fără să-i fie propriu-zis frică de şoareci, Theodoric îi situa în rînd cu realităţile grosolane ale vieţii şi era de părere că Providenţa, dînd o neînsemnată dovadă de curaj moral, putea foarte bine să renunţe a-i mai trata de indispensabili şi să dispună retragerea lor din circulaţie. In timp ce trenul ieşea încet-încet din gară, imaginaţia aprinsă a lui Theodoric îl făcu să se simtă ca şi cum exala dintr-însul un vag parfum de grajd, dacă nu cumva chiar arbora pe costumu-i, de obicei periat impecabil, cîteva paie îmbăligate. Din fericire, în compartiment se mai afla doar o doamnă, tot cam de vîrsta lui, şi părînd mai degrabă pusă pe picoteală decît pe contemplarea scrutătoare a tovarăşului de drum; trenul nu oprea decît la capătul liniei iar vagonul era de modă veche, fără culoar, aşadar nici un călător nu mai putea să tulbure pe parcurs cvasi-intimitatea lui Theodoric cu sine însuşi. Şi totuşi, încă înainte ca trenul să se avînte cu viteza normală, Theodoric căpătă, fără să vrea, certitudinea că nu numai nu se bucura de singurătate în compania doamnei aţipite, dar nici măcar nu era singur

în propriile-i veşminte. O mişcare călduţă de furişare pe carne îi trăda prezenţa inoportună şi profund dezagreabilă, nevăzută dar cumplită, a unui şoarece de pripas care, evident, se strecurase în actualu-i refugiu în timpul înhămării poneiului. Cîteva discrete bobîrnace şi scuturături, precum şi ciupiturile distribuite care cum se nimerea, se dovediră total ineficace pentru evacuarea intrusului, a cărui deviză părea, într-adevăr, să fie *„Excelsior"*. Locatarul legitim al costumului se lăsă îndărăt pe pernă, străduindu-se să-şi elaboreze cît mai repede o tactică în stare să pună capăt acestei dualităţi a dreptului la suveranitate în hainele sale. I se părea de neconceput ca o oră de aici încolo să rămînă în oribila postură de azil pentru şoarecii vagabonzi (imaginaţia lui nu întîrziase să evalueze efectivele de invazie ale inamicului ca fiind de cel puţin două ori mai numeroase). Pe de altă parte, numai un gest atît de radical ca o dezbrăcare parţială ar fi putut să-l scape de torturatorul său, dar ideea de a se dezbrăca în faţa unei doamne, fie şi pentru un ţel atît de nobil, făcea ca roşeaţa ruşinii să-l cuprindă pînă în vîrful urechilor. Niciodată nu se putuse hotărî să se expună privirilor sexului slab, fie şi sub inofensivul aspect al ciorapilor săi împletiţi. Şi totuşi, toate aparenţele demonstrau că doamna în cauză era cuprinsă de un somn adînc, temeinic; şoarecele, pe de altă parte, părea că încearcă să acopere un întreg program turistic în numai cîteva minute de frenezie. Dacă există un dram de adevăr în teoria metempsihozei, atunci şoarecele de pe Theodoric fusese în-

tr-o viaţă anterioară membru al Clubului Alpiniştilor. Uneori, în plin avînt, nemaiavînd teren sigur, aluneca pe cîte o porţiune de un centimetru-doi, după care, speriat sau, şi mai probabil, furios, muşca. Theodoric se pomeni îmboldit la cea mai cutezătoare acţiune din viaţa sa. Roşu ca sfecla şi cu privirea plină de o groază mortală aţintită asupra tovarăşei de drum, tot aţipită, agăţă încet şi fără pic de zgomot capetele păturii de voiaj de marginile celor două plase de bagaj ale compartimentului, astfel încît acesta să fie împărţit de-a curmezişul de o perdea cît mai consistentă. În strîmtul vestiar ce şi-l improvizase astfel, procedă cu o grabă înnebunită la degajarea sa de o bună parte din îmbrăcăminte şi apoi, la degajarea totală de şoarece a tweedului şi a altor ţesături mai subţiri, care-i acoperiseră, strat după strat, nuditatea. În clipa cînd şoarecele, descoperit, dădu buzna sălbatic pe podea, pătura desprinzîndu-se din ambele capete, descinse şi ea, cu un zgomot înăbuşit care făcu să îngheţe inima lui Theodoric, căci, aproape în aceeaşi clipă, tovarăşa de drum, deşteptată brusc, deschise ochii. Cu o mişcare şi mai precipitată decît a şoarecelui, theodoric se n„pusti asupra păturii, ridicînduşi-o în falduri largi pînă sub bărbie pentru a-şi acoperi anatomia despuiată, în timp ce se prăbuşea în colţul cel mai apropiat al compartimentului. Cu inima bătînd să-i spargă coşul pieptului, simţind cum se sufocă şi cum sîngele i se urcă la cap, aştepta fără glas să audă răgetul semnalului de alarmă. Şi totuşi doamna se mulţumi să-şi privească tovarăşul de călătorie, înfofolit atît de bizar, fără să-i adreseze o vorbă. Cît de mult văzuse, se întrebă Theodoric, şi în orice caz, cum Dumnezeu putea ea să interpreteze actuala lui înfăţişare?

— Simt că am nişte frisoane, se hazardă el în lipsă de alte idei.

— Îmi pare rău, răspunse doamna. Tocmai voiam să vă rog să deschideţi fereastra.

— Cred că-i o criză de malarie, adăugă Theodoric cu un uşor clănţănit din dinţi, datorat deopotrivă fricii şi dorinţei de a-şi susţine teoria.

— În valiză am un pic de *brandy*, poate sînteţi bun să-mi daţi jos valiza din plasă.

— Pentru nimic în lume... vreau să spun, pentru malarie, nu iau niciodată nimic, întări el cu nezdruncinată convingere.

— Probabil aţi căpătat boala la tropice.

Theodoric, ale cărui raporturi cu tropicele se reduceau la lădiţa de ceai ce i-o trimitea în dar un unchi o dată pe an, simţi că pînă şi malaria îl lăsa descoperit. Dar dacă ar încerca, se gîndi el, să-i spună adevărul gol-goluţ, bineînţeles nu tot deodată, ci progresiv, bucăţică cu bucăţică.

— Dumneavoastră nu vă e frică de şoareci? se hazardă el încă o dată, roşind şi mai tare, cu condiţia să fi fost într-adevăr posibil un spor de roşeaţă.

— Nu mi-e frică decît dacă vin puzderie, ca aceia care l-au mîncat de viu pe episcopul Hatto. Dar de ce mă întrebaţi?

— Adineaori mi se strecurase unul pe sub haine, răspunse Theodoric cu un glas care parcă nu mai era al lui. Foarte neplăcută situaţie.

— Înţeleg, mai ales dacă vă plac hainele tare ajustate, făcu ea. Deşi şoarecii au nişte idei cam ciudate despre confort.

— A trebuit să scap de el în timp ce dumneavoastră dormeaţi, persevera Theodoric. In luptă cu şoarecele am ajuns în... în starea asta.

— Imposibil să faceţi frisoane numai fiindcă v-aţi luptat cu un şoricuţ, exclamă ea trădînd o uşurătate care lui Theodoric i se păru de-a dreptul odioasă.

Evident, ghicise ceva din nefericita lui situaţie şi acum se amuza văzîndu-l la atît de grea încurcătură. Tot sîngele din trup i se strînsese parcă în obraz, iar sufletul îi fu ros într-o clipă de o ruşine mai devoratoare decît o armată de şoareci. Apoi, pe măsură ce reîncepu să gîndească limpede, un sentiment de nespusă panică se substitui ruşinii. Cu fiece minut trenul se apropia de îmbulzeala şi forfota gării unde zeci şi zeci de priviri indiscrete urmau inevitabil să ia locul celei care şi singură îl paraliza, scrutîndu-l din celălalt colţ al compartimentului. Îi mai rămînea o şansă, una mică, de care aveau să hotărască următoarele cîteva minute, şi anume ca tovarăşa de călătorie să recadă în picoteala ce-i şedea atît de bine. Dar pe măsură ce treceau minutele, se evapora şi şansa. Ocheadele pe care cînd şi cînd Theodoric le arunca doamnei, luau act de aceiaşi ochi larg deschişi, ce nu binevoiau nici să clipească.

— Cred că ne apropiem, îşi dădu ea cu părerea.

Theodoric observase şi el, cu o panică crescîndă, apariţia în grupuri din ce în ce mai mari a căsuţelor răpciugoase care vesteau sfîrşitul călătoriei. Cuvintele doamnei acţionară asupra lui precum un fluier de arbitru. Ca o fiară hăituită care se năpusteşte orbeşte în căutarea unui adăpost provizoriu, tot aşa şi el sări de sub pătură şi dădu buzna bezmetic direct în îmbrăcămintea abia lepădată. Sufocat, sugrumat, simţind că tăcerea de gheaţă din celălalt colţ, către care nici nu îndrăznea să se uite, îi sparge timpanul, vedea perindîndu-se prin faţa ferestrei posomorîtele clădiri ale staţiilor de triaj. Apoi, cînd în sfîrşit, îmbrăcat dar la un pas de nebunie se lăsă să cadă îndărăt la locul său, trenul încetini treptat, se opri, iar femeia vorbi.

— Fiţi vă rog bun, îl rugă ea, şi căutaţi-mi dumneavoastră un hamal care să mă conducă la un taxi. Mai mare ruşinea că vă deranjez tocmai acum, cînd sînteţi suferind, dar în gări, cum sînt cu oarbă, mă simt complet neajutorată.

Din ciclul

„CRONICILE LUI CLOVIS“

(1 9 1 1)

TOBERMORY

Era o după-amiază răcoroasă şi ploioasă către sfîrşitul lui august, în acele zile în doi peri ale verii, cînd potîrnichile fie mai zburdă în siguranţă, fie atîrnă la rece prin cămări, şi nu se găseşte nimic de vînat, fără doar pentru cei care, pe malul de miazăzi al Canalului Bristol, au dreptul egal să hăituiască voinicii cerbi roşcaţi. Dat fiind că Lady Blemley nu-şi primea invitaţii pe malul cu pricina, după-amiaza aceea de august îi găsi reuniţi pe toţi pînă la unul în jurul mesei de ceai. Aici, în pofida desăvîrşitei lipse de distracţii a sezonului şi a banalităţii faptului de a sta în jurul unei mese de ceai, nu se simţea printre convivi nici urmă din acel neastîmpăr blazat pe care-l stîrneşte ameninţarea unui mic recital de pian sau nostalgia nerostită după o partidă de bridge. O unanimă atenţie care, fără pic de decenţă, mergea pînă la a sta cu gura căscată, se concentrase asupra personalităţii refractare la banalitate a domnului Cornelius Appin. Dintre toţi invitaţii Lady-ei Blemley era singurul

care se bucura de o cît de vagă notorietate. Cineva lansase zvonul că „nu e prost", astfel că gazda îl poftise în nădejdea, ce-i drept, modestă, că măcar o parte din capacităţile intelectuale ale domnului Appin îşi vor da obolul la însufleţirea generală. Dar în ziua respectivă, pînă la ora ceaiului, Lady Blemley nu putuse încă să descopere în ce domeniu anume, „nu era prost" oaspetele său, presupunînd că într-adevăr exista un asemenea domeniu. Spiritual nu părea, campion de crochet nu era, renumele de hipnotizator nu-l avea iar piese pentru amatori nu scrisese. Nici înfăţişarea domnului Appin nu sugera acel tip de bărbat căruia, generoase, femeile îi trec cu vederea, în mare măsură, deficienţele mintale ; se mărginea la a fi un oarecare „domnul Appin", în vreme ce „Cornelius" părea o farsă cusută cu aţă albă a celui care-l botezase. Or, iată că acum, susţinea sus şi tare că ar fi dăruit omenirii o descoperire în comparaţie cu care praful de puşcă, tiparul şi locomotiva cu aburi păleau pînă la a rămîne o nimica toată. În ultimele decenii, ştiinţa făcuse paşi ameţitori în multe direcţii, dar descoperirea domnului Appin părea să ţină mai degrabă de domeniul miraculosului decît de progresul ştiinţific propriu-zis.

— Şi într-adevăr, ne cereţi să vă credem pe cuvînt ? spuse Sir Wilfrid. Să vă credem că aţi descoperit mijlocul de a iniţia animalele în arta atît de omenească a vorbirii, şi că scumpul nostru Tobermory, bătrînul Tobermory, e primul elev care v-a absolvit cursul ?

— Este vorba de o problemă căreia, în ultimii şaptesprezece ani, i-am consacrat toate eforturile mele, răspunse domnul Appin, dar abia de optnouă luni încoace am avut satisfacţia unor indicii că voi izbuti. Bineînţeles, am făcut experienţe asupra a mii de animale, dar în ultimul timp, m-am concentrat exclusiv asupra pisicilor, aceste creaturi mereu pline de surprize, care şi-au asimilat de minune civilizaţia noastră, păstrîndu-şi în acelaşi timp intacte toate instinctele de fiară, dezvoltate în cel mai înalt grad. Ici-colo, în puzderia de pisici, la fel ca în mulţimea de rînd a oamenilor, se poate întîlni cîte un intelect cu totul ieşit din comun prin superioritatea sa, şi cînd, acum o săptămînă, am făcut cunoştinţă cu motanul Tobermory, pe loc mi-am dat seama că mă aflam în prezenţa unui „Supramotan", de o inteligenţă de-a dreptul excepţională. Experienţele mele cele mai recente mă apropiaseră simţitor de succes ; cu Tobermory, cum îl numiţi dumneavoastră, mi-am atins ţelul.

Domnul Appin îşi încheie nemaipomenitele spuse cu un glas din care se străduia să alunge orice inflexiune de triumf. Nimeni nu se pronunţă cu voce tare că pisica cu clopoţei nu prinde şoareci, deşi buzele lui Clovis părură să articuleze în tăcere că cel puţin pe dînsul îl rodea o mare neîncredere.

— Şi vreţi să spuneţi, interveni, după o scurtă tăcere, domnişoara Resker, că l-aţi învăţat pe Tobermory să pronunţe şi să înţeleagă propoziţii simple, de cîte o silabă ?

— Dragă domnișoară Resker, răspunse cu răbdare făptuitorul de minuni, modul acesta de a preda, pe bucățele, e bun pentru copiii mici, pentru sălbatici și adulții grei de cap ; din moment ce ai posibilitatea de a începe cu un animal de o inteligență sclipitoare, la ce bun să mai pierzi vremea cu o metodă poticnită ? Tobermory e în stare să vorbească englezește la perfecție.

De data aceasta, Clovis spuse destul de tare ceva despre supra-clopoței. Sir Wilfrid rămase la fel de politicos, dar nu mai puțin sceptic.

— N-ar fi bine să aducem aici motanul, ca să ne convingem cu ochii noștri ? propuse Lady Blemley.

Sir Wilfrid ieși din cameră să-l caute pe Tobermory iar cei de față se instalară pe locuri, așteptîndu-se fără chef la binecunoscuta demonstrație a încă unui ventriloc de salon.

Peste o clipă, Sir Wilfrid reveni, alb ca varul sub tenul său altminteri bronzat, și cu ochii mari de emoție.

— Dumnezeule sfinte, e adevărat !

Tulburarea sa, atît de convingător sinceră, îi făcu pe ceilalți să tresară într-un comun fior de curiozitate.

Prăbușindu-se în fotoliu, Sir Wilfrid continuă cu sufletul la gură :

— Moțăia în fumoar și l-am chemat să-și bea ceaiul. S-a uitat la mine mijindu-și ochii ca de obicei, așa c-am insistat. „Hai, Toby, nu-i frumos să te lași așteptat“ și atunci, Dumnezeule sfinte, îl aud că-mi răspunde, pe tonul cel mai îngrozitor de firesc, că are să vină cînd o avea el chef — așa zice. Cît pe ce să leșin acolo pe loc !

Appin își susținuse demonstrația teoretică în fața unui auditoriu absolut neîncrezător ; declarația lui Sir Wilfrid inspiră pe loc cea mai deplină convingere. Fără o vorbă, înconjurat de un cor haotic de exclamații uluite, savantul savura primele roade ale măreței sale descoperiri.

În toiul acestui Babilon, Tobermory pătrunse în cameră, înaintînd cu pașii săi catifelați și o studiată nonșalanță printre picioarele musafirilor din jurul mesei de ceai.

Brusc, se așternu o tăcere plină de jenă dacă nu de confuzie. Orice s-ar fi spus, ideea de a te adresa de la egal la egal unei pisici ca toate pisicile, a cărei capacitate mintală primise o recunoaștere oficială, nu era chiar de natură să te facă să te simți la largul tău.

— Doriți un pic de lapte, Tobermory ? întrebă Lady Blemley, pe un ton în care se simțea o anume crispare.

— Ei și ce dacă doresc, fu răspunsul, rostit cu o totală indiferență.

Alt fior, acum de emoție reținută, îi străbătu pe cei de față și dacă Lady Blemley vărsă puțin lapte cînd îl turnă în farfurie cu o mînă ușor tremurătoare, trebuie să-i acordăm circumstanțe atenuante.

— Mă tem că mai mult l-am risipit pe covor, spuse ea în chip de scuză.

— Covor de lînă pură, dè da' la urma urmei, nu-i al meu, fu replica lui Tobermory.

O nouă tăcere se așternu grea asupra grupului, după care, domnișoara Resker, pe cel mai potrivit ton al său de filantroapă comunală de profesie, îl întrebă dacă vorbirea omenească fusese greu de învățat. Tobermory i se uită o clipă drept în ochi apoi își întoarse senin privirea într-o direcție nedefinită. Evident, în concepția lui despre viață, nu figura obligația de a răspunde la întrebările pisălogilor.

— Ce părere aveți despre inteligența omului ? îl atacă Mavis Pellington.

— Specificați a cărui om, ceru Tobermory glacial.

— A, de exemplu, a mea, făcu Mavis, cu un rîs nătîng.

— Mă puneți într-o situație penibilă, spuse Tobermory, pe un ton și cu o atitudine care nu vădeau nicicum că s-ar fi simțit la încurcătură. Cînd a fost vorba să fiți invitată, Sir Wilfrid s-a împotrivit susținînd că printre cunoștințele lui nu există nici o femeie cu un creier de găină ca al dumneavoastră și că totuși trebuie făcută o deosebire între a fi ospitalier și a da azil debililor mintali. La care Lady Blemley a răspuns că dacă merită să fiți invitată pentru ceva, e tocmai pentru lipsa dumneavoastră de inteligență, căci sînteți singura persoană care-i păreți destul de tîmpită ca să le cumpărați vechea mașină. Știți care, aceea pe care-au botezat-o „Visul lui Sisif", fiindcă urcă bine la deal, cu condiția s-o împingă cineva din urmă.

Protestele Lady-ei Blemley ar fi fost de mai mare efect dacă, întîmplător, în dimineața acelelași zile, nu i-ar fi strecurat lui Mavis că mașina în cauză era exact ce-i trebuia ca să se întoarcă la conacul ei din valea Devonshire.

Maiorul Barfield încercă o diversiune, lansîndu-se în discuție cu toată autoritatea.

— Ia zi, idila matale cu roșcovana tărcată de la grajd, cum mai merge, ai ?

Pe loc, toată lumea simți că maiorul Barfield făcuse o imensă gafă.

— Asemenea chestii nu se discută de obicei în public, răspunse Tobermory distant. Din puținul cît ți-am putut eu observa purtările de cînd ai intrat în casa asta, nu prea cred c-ai aprecia drept elegant din partea mea dacă ți-aș întoarce-o, făcînd conversație pe tema idilelor matale.

Panica ce-o stîrniră aceste cuvinte nu se mărgini numai la domnul maior.

— Fii drăguț și du-te să vezi dacă bucătarul ți-a pregătit cina, se grăbi Lady Blemley să-i sugereze, prefăcîndu-se a nu ști că pînă la cina lui Tobermory mai trebuiau să se scurgă cel puțin două ore.

— Mulțam', spuse Tobermory, dar abia mi-am luat ceaiul. Nu vreau să mor de indigestie.

— Nu știu dacă ai auzit și tu, dar pisicile au nouă vieți, sări entuziast Sir Wilfrid.

— Tot ce se poate. În schimb, au un singur ficat, fu răspunsul lui Tobermory.

— Adelaida ! interveni doamna Cornett. Ai cumva de gînd să dai atîta nas cotoiului ăsta, încît să-l lași să ne bîrfească prin camerele servitorilor ?

Panica deveni acum unanimă. O cornişă înconjura etajul, trecînd prin dreptul ferestrelor mai tuturor camerelor de oaspeţi din conac iar memoria celor de faţă le spunea, spre consternarea lor, că acesta fusese, la orice oră, locul preferat de plimbare al lui Tobermory, de unde putea să stea cu ochii după porumbei... şi Dumnezeu ştie după ce altceva. Dacă în criza de francheţă ce-l apucase, îi trecea cumva prin gînd să-şi evoce amintirile, rezultatul ar fi fost mai mult decît năucitor. Doamna Cornett, care-şi petrecea o bună parte din timp la măsuţa de toaletă, şi al cărei ten, deşi neschimbat, era denumit capricios, păru la fel de stînjenită ca şi maiorul Barfield. Domnişoara Scrawen, care scria versuri de o senzualitate sălbatică şi ducea o viaţă fără pată vădi o uşoară iritare : în intimitate, poţi fi oricît de virtuos şi chiar metodic dar asta nu înseamnă că vrei s-o afle toată lumea. Bertie van Tahn, care la şaptesprezece ani decăzuse atît de jos încît renunţase de mult să decadă mai departe, căpătă paloarea unei flori de gardenia, dar nu făcu greşala de a se năpusti afară din cameră, ca Odo Finsberry, un tînăr gentleman, despre care se bănuia că se pregăteşte pentru o carieră eclesiastică şi, probabil, fusese tulburat peste măsură la gîndul lucrurilor scandaloase ce le putea afla pe seama semenilor săi. Clovis avu suficientă prezenţă de spirit ca să păstreze o expresie impasibilă ; în sinea sa, însă, calcula cît timp i-ar trebui ca să-şi procure prin mica publicitate un complet de şoareci durdulii, cu care să cumpere tăcerea lui Tobermory.

Agnes Resker nu putea suporta să treacă neobservată, nici măcar într-o situaţie atît de delicată ca aceasta.

— Ce caut eu aici ? întrebă ea dramatic.

Tobermory acceptă provocarea pe loc.

— Judecînd după cele ce-i spuneaţi ieri, pe terenul de crochet, doamnei Cornett, căutaţi de mîncare. Pe alde Blemley îi zugrăveaţi drept cele mai plicticoase gazde pe care le cunoaşteţi, în schimb, ziceaţi dumneavoastră, au măcar atîta minte că-şi angajează bucătari de mîna întîi ; altminteri, ziceaţi, cu greu ar mai găsi pe cineva care să le accepte invitaţia a doua oară.

— Minciună, fiecare cuvînt e o minciună ! strigă Agnes cu glasul flămîndului de adevăr. Martoră mi-i doamna Cornett...

— Doamna Cornett a repetat cuvînt cu cuvînt ce-aţi spus lui Bertie van Tahn şi a şi adăugat : femeia asta probabil că participă regulat la Marşul Foamei ; de hatîrul a patru mese pe zi s-ar duce şi la capătul lumii. La care Bertie van Tahn a răspuns că...

În acest punct, din fericire, darea de seamă suferi o întrerupere. Tobermory, care-l zărise pe chipeşul motan al pastorului, cel de culoarea gălbenuşului de ou, furişîndu-se printre boschete în direcţia grajdului, se făcu nevăzut în mai puţin de o clipă prin glasvandul deschis înspre terasă.

O dată cu dispariţia prea talentatului său elev, Cornelius Appin se pomeni luat pe sus de o adevărată furtună de reproşuri amare, întrebări îngrijorate şi rugăminţi spăimoase. Asupra lui cădea întreaga răspundere şi, ca atare, avea datoria

să împiedice prin orice mijloc agravarea situației. Putea Tobermory să împărtășească și altor pisici primejdiosul său har ? aceasta fu prima problemă la care i se ceru răspuns. E posibil, explică domnul Appin, ca Tobermory să fi început inițierea prietenei lui cele mai intime, roșcovana tărcată de la grajd, dar e greu de crezut că învățătura lui să se fi răspîndit pînă acum pe un teritoriu mai larg.

— În cazul ăsta, declară doamna Cornett, o fi Tobermory un animal de rasă și un motan adorabil, dar nu mă îndoiesc, Adelaida, că ești de acord cu mine ; și el, și roșcovana de la grajd, trebuie lichidați în cel mai scurt timp.

— Doar nu-ți închipui că mi-a făcut plăcere ultimul sfert de oră, răspunse abătută Lady Blemley. Soțul meu și cu mine sîntem foarte atașați de Tobermory... mai bine zis, eram, pînă la experiența asta oribilă la care a fost supus ; acum, însă, singura soluție e să-l facem să dispară cît mai repede.

— Ce-ar fi să punem niţică stricnină în resturile de la cină, care i se dau de obicei ? propuse Sir Wilfrid. Pisica de la grajd mă duc s-o înnec cu mîinile mele. Vizitiul are s-o regrete, dar am să-i explic că amîndouă animalele au căpătat o chelbe foarte molipsitoare și că ni-e teamă să n-o dea și la cîini.

— Dar marea mea descoperire ! izbucni domnul Appin. După atîția ani de cercetări și experiențe...

— Puteți face experiențe cu boulenii de la fermă, care sînt păziți cumsecade, spuse doamna Cornett, sau cu elefanții de la Grădina Zoologică. Se spune despre dînșii că-s extrem de deștepți și au în plus avantajul că nu ni se plimbă prin odăi, nu stau pe sub fotolii și așa mai departe.

Un arhanghel care, proclamînd izbînda catolicismului pe întregul mapamond, ar afla că reprezentanții Vaticanului se opun și prin urmare, izbînda se amînă, și tot n-ar încerca o dezamăgire de proporțiile celei a lui Cornelius Appin la vederea felului cum îi era primită minunata descoperire. Opinia publică, însă, i se și pronunțase împotrivă ; de fapt, dacă s-ar fi inițiat un plebiscit în jurul acestei chestiuni, probabil că o impresionantă minoritate ar fi votat ca tratamentul cu stricnină să i se aplice și lui însuși.

Numai din lipsa unor trenuri la ore acceptabile și din nerăbdarea de a vedea lucrurile puse la punct, invitații nu dădură bir cu fugiții, care încotro ; însă dineul din seara aceea nu fu ceea ce se cheamă un succes monden. Sir Wilfrid avusese unele greutăți cu pisica de la grajd și ulterior, cu vizitiul. Agnes Resker se mulțumi, ostentativ, cu o înghițitură de pesmet uscat, și acela fără unt, avînd aerul că mușcă dintr-un inamic personal, iar Mavis Pellington își impuse o tăcere vindicativă. Lady Blemley ținu un monolog crezînd că întreține o conversație, dar ochii îi erau ațintiți asupra ușii. O farfurioară cu resturi de pește meticulos otrăvite aștepta pe bufet, dar la masă se serviră și prăjiturile, și înghețata, fără ca Tobermory să-și fi făcut apariția, nici în sufragerie, nici la bucătărie.

Funebrul dineu păru o adevărată explozie de bucurie în comparaţie cu veghea care urmă în fumoar. Mîncarea şi băutura ţinuseră barem loc de distracţie şi-i sustrăseseră de la jena ce cîştiga teren. În starea de încordare, pusă pe ceartă, a tuturor, nici vorbă de un bridge şi după ce Odo Finsberry interpretă lugubru „Melisanda în pădure", pentru un public total insensibil la frumos, se renunţă şi la muzica de cameră. La unsprezece noaptea servitorii se duseră la culcare, anunţînd că fereastra de la cămară fusese lăsată deschisă ca de obicei, pentru uzul personal al lui Tobermory. Invitaţii, după ce devorară stocul curent de reviste, ajunseră la volumaşe din seria „Clasicii pentru toţi" şi la vechile colecţii din *„Punch"*, broşate. La intervale regulate, Lady Blemley făcea cîte o vizită în cămară, întorcîndu-se de fiece dată cu o expresie atît de deznădăjduită, încît devenea inutilă orice întrebare.

La două noaptea, Clovis întrerupse copleşitoarea tăcere :

— Azi noapte nu mai vine acasă. La ora asta, probabil, stă cu un reporter al ziarului local şi-i dictează primul capitol din *Amintiri.* Numai Lady Nu-Ştiu-Cine nu va figura în ele. Va fi senzaţia zilei.

După ce contribui astfel la bunadispoziţie generală, Clovis se duse să se culce. Unul după altul, dar la mari intervale, tovarăşii de petrecere îi urmară exemplul.

Servind matinala ceaşcă de ceai în fiecare cameră rînd pe rînd, servitorii dădeau acelaşi invariabil răspuns la aceeaşi invariabilă întrebare. Tobermory nu se întorsese acasă.

Ultimul dejun fu o formalitate şi mai neplăcută decît dineul din ajun, presupunînd că era posibil ceva mai neplăcut, dar încă înainte ca lumea să se ridice de la masă, surveni în sfîrşit o veste bună. Cadavrul lui Tobermory fu adus din boschetul unde tocmai îl găsise un grădinar. Judecînd după muşcăturile de la gît şi după perii de culoarea gălbenuşului de ou dintre gheare, îşi dăduse obştescul sfîrşit într-o luptă absolut inegală cu chipeşul motan al pastorului.

Către amiază, oaspeţii părăseau conacul, iar Lady Blembey izbutise să-şi revină pînă într-atît, încît să adreseze domnului pastor o scrisoare extrem de necuviincioasă pe marginea pierderii nepreţuitului său motan.

Tobermory, primul elev care a absolvit cursul lui Appin, fu predestinat să nu aibă continuatori. Cîteva săptămîni mai tîrziu, un elefant de la Grădina Zoologică din Dresda, care pînă atunci se manifestase ca o fire cu desăvîrşire potolită, se înfurie brusc şi ucise un cetăţean al Marii Britanii, care cel puţin după aparenţe, nu-i făcea nimic decît că se juca cu el. În ziare, numele victimei apăru cam incert, o dată Oppin, altă dată, Eppelin, însă pronumele era scris exact : Cornelius.

— Dacă se apucase cumva să-l înveţe pe bietul animal verbele nemţeşti neregulate, spuse Clovis, atunci şi-a primit răsplata.

TIGRUL DOAMNEI PACKLETIDE

În intenţiile doamnei Packletide se înscria, cu prealabilă delectare, vînarea unui tigru. Nu dintr-o subită sete de sînge şi nici pentru că intuise că reducînd cu unul numărul fiarelor sălbatice raportate la milionul de locuitori, lăsa India mai în siguranţă şi mai salubră decît o găsise. Motivul hotărîtor al bruştei dumisale convertiri la cultul lui Nimrod era că Loona Bimberton, preumblată recent cu aeroplanul, cale de unsprezece mile, de către un aviator algerian, devenise senzaţia zilei ; numai o piele de tigru, procurată personal şi însoţită de o bogată recoltă de fotografii în presă, putea contracara o asemenea situaţie. În mintea dumisale, doamna Packletide alcătuise de pe acum meniul prînzului pe care avea să-l dea în luxoasa casă de pe Curzon Street, chipurile în onoarea Loonei Bimberton, dar cu o piele de tigru aşternută din centrul sufrageriei pînă în centrul conversaţiei. Doamna Packletide imaginase de asemenea broşa din ghiare de tigru pe care avea s-o dăruiască Loonei Bimberton cu ocazia celei mai apropiate zile de naştere. Într-o lume despre care se crede că ar fi înrîurită în principal de foame şi amor, doamna Packletide constituia o excepţie ; gesturile şi raţiunile dumisale erau dictate în cea mai mare măsură de antipatia pe care o purta Loonei Bimberton.

Împrejurările se dovediră favorabile. Doamna Packletide oferise suma de o mie de rupii pentru prilejul de a vîna un tigru fără a se expune unei primejdii exagerate sau unui prea mare efort ; astfel, un sat din apropiere ajunse să-şi facă reclamă pentru meritul de a fi sălaşul preferat al unei fiare cu antecedente demne de toată stima şi care, datorită beteşugurilor tot mai grele ale vîrstei, trebuise să abandoneze sportul vînatului mare, potolindu-şi pofta de mîncare cu animale domestice mai mici. Perspectiva cîştigului de o mie de rupii stimulase atît aptitudinile sportive ale sătenilor cît şi cele comerciale ; copiii erau puşi de strajă zi şi noapte la liziera junglei locale pentru a-l întoarce pe tigru din drum în cazul, prea puţin probabil, cînd acesta ar fi încercat să dea o raită către terenurile de vînătoare mai bogate în prospătură ; caprele de neam prost erau lăsate slobode cu o neglijenţă ce urmărea deliberat satisfacerea tigrului în actuala sa reşedinţă. Singurul motiv serios de îngrijorare era ca nu cumva să moară de bătrîneţe înaintea zilei prevăzute pentru doborîrea lui de către *Memsahib*. Mamele care la încheierea zilei de lucru pe ogor se întorceau acasă cu copiii prin junglă, îşi coborau pînă la

șoaptă glasurile puse pe cîntat, ca nu cumva să-l deranjeze din cuvenitu-i somn pe venerabilul hoț de vite mici.

Noaptea cea mare sosi în termen, cu lună plină și fără pic de nor. Într-un copac cu tot confortul și avantajos ca poziție, se construise o podișcă pe care stăteau ghemuite doamna Packletide și însoțitoarea plătită ca să-i țină de urît, domnișoara Mebbin. O capră înzestrată de la natură cu un behăit destul de stăruitor, astfel încît, pe o noapte de liniște deplină, trebuia, potrivit calculelor, s-o audă pînă și un tigru pe jumătate surd, fusese priponită la o distanță convenabilă. Cu o pușcă a cărei cătare era fixată la milimetru și cu un pachet de cărți de joc, pentru o eventuală pasiență, cele două cucoane sportive așteptau sosirea prăzii.

— Presupun că sîntem în oarecare pericol ? spuse domnișoara Mebbin.

De fapt, nu fiara sălbatică o neliniștea, ci frica-i, de-a dreptul bolnăvicioasă, de a nu face nici cel mai mic serviciu peste acelea pentru care era remunerată.

— Aș de unde, se pronunță doamna Packletide. E un tigru foarte bătrîn. N-ar fi în stare să sară pînă aici, nici dac-ar vrea.

— Dacă-i atît de bătrîn, cred că-l puteți căpăta mai ieftin. O mie de rupii sînt bani nu glumă.

Față de bani în general, indiferent de naționalitatea monedei și denumirea ei, Louisa Mebbin lua o atitudine protectoare de soră mai mare. Energicele ei intervenții au salvat nu

puține rupii de la pierzania bacșișurilor iar francii și centimele, în împrejurări cînd, aflate pe mîini mai puțin iubitoare, ar fi luat-o razna, i se agățau de degete ca din instinct. Speculațiile Louisei Mebbin pe marginea scăderii prețului la soldurile de tigri, fură întrerupte brusc de intrarea în scenă a fiarei în carne și oase. Cum dădu cu ochii de capra priponită, tigrul se întinse la pămînt cît era de lung dar evident nu atît din dorința de a se simți acoperit, cît cu intenția fermă de a mai trage un pui de somn înainte de a purcede la atacul decisiv.

— Cred că-i bolnav, spuse Louisa Mebbin, tare, răspicat și în hindusă, ca să audă mai marele satului, aflat la pîndă într-un copac învecinat.

— Sssst ! făcu doamna Packletide, în chiar clipa cînd tigrul se avînta în buiestru către victima sa.

— Acuma, acuma ! o înboldi domnișoara Mebbin, nu fără oarecare întărîtare ; dacă nu se atinge de capră, nu mai trebuie s-o plătim. (Pe nota de plată, momeala figura ca supliment.)

Pușca izbucni într-o detunătură asurzitoare ; fiara roșcată țîșni într-o parte și apoi se rostogoli în liniștea morții. Peste o clipă, dădea năvală în scenă mulțimea băștinașilor emoționați, ale căror strigăte purtară cu repeziciune vestea cea bună pînă în sat, de unde un tam-tam înăbușit veni să acompanieze corul de triumf. Sărbătoreasca atmosferă își găsi un ecou prompt în inima doamnei Packletide ; prînzul

pe care avea să-l dea în Curzon Street i se păru de o dată incomensurabil mai aproape.

Louisa Mebbin fu aceea care atrase atenţia că fosta momeală, capra, intrase în agonie fiind lovită mortal de un glonte, pe cîtă vreme tigrul nu înfăţişa nici urmă din presupusele efecte ucigaşe ale puştii. Evident, împuşcătura îşi greşise ţinta, iar fiara de pradă sucombase în urma unui atac de cord provocat de neaşteptata detunătură şi înlesnit de năruita-i senilitate. Descoperirea o dezamăgi pe doamna Packletide, dar în limitele a ceea ce se poate suporta ; pînă una alta, intrase, totuşi, în posesia unui tigru decedat iar sătenii, nerăbdători să-şi capete mia de rupii, se alăturau cu dragă inimă versiunii după care tigrul murise din împuşcătura dumisale. Cît despre domnişoara Mebbin, era o însoţitoare plătită. Prin urmare, doamna Packletide se lăsă fotografiată, cu conştiinţa pe deplin împăcată, iar gloria dumisale fotografică se răspîndi din paginile lui *„Texas Weekly Snapshot"* pînă în cele ale suplimentului ilustrat din fiecare luni al lui *„Novoie Vremia"*. În ce-o priveşte pe Loona Bimberton, aceasta refuză, timp de cîteva săptămîni, să se mai uite la vreo revistă ilustrată iar scrisoarea ei de mulţumire pentru broşa din gheare de tigru fu un model de efuziune reţinută. La prînz, se scuză, dar nu putu să vină ; există limite dincolo de care reţinerea efuziunilor devine primejdioasă.

Prin Curzon Street, pielea de tigru fu transportată în reşedinţa de la ţară a doamnei Packletide, unde toată lumea bună a comitatului veni

s-o examineze şi s-o admire, iar cînd eroina noastră merse la anualul bal mascat costumată în vînătoreştile straie ale zeiţei Diana, apropoul fu socotit cum nu se poate mai la locul lui. Cu toate acestea, ispititoarea sugestie a lui Clovis, de a organiza un bal în stil epoca de piatră, la care invitaţii să se îmbrace în pieile animalelor pe care le doborîseră cel mai recent, o lăsă rece.

— Eu personal, mărturisi Clovis, m-aş prezenta, mă tem, în postură de Amoraş, înfăşurat într-o pîrlită de blană de iepure sau cel mult două, dar chiar aşa, adăugă el, aruncînd o privire oarecum maliţioasă către proporţiile Dianei, nu mi-ar fi ruşine cu silueta mea în comparaţie cu aceea a unui balerin din Baletul Rus.

— Vai cum s-ar mai amuza lumea dacă ar şti ce s-a întîmplat de fapt, spuse Louisa Mebbin la cîteva zile după bal.

— Ce vrei să spui ? întrebă imediat doamna Packletide.

— Că aţi împuşcat capra şi că tigrul a murit de spaimă, preciză domnişoara Mebbin cu nesuferitul său surîs agreabil.

— Nimeni n-o să creadă, răspunse doamna Packletide, în vreme ce obrazul îi schimba culori-culori ca într-o paradă de eşantioane.

— Loona Bimberton va fi prima, spuse domnişoara Mebbin.

Obrazul doamnei Packletide se stabiliză la o nuanţă alb-verzuie, cu totul dizgraţioasă.

— De dumneata pot să fiu sigură că n-ai să mă dai de gol ? întrebă ea.

— Lîngă Dorking am văzut o vilişoară şi tare aş vrea s-o cumpăr, spuse domnişoara Mebbin, aparent fără nici o legătură cu subiectul discuţiei. Şase sute optzeci, locuibilă imediat. Curat chilipir, păcat doar că n-am bani.

Vilişoara Louisei Mebbin, botezată de ea *„Les Fauves"* şi înconjurată sărbătoreşte în fiecare vară de straturile cu gura-leului din grădină, constituie un motiv de uimire pentru prietenii proprietarei.

— E o minune cum se descurcă Louisa, susţine unanim opinia publică.

Doamna Packletide nu se mai dedă la vînători exotice iar prietenilor intrigaţi le mărturiseşte şi de ce :

— Cheltuielile neprevăzute sînt atît de mari !

VORBELE DE DUH ALE LUI ARLINGTON STRINGHAM

Arlington Stringham făcu o glumă în Camera Comunelor, Camera, destul de goală ; gluma, destul de deşartă ; ceva în legătură cu rasa anglo-saxonă care nu suportă rasa călugărească. E posibil să-i fi scăpat fără intenţie, dar un coleg deputat, care nu voia să fie bănuit că aţipise fiindcă şedea cu ochii închişi, emisese un hohot. Două-trei ziare semnalară „rîsete răzleţe" în paranteze, iar altul, faimos pentru lipsa sa de răspundere în materie de politică internă, dădu ştirea drept „rîsete prelungite". Aşa începe deseori o întreagă istorie.

— Arlington a făcut aseară o glumă în Parlament, o înştiinţă Eleanor Stringham pe mama sa. Sîntem căsătoriţi de ani de zile şi nici unul n-am făcut, în tot acest timp, vreo glumă ; cu atît mai mult nu-mi place să aflu că face el acuma. Mă tem că-i prima crăpătură din lăuta noastră.

— Aveţi o lăută ? întrebă mama.

— E un citat[1], răspunse Eleanor.

A afirma despre orice că era un citat reprezenta în ochii lui Eleanor o excelentă metodă de a eluda discuțiile, la fel cum, spre sfîrșitul sezonului, poți totdeauna apăra mieii mai puțin apetisanți spunînd : „e carne de berbec".

Cît despre Arlington Stringham, dînsul, desigur, continuă să pășească pe spinosul drum al umorului practicat cu premeditare, de-a lungul căruia îl chema Destinul.

— Cîmpul e foarte verde, dar, la urma urmei, tot n-are altceva mai bun de făcut, comunică el soției două zile mai tîrziu.

— Ce spui tu e și foarte modern și foarte inteligent, zău însă dacă nu mă tem că în ce mă privește, îți risipești degeaba vorbele de duh, replică ea cu răceală. Dacă ar fi știut cu cîte eforturi ajunsese Arlington la remarca de mai sus, ar fi salutat-o într-o stare de spirit mai înclinată spre bunătate. Dar asta-i tragedia strădaniei omenești : mult prea deseori trece neobservată și neînțeleasă.

Arlington tăcu, nu din orgoliu jignit, ci pentru că-și frămînta creierii ca să găsească ceva de spus. Interpretîndu-i greșit tăcerea drept o demonstrație de îngăduitoare superioritate, Eleanor, furioasă, se simți inspirată la o nouă ironie.

— Mai degrabă le-ai plasa Lady-ei Isobel. Despre ea, nu mă îndoiesc că le-ar gusta.

[1] Eleanor citează, bineînțeles greșit, un vers celebru din poemul *Merlin și Vivien* a poetului romantic englez, *Alfred Lord Tennyson* (1809—1892).

Într-o vreme cînd nimeni nu ținea altfel de cîini decît pekinezi, Lady Isobel își făcea apariția pretutindeni cu un ciobănesc scoțian, vopsit în toate culorile curcubeului, iar la un ceai de binefacere din incinta Grădinei Botanice, mîncase unul după altul patru mere verzi, astfel încît în toate cercurile i se atribuia un umor oarecum dezagreabil. Gurile rele susțineau chiar că dormea într-un hamac și că înțelegea poemele lui Yeats, dar familia dezmințea ambele zvonuri.

— Crăpătura din lăuta noastră, o înștiință Eleanor pe mama sa în după-amiaza aceleiași zile, nu e o crăpătură, e o prăpastie.

— Eu una n-aș mai spune-o nimănui, răspunse mama, după o îndelungată chibzuință.

— Firește, doar n-am să umplu orașul cu povestea asta, o aprobă Eleanor. Dar de ce să n-o spun chiar nimănui ?

— Pentru că într-o lăută nu poate exista o prăpastie. Nu este loc.

După-amiaza trecea dar viziunea lui Eleanor asupra lumii nu se îndulcea nicicum. Băiatul de casă adusese de la bibliotecă *Cu ochii la fleacuri* în loc de *Prin urechile acului,* cartea pe care toată lumea nega că a citit-o. Nedoritul paliativ se dovedi a fi o culegere de însemnări din natură, cu care autorul colaborase la un săptămînal din nu mai știu ce țară nordică, astfel că după ce erai gata să te cufunzi cu vigilență în regretabila istorisire a unor vieți irosite într-aiurea, îți trebuia o mare stăpînire de sine ca să citești calm că „atît de rarele presuri galbene ne

înconjoară din toate părțile, împăunîndu-și livreaua de culoarea gălbinelelor în fiecare tufiș și pe fiecare colnic". Fără să mai vorbim că neadevărul sărea în ochi ; ori nu se știa prin părțile acelea ale lumii ce-s tufișurile și colnicele, ori presurile galbene le invadaseră pînă într-atît, încît te apuca groaza. Și nici nu era un lucru care să merite osteneala de a spune asemenea minciuni. Iar băiatul de casă stătea neclintit, cu păru-i pomădat și pieptănat, cu aeru-i de castă și vastă nepăsare la dorințele și patimile acestei lumi. Eleanor îi detesta pe băieți. Pe cel de față, grozav l-ar mai fi biciuit cu mîna ei, nu o dată și nu cîte puțin. Era poate un dor al femeii care nu avusese copii.

Trecu fără luare aminte la alt aliniat. „Pitește-te încetișor printre ferigi și mure în micul luminiș din jurul scorușului bătrîn și vei vedea : aproape în fiștecare seară dinspre începutul verii, o pereche de pitulici mici-micuțe se zbenguie în sus și-n jos la adăpostul urzicilor și mărăcinilor care le ascund cuibul."

Ah, insuportabila monotonie a ceasurilor programate pentru recreere ! În condiții atît de neprielnice, Eleanor n-ar fi avut răbdare nici pentru cea mai strălucitoare reprezentație de pe scena Teatrului Majestății Sale, dar mite pentru o pereche de pitulici mici-micuțe zbenguindu-se la adăpostul urzicilor, și cînd ? în toiul sezonului monden ; invitația „pitește-te încetișor" o izbi ca un reproș adus inteligenței sale, bătăioasă prin definiție. Impacientată, trecu de la însemnările din natură la menu-ul pentru dineu pe care

băiatul de casă, prevăzător, i-l adusese ca hrană literară mai substanțială. „Iepure exotic", citi ea, iar încruntarea care și așa îi întuneca privirea, se adînci. Bucătarul casei credea cu tărie în influența mediului înconjurător, de unde și convingerea-i neclintită că dintr-un iepure pe un platou, cu sos de condimente exotice, rezulta necesarmente un iepure exotic. Iar la dineu urma să vină și Clovis, și nesuferitul de Bertie van Tahn. Dacă Arlington ar ști cîte greutăți îi fusese ei dat să îndure într-o singură zi, cu siguranță că ar scuti-o azi de vorbele lui de duh.

La dineu, Eleanor fu însă aceea care aduse în discuție numele unui anumit bărbat de stat pe care, din politețe, îl menționăm sub pseudonimul X.

— X., spuse Arlington Stringham, are un suflet de bezea cu frișcă.

Era foarte util de păstrat în evidență această spirituală remarcă, deoarece se putea aplica deopotrivă la patru dintre cei mai proeminenți politicieni ai zilei, ceea ce împătrea ocaziile de a o plasa ca inedită.

— Bezelele cu frișcă nu au suflet, observă mama lui Eleanor.

— Slavă Domnului că n-au, exclamă Clovis. Altminteri, ar fi mereu niște suflete pierdute iar persoane ca mătușa mea ar pleca în misiune la bezelele cu frișcă, spunînd că-i o minune cît de multe învățături li se pot da, cu toate că, și mai mult e de învățat de la ele.

— Ce se poate învăța de la o bezea cu frișcă ? întrebă mama lui Eleanor.

— Mătuşa mea e celebră prin faptul că a învăţat de la un fost vicerege să fie umilă, răspunse Clovis.

— Tare aş vrea ca bucătarul să înveţe să gătească iepure, ori să aibă atîta minte, încît să-l lase în pace, spuse brusc şi pătimaş Arlington.

Chipul lui Eleanor se înmuie. Era unul dintre aforismele lui din vremurile bune, cînd nu se ivise încă o prăpastie între dînşii.

În timpul unei dezbateri de politică externă, Stringham făcu faimosul lui spirit despre „poporul din Creta care, din nefericire, produce mai multă bătaie de cap decît poate consuma pe plan local". Nu era chiar o demonstraţie de vervă, dar fiindcă o spusese în toiul unui discurs cam îngălat, succesul printre parlamentari îi fu asigurat. Cîţiva bătrîni domni, cărora li se mai deteriorase memoria, îi declarară că le amintise de Disraeli.

Buna prietenă a lui Eleanor, Gertrude Ilpton, fu aceea care-i atrase atenţia asupra recentei performanţe a lui Arlington. Cîteva zile, Eleanor evitase să se uite prin ziare.

— E ceva foarte modern şi mi se pare că şi foarte inteligent, observă ea.

— Sigur că-i ceva inteligent, răspunse Gertrude. Toate cuvintele de spirit ale Lady-ei Isobel sînt inteligente şi, din fericire, nu se învechesc nici cînd le repetă alţii.

— Eşti sigură că asta a spus-o ea ? întrebă Eleanor.

— Draga mea, dar am auzit-o cu urechile mele de nu ştiu cîte ori.

— Aşadar iată de unde îşi culege el umorul, spuse rar Eleanor în vreme ce liniile aspre de-o parte şi de alta a gurii i se adînceau.

Moartea lui Eleanor Stringham de pe urma unei doze prea mari de somnifer şi către încheierea unui sezon monden destul de lipsit de evenimente, stîrni un oarecare val de presupuneri, dar modeste. Clovis, care exagera, poate, importanţa iepurelui în căminul conjugal, o puse pe seama unor necazuri de ordin casnic.

Şi desigur, Arlington nu află niciodată adevărul.

Tragedia vieţii lui a fost că niciodată nu a avut prilejul să guste pe deplin efectul vorbelor de duh ce le rostea.

SREDNI VASHTAR

Conradin împlinise zece ani iar doctorul se pronunțase cu competență profesională : băiatul mai avea de trăit cel mult cinci. Doctorul era un mieros, un prăpădit, de al cărui cuvînt nu se sinchisea mai nimeni, în schimb, opinia lui primise girul doamnei De Ropp al cărei cuvînt avea putere de lege pentru toată lumea. Doamna De Ropp, verișoara și tutoarea lui Conradin, reprezenta în ochii băiatului acele trei cincimi din univers care sînt și necesare, și neplăcute, și reale ; restul de două cincimi, în neîntrerupt antagonism cu precedentele, erau creația lui și a imaginației lui. Cîte o dată Conradin își închipuia că sub sufocanta dominație a ceea ce era necesar și plicticos ca, bunăoară, boala, restricțiile cocoloșelii și o inactivitate obligată, el era gata-gata să moară. Astfel, numai imaginația lui, stimulată de singurătate, îl mai ținea în viață.

Doamna De Ropp nici în cele mai sincere momente ale sale nu și-ar fi mărturisit că, de fapt,

îl detesta pe Conradin, deși, poate, își dădea vag seama că ocupația de a-l ține din scurt „pentru binele lui“ nu-i era din cale afară de dezagreabilă. Conradin, însă, o ura cu o sinceritate deznădăjduită pe care și-o disimula la perfecțiune. Rarele bucurii ce și le procura cu chiu cu vai dobîndeau o savoare cu atît mai mare, cu cît le știa mai dezaprobate de tutoare, căreia, ca unei făpturi impure ce se afla, îi interzisese accesul pînă și pe tărîmul imaginației lui.

În grădina searbădă și mohorîtă, vegheată de nenumărate ferestre ce stăteau mereu să se deschidă cu invariabilul mesaj „Conradin, nu e voie“ sau „Conradin, medicamentele“, băiatul găsea rare ori prilej de joacă. Aici, pînă și puținii pomi fructiferi fuseseră sădiți cu vigilență în afara perimetrului lui de eventual scuturător, ca niște rarissime exemplare roditoare într-un deșert arid, deși cu greu s-ar fi găsit precupețul care să ofere zece șilingi pentru recolta lor anuală. Totuși, într-un ungher uitat, pe jumătate ascuns după niște tufe în suferință, se afla un șopron părăginit dar măricel, între ai cărui pereți, Conradin își găsise un refugiu ce-i servea drept cameră de jucării sau catedrală, de la caz la caz. Și-l populase cu o sumedenie de fantoșe din intimitatea lui, făurite, unele, din frînturi ale lecțiilor de istorie, altele, creație proprie, dar pe lîngă acestea, adevărata glorie a șopronului o constituiau doi locatari în carne și oase. Într-un colț, o găină de Hudan cam jumulită, viețuia înconjurată de toată afecțiunea pentru care băiatul nu găsea debușeu aiurea.

În semiîntunericul din fund, o cuşcă mare cu două despărţituri, dintre care una, închisă cu gratii de fier foarte dese, era domiciliul unui dihor în plinătatea puterii, strecurat aici, prin contrabandă, în schimbul micilor economii nedeclarate ale lui Conradin, de către un ucenic-măcelar. Lui Conradin îi era o frică nebună de ferocele animal suplu, cu dinţii ca de fierăstrău, dar comoară mai de preţ decît dihorul el nu avea. Însăşi prezenţa lui în şopron îl umplea de o mulţumire tainică, temătoare, pe care Femeia — cum îşi poreclise în sinea lui tutoarea — nu se cădea nici măcar s-o bănuiască. Într-o bună zi, îşi şi boteză dihorul cu un nume atît de magnific, încît descoperirea lui rămînea un mister, iar numele îl transforma pe dihor într-o divinitate, căreia nu se putea să nu i te închini. Femeia se închina o dată pe săptămînă la biserica cea mai apropiată, unde îl lua şi pe Conradin, dar dînsul îşi avea propriul serviciu divin sub formă de rit păgîn în templul-şopron. Aici, împresurat de tăcerea plină de umbre şi de igrasie, în faţa cuştii de lemn unde îşi avea lăcaşul Sredni Vashtar, marele dihor, băiatul oficia în fiecare joi după un tipic pe cît de complicat, pe atît de ocult. Altarul primea drept ofrandă flori sîngerii, vara, şi boabe stacojii iarna, căci zeul-dihor părea cu osebire sensibil la aspectele pătimaşe, nestăpînite ale vieţii, în opoziţie cu dumnezeul Femeii, care, aşa cum remarcase Conradin, înclina pînă la exclusivism în direcţia contrarie. De marile sărbători, îi aşternea în faţa cuştii un strat de boabe de ienibahar,

însuşirea cea mai de seamă a acestui prinos fiind că provenea din furat. Sărbătorile se ţineau după un calendar destul de capricios şi erau în genere fixate pentru a celebra cîte un eveniment ocazional. O dată, cu prilejul unei straşnice dureri de măsele care o chinui pe doamna De Ropp trei zile în şir, Conradin prelungi sărbătorile pe toată respectiva perioadă, izbutind aproape să se autoconvingă că cel ce dezlănţuise nevralgia era Sredni Vashtar personal. Dacă suferinţele doamnei De Ropp se mai prelungeau o singură zi, s-ar fi epuizat toată provizia de ienibahar din casă.

Găina de Hudan nu fu niciodată chemată să participe la cultul lui Sredni Vashtar. Încă de mult decisese Conradin că ea, de fapt, era anabaptistă. Fără să fi avut vreodată pretenţia că ştia cît de cît ce-i aceea anabaptist, spera în sinea lui că era ceva ieşit din comun şi nu foarte-foarte cuviincios. Doamna De Ropp devenise etalonul dispreţului şi urii lui pentru tot ce trecea drept bună-cuviinţă.

De la o vreme, însă, frecvenţa dispariţiilor lui Conradin pe uşa şopronului începu să atragă atenţia tutoarei sale. „Toată ziua, bună ziua, îmi tîndăleşte acolo, nu-i de loc sănătos pentru băiat“, sună prompt hotărîrea doamnei în această chestiune, astfel că într-o bună dimineaţă, la micul-dejun, îi dădu de ştire că în ajun, seara, găina de Hudan fusese vîndută şi expediată pe alte meleaguri. Privirea-i de mioapă stătea aţintită asupra lui Conradin aşteptîndu-se la o izbucnire de furie şi de jale, pe care se pregătise

s-o admonesteze cu o avalanşă de precepte înţelepte. Dar Conradin nu scoase un cuvînt ; nici nu existau cuvinte pentru aceasta. Un nu ştiu ce pe chipul palid şi supt al băiatului îi dădu pe semne doamnei o trecătoare strîngere de inimă, căci în după-amiaza aceea, la ceai, se servi pîine prăjită, desfătare pe care îndeobşte i-o interzicea sub motiv că-i făcea rău dar şi pentru că prăjirea pîinii însemna „bătaie de cap", adică o mortală abdicare de la demnitate în oricare ochi de mic-burgheză.

— Credeam că-ţi place pîinea prăjită, făcu dumneaei cu o expresie lezată, cînd îl văzu că lasă delicatesele neatinse.

— Uneori, răspunse Conradin.

Seara, în şopron, cultul zeului din cuşcă fu îmbogăţit cu un element nou. Conradin, care de obicei se mărginea să-i ridice osanale, de data aceasta îi ceru o favoare.

— Fă ceva pentru mine, Sredni Vashtar.

Ce anume, nu se preciza. Dat fiind caracterul divin al lui Sredni Vashtar, era de presupus că acesta ştia şi singur. Conradin, înăbuşindu-şi suspinul cu care privi înspre celălalt colţ, acum gol, se întoarse în lumea ce-o ura cu înverşunare.

Şi noapte de noapte, în binecuvîntata beznă a camerei sale, seară de seară, în prăfăria din şopron, Conradin repeta aceiaşi amară litanie :

— Fă ceva pentru mine, Sredni Vashtar.

Doamna De Ropp, care băgă de seamă că vizitele în şopron nu încetaseră, întreprinse într-o bună zi o inspecţie la faţa locului.

— Ce ţii tu sub cheie în cuşca din şopron ? întrebă ea. Probabil, nişte cobai. Lasă că pun eu să se facă curăţenie şi acolo.

Conradin strînse din buze dar Femeia îi percheziţionă prin cameră pînă găsi cheia dosită cu atîta grijă, după care, hotărîtă să dea curs pînă la capăt descoperirii sale, porni la atac contra şopronului. Era o după-amiază răcoroasă, cînd lui Conradin i se interzise să iasă din casă. Dar de la fereastra din colţ a sufrageriei se întrezărea, de pe după tufiş, uşa şopronului şi băiatul se instală aici. O văzu pe Femeie cum intră şi şi-o imagină deschizînd portiţa cuştii sacre, apoi lungindu-şi gîtul înăuntru pentru a scruta cu ochii-i miopi culcuşul gros de paie unde stătea pitită divinitatea. Poate că îmboldită de stîngacea-i nerăbdare, Femeia întindea şi mîna ca să scotocească paiele. Şi Conradin îşi murmură cu fervoare rugăciunea, pentru ultima oară. Dar în timp ce se ruga, ştiu : credinţa îl părăsise. Ştiu că Femeia avea să iasă din şopron cu buzele ţuguiate în acel surîs pe care el îl ura cel mai tare pe chipul ei ; ştiu că peste o oră, două, grădinarul avea să-i ia idolul şi să-l ducă departe, biet dihor cafeniu într-o cuşcă, fără nici o aureolă divină. Ştiu că Femeia avea să triumfe în vecii vecilor aşa cum triumfa acum, şi că cicălitoarea, apărătoarea, înrobitoarea ei înţelepciune avea să-l îmbolnăvească din ce în ce mai tare, pînă în ziua cînd lui nu-i va mai păsa de nimic iar prezicerile doctorului se vor dovedi

adevărate. Şi cu toată usturimea şi tristeţea înfrîngerii, începu să intoneze sfidător, sus şi tare, imnul zeităţii sale în pericol :

Sredni Vashtar porni la luptă
Cu gînduri roşii şi colţi albi.
„Iertare" implorară duşmanii,
Moarte le dădu Sredni Vashtar
Sredni Vashtar Magnificul.

Deodată, însă, întrerupîndu-se din cîntat, se apropie de geam. Uşa şopronului rămăsese întredeschisă ; minutele treceau unul după altul, lungi dar în cele din urmă, trecătoare. Privi la graurii care se fugăreau şi se zburătăceau în stoluri mici de-a lungul şi de-a latul pajiştii ; îi numără chiar o dată, de două ori, de mai multe ori, dar cu un ochi la uşa ce începuse să se bălăngăne în vînt. O slujnică îmbufnată veni să pună masa pentru ceai ; Conradin, tot la fereastră, aştepta, veghea, privea. În suflet i se strecurase încet-încet o speranţă ; în ochii-i care cunoscuseră doar trista resemnare a înfrîngerii, începu să strălucească o presimţire victorioasă. Sugrumat de emoţie, cuprins de o bucurie hoţească, izbucni din nou în păgînul său imn de măcel şi victorie. Pînă, în sfîrşit, veghea îi fu răsplătită ; prin uşa şopronului se furişa afară un animal galben-cafeniu, scurt în labe şi prelung, mijindu-şi ochii la lumina amurgului, cu nişte pete proaspete, întunecate, în blana de pe gît şi de la încheieturi. Conradin căzu în genunchi. Marele dihor se strecură către un pîrîiaş din fundul grădinii, se adăpă o clipă, trecu peste scîndura ce slujea de podeţ şi se făcu nevăzut în desimea tufişurilor. Aşa se încheie coborîrea pe acest pămînt a Atotputernicului Sredni Vashtar.

— Ceaiul e gata, se auzi slujnica bosumflată. Coniţa unde-i ?

— În şopron, fu răspunsul lui Conradin.

Şi în timp ce slujnica se duse să-şi cheme stăpîna la ceai, Conradin căută într-un sertar al bufetului o furculiţă, înfipse în ea o felie de pîine şi începu să şi-o prăjească. Şi-o prăji pe îndelete, o unse cu unt pe îndelete, o savură pe îndelete, trăgînd cu urechea la sunetele ce răzbăteau prin uşa sufrageriei alternînd cu rafale de tăcere. Fu mai întîi urletul ieşit din minţi al slujnicei, urmat de exclamaţiile de stupoare ce-i răspunseră în zona bucătăriei, apoi un tropăit de paşi în goană şi alţi paşi, alergînd prin vecini după ajutor şi în sfîrşit, după o acalmie, oftaturile îngrozite şi răsuflarea precipitată a celor care cărau în casă un obiect greu.

— Cine îl anunţă pe bietul copil ? Eu nu mă duc pentru nimic în lume ! se auzi un glas ascuţit. Şi în timp ce alături se mai dezbătea problema, Conradin îşi prăji o a doua felie de pîine pe care o unse cu unt.

GHIRLANDA

O ciudată linişte se abătu asupra restaurantului, ca o ameninţare ; era unul din rarele momente cînd orchestra nu făcea auzite acordurile vreunui vals, bunăoară al „Patinatorilor", la desert, pe îngheţată.

— Ţi-am povestit vreodată, îl întrebă Clovis pe prietenul său, tragedia muzicii în orele de masă ?

Lucrurile s-au petrecut într-o seară de gală la Grand Sybaris Hotel, cînd în Sala Ametistelor se dădea un banchet. Sala Ametistelor e renumită în aproape întreaga Europă, dar mai ales în acea Europă care, istoriceşte, se confundă cu Valea Iordanului. Bucătăria este ireproşabilă iar orchestra, destul de gras plătită ca să fie necriticabilă. Într-aici se îndreaptă cîrduri-cîrduri melomanii pasionaţi şi cei aproximativ pasionaţi, care sînt foarte numeroşi, dar, în număr şi mai mare, melomanii pur şi simplu, care ştiu cum se pronunţă numele lui Ceaikovski cînd în englezeşte se scrie Tschaikowsky şi pot să recunoască două-trei nocturne de Chopin, dacă, aşa cum se cuvine, anunţă cineva ce se cîntă ; toţi aceştia îşi consumă menu-ul cu o fremătătoare detaşare faţă de ce mănîncă, precum căprioarele în loc nesigur, ei stînd însă cu urechile ciulite la orchestră, pentru cazul cînd ar ataca primele măsuri ale unei melodii uşor de recunoscut.

— A, da, *Pagliacci*, murmură mesenii în chiar clipa cînd cele dintîi acorduri urmează fierbinţi după supă, şi dacă un comesean mai înfometat nu-i contrazice asupra bucăţii dintre bucate, încep să fredoneze şoptit, ca un supliment la porţia mare de muzică servită de artişti. Uneori, orchestra atacă melodia în aceeaşi clipă cînd la masă se atacă supa, în care caz mesenii găsesc cumva mijlocul de a fredona printre sorbituri. Expresia entuziaştilor care acompaniază un *potage St. Germain* cu *Pagliacci* nu e dintre cele mai înălţătoare, dar merită văzută de către cei înclinaţi să observe viaţa sub toate aspectele ei. Nu poţi nesocoti existenţa lucrurilor neplăcute de pe această lume, pur şi simplu întorcînd privirea în direcţia inversă.

Pe lîngă tipurile menţionate mai sus, restaurantul este frecventat de un mic număr de nemelomani răzleţi, inofensivi şi incorijibili. Prezenţa lor aici se poate explica într-un singur fel ; că au venit să mănînce.

Primele etape ale mesei au fost depăşite. A avut loc consultarea listei de vinuri, de către unii cu perplexa bîjbîială a elevului pus să răspundă în ce loc anume din hăţişurile Vechiului

Testament figurează cutare profet minor, de către alții cu o pedanterie care lasă să se întrevadă că între ei și vinurile cele mai scumpe există o asemenea intimitate, încît cunosc și slăbiciunile din familiile acestora. Clienții care își aleg astfel vinurile rostesc totdeauna comanda pe o voce pătrunzătoare cu o adevărată risipă de indicații de mizanscenă. Insistînd ca în momentul scoaterii dopului, gîtul sticlei să fie îndreptat în direcția nord, sau strigîndu-l pe chelner „Max", ai prilejul de a produce asupra oaspeților o impresie pe care n-ar echivala-o nici ceasuri întregi de laborioasă laudă de sine. În acest scop, însă, oaspeții trebuiesc aleși cu tot atîta grijă ca și vinurile.

La o parte de vesela mulțime a benchetuitorilor, retras în umbra unei coloane impunătoare, stătea un spectator numai ochi și urechi, care, desigur, participa și el la vesela serbare dar nu-i venise încă rîndul. *Monsieur* Aristide Saucourt era la Grand Sybaris Hotel *le chef*, și dacă avea egal în profesiune, n-o declarase în public niciodată. Suveran absolut în domeniul său, se înconjurase de reputația acelei străşnicii fără de inimă, pe care Geniul, cînd pogoară asupra aleșilor săi, mai degrabă o pretinde decît o justifică ; *monsieur* Saucourt nu știa ce-i iertarea, iar vasalii săi aveau grijă să nu-și ofere prilejul de a trebui să fie iertați. Pentru lumea din afară, acea lume care-i devora plăsmuirile, *monsieur* Saucourt reprezenta o forță ; cît de adîncă sau de deșartă era aceasta, nu-l preocupase niciodată. Pedeapsa geniului și totodată pa-

văza sa este că într-o lume care cîntărea totul pe grosolanele talgere de măcelărie, el își evalua propria greutate pe subtilul cîntar al alchimiei rețetelor de bucătărie.

În unele ocazii, cu totul speciale, marele bărbat era cuprins de dorința de a urmări cu propiii ochi efectul inspiratelor sale strădanii, la fel cum, în cîte un moment suprem, creierul diriguitor al lui Krupp poate foarte bine să dorească a se fofila direct pe linia de foc a unui duel de artilerie. O asemenea împrejurare era și cea de față. Pentru prima oară în istoria lui Grand Sybaris Hotel, *monsieur* Saucourt prezenta oaspeților săi o specialitate pe care-o adusese la un grad de desăvîrșire aproape scandalos. *Canetons à la mode d'Amblève*. Înscrise în litere aurii pe hîrtia crem a menu-ului, cît de puțin însemnau totuși aceste cuvinte pentru vulgul mesenilor, de-o cultură atît de aproximativă ! Și cîte eforturi de înaltă calificare, cîte tezaure de experiență se irosiseră pînă să poată fi scrise cele șase cuvinte ! Rățuște din departamentul Deux-Sèvres și-au trăit în maniera specifică frumoasele lor biografii pentru a sucomba, în miros de sațietate, ca viitoare temă de creație a lui Aristide Saucourt ; *des champignons*, pe care nici măcar un purist al lingvisticii n-ar cuteza să le denumească ciuperci, și-au oferit galeșul trup atrofiat, ca garnitură ; un sos inventat încă pe vremea crepusculării domnii a lui Ludovic al cincisprezecelea a fost readus la viață din hăurile trecutului nepieritor, pentru a scălda miracolul. Dar tot ce se făptuise pînă aici, nu fusese decît sforțare ome-

nească de rînd, de aici încolo, intervenise geniul uman iar geniul acesta se numea Aristide Saucourt.

Iar acum sosise clipa, clipa servirii sublimului fel de mîncare, pe care marii Duci, ce-şi poartă blazarea prin lume, şi potentaţii banului, obsedaţi de preţurile pieţei, îl socoteau printre cele mai fericite amintiri ale lor. Iar în aceeaşi clipă, avu loc un alt eveniment. Şeful orchestrei plătite gras îşi aşeză tandru vioara sub bărbie, coborî pleoapele şi se cufundă într-un ocean de melodie.

— Ssst ! făcură cei mai mulţi dintre meseni. Cîntă „Ghirlanda".

Ştiau că era „Ghirlanda", pentru că o ascultaseră şi la gustarea de la prînz, şi la ceaiul de după amiază, şi la supeul din ajun, şi nu avuseseră timp să uite.

— Da, „Ghirlanda", se încredinţau unii pe alţii. Glasul masei de la mese era unanim în această privinţă. În ziua aceea, orchestra mai cîntase „Ghirlanda" de încă unsprezece ori, de patru ori fiindcă aşa-i plăcea şi de alte şapte, din obişnuinţă, dar acordurile devenite familiare, erau întîmpinate cu acel extaz ce se cuvine doar revelaţiilor. Un murmur de intensă fredonare se înălţa de la jumătate din mese iar unii meseni, dintre cei mai excedaţi, îşi depuseră cuţitul şi furculiţa pentru a putea izbucni mai prompt în aplauze asurzitoare.

Dar *les Canetons à la mode d'Amblève ?* Cuprins de o buimăceală otrăvitoare, Aristide le privea cum se răceau total ignorate şi, mai

înjositor, consumate în ciuguleli neatente şi mestecături distrate, în vreme ce făcătorii de muzică atrăgeau asupră-le încuviinţarea în aplauzele mesenilor. Nici cea mai banală friptură de vacă, cel mai trivial ficat prăjit, cea mai ordinară slănină, în cel mai neinspirat sos de pătrunjel, n-ar fi avut o atît de infamantă apariţie printre deliciile serii. Şi în vreme ce maestrul artei culinare se rezema de coloana după care se asunsese, sufocat de indescriptibila mînie ce-l pîrjolea pe dinăuntru, incapabilă să-l mîntuie de mortala-i suferinţă, şeful orchestrei se înclina în semn că luase act de aplauzele ce le dezlănţuise, furtună, jur împrejurul său. Întorcîndu-se către colegi, le făcu semn din cap : aveau să acorde un bis. Dar înainte ca vioara să fi atins din nou bărbia, din umbra coloanei răsună o explozie de protest.

— *Non, non.* Nu mai cîntaţi *ça !*

Muzicantul privi într-acolo cu o uimire furioasă. Dacă ar fi înţeles ameninţarea din ochii celuilalt, ar fi procedat altfel. Dar în urechi îi mai răsunau aplauzele pline de admiraţie, aşa că arătîndu-şi colţii, răspunse cu un glas ascuţit :

— Asta o hotărăsc eu.

— *Non !* Nu mai cîntaţi *ça* niciodată ! răcni *le chef,* năpustindu-se bezmetic asupra dezgustătoarei făpturi ce-i furase locul în preţuirea lumii.

Pe una din mesele de serviciu, tocmai fusese pregătită, în vederea unor oaspeţi întîrziaţi, o imensă supieră de argint, plină ochi şi scoţînd aburi ; înainte ca mesenii în aşteptare să-şi dea

seama de ce se petrece, Aristide își și tîrîse victima, care se împotrivea din răsputeri, pînă la masa cu pricina, cufundîndu-i capul în conținutul abia ieșit din clocot al supierei. La celălalt capăt al sălii, aplauze spasmodice continuau să ceară un bis.

Medicii nu s-au putut pune niciodată de acord în privința morții șefului de orchestră : înec în supă, orgoliu profesional jignit sau opăreala ce i-a fost fatală. *Monsieur* Aristide Saucourt, care trăiește încă, dar complet retras de lume, se pronunță neabătut pentru înec.

PACEA DE LA MOWSLE BARTON

Crefton Lockyer ședea în tihnă, o tihnă deopotrivă trupească și sufletească, pe petecul jumătate livadă, jumătate grădină, megieș cu curtea fermei de la Mowsle Barton. După lungii ani de încordare și zarvă ai vieții de oraș, liniștea și pacea acestei așezări împrejmuite de dealuri îi biciuiau simțurile pînă la a deveni aproape de nesuportat. Timp, spațiu, pierduseră orice noimă și își înmuiaseră riguroasele contururi ; minutele se topeau în ore, pășuni și pîrloage se învălmășeau cît vedeai cu ochii, ajungînd pe nesimțite să nici nu se mai deosebească. Brusturii dădeau năvală printre straturile de flori, în vreme ce micșunelele galbene și trandafirii contraatacau pînă în curtea fermei și pe poteci. Găinile care moțăiau pe picioare și rațele cu o înfățișare solemn-preocupată se simțeau la ele acasă și în ogradă, și în livadă, și la drumul mare ; nimic nu părea să-și aibă locul său precis, nicăieri ; nici de poartă nu puteai fi sigur că o vei găsi în țițîni. Iar întregul tablou era scăldat în-

tr-o atmosferă de asemenea pace, încît ai fi crezut că ascunde vrajă. După amiezile aveai impresia că totdeauna a fost după amiază și că după amiază va fi în vecii vecilor ; în ceasurile amurgului căpătai certitudinea că de cînd e lumea, n-a fost altcum decît amurg. Crefton Lockyer ședea așadar în tihnă pe banca rustică de sub bătrînul mălin, spunîndu-și că descoperise în sfîrșit oaza pe care mintea sa și-o zugrăvise cu dragoste nespusă și către care tînjise atît de des în ultima vreme zguduitul său sistem nervos. Da, avea să se stabilească aici, în mijlocul acestor oameni prietenoși și dintr-o bucată, asigurîndu-și treptat-treptat, cît mai multe din modestele condiții de confort de care i-ar fi plăcut să se înconjoare dar, pe cît cu putință, pe făgașul modului de viață al localnicilor.

Tocmai cocea în minte, fără să se pripească, această hotărîre, cînd livada fu străbătută, cu mers împiedicat, nesigur, de o apariție venerabilă. Făcea parte dintre locuitorii fermei, o recunoscu ; era mama sau poate, soacra doamnei Spurfield, proprietăreasa lui, așa că se grăbi s-o întîmpine cu o vorbă amabilă. Dar ea i-o luă înainte :

— Scrie ceva cu creta pe ușa de colo. Ce-i ?

Rostise toate acestea otova, într-o manieră impersonală ca și cum întrebarea îi stătea pe buze de ani de zile și abia așteptase să scape de ea. Totuși, ochii îi căutau nerăbdători peste capul lui Crefton, către ușa unui mic hambar din avanpostul liniei neregulate de acareturi.

„Martha Pillamon e o vrăjitoare bătrînă" spunea inscripția ce o descifră privirea scrutătoare a lui Crefton, care, înainte de a face publicitate în jurul știrii, stătu o clipă pe gînduri. Pînă la proba contrarie, se putea ca însăși interlocutoarea lui să fie Martha. N-avea nici o dovadă că numele de fată al doamnei Spurfield nu fusese Pillamon. Cît despre bătrîna de lîngă dînsul, descărnată pînă la a părea înfricoșătoare, corespundea desigur tuturor semnalmentelor după care se va fi recunoscut prin partea locului înfățișarea unei vrăjitoare.

— E vorba de o anume Martha Pillamon, o informă el precaut.

— Și ce zice ?

— O necuviință, răspunse Crefton. O mare necuviință. Zice că-i vrăjitoare. Asemenea lucruri nu se cade a fi scrise pe ziduri.

— Da-i adevăru' adevărat, făcu bătrîna cu vădită satisfacție. Și în chip de contribuție personală la semnalmentele numitei Martha Pillamon, adăugă :

— Broasca aia stafidită !

Și în vreme ce se îndepărta, șontîc-șontîc, către curtea fermei, strigă cu glasu-i spart :

— Martha Pillamon e o vrăjitoare bătrînă !

— O auzirăți ? șuieră undeva îndărătul lui Crefton o voce străină, dar setoasă de răfuială.

Răsucindu-se ca ars, dădu cu ochii de altă sperietoare bătrînă, fără pic de sînge în obraz, numai piele, os și zbîrcituri, și pe deasupra, într-o stare de profundă nemulțumire. Fără doar

şi poate, Martha Pillamon în persoană. Livada era pe semne locul preferat de plimbare al doamnelor în etate din Mowsle Barton.

— Minte, minte ca o neruşinată, continuă şuieratul. Betsy Croot e o vrăjitoare bătrînă. Ea şi gunoiul stătut de fii-sa. Las' că le blestem eu pe otrepele astea.

Tîrîndu-se mai încolo, ca să plece, dădu cu ochii de inscripţia de pe uşa hambarului.

— Ce scrie? întrebă ea, întorcîndu-se către Crefton.

— Votaţi-l pe Soarker, răspunse el, cu cutezanţa timorată a unui împăciuitor de profesie.

Bătrîna bombăni ceva, apoi bombănelile şi şalul ei roşu spălăcit se pierdură treptat printre trunchiurile copacilor. Crefton se ridică fără zăbavă şi o luă spre clădirea fermei. Atmosfera, i se părea lui acum, pierduse cumva o mare parte din pacea de la Mowsle Barton.

Vesela însufleţire de la ora ceaiului în bucătăria bătrînească a fermei, pe care Crefton o savurase cu imensă plăcere în după amiezile precedente, lăsa astăzi impresia că se acrise, transformîndu-se într-un fel de jenă melancolică. Stăruia în jurul mesei o tăcere grea, apăsătoare şi, pînă şi ceaiul, cînd Crefton sorbi din el, avea un gust de uncrop sălciu, capabil să alunge buna dispoziţie dintr-un întreg carnaval.

— N-ajută la nimic să ne plîngem de ceai, spuse promptă doamna Spurfield, în vreme ce oaspetele căta cu o politicoasă curiozitate la ceaşca din faţa sa. Apa n-o să fiarbă în ruptul capului, ca să ştiţi şi dumneavoastră.

Crefton se întoarse către vatră, unde un foc neobişnuit de aprig îşi tălăzuia limbile pînă sub un ceainic mare, afumat, care emitea din ciocul său un rotocol subţiratic de abur, dar altminteri avea aerul că ignoră complet efectul trosnitoarei pălălăi de dedesubt.

— De mai bine de un ceas l-am pus pe foc, da nici gînd să fiarbă, spuse doamna Spurfield, şi ca să se risipească şi ultimele îndoieli, adăugă: Ne-a vrăjit.

— Martha Pillamon ne-o făcu şi p-asta, îi ţinu isonul bătrîna mamă. Dar i-o plătesc eu broaştei ăleia stafidite. Am s-o blestem.

— Trebuie să fiarbă la vreme, le contrazise Crefton, nesocotind aluziile la forţele oculte. Poate-i jilav cărbunele.

— N-o să fiarbă la vreme nici pentru cină, nici pentru gustarea de mîine dimineaţă, măcar că l-aş ţine pe foc cîtu-i noaptea de lungă, spuse doamna Spurfield. Şi, într-adevăr, nu a fiert. Locuitorii fermei se hrăniră cu ce putură frige şi coace iar o vecină săritoare făcu un ceai pe care li-l trimise la un grad de fierbinţeală cu totul moderată.

— Mă tem că acuma, cînd se-arată prost lucrurile pe la noi, o să ne cam lăsaţi, îşi dădu cu părerea doamna Spurfield, la gustarea de dimineaţă. Sînt unii care, cum se iveşte un necaz, dau bir cu fugiţii.

Crefton se grăbi să nege categoric orice schimbare a proiectelor sale pentru viitorul apropiat; în forul său lăuntric înregistră însă faptul că atmosfera prietenoasă de mai înainte pierise în

mare măsură de sub acoperişul fermei. Domneau acum privirile bănuitoare, tăcerile îmbufnate, replicile bruşte. Cît despre bătrîna mamă, aceasta şedea cîtu-i ziua de lungă în bucătărie ori în livadă, revărsîndu-şi ameninţările şi blestemele la adresa Marthei Pillamon. Priveliştea acestor fărîme de viaţă omenească, vlăguite, în pragul sfîrşitului, consacrîndu-şi cele de pe urmă pîlpîiri de energie pentru a-şi otrăvi reciproc existenţa, era deopotrivă înspăimîntătoare şi demnă de milă. Ura se vădea singura facultate care supravieţuise cu o vigoare nealterată în vreme ce toate celelalte li se năruiseră ca după un plan prestabilit. Şi ce era mai bizar, vrăjmăşia şi blestemele lor lăsau parcă să se degaje o putere supranaturală care te înfiora. Orice explicaţie de ordin sceptic rămînea neputincioasă în faţa unui fapt absolut incontestabil : ceainic sau cratiţă, nimic n-ajungea la punctul de fierbere, chiar pe focul cel mai viu. Crefton se cramponă cît putu de teoria vreunui beteşug al cărbunilor dar, făcut cu lemne, focul dădu acelaşi rezultat, şi cînd un mic ceainic pe o lampă de spirt, comandat special de dînsul prin comisionar, vădi acelaşi îndărătnic refuz de a-şi lăsa conţinutul să dea în clocot, simţi că pe neprevăzute intrase în contact cu o nebănuită manifestare malefică a forţelor oculte.

La numai cîteva mile distanţă, printr-o despicătură dintre dealuri, zărea cum trec, rînd pe rînd, automobilele ; şi totuşi aici, în imediata vecinătate a arterelor pe care circulau cele mai recente maşini ale civilizaţiei, se găsea această

străveche aşezare bîntuită de lilieci, unde în viaţa de toate zilele părea să aibă cuvîntul hotărîtor ceva ce semăna categoric a vrăjitorie.

Străbătînd grădina de zarzavat către poteca din spatele fermei, unde nădăjduia să regăsească reconfortanta impresie de pace de care ducea atîta lipsă în apropierea casei şi a vetrei — mai ales a vetrei — Crefton dădu peste bătrîna mamă instalată pe banca de sub mălin şi mormăind de una singură :

— Îneacă-se cîte-s pe apă, îneacă-se cîte-s pe apă ! repeta ea iarăşi şi iarăşi, ca un copil care-şi toceşte lecţia. Din cînd în cînd izbucnea în cîte un hohot ascuţit, cu o notă de răutate de loc plăcută auzului. O dată ajuns în afara razei ei de influenţă auditivă, în liniştea şi însingurarea drumeagurilor năpădite de ierburi, care păreau a nu duce nicăieri, Crefton răsuflă uşurat ; paşii îi fură atraşi de o potecă mai îngustă şi mai ascunsă decît celelalte, dar cînd descoperi că de fapt era miniatura unui drum în toată regula, care se oprea în faţa unei aşezări omeneşti, se simţi aproape iritat. În locul unde un pîrîiaş iute îşi lărgea pe neaşteptate albia, formînd un eleşteu destul de mare, pentru a se năpusti apoi mai departe printre sălciile care-i stătuseră în cale, se ridica o căscioară ce părea părăsită, cu un petec de grădină uitat de Dumnezeu şi cîţiva meri încovoiaţi de bătrîneţe. Crefton se rezemă de un copac, privind dincolo de volburile învîrtejite ale eleşteului, către prăpăditul adăpost de pe malul celălalt ; aici singurul semn de viaţă consta într-o mică procesiune de raţe, prea pu-

ţin prezentabile, care înaintau în şir indian înspre marginea apei. Felul cum o raţă se metamorfozează cît ai clipi din ochi, devenind o neîntrecută înotătoare plină de graţie, după ce pe pămînt păşise greoi şi stîngaci, este întotdeauna un spectacol plin de mister, aşa încît Crefton pîndea cu atenţie mărită momentul cînd căpetenia şirului urma să purceadă pe faţa apei. O presimţire stranie, de care era conştient, îl făcea totodată să se aştepte la un eveniment şi neobişnuit, şi neplăcut. Raţa se lansă pe apă cu deplină încredere, pentru ca în clipa următoare să pară trasă la fund. Capul îi apăru o dată deasupra şi se cufundă iarăşi, lăsînd în urmă-i un şirag de băşicuţe, în vreme ce aripile şi labele vîsleau apa într-un vîrtej de bătăi neajutorate. Fără doar şi poate, înotătoarea se îneca. În prima clipă, Crefton crezu că se încurcase în brădiş sau că, cine ştie, fusese atacată de vreo ştiucă sau o vidră. Dar pe faţa apei nu se ivi nici urmă de sînge, iar corpul pasărei, zbătîndu-se cu deznădejdea din urmă, făcu, după curent, înconjurul eleşteului, fără să fie reţinut de nimic şi de nimeni. Între timp, o a doua raţă îşi dăduse drumul pe apă, pentru ca un al doilea corp să se întoarcă tot cu burta în sus, cuprins de aceleaşi convulsii. Priveliştea ciocurilor căscate care se iveau cînd şi cînd la suprafaţă, ca într-un protest îngrozit împotriva unui element pînă atunci familiar şi demn de încredere, era de-a dreptul jalnică. Crefton asistă cutremurat la plonjeul unei a treia raţe care, după ce-şi luă pe ţărm poziţia de aruncare, împărtăşi în apă

soarta celorlalte două. Binecuvîntat moment acela cînd restul stolului, alarmat de zbuciumul trupurilor ce se cufundau încetul cu încetul, dădu îndărăt cu gîturile alungite la limită şi se îndepărtă de teatrul nenorocirii, măcăind pe o notă joasă, de profundă nelinişte. Abia atunci îşi dădu Crefton seama că nu fusese singurul martor al celor petrecute ; o bătrînă uscată, cocîrjată, în care o recunoscu pe Martha Pillamon, cea de sinistră faimă, coborîse poteca din faţa colibei şi contempla înmărmurită de pe ţărm macabrul cortegiu de păsări muribunde care făceau înconjurul eleşteului. Glasul ei izbucni prompt şi ascuţit, tremurînd de furie :

— Asta tot gunoiul stătut de Betsy Croot mi-o făcu. Las' c-o mai blestem eu o dată, o să vedeţi dumneavoastră.

Crefton se furişă îndărăt, fără zgomot, întrebîndu-se dacă bătrîna îi observase prezenţa sau nu : încă înainte ca ea să fi dezvăluit universului vinovăţia Betsyei Croot, lui îi străfulgerase prin gînd, nu fără un fior neplăcut, incantaţia pe care o şuierase în şoaptă aceasta din urmă : „Îneacă-se cîte-s pe apă". Dar ce-l absorbea mai mult, pînă la a-i alunga din minte orice alte idei şi preocupări, era recenta ameninţare, cu un blestem de represalii. Logica lui nu-şi mai putea îngădui să ignore ameninţările celor două bătrîne ca pe nişte fleacuri băbeşti. Locuitorii din Mowsle Barton se aflau urmăriţi de fulgerele unei bătrîne setoase de răzbunare, înzestrată cu forţa de a-şi materializa răfuielile personale în forme dintre cele mai concrete ; cine putea

spune în ce mod avea ea să răzbune suferințele a trei rațe înecate? Cîtă vreme se număra printre locuitorii fermei, Crefton putea fi oricînd amestecat în tulburările profund dezagreabile iscate de vreo nouă întruchipare a mîniei Marthei Pillamon. Desigur, era cel dintîi care să-și dea seama de absurditatea acestor închipuiri, dar comportarea ceainicului pe lampa de spirt, și ulterior, tragedia de pe eleșteu îl tulburase peste măsură. Iar imprecizîunea motivelor lui de neliniște abia făcea să i se ridice părul măciucă; din clipa cînd printre factorii de toate zilele pui la socoteală imposibilul, posibilitățile lui devin, practic, nelimitate.

În dimineața următoare, Crefton se sculă ca de obicei, devreme, la capătul uneia dintre cele mai puțin odihnitoare nopți pe care le petrecuse sub acoperișul fermei. Simțurile-i, devenite neobișnuit de sensibile, detectară pe loc acea inefabilă atmosferă de talmeș-balmeș care planează în gospodăriile lovite de o calamitate. Vacile, mulse, hălăduiau grămadă prin curte, nerăbdătoare să le scoată cineva la pășunat; în ogradă, păsăretul vocifera neplăcut și arțăgos pe tema întîrzierii orei de masă: pompa de apă, care în cursul primelor ceasuri de dimineață obișnuia să-și facă deseori auzite acordurile discordante, păstra astăzi o tăcere de rău augur. În casă chiar, se deslușea, zburătăcind, un du-te-vino de pași alarmați, glasuri ba apropiindu-se, ba depărtîndu-se, pauze prelungi, neliniștitoare, de liniște absolută. Crefton se îmbrăcă și înaintă prevăzător pînă în capul îngustei scări din interior. Aici, îi ajunse la urechi o șoaptă monotonă, tînguitoare, bîntuită de o teamă evlavioasă, în care putu totuși să recunoască vocea doamnei Spurfield.

— Are să-și ia valea, pot să jur, spunea vocea; alde ăștia dau bir cu fugiții de cum și-arată necuratul coada.

Crefton își dădu seama că și el se număra probabil, printre „ăștia“ și că într-unele momente, e recomandabil să te conformezi întocmai ideii pe care și-o face lumea despre tine.

Se întoarse în cameră în vîrful picioarelor, își adună lucrurile și le rîndui în valijoară, lăsă pe masă banii datorați pentru chirie și se strecură afară în curte, pe ușa din dos. Mulțimea orătăniilor dădu năvală spre dînsul, plină de speranță. Dejucînd interesatele dovezi de atenție cu care-l înconjurau, se furișă de-a lungul staulului, al cocinei și al grajdului, pînă pe drumul din spatele fermei. După cîteva minute de marș, pe care numai greutatea bagajului îl împiedică să se transforme în pas alergător, ajunse pe șosea, de unde îl culese un căruțaș matinal, care avea să-l depună în orașul cel mai apropiat. La o cotitură întrezări încă o dată ferma; vechiul acoperiș de olane al casei și cel de stuf al acareturilor, vraiștea din livadă, mălinul și banca de sub el, toate cu o limpezime aproape spectrală în lumina răsăritului și mai presus de toate, acea atmosferă de vrajă pe care Crefton o confundase într-o zi cu pacea cea mai desăvîrșită.

9 — Lighioane și supralighioane — c. 2807

Zarva și clocotul din gara Paddington îi izbiră auzul ca un bun-venit dătător de siguranță.

— Foarte dăunătoare pentru nervi graba și forfota asta ! spuse un tovarăș de călătorie. Ah, unde-i pacea de la țară ?!

În sinea sa, Crefton socoti că în ce-l privește, se lăsa păgubaș pentru totdeauna de mult rîvnita pace. Un varieteu ticsit și luminat a giorno, unde orchestra cea mai asurzitoare să execute cea mai triumfală uvertură „1812", acesta era cu aproximație, noul lui ideal în materie de calmante nervoase.

NEMĂRTURISITUL PĂCAT AL LUI SEPTIMUS BROPE

— Cine este și cu ce se ocupă domnul Brope ? întrebă deodată mătușa lui Clovis.

Doamna Riversedge, care se afla în curs de decapitare a trandafirilor răposați și nu se gîndea la nimic precis, trecu prompt la starea de alarmă mintală. Era una dintre acele gazde demodate, pătrunse de datoria de a ști ceva despre persoanele pe care le primesc în casă și anume ceva care, obligatoriu, să le onoreze.

— Cred că vine din Leighton Buzzard, comunică ea în chip de explicație preliminară.

— În zilele noastre, cînd se voiajează atît de rapid și confortabil, interveni Clovis, care tocmai proceda la împrăștierea unei colonii de musculițe prin atacuri succesive cu fum de țigară, faptul de a veni din Leighton Buzzard nu denotă neapărat o mare tărie de caracter. S-ar putea să nu fie decît o simplă incapacitate de a-și vedea de treabă acasă. Mă rog, dacă ar fi plecat din Leighton Buzzard fiindcă avea o proastă reputație sau în semn de protest contra cinicei și incoriji-

bilei frivolităţi a conorăşenilor, asta, da, ar fi mai concludent, atît în ce priveşte omul, cît şi chemarea lui în viaţă.

— Cu ce se ocupă ? persevera ca de la catedră, domnişoara Troyle.

— E directorul lui *Cathedral Monthly*, răspunse gazda, şi fantastic de cult în materie de pietre memoriale, transepturi, influenţa cultului bizantin asupra liturghiei moderne şi aşa mai departe, tot poveşti din astea. Poate-i puţintel prea serios şi prea absorbit de specialitatea lui, dar pentru reuşita unui week-end, prinde bine orice soi. Fiţi sinceră, sper că nu-l găsiţi prea agasant.

— Cînd cineva e agasant, mai trec cu vederea, declară mătuşa lui Clovis. Ce nu pot însă să suport, e să-l văd că face curte cameristei mele.

— Scumpă doamnă Troyle, exclamă sufocată gazda. Dar ce vă trece prin gînd ! Vă asigur că domnul Brope nici în vis n-ar face una ca asta !

— Ce visează domnul Brope mă lasă rece. Din partea mea, fie-i somnul oricît de impudic, şi alcătuit tot din tentative erotice indecente, la adresa întregului personal de serviciu ! Cîtă vreme însă nu doarme, îl poftesc să-mi lase camerista în pace. Orice discuţie mi se pare de prisos. În privinţa asta, nu mă clinteşte nimeni.

— Sînt convinsă că faceţi o confuzie, insistă doamna Riversedge. Domnul Brope este cel din urmă om capabil să se dedea la asemenea lucruri.

— După ştirea mea, domnul Brope este cel dintîi capabil să se dedea la asemenea lucruri şi

vă asigur, dacă aş avea vreo putere, ar fi într-adevăr cel din urmă. Bineînţeles, nu mă refer la bărbaţii cărora li se aprind călcîiele cu intenţii serioase.

— Pur şi simplu nu pot să concep ca o persoană care scrie cu atîta farmec şi erudiţie despre transepturi şi influenţa bizantină, să se comporte într-un mod atît de lipsit de principii, mărturisi doamna Riversedge. Ce dovadă aveţi că, într-adevăr, se face vinovat de asemenea fapte ? Nu pun la îndoială afirmaţiile dumneavoastră, sper că mă înţelegeţi. Dar nu se cade să-l condamnăm fără să auzim şi ce are dînsul de spus.

— Îl condamnăm, nu-l condamnăm, un lucru e sigur : nu a rămas neauzit ; l-am auzit cu urechile mele. Camera dumnealui e chiar lîngă budoarul meu şi, în două rînduri, cînd, presupun, mă credea plecată, l-am auzit prin perete cum striga : „Ah, Florrie, te ador". Pereţii de la etaj sînt tare subţiri ; cît pe ce să se-audă şi cum ticăie ceasul vecinului.

— Pe camerista dumneavoastră o cheamă Florence ?

— Pe camerista mea o cheamă Florinda.

— Ce idee să botezi aşa o cameristă !

— N-am botezat-o eu, am angajat-o gata botezată.

— Vreau să spun, se explică doamna Riversedge, că eu, cînd angajez servitoare cu nume nelalocul lor, le strig pe toate Jane ; fetele se deprind imediat.

— Excelentă idee, comentă înțepată mătușa lui Clovis. Din păcate m-am deprins eu însămi să fiu strigată Jane. Coincidența face să fie chiar numele meu.

După care, reteză pe loc torentul de scuze al doamnei Riversedge cu precizarea :

— Problema nu e dacă se cade ca eu să-mi strig camerista Florinda, ci dacă domnul Brope are dreptul s-o strige Florrie. În această din urmă privință, sînt categoric de părere : nu.

— Poate învăța un cîntec, își exprimă speranța doamna Riversedge. Există o sumedenie de refrene stupide cu nume de fete, continuă ea, uitîndu-se la Clovis ca la o eventuală autoritate în materie. „Nu, nu-mi spune Mary..."

— Dar nici prin gînd nu-mi trece, o încredință Clovis ; mai întîi, că totdeauna v-am știut de Henrietta ; al doilea, că nu vă cunosc destul de bine ca să-mi permit o asemenea lipsă de maniere.

— Vreau să spun, există *un cîntec* cu refrenul ăsta, se grăbi să lămurească lucrurile doamna Riversedge. Ca și „Rhoda, Rhoda, fata cu pagoda" sau „Maisie, mică, subțirică" și altele, o sumedenie. Desigur, nu prea pare domnul Brope omul care să le cînte, dar, după părerea mea, trebuie să-i acordăm măcar atîta încredere, încît să ne punem întrebarea.

— Întocmai ce am făcut și eu, o informă doamna Troyle. Pînă în clipa cînd mi-a căzut în mînă o nouă dovadă.

Și strînse din buze, cu aerul rezolut al celui care savurează binecuvîntata certitudine că va fi implorat să și le deschidă iarăși.

— O nouă dovadă ! exclamă gazda. Spuneți-mi și mie.

— După micul dejun, tocmai urcam la etaj, cînd îl văd pe domnul Brope că trece prin dreptul ușii mele. Din teancul de hîrtii pe care îl ținea în mînă, i se desprinde, în modul cel mai firesc din lume, o foiță care coboară în zbor pînă la mine în prag. Cît pe ce să-i strig : „ați scăpat ceva". Nu știu de ce, însă, m-am abținut, și nu m-am mai arătat sus pînă nu l-am văzut în siguranță la dînsul în cameră. Înțelegeți ? Deodată lucrul mi-a apărut limpede : la ora aceea cînd se întîmplă foarte rar să fiu în cameră, Florinda face aproape întotdeauna curățenie. Astfel că am ridicat hîrtioara care părea cum nu se poate mai nevinovată.

Doamna Troyle făcu o mică pauză, cu aerul încîntat de sine al celui care descoperă un șarpe veninos stînd la pîndă într-o budincă.

Doamna Riversedge atacă energic cel mai apropiat buchet de trandafiri, retezînd din întîmplare un cap de Vicontesă Folkestone, care abia înflorise.

— Ce cuprindea hîrtioara ? întrebă dumneaei.

— Cuprindea, scrise cu creionul, cuvintele cunoscute : „Ah, Florrie, te ador" și dedesubt, șterse cu o linie subțire, dar perfect citeț : „Așteaptă-mă diseară pe cîmpul cu mohor".

— La capătul livezii, există un strat de mohor, recunoscu doamna Riversedge.

— Orice s-ar spune, omul pare sincer, își dădu o părere Clovis.
— Pur și simplu nu pot să concep. Un asemenea scandal sub acoperișul meu ! făcu indignată doamna Riversedge.
— Nu înțeleg de ce scandalurile par mult mai grave sub un acoperiș, remarcă Clovis. Întotdeauna am socotit drept o dovadă de rafinată delicatețe a speței pisicești, că își plasează scandalurile pe streșini.
— Acum îmi dau eu seama, reluă doamna Riversedge, că în legătură cu domnul Brope mai există niște lucruri pe care nu mi le pot explica. Veniturile, de exemplu. Ca director al lui *Cathedral Monthly* nu cîștigă decît două sute pe an, familia i-e foarte săracă, iar de avere personală nu dispune. Cu toate astea, își permite să locuiască într-un apartament din cartierul Westminster, face o dată pe an voiajuri în străinătate, la Bruges și în alte locuri de același gen ; e totdeauna bine îmbrăcat și cît ține sezonul monden, oferă niște mese de mai mare dragul. Or, cu două sute pe an, nu-ți dă mîna să faci toate astea, dumneavoastră v-ar da ?
— Poate colaborează la vreo gazetă ? se interesă Doamna Troyle.
— Nu, cum să vă spun, e atît de pasionat de liturghie și arhitectură bisericească, încît aproape nu mai are alte preocupări. A încercat o dată să dea un articol la *Sporting and Dramatic* despre edificiile religioase din regiunile unde se organizează vînători de vulpi, dar a fost considerat de un interes prea restrîns ca să fie publicat. Nu, nu

înțeleg cum poate să trăiască pe picior mare numai și numai din ce scrie.
— Poate vinde imitații de transepturi amatorilor entuziaști din Statele Unite ? sugeră Clovis.
— Cum poți vinde un transept ? se miră doamna Riversedge. Mi se pare imposibil.
— Indiferent de felul cum își sporește veniturile, interveni doamna Troyle, un lucru e sigur : curtea pe care o face cameristei mele, n-are să-i mai ocupe mult timp orele libere.
— Bine înțeles că nu, încuviință gazda. Poveștii ăsteia îi vom pune punct imediat. Dar nu prea îmi dau seama cum trebuie să procedăm.
— Ca primă măsură de precauție, spuse Clovis, propun să înconjurăm stratul de mohor cu sîrmă ghimpată.
— Nu cred că un gest ireverențios poate îndrepta o situație dezagreabilă, se pronunță doamna Riversedge. O cameristă bună e o adevărată comoară...
— Sînt convinsă că fără Florinda aș fi un om pierdut, recunoscu doamna Troyle. Fata asta are o sensibilitate specială pentru părul meu. De mult am renunțat să mă mai descurc singură cu el. După mine, părul e ca și un soț : cîtă vreme continui să apari cu el în lume, neînțelegerile din intimitate nu contează. De data asta, precis a sunat gongul pentru gustarea de prînz.
După gustare, Septimus Brope și Clovis avură la dispoziția lor fumoarul, unde nu veni să-i deranjeze nimeni. Cel dintîi părea neliniștit și

îngrijorat, cel de al doilea, numai ochi şi urechi, nu scotea o vorbă.

— Ce sînt exact sicomorii? întrebă netamnesam Septimus. Există într-adevăr nişte copaci cu numele ăsta sau mi se pare mie?

— Presupun că da, răspunse Clovis într-o doară. Dar de folosit tot nu-ţi foloseşte.

Septimus Brope făcu ochii mari, nu fără o expresie uluită.

— Ce înţelegeţi dumneavoastră prin „nu-mi foloseşte?“ întrebă el, cu o sonoritate ceva mai mult decît stînjenită în glas.

— Rimează cu Florrie dar e forţat, îl lămuri ritos Clovis.

Septimus Brope înmărmuri deodată în fotoliul său, cu o expresie care nu putea denota decît cea mai mare îngrijorare.

— De unde aţi aflat? Vreau să spun, de unde ştiţi că tocmai caut o rimă la Florrie? întrebă el cu o voce ascuţită.

— N-am aflat, răspunse Clovis. Am ghicit, de vreme ce vă interesaţi de un copac atît de poetic, care se întîlneşte numai prin pădurile tropicale, înseamnă că lucraţi la un sonet, iar Florrie e singurul nume de femeie care rimează cu sicomorii.

Septimus nu părea nicicum să-şi fi venit în fire.

— Cred că ştiţi mai mult, spuse el.

Clovis rîse fără zgomot, dar nu răspunse.

— Cît de mult ştiţi? insistă Septimus deznădăjduit.

— Cîmpul de mohor, spuse Clovis.

— Asta e! Eram sigur că am pierdut-o pe undeva. Sau dumneavoastră aţi ghicit despre ce-i vorba încă de mai înainte. Spuneţi drept, mi-aţi descoperit secretul. Dar n-o să mă daţi în vileag, nu-i aşa? Nu e nimic ruşinos, însă pentru directorul lui *Cathedral Monthly* nu şade de loc bine să se ocupe pe faţă de asemenea lucruri, dumneavoastră ce părere aveţi?

— Mă rog, nu prea, încuviinţă Clovis.

— Vedeţi, continuă Septimus, activitatea asta îmi aduce un venit din cele mai respectabile. Cu ce cîştig ca director al lui *Cathedral Monthly* n-aş putea duce viaţa pe care o duc nici pe departe.

Clovis, şi mai uluit decît Septimus la începutul discuţiei, era însă mai meşter în arta de a-şi stăpîni emoţiile.

— Vreţi să spuneţi că dobîndiţi vreun cîştig bănesc de pe urma lui... Florrie?

— A lui Florrie, nu, sau mai bine zis *încă* nu, răspunse Septimus. La drept vorbind, acum pot să vă mărturisesc, Florrie îmi dă o bătaie de cap imensă. Există însă toate celelalte şi slavă domnului, sînt destule.

Ţigara lui Clovis se stinse de la sine.

— *Extrem* de interesant, mai apucă el să bîiguie. Dar cu următoarele cuvinte ale lui Septimus Brope, lumină se făcu.

— Pot spune chiar că sînt din belşug. De exemplu:

„Cora, cu buze de coral
„Mă chinuie într-un hal fără de hal".

Asta a fost unul din primele mele succese. Îmi mai aduce tantieme şi în ziua de azi. A urmat „Esmeralda, nu-i păcat, clipa cînd ne-am sărutat" şi „Tereza, pentru tine îmi fac freza", amîndouă foarte populare. Şi mai este unul, destul de nereuşit, continuă Septimus, arzînd ca para focului, dar care mi-a adus mai mulţi bani decît toate celelalte laolaltă :

„Lucie, cea zglobie
„La ea, ce-mi place mie
„E că-i aşa nurlie"...

În sinea mea, desigur, le dispreţuiesc pe toate ; de fapt, sub influenţa lor, am şi devenit treptat misogin, dar aspectul financiar al chestiunii nu-mi pot permite să-l desconsider. Totodată, vă daţi seama, dacă s-ar afla că sînt autorul lui „Cora, cu buze de coral" şi al tuturor celorlalte, situaţia mea de somitate în materie de arhitectură bisericească şi istoria liturghiei, ar fi serios zdruncinată, dacă nu compromisă definitiv.

Clovis îşi venise deajuns în fire ca să întrebe cu o voce plină de compasiune, deşi încă tremurătoare, în ce anume consta bătaia de cap pe care i-o da Florrie.

— Nu izbutesc să-i dau forma lirică la care năzuiesc, îi mărturisi abătut la culme Septimus. Vedeţi dumneavoastră, se cere o doză mare de elogii pline de sentiment şi dulceaţă, combinate pe un ritm antrenant, cu o anume cantitate de

date biografice sau previziuni în ce priveşte viaţa personală. Trebuie ori ca trecutul persoanei în cauză să fie alcătuit dintr-un răboj impresionant de succese, ori ca viitorul ce-l preveşteşti pentru tine şi ea să radieze de fericire. De exemplu, ca în :

„O iubesc şi-o cheamă Mavis
Printre fete-i rara avis
De aceea am un vis...
S-o ţin în puf
S-o ţin în puf
Pe Ma-a-avis !"

Asta merge pe o leşinătură de vals sentimental ; luni de zile, la Blackpool şi în alte locuri de distracţie, nu s-a cîntat şi fredonat altceva.

De data aceasta, stăpînirea de sine a lui Clovis se nărui cu totul :

— Scuză-mă, te rog, izbuti el să spună între două hohote de rîs, dar cînd mă gîndesc la articolul acela sforăitor pe care ai avut amabilitatea să ni-l citeşti aseară, despre Biserica Coptă în raport cu cultul creştin timpuriu, zău, nu rezist. Septimus scoase un geamăt.

— Vedeţi, ăsta ar fi rezultatul, spuse el. Cum m-ar afla lumea de autor al unor panglicării sentimentale de duzină, toată stima datorată lucrărilor serioase cărora le consacru viaţa, s-ar duce dracului. Îmi face plăcere să cred că în ce priveşte cunoştinţele asupra inscripţiilor memoriale în bronz nu am rival ; de fapt, speranţa

mea este ca într-o bună zi să public o monografie pe tema asta, dar mă și văd arătat pretutindeni cu degetul ca omul ale cărui cîntece au fost pe buzele diseurilor în cazinourile de pe toată coasta patriei noastre mame. Ce să vă mai mire atunci că am ajuns de-a dreptul s-o urăsc pe Florrie, de cînd mă tot chinui să încropesc un refren dulceag închinat ei ?

— De ce nu dai frîu liber la ceea ce simți, brutal dar pe șleau ? Un refren care să nu complimenteze, ba dimpotrivă, ar fi o asemenea noutate, încît ar avea un succes instantaneu, dar cu condiția să fii cît poți de sincer.

— La asta nu m-am gîndit, spuse Septimus. Ce mă tem e că nu numai n-am să mă pot dezbăra de năravul de a adula necondiționat, dar nici stilul n-am să mi-l pot schimba, așa peste noapte.

— Dar nu e nevoie nicicum de o schimbare de stil, spuse Clovis ; tot ce faci e să cînți sentimente absolut contrarii, menținîndu-ți aceeași frazeologie ineptă. Fă dumneata cupletele și eu am să-ți ticluiesc pe loc refrenul, care, dacă nu mă-nșel, contează cel mai mult în afacerea asta. Tantiemele le luăm pe jumătate iar în ce privește rușinoasa dumitale taină, te asigur de discreția mea absolută. În ochii lumii vei trece și mai departe drept omul care și-a sacrificat viața pe altarul transepturilor și a cultului bizantin ; cînd și cînd numai, de exemplu în lungile seri de iarnă, dacă vîntul va șuiera lugubru prin horn și ploaia va ciocăni în geamuri, mă voi gîndi la dumneata ca la autorul lui „Cora, cu buze de

coral". Bineînțeles, totuși, dacă în semn de sinceră recunoștință pentru discreția mea, ți-ar face plăcere să mă inviți într-o croazieră pe Adriatica, de care am atîta nevoie, sau pe altă mare, la fel de interesantă, suportînd dumneata toate cheltuielile, nici prin gînd nu mi-ar trece să te refuz.

După amiază tîrziu, Clovis își întîlni mătușa preumblîndu-se agale cu doamna Riversedge, prin grădina în cel mai autentic stil din vremea domniei lui James I-ul.

— Am discutat cu domnul Brope referitor la F., le încunoștință el.

— Splendid din partea ta ! Și ce ți-a spus ? răspunse prompt duetul de doamne.

— Cînd a văzut că-i știu secretul, începu Clovis, a fost cu mine de o franchețe desăvîrșită și nu s-a menajat de loc. Se pare că nutrea intenții dintre cele mai serioase, decît doar că nițeluș inoportune. M-am străduit să-i demonstrez că drumul pe care-l luase, nu ducea nicăieri. Mi-a răspuns că nu dorea decît să fie înțeles și părea convins că Florinda ar fi excelat în acest gen de activitate, iar eu i-am argumentat că există, probabil, un mare număr de tinere englezoaice, delicate din fire și curate la suflet, sensibile la nevoia lui de a fi înțeles, pe cîtă vreme Florinda este unica în lume înzestrată cu o sensibilitate specială pentru părul mătușii mele. Asta l-a cam emoționat, pentru că de fapt, nu e un animal egoist, dacă știi cum să-l iei, și cînd am făcut apel la amintirea fericitelor zile ale copilăriei sale petrecută în mijlocul la-

nurilor de margarete din Leighton Buzzard (îmi închipui că şi pe acolo cresc margarete) a fost vădit emoţionat. În orice caz, mi-a promis sub cuvînt de onoare, că va izgoni din gîndurile sale orice urmă de Florindă şi s-a declarat de acord că un scurt voiaj în străinătate l-ar ajuta cel mai bine să uite. Pînă la Ragusa, îi voi ţine tovărăşie şi eu. Dacă mătuşa doreşte să-mi ofere un ac de cravată cu adevărat distins (pe care să mi-l aleg eu), în semn de cu totul neînsemnată recunoaştere a serviciilor mele, nici prin gînd nu mi-ar trece să o refuz. Eu nu sînt dintre cei care cred că o dată ajunşi în străinătate, se pot îmbrăca oricum.

Cîteva săptămîni mai tîrziu, la Blackpool şi în toate localurile cu orchestră un singur refren, cel de mai jos, deţinea prioritatea absolută :

„Eşti urîta care-nşeală,
Florrie,
Nasul, bont, ochii, sineală,
Florrie.
Umbli după pricopseală,
Florrie,
Ah, ţi-aş trage o păruială,
Florrie !"

GROBY LINGTON DEVINE ALT OM

„Spune-mi cu cine te însoţeşti ca să-ţi spun cine eşti".

În salonul cumnatei sale, Groby Lington număra de zor minut după minut, cu acel mironosit neastîmpăr al omului trecut de vîrsta mijlocie, dar nu trecut de tot. Încă un sfert de ceas şi fi-va în sfîrşit vremea să-şi ia rămas bun şi să pornească la gară, străbătînd satul potopit de verdeaţă, cu o aleasă escortă de nepoţi şi nepoţele. Fire plină de cumsecădenie şi înclinată spre sociabilitate, era în teorie fericit să viziteze din cînd în cînd văduva şi orfanii răposatului său frate William ; în practică, decît aceste incursiuni cumva deşarte şi obositoare în intimitatea unei familii cu care avea puţine lucruri în comun, prefera de mii de ori confortul şi singurătatea de-acasă şi din grădina de-acasă, în tovărăşia cărţilor şi a papagalului. Scurtele şi întîmplătoarele călătorii cu trenul către rude, le întreprindea nu atît dintr-un imbold al propriei conştiinţe, cît ca o smerită concesie în faţa conştiinţei mai întreprinzătoare, în contul altora, a fratelui său, colonelul John, gata oricînd să-l acuze de

nepăsare pentru soarta progeniturii sărmanului William. În mod obişnuit, Groby sau dădea uitării, sau ignora existenţa rubedeniilor din imediata apropiere, aceasta, pînă se simţea ameninţat de vreo vizită a colonelului ; atunci îşi regulariza situaţia, pornind într-un pelerinaj vertiginos de-a lungul celor cîteva mile de privelişte cîmpenească ce-l despărţeau de rude, în vederea reînnoirii cunoştinţei cu tînăra generaţie şi a dovedirii unei griji amabile, deşi niţeluş forţate, pentru bună-starea văduvei. Acum, potrivise atît de măiestru termenul de expirare a vizitei sale justificative cu sosirea colonelului John, încît, nici nu se întorcea bine acasă, şi urma să apară şi acesta. Oricum, Groby îşi făcuse datoria şi pînă să simtă iarăşi nevoia de a-şi sacrifica tihna şi tabieturile pe altarul comunicativităţii familiale, aveau să treacă şase-şapte luni bunicele. Pus pe-o voioşie ce sărea în ochi, se vînzolea de colo-colo prin încăpere, ciugulind cu mîna ba un lucru, ba altul, şi supunîndu-l pe fiecare cîte unei scrutături ca de pasăre.

Deodată, zglobiu-i neastîmpăr lăsă loc unei atitudini de atenţie jignită. În albumul de desene şi caricaturi al unui nepoţel, descoperise întîmplător, schiţate cu o inteligenţă de loc curtenitoare, propriul său portret şi cel al papagalului, faţă în faţă, pline de o ridiculă gravitate boieroasă şi vădind o asemănare pentru a cărei subliniere artistul nu precupeţise nici un efort. După ce-i trecu primul val de indignare, Groby rîse indulgent, admiţînd în sinea sa că desenul denota un pătrunzător spirit de observaţie. Apoi

îl cuprinse iarăşi ciuda, nu la adresa caricaturistului, fiindcă îşi întruchipase ideea în peniţă şi tuş, ci a posibilităţii ca această idee să fie adevărată. Nu cumva aşa se petrec lucrurile şi-n realitate, iar cei care ţin animale în casă, răsfăţîndu-le ca pe nişte odoare, ajung cu timpul să le şi semene ? Nu cumva el însuşi căpăta din ce în ce mai mult înfăţişarea de o ridiculă solemnitate a pasării ce-i ţine tovărăşie zi şi noapte ? În drum spre gară, cu gureşa sa escortă de nepoţi şi nepoţele, Groby fu neobişnuit de tăcut, pentru ca pe parcursul scurtei călătorii cu trenul, o convingere scormonitoare să-i înstăpînească treptat toate gîndurile. Era adevărat : el, Groby Lington, îşi rînduise încet-încet existenţa după un tipic oarecum papagalicesc. La ce se reducea în ultimă instanţă rutina-i de zi cu zi, dacă nu la faptul că iar se zburătăcea, iar ciugulea ceva, iar se cuibărea undeva, fie în livadă, printre pomi, fie în fotoliul de răchită de pe peluză, fie în faţa căminului din bibliotecă ? Şi la ce se rezumau discuţiile cu vecinii întîlniţi întîmplător ? „Asta, zi de primăvară, mai zic şi eu." Sau : „pare-mi-se c-o să plouă", „mă bucur că vă văd din nou, trebuie să vă păziţi de răceală", „ce spuneţi de tineret, cum mai creşte ! „Îi veneau în minte, şirag, o sumedenie de remarci stupide, ineluctabile, pur formale, care nu constituiau nicicum dialogul unor minţi omeneşti în stare să-şi comunice ceva cu miez, ci pur şi simplu o sporovăială papagalicească. La fel de bine puteai să-ţi întîmpini cunoştinţele cu „pisicuţă, pis, pis, pis, te-am văzut azi-noapte-n vis". Imaginea sa în postură de pa-

sâre fără pic de minte, la început doar sugerată de desenul nepoțelului, și apoi, completată cu detalii prea puțin măgulitoare de către propria-i imaginație pusă pe rechizitorii, sfîrși prin a-l înfuria de-a binelea.

— A, dar îl dau dracului de papagal, își spuse el în dușmănie, știind însă prea bine că nu va trece la fapte. Ar fi părut absurd ca după atîția ani, de cînd îl avea și făcea atîta caz de dînsul, să se-apuce deodată să-i caute alt cămin.

— Fratele meu a sosit ? întrebă Groby pe rîndașul care venise să-l aștepte cu careta.

— La două și cin'ș'pe, conașule. V-a murit papagalul. Știrea aceasta i-o dădu parcă savurînd-o, precum toți cei de categoria lui cînd anunță o catastrofă.

— Papagalul ? A murit ?! exclamă Groby. Din ce i s-a tras ?

— De la gît, fu laconicul răspuns al rîndașului.

— Cum, de la gît ? Ce l-a apucat, tocmai la gît ?

— L-a apucat maimuca. Dom colonel veni cu ea, răsună răspunsul, destul de îngrijorător.

— Domnul colonel e bolnav ? întrebă Groby. Ce are ? Ceva molipsitor ?

— Dom' colonel e mai teafăr ca niciodată, spuse băiatul.

Dar fiindcă nu întrezărea nici o speranță de explicație suplimentară, Groby își impuse să se prefacă resemnat pînă avea să ajungă acasă. Fratele său îl aștepta în pragul ușii de la intrare.

— Ai aflat de papagal ? întrebă colonelul de cum îl văzu. Zău, crede-mă, îmi pare teribil de rău. Nici n-a dat bine cu ochii de maimuțoiul pe care l-am cărat după mine, ca să-ți fac ție o surpriză, și-l aud : „Iaca, scîrț, domnule !“ iar maimuțoiul, afurisitul, numai ce ajunge dintr-un salt la papagal, și mi ți-l ia de gît, și mi ți-l rotește o dată prin aer, ca pe-o pîrîitoare. Pîn' s-apuc eu să-l scot din labele huliganului, era țeapăn. Și ce civilizat se purta fiara asta mică de maimuțoi ! Pentru nimic în lume nu l-aș fi crezut în stare să-și iasă din sărite în asemenea hal ! N-am cuvinte să-ți spun ce rău îmi pare, plus că acuma, desigur, tu nici n-ai să mai suporți să te uiți la surpriza pe care ți-am adus-o.

— Dar nicidecum, îi răspunse Groby fără pic de prefăcătorie. Cu cîteva ceasuri în urmă, tragicul sfîrșit al papagalului ar fi dobîndit în ochii lui proporții catastrofice ; acum îi apăru aproape ca o amabilă atenție a zeiței Fortuna.

— Îmbătrînise, continuă Groby, dornic să explice atît de vădita lipsă a cuvenitelor regrete pentru pierderea odorului său. Chiar începusem să mă întreb dacă era într-adevăr uman din partea mea să-l las să trăiască pînă murea de bătrînețe. Vai, dar ce maimuțoi drăgălaș ! adăogă el cînd îi fu prezentat agresorul.

Noul venit, specie de pe continentul american, era mărunțel, lung în coadă și cu o anume bonomie, cît timidă, cît impertinentă, care cîștigă pe loc încrederea lui Groby ; un cunoscător în caracterologia maimuțelor ar fi observat în capricioasa sclipire roșietică din privirea lui, un indi-

ciu al clocotului lăuntric, pe care nesăbuitul papagal îl pusese la încercare, cu consecinţe atît de funeste. Servitorii care ajunseseră să-l trateze pe răposat ca pe unul de-ai casei, ce le dădea foarte puţină bătaie de cap, fură scandalizaţi cînd în locul lui, îl găsiră instalat pe asasinu-i setos de sînge, în chip de nou odor domestic, căruia i se cuveneau toate onorurile.

— Scîrnăvia asta de maimuţoi ! fu verdictul de condamnare al juriului de la bucătărie. Ăsta n-o să scoată cît o trăi un cuvînt simţit sau o vorbă de duh ca bietul papagal.

Într-o duminică dimineaţă, ca la vreun an de zile după vizita colonelului şi tragicul sfîrşit al papagalului, domnişoara Wepley şedea cum nu se poate mai cuviincios în strana dumisale din biserica parohială, drept în faţa stranei ce-o ocupa Groby Lington. Domnişoara era relativ nou-venită prin părţile locului, astfel că, în lipsa prezentărilor de rigoare, nu-şi cunoştea tovarăşul de devoţiune decît în măsura în care de doi ani încoace, slujba de duminică dimineaţă îi adusese cu regularitate pe fiecare din ei în sfera de observaţie a celuilalt. Fără a fi cu osebire preocupată de acest fapt, putea probabil să imite întocmai modul cum vecinul din spate intona anume cuvinte din răspunsurile la catehism, pe cîtă vreme pentru dînsul, nu mai prezenta nici o noutate amănuntul atît de prozaic că pe pupitrul vecinei din faţă, aceasta îşi rînduia, alături de cartea de rugăciuni şi batista, un pacheţel de tablete contra astmei. Domnişoarei Wepley i se întîmpla rareori

să recurgă la ele, dar în cazul cînd ar fi apucat-o pe neaşteptate un acces de tuse, prefera să aibă la îndemînă micul echipament de urgenţă. În duminica respectivă, tabletele o sustraseră într-o măsură cu totul neobişnuită de la îndeplinirea cuviosului tipic, iscînd în forul lăuntric al domnişoarei, o perturbare mult mai mare decît tusea cea mai prelungită. În clipa cînd se ridica în picioare pentru a-şi alătura glasul de cele ale primului imn, avu impresia că mîna vecinului, singur-singurel în strana dindărătul ei, se furişează către pacheţelul de pe pupitru, şterpelindu-i-l dintr-o singură mişcare de jos în sus şi invers ; întorcîndu-se ca arsă, descoperi că întradevăr, pacheţelul se făcuse nevăzut, deşi domnul Lington părea fără doar şi poate cufundat pînă la uitarea de sine în cartea dumisale de imnuri. Oricîte priviri intrigate îi aruncă domnişoara spoliată, obrazul domnului Lington nu vădi nici cea mai slabă umbră de vinovăţie.

— Ce-i mai rău abia începe, fu comentariul domnişoarei în faţa unui auditoriu scandalizat, alcătuit din prieteni şi cunoştinţe. Tocmai îngenuncheasem pentru rugăciune, cînd o pilulă, o pilulă *de-a mea,* îmi trece vîjîind pe sub nas şi se-opreşte drept în strană. Mă întorc iarăşi, dar domnul Lington, cu ochii închişi şi bolborosind ceva din buze, părea că n-are habar decît de rugăciune. Cînd mă ridic, altă pilulă, poc, şi pe urmă, încă una. Mă fac un timp că nu observ, pînă mă-ntorc o dată, brusc, şi-l prind, bestia, cum mă ocheşte. El, cică, întorcea o pagină, dar de data asta, nu m-am mai lăsat păcălită. A pri-

ceput că s-a dat de gol şi nu m-am mai pomenit cu pilule. Bine înţeles, m-am mutat şi din strană.

— Nici un *gentleman* adevărat n-ar fi fost capabil de o asemenea necuviinţă, spuse unul dintre cei care-i ascultaseră istorisirea. Şi totuşi, domnul Lington se bucură de-o stimă unanimă. De data asta, însă, s-a purtat ca un şoltic în mintea copiilor.

— Ba ca o maimuţă, răspunse domnişoara Wepley.

Cam în aceeaşi vreme, sentinţa de condamnare pronunţată de domnişoara răsună şi-n alte cercuri. În ochii suitei sale domestice, Groby Lington nu făcuse niciodată figură de supraom, în schimb, ca persoană agreabilă ce se afla şi binevoitoare, care nu căşuna prea mare bătaie de cap, atrăsese asupră-i o parte din simpatia ce-l înconjurase pe răposatul papagal. De cîteva luni încoace, însă, cu greu ar fi obţinut din partea personalului de serviciu o recomandare ca cea de mai sus. Căpăţînosul rîndaş, care fusese primul să-i anunţe decesul atît de tragic al odorului său cu pene, fu printre primii care dădură glas nemulţumirii tot mai aprige şi mai unanime din rîndurile servitorimii, avînd, la drept vorbind, temeiuri dintre cele mai substanţiale ca să cîrtească. Vara, în toiul unui val de căldură, căpătase învoirea de a se scălda într-un eleşteu nu prea mare din livadă, către care se abătură într-o după-amiază şi paşii lui Groby, acesta atras de nişte imprecaţii furibunde, rostite pe tonul cel mai de sus, laolaltă cu o sporovăială, şi mai de sus, pre limba vorbită de maimuţoi. Rotofeiul

scutier i se înfăţişă fără altă îmbrăcăminte pe el decît jiletca şi o pereche de ciorăpei, tunînd şi fulgerînd, dar absolut ineficace, la adresa maimuţoiului, care, instalat comod pe o cracă de măr, învîrtea pe degete, cu un aer distrat, restul straielor băiatului, proaspăt sustrase din raza lui de acţiune.

— Maimuca mă lăsă despuiat, se jelui rîndaşul cu pasiunea pe care toţi cei de categoria lui o pun în explicarea marilor evidenţe ale vieţii. Efectul produs de incompleta lui înveşmîntare îl stînjenea cumva ; totuşi, salută uşurat sosirea lui Groby, ca pe o chezăşie de sprijin moral şi material în strădaniile-i de a recupera garderoba confiscată. Maimuţoiul îşi întrerupse trăncăneala sfidătoare ; fără îndoială, un cît de neînsemnat gest măgulitor al stăpînului, l-ar fi determinat să înapoieze prada.

— Te ridic eu, îi propuse Groby, şi ai să poţi ajunge la haine.

Băiatul încuviinţă, Groby îl apucă de jiletcă — singurul lucru de care putea fi apucat — şi-l ridică în aer. Apoi, cu un balans măiestru, îl lăsă să se prăbuşească drept în nişte tufe năltuţe de urzici, care îl împresurară primitoare. Victima neprimind o educaţie care te învaţă cum să-ţi stăpîneşti emoţiile — chiar de-ar fi fost atacat de o vulpe în organele sale vitale, şi tot ar fi dat buzna să se plîngă la cea mai apropiată asociaţie de vînători, în loc să simuleze o atitudine de stoică nepăsare. În împrejurarea de faţă, volumul sunetelor ce le scoase sub impresia usturimii, furiei şi surprizei, fu pe cît de generos, pe

atît de durabil, dar mai presus de propriile zbierete, auzi limpede exclamaţiile de triumf ale inamicului din copac şi un hohot de rîs pătrunzător al lui Groby.

Cînd îşi termină improvizatele exerciţii acrobatice, cu care, în arena Coliseului, ar fi devenit pe loc celebru, iar aici fură apreciate doar de ovaţiile spontane ale unui Groby Lington ce bătea în retragere, descoperi că şi maimuţoiul părăsise în chip discret teatrul de luptă iar îmbrăcămintea îi zăcea împrăştiată prin iarba de la picioarele copacului.

— Două maimuci, una mare, una mică, bombăni el mînios, şi dacă-i judeca necruţător pe cei doi, trebuie ţinut seama că fusese provocat peste măsură.

Trecu o săptămînă, poate, două, şi fata din casă dădu sfoară-n ţară că mai-mai să plîngă de spaimă cînd stăpînul a izbucnit absolut din senin pe tema unei fripturi scoase prea devreme de la cuptor.

— Zău dacă nu mi-a arătat colţii, declară ea în faţa auditorilor de la bucătărie, cuprinşi de milă.

— Mie să-mi facă una ca asta ! Ah, ce n-aş da să-l văd ! spuse bucătăreasa, dispreţuitoare, deşi, din clipa aceea, arta ei culinară urcă noi trepte ale desăvîrşirii.

Rareori se întîmpla ca Groby Lington să se smulgă din tabieturile sale pînă într-atît încît să plece de acasă ca să onoreze o invitaţie la un week-end, astfel că abia se simţi lezat cînd doamna Glenduff binevoi să-l expedieze în mu-

ceda aripă în stil georgian a conacului dumisale, deşi într-o cameră învecinată cu a eminentului pianist, Leonard Spabbink.

— Cîntă Liszt dumnezeieşte, fu recomandarea entuziastă a gazdei.

— Din partea mea, poate să-l cînte ca o cizmă, îşi spuse Groby în sinea sa. Pun însă rămăşag că sforăie. E leit mutra şi tipul care trage aghioase. Şi dacă, ferească Dumnezeu, îl aud prin aşa-zişii pereţi din panel, o s-audă şi doamna Glenduff de mine.

Groby îl auzi pe pianist şi doamna Glenduff auzi de Groby.

La primele măsuri de sforăială, vreme de două minute, două şi un sfert, rămase calm, după care, ţîşni pe culoar, drept în camera lui Spabbink. Sub influenţa intervenţiilor lui Groby, silueta abundentă dar lipsită de vlagă a muzicianului, se ridică şezînd într-o stare de semitrezie năucă ; închipuiţi-vă o îngheţată făcînd sluj. Stimulat de Groby să se deştepte de-a binelea, pianistul, de obicei mulţumit de sine dar acum profund supărat pe viaţă, îşi ieşi din sărite şi-i dădu despoticului său vizitator una peste mînă. În clipa următoare, Spabbink se pomeni aproape sufocat şi categoric redus la tăcere de o faţă de pernă trasă peste cap, în vreme ce preaplinul cracilor de la pijama îi era tras cu forţa afară din pat şi cît trîntit, cît ciupit, cît smucit, cît izbit, ca într-o trîntă corp la corp de-a lungul duşumelei, spre baie, în a cărei cadă plină ochi, nu prea adîncă dar cu totul inadecvată scopului, Groby se străduia să-l înece. Cîteva clipe camera rămase în

întuneric ; lumînarea lui Groby se răsturnase încă în prima fază a încăierării ; pîlpîirea ei abia se întrezărea pe terenul de luptă, unde pleoscăiturile, bufniturile, strigătele înăbuşite, acompaniate de un inerent torent verbal, demn de o maimuţă înfuriată, sugera cu prisosinţă amploarea bătăliei din jurul marginilor căzii. Apoi, inegala încleştare fu iluminată brusc de flacăra ce cuprinsese perdelele şi pereţii de panel parcă anume făcuţi pentru foc.

Cînd invitaţii doamnei Glenduff dădură buzna afară, aripa georgiană, luminată *a giorno*, scotea fum prin toate părţile, dar pînă să apară locatarii mai trecură cîteva clipe ; Groby, care-l purta în braţe pe pianistul mai mult mort decît viu, se răzgîndise ; din punctul de vedere al posibilităţilor de înec, iazul din parc era mai avantajos decît baia. Răcoarea nopţii îi potoli însă furiile, astfel că, văzîndu-se aclamat, fără voie, ca erou şi salvator al sărmanului Leonard Spabbink, apoi dat în gura mare drept exemplu pentru prezenţa sa de spirit — doar îi legase în jurul gurii o rufă umedă, cea mai bună apărare contra fumului — se conformă situaţiei şi peste puţin făcu o expunere detailată a modului cum îl găsise pe muzician adormit, cu lumînarea răsturnată lîngă dînsul, în vreme ce calamitatea se şi dezlănţuise. Peste cîteva zile, cînd îşi reveni din şocul cauzat de schingiuire şi de plonjeurile nocturne, Spabbink prezenta o versiune *a lui*, dar îngăduitoarele surîsuri pline de compătimire şi comentariile în doi peri cu care îi fu întîmpinată povestirea, îl preveniră că publicul nu are o ureche prea

sensibilă. În orice caz, însă, la ceremonia decernării medaliei Societăţii regale pentru protecţia vieţii omeneşti, refuză să ia parte.

Cam în aceeaşi perioadă, maimuţa lui Groby fu doborîtă de boala ce-i cruţă rareori speţa, o dată strămutată într-un climat mai rece. Stăpînu-i profund afectat de pierdere, nu-şi mai redobîndi niciodată moralul plin de efervescenţă la care abia ajunsese. În tovărăşia broaştei ţestoase pe care i-a dăruit-o colonelul John cu prilejul unei vizite recente, Groby Lington tîndăleşte din parc în grădina din spatele casei şi îndărăt, fără urmă din zburdălnicia de odinioară ; iar nepoţii şi nepoţelele au toată dreptatea să-i spună, între dînşii, „moşulică“.

Din ciclul
„LIGHIOANE ŞI SUPRALIGHIOANE“
(1 9 1 4)

LUPOAICA

Leonard Bilsiter se număra printre oamenii care, dezamăgiţi de lipsa de neprevăzut şi monotonia lumii noastre cea de toate zilele, îşi caută compensaţie într-o lume a „invizibilului", iscată din propria-le stare de spirit sau imaginaţie, sau... plăsmuire. Copiii izbutesc cel mai bine pe acest tărîm dar, mulţumiţi să se autoconvingă, nu-şi terfelesc credinţele străduindu-se să mai convingă şi pe alţii. Credinţele lui Leonard Bilsiter erau destinate unui „cerc restrîns" sau, altfel spus, celui mai larg auditoriu benevol.

Joaca lui cu „invizibilul" s-ar fi mărginit desigur la obişnuitele platitudini ale spiritului de salon, fără o întîmplare care-i îmbogăţi considerabil capitalul de doctrină mistică. Însoţindu-şi un prieten, acţionar la un concern minier din Ural, făcu o călătorie prin toată Europa răsăriteană, în momentul cînd marea grevă de la căile ferate ruseşti tocmai se transforma din ameninţare în realitate ; izbucnirea ei îl reţinu, la întoarcere, undeva prin părţile mai îndepărtate ale

Permului ; aici, în cele două-trei zile cît dură suspendarea oricărei locomoţii, avu prilejul de-a face cunoştinţă cu un misit de utilaj feroviar care umplu în chip util plictisul prelungii aşteptări, iniţiindu-şi tovarăşul de drum englez într-un sistem fragmentar de folclor cules de pe la localnici şi negutători prin părţile Transbaikalului. Leonard reveni în anturajul său de acasă foarte generos în a-şi împărtăşi experienţa în privinţa anumitor taine vrăjitoreşti la care se referea sub ispititorul titlu „Magie siberiană". După o săptămînă, două, minată de o generală indiferenţă, discreţia i se deterioră complet iar Leonard începu să facă aluzii ceva mai amănunţite la nemaiauzitele capacităţi cu care noua forţă ocultă — pentru a folosi chiar cuvintele sale — îi înzestra pe puţinii iniţiaţi ce ştiau s-o mînuiască. Cecilia Hoops, mătuşa lui, amatoare de vîlvă poate în mai mare măsură decît de adevăr, îi făcu o reclamă gălăgioasă, cum şi-ar dori-o oricine, povestind pretutindeni, cu lux de amănunte, că sub ochii ei, Leonard transformase un dovlecel într-un porumbel sălbatic. Din respect pentru harul de a fabula al doamnei Koops, povestea fu acceptată într-unele distinse cercuri, ca o îndoielnică dovadă de putere supranaturală.

Oricît de împărţite ar fi fost părerile în ce priveşte investitura de făcător de minuni sau şarlatan a lui Leonard, la week-end-ul organizat de către Mary Hampton el îşi făcu apariţia aureolat de renumele superiorităţii sale în cel puţin una dintre cele două profesii şi de loc dornic să

evite publicitatea ce i se cuvenea. La orice conversaţie lua parte el sau mătuşa, se citau pe larg şi forţe oculte ori puteri miraculoase, iar performanţele lui trecute şi viitoare deveneau subiectul unor aluzii învăluite de mister şi confidenţe tenebroase.

— Tare-aş vrea, domnule Bilsiter, să mă transformaţi în lup, îi spuse gazda la micul dejun din dimineaţa de după sosire.

— Scumpa mea Mary, interveni colonelul Hampton, pînă acum n-am ştiut că te bîntuie asemenea dorinţi.

— În lupoaică am vrut să spun, continuă doamna Hampton. Prea ar fi mare încurcătura ca într-o clipă, să-ţi schimbi şi sexul, nu numai specia.

— Nu sînt de părere că se cade să glumim cu aceste lucruri, răspunse Leonard.

— Dar nu glumesc. Pe cuvîntul meu, sînt cît se poate de serioasă. Numai să n-o faceţi astăzi. Nu avem decît opt jucători de bridge şi-ar însemna să ne descompletăm una din mese. Mîine ne vor veni mai mulţi invitaţi. Aşa că mîine seară, după cină...

— Dată fiind actuala noastră ignoranţă în materie de forţe oculte, cred că nu cu ironie trebuie să le tratăm, ci cu smerenie, se pronunţă Leonard, atît de grav, încît subiectul fu abandonat pe loc.

În timp ce se discutau posibilităţile magiei siberiene, Clovis Sangrail tăcu într-un chip neobişnuit pentru el ; după gustarea de la amiază, îl luă de o parte pe lordul Pabham, în relativa izolare

a camerei de biliard, şi îi puse o întrebare ce nu-i dădea pace.

— În mica dumneavoastră grădină zoologică, n-aveţi cumva o lupoaică ? O lupoaică mai cumsecade din fire ?

Lord Pabham stătu să se gîndească.

— Ar fi Lovisa, spuse el. Un exemplar foarte frumos de lup cenuşiu american. Am căpătat-o acum doi ani în schimbul unor vulpi albe. În destul de scurt timp după ce vin la mine, cele mai multe dintre animalele mele se îmblînzesc de ţi-e mai mare dragul. Aproape că m-aş încumeta să spun că Lovisa e un caracter angelic, în limitele caracterului angelic la lupoaice. Dar de ce mă întrebaţi ?

— Sînteţi bun să mi-o împrumutaţi pentru mîine seară ? se interesă Clovis cu nonşalanţa cu care se împrumută un buton de guler sau o rachetă de tenis.

— Mîine seară ?

— Da, lupii sînt noctambuli, astfel că ora tîrzie nu are s-o deranjeze, răspunse Clovis cu aerul omului care a cîntărit problema sub toate aspectele. Un îngrijitor ar putea-o aduce de la Pabham Park după ce se-ntunecă şi, ajutat de cineva, s-o strecoare în seră exact în clipa cînd Mary Hampton se va furişa afară.

Lord Pabham făcu o secundă ochii mari, cu o uluială oarecum scuzabilă ; apoi chipul i se destinse într-o împletitură măruntă de zbîrcituri surîzătoare.

— A, va să zică asta urmăreaţi, da ? Un pic de magie siberiană pe cont propriu ? Dar va fi de acord doamna Hampton să participe la complot ?

— Mary s-a angajat sub cuvînt de onoare să mă ajute, dacă dumneavoastră staţi chezaş pentru temperamentul Lovisei.

— De Lovisa răspund eu, îl asigură lordul Pabham.

A doua zi, numărul invitaţilor era într-adevăr mai mare, iar instinctul lui Bilister pentru autoreclamă se manifestă direct proporţional cu auditoriul. La cină, peroră îndelung pe tema forţelor invizibile şi a puterilor oculte, năvalnica-i elocvenţă continuînd nedomolită şi în salon, unde, înaintea migraţiei generale către camera de joc de cărţi, se servea cafeaua. Mătuşa lui îi închina o atenţie plină de stimă dar sufletu-i setos de vîlvă tînjea după ceva mai zguduitor decît simpla demonstraţie orală.

— Leonard, de ce nu faci ceva ca să-i convingi de puterile tale ? stărui doamna Hoops. Prefă un lucru într-alt lucru. El poate, numai să vrea, informă ea asistenţa.

— Ah, vă rog, izbucni din inimă Mavis Pellington, iar rugămintea îi fu repetată întocmai de către aproape toţi cei de faţă. Pînă şi persoanele inapte de credinţă erau întru totul de acord să se distreze la reprezentaţia unui magician amator.

Leonard simţi că se aştepta de la dînsul ceva tangibil.

— Posedă cineva dintre cei de faţă o monedă de trei penny sau alt obiect mărunt fără valoare ?

— Doar nu aveți intenția să faceți să dispară gologani sau altă treabă elementară de genul ăsta ? interveni Clovis sfidător.

— Nu sînteți de loc amabil dacă-mi refuzați sugestia de a mă transforma în lup, se amestecă și Mary Hampton, traversînd încăperea spre seră pentru a da papagalilor obișnuitul obol din resturile de la desert.

— V-am mai prevenit cît e de periculos să tratăm aceste forțe cu ironie, reacționă Leonard solemn.

— Dar nu cred că sînteți în stare, zise Mary provocator, acum chiar din interiorul serei. Poftim, dacă puteți, încercați. Vă arunc mănușa. Transformați-mă în lup !

Și cu aceste cuvinte se făcu nevăzută în dosul unui pîlc de azalee.

— Doamnă Hampton, începu Leonard și mai solemn decît înainte, dar mai mult nu apucă să spună. Încăperea păru năpădită brusc de o adiere răcoroasă în vreme ce papagalii izbucniră în niște țipete asurzitoare.

— Mary, ce Dumnezeu au afurisitele acelea de păsări ? exclamă colonelul Hampton ; în aceeași clipă, un strigăt și mai pătrunzător al lui Mavis Pellington smulse din scaune pe toată lumea. În atitudini ce variau de la groază neajutorată la apărare instinctivă, stăteau față în față cu fiara cenușie și de loc binevoitoare ce-i scruta dintre ferigi și azalee.

Doamna Hoops fu cea dintîi care își veni în fire din stupoarea care-i cuprinsese pe toți sub imperiul fricii și al uluielii.

— Leonard, țipă ea ascuțit la nepot. Prefă-l imediat la loc în doamna Hampton. Asta poate să sară la noi dintr-o clipă într-alta. Prefă-l imediat la loc !

— Nu... nu știu cum, bolborosi Leonard, care arăta mai îngrozit și cutremurat decît oricine.

— Poftim ?! răcni colonelul Hampton. Vă permiteți într-o manieră de-a dreptul scandaloasă să-mi transformați soția în lup și acum îmi spuneți calm și nepăsător că nu puteți s-o prefaceți la loc ?!

Ca să fim drepți cu Leonard, numai calmul nu-i caracteriza atitudinea din clipa aceea.

— Vă dau cuvîntul meu, n-am transformat-o pe doamna Hampton în lup și nici n-am avut vreodată intenția, se împotrivi el.

— Atunci unde mi-e soția și cum a pătruns animalul ăsta în seră ? ceru socoteală colonelul.

— Din moment ce vă dați cuvîntul că n-ați transformat-o pe doamna Hampton în lup, sîntem obligați să vă credem, interveni Clovis protocolar. Recunoașteți însă, aparențele sînt în defavoarea dumneavoastră.

— Cui folosesc toate argumentele astea, cînd fiara, uitați-o, stă gata să ne sfîșie ? scînci indignată Mavis.

— Lord Pabham, dumneavoastră sînteți un foarte bun cunoscător al fiarelor sălbatice, sugeră colonelul Hampton.

— Fiarele sălbatice cu care sînt eu deprins, începu lordul Pabham, mi-au sosit cu facturi în re-

gulă de la furnizori bine cunoscuţi sau s-au născut la mine în menajerie. Niciodată încă n-am avut de-a face cu un animal care apare netamnesam din azalee, în locul unei gazde fermecătoare şi primitoare, dispărută fără urmă. Atît cît pot eu să-mi dau seama, după caracterele *fizionimice,* continuă lordul, pare un exemplar femel, bine dezvoltat, din rasa de lup cenuşiu american care, la rîndul ei, este o varietate a speciei extrem de răspîndite cunoscută sub denumirea de *canis lupus.*

— Ah, vă mai arde de numele latinesc ?! urlă Mavis văzînd că fiara face un pas sau chiar doi în încăpere. Nu-l puteţi momi cu mîncare şi să-l închideţi undeva, ca să ne lase-n pace ?!

— Dacă e într-adevăr doamna Hampton, care tocmai s-a ridicat de la o cină copioasă, mă îndoiesc că mîncarea mai poate avea vreun efect, remarcă Clovis.

— Leonard, îl imploră înlăcrămată doamna Hoops, chiar dacă n-ai făcut-o tu, nu-ţi poţi folosi forţele ca să prefaci fiara asta îngrozitoare în ceva mai inofensiv, înainte de-a apuca să ne muşte pe toţi... vreun iepuraş sau ştiu eu ?!

— Nu cred că domnul colonel Hampton va fi de acord să-şi vadă soţia transformată rînd pe rînd într-o serie de animale, de parcă ne-am juca de-a „ghici cine-i“, interveni Clovis.

— Vă interzic categoric, tună colonelul.

— Cei mai mulţi dintre lupii cu care am avut eu de-a face, spuse lordul, erau ahtiaţi la culme

după zahăr. Dacă îmi permiteţi, am să încerc efectul zahărului şi asupra ăstuia.

Luă o bucată de zahăr din farfurioara pe care se afla ceşcuţa de cafea şi o aruncă în direcţia Lovisei ; aceasta, fremătătoare, prinse zahărul din zbor. Asistenţa răsuflă uşurată ; un lup care mînca zahăr cînd la fel de bine putea să-şi petreacă vremea sfîşiind cel puţin papagali, devenea un factor liniştitor. Suspinul de uşurare se transformă într-un murmur de recunoştinţă cînd lordul Pabham, sub pretextul unei şi mai generoase trataţii dulci, momi animalul afară din încăpere. Toată lumea se repezi spre sera rămasă goală. Nici urmă din doamna Hampton, fără doar tava cu cina, încă neservită, a papagalilor.

— Uşa e închisă pe dinăuntru ! exclamă Clovis care răsucise iute cheia în broască făcîndu-se că o încearcă.

Ochii tuturora se aţintiră asupra lui Bilister.

— Dacă nu mi-aţi transformat soţia în lup, spuse colonelul Hampton, fiţi vă rog bun şi explicaţi-mi unde a dispărut de vreme ce printr-o uşă închisă evident n-a putut să iasă de aici ? Nu vă cer să mă lămuriţi de unde pînă unde a apărut în sera mea un lup cenuşiu de rasă americană, dar în ce priveşte soarta doamnei Hampton, socot că am unele drepturi să fiu informat.

Tăgăduiala repetată a lui Bilister fu întîmpinată cu o neîncredere şi generală, şi iritată.

— Eu una nu mai rămîn în casa asta nici o clipă, declară Mavis Pellington.

— Dacă într-adevăr gazda noastră şi-a pierdut înfăţişarea omenească, i se alătură doamna Hoops, nici una dintre doamnele aci de faţă nu mai putem risca să rămînem. În ce mă priveşte, refuz categoric să fiu găzduită de un lup.

— E o lupoaică, spuse Clovis, ca să le calmeze. Întrebarea ce maniere erau mai corecte în aceste neobişnuite împrejurări, rămase fără răspuns, dat fiind că intrarea neaşteptată a doamnei Hampton răpi discuţiei orice interes imediat.

— Am fost hipnotizată de cineva, izbucni ea furioasă. M-am pomenit în magazie, cu Lordul Pabham, care mă hrănea cu zahăr. Pe lîngă că detest să fiu hipnotizată, doctorul mi-a interzis categoric şi să mă ating de dulciuri.

În măsura în care situaţia îngăduia ceea ce s-ar putea numi explicaţii, i se dădură.

— Cum, dumneavoastră *chiar* m-aţi transformat în lup, domnule Bilsiter ?! făcu ea impresionată.

Dar Leonard care dăduse foc cu propria-i mînă punţii ce putea să-l ducă pe cărările gloriei, nu fu capabil decît de o neputincioasă clătinare din cap.

— Eu mi-am permis, stimată doamnă, se amestecă acum Clovis. Am avut prilejul să stau cîţiva ani în regiunile de nord-est şi astfel am putut cunoaşte mai îndeaproape decît un simplu turist practicile vrăjitoreşti de acolo. De obicei, nu dau importanţă discuţiilor despre aceste forţe oculte ; din cînd în cînd însă, dacă mi se pare că absurdităţile ce li se pun în seamă întrec măsura, sînt ispitit să arăt lumii de ce-i capabilă magia siberiană, mînuită de cineva care-i posedă cu adevărat tainele. Am cedat ispitei şi atîta tot. Sînteţi drăguţă să-mi daţi un păhărel de brandy ? Efortul m-a extenuat.

În clipa aceea, dacă lui Leonard Bilsiter i-ar fi stat în puteri să-l transforme pe Clovis în gîndac de bucătărie şi apoi să-l calce în picioare, ar fi înfăptuit bucuros ambele minuni.

LAURA

— Doar nu mori de-a adevăratelea, nu-i așa? întrebă Amanda.

— Doctorul mi-a mai lăsat timp pînă marți, răspunse Laura.

— Dar azi e sîmbătă. Înseamnă că-i ceva serios! oftă adînc Amanda.

— Nu știu dacă-i serios, dar sînt sigură că-i sîmbătă, replică Laura.

— Moartea e întotdeauna ceva serios, insistă Amanda.

— N-am spus niciodată c-am să mor. Probabil, am să încetez de a mai fi Laura, dar am să devin altceva. Cred că vreun animal. Înțelegi? Cine n-a fost un om foarte bun de-a lungul vieții pe care o părăsește, se reîncarnează într-un organism inferior. Iar eu, dacă stai să te gîndești, n-am fost un om foarte bun. Meschină, zgîrcită, ranchiunoasă și așa mai departe, ori de cîte ori mi-au dat dreptate împrejurările.

— Nu există împrejurare care să îndreptățească una ca asta, o contrazise prompt Amanda.

— Să nu mi-o iei în nume de rău că ți-o spun, remarcă Laura, dar Egbert este o împrejurare care îndreptățește cu vîrf și îndesat asemenea lucruri. Tu ești soția lui... e altă situație; i-ai jurat dragoste, credință și ești legată prin jurămînt să-l suporți. Eu însă, nu.

— Nu văd cu ce-a păcătuit Egbert, protestă Amanda.

— Bine, dacă-mi dai voie, eu sînt cea cu păcat, recunoscu imparțială Laura. El e doar o circumstanță atenuantă. Adu-ți aminte numai ce agasant și arțăgos a fost deunăzi pentru că am luat cu mine la plimbare puii de cîine ciobănesc de la fermă.

— Dar i-au speriat cîteva puicuțe de Sussex pestrițe și i-au alungat două cloști de pe cuibar, fără să mai vorbim de ce s-a ales din straturile de flori, toate la pămînt. Doar știi că Egbert ține la grădină și la curtea lui de păsări ca la ochii din cap.

— Oricît de mult ar ține și tot nu se cădea să mă cicălească o seară întreagă, ba să-mi mai și spună „gata, am terminat cu subiectul ăsta“, exact în momentul cînd mie începuse să-mi placă discuția. De aici se și trage una din micile mele răzbunări, adăugă Laura cu un chicotit lipsit de remușcări. A doua zi după povestea cu puii de cîine ciobănesc, am luat toată trupa de Sussex pestrițe și am mînat-o în sera lui de răsaduri.

— Vai, cum ai putut? exclamă Amanda.

— A, foarte simplu, o liniști Laura. Două găini se prefăceau chiar că-s cloști dar nu m-am lăsat înduioșată.

— Și noi care acuzam argații de neglijență !

— Așa că vezi, conchise Laura, într-adevăr *am* motive să cred c-am să mă reîncarnez într-un organism inferior. Vreun animal, probabil. Pe de altă parte, nici n-am fost din cale afară de rea, așa că sper totuși să devin un animal cît de cît frumos, elegant, plin de viață, căruia să-i placă să se distreze. Poate o vidră.

— Nu mi te imaginez de loc ca vidră, îi mărturisi Amanda.

— Ce să-ți fac, nici ca înger, mă tem, nu mă poți imagina, dac-o fi s-ajung înger.

Amanda tăcu. Nu putea să și-o imagineze.

— După mine, viața de vidră trebuie să fie destul de plăcută, continuă Laura. Gîndește-te numai, somon la masă, indiferent de sezon și satisfacția de a urmări păstrăvii pînă în ascunzișurile lor fără să mai pierzi ceasuri întregi așteptîndu-i să binevoiască să urce la momeala pe care tot stai și le-o dai pe la nas. Siluetă zveltă, elegantă...

— Adu-ți aminte cum se vînează vidrele, o întrerupse Amanda. E groaznic, să fii hăituită și jupuită și în cele din urmă chinuită de moarte.

— Ba e chiar amuzant să vezi cum toți vecinii se țin după coada ta și, în orice caz nu e mai rău decît grija asta de-a muri puțin cîte puțin, de sîmbătă pînă marți și pe urmă de a te transforma în altceva. Dacă aș reuși să fiu o vidră cumsecade, poate m-aș reîncarna la loc

în formă omenească ; probabil, una nițeluș înapoiată... vreun băiețaș arab, mă gîndesc, tuciuriu și-n pielea goală.

— Tare-aș vrea să fii serioasă, suspină Amanda. Zău c-ar trebui să fii, cînd mai ai de trăit doar pînă marți.

În realitate, Laura își dădu sufletul luni.

— E groaznic. Sînt distrusă, se tîngui Amanda către unchiul său din partea soțului, Sir Lulworth Quayne. Am invitat o mulțime de lume la golf și la pescuit iar rododendronii arată magnific.

— Laura a fost totdeauna nepoliticoasă, spuse Sir Lulworth. S-a născut în săptămîna Derby-ului, cînd tocmai aveam în casă un ambasador care nu putea să suporte copiii mici.

— Avea niște idei dintre cele mai nesăbuite, îi aminti Amanda. Există cumva vreun caz de nebunie în familie ?

— Nebunie ? Nu, n-am auzit de așa ceva. Tatăl ei locuia în West Kensington dar în toate celelalte privințe era perfect teafăr.

— Îi intrase în cap că se va reîncarna într-o vidră, îl informă Amanda.

— Ideile astea despre reîncarnare se întîlnesc atît de des, pînă și în cartierele rezidențiale, încît foarte greu pot fi categorisite de nebunești. Iar Laura fiind plină de neprevăzut în timpul vieții, prefer să nu mă pronunț categoric cu privire la ce-ar fi ea capabilă dincolo de mormînt.

— Dar credeți că într-adevăr ar putea să se transforme în animal ? întrebă Amanda. Ea se

număra printre cei ce-și modelează prompt opiniile după punctul de vedere al interlocutorului.

În aceeași clipă, în mica sufragerie unde luau micul dejun, își făcu apariția Egbert, arborînd o asemenea expresie de doliu mare, încît săvîrșirea din viață a Laurei ca atare, nu putea constitui o explicație plauzibilă.

— Mi-au fost ucise patru dintre pestrițele mele de Sussex, se jelui el. Exact cele patru pe care voiam să le prezint la expoziția-concurs de vineri. Una mi-a fost tîrîtă pînă-n grădină și devorată drept în mijlocul stratului nou de garoafe cu care am avut atîta bătaie de cap și cheltuială. Cel mai frumos strat de flori al meu, cele mai frumoase găini ale mele, alese anume pentru a fi nimicite! Aproape îți vine să spui că lighioana care a făptuit mîrșăvia, a urmărit cu bună știință să provoace în timpul cel mai scurt cele mai ireparabile pierderi!

— Crezi c-a fost o vulpe? întrebă Amanda.

— Mai degrabă pare să fi fost un dihor, se dădu cu părerea Sir Lulworth.

— Nu, răspunse Egbert. Peste tot am găsit niște urme de labe cu pieliță, pe care le-am putut urmări pînă pe malul rîului unde-i hotarul grădinii. Categoric era o vidră.

O clipă, Amanda căută pe furiș privirea lui Sir Lulworth.

Egbert, mult prea tulburat ca să mai ia micul dejun, se duse să supravegheze personal cum se puneau noile apărătoare la gardul ogrăzii de păsări.

— Nu sînteți de părere că putea măcar să aibă răbdare pînă după înmormîntare?! spuse Amanda scandalizată.

— Dat fiind că e vorba de înmormîntarea ei personală... Iată o problemă de etichetă de-a dreptul pasionantă: cît respect se cuvine să arăți față de propriile-ți rămășițe pămîntești?

A doua zi, necuviința față de protocolul funerar merse și mai departe; în timp ce familia se afla plecată la ceremonia funebră, ultimele supraviețuitoare dintre pestrițele de Sussex fură victimele unui adevărat masacru. Itinerariul de retragere a lighioanei pogromiste părea să fi trecut prin aproape toate straturile de flori din jurul peluzei dar nici tufele de căpșuni din livadă nu scăpaseră nevătămate.

— Mîine dis-de-dimineață chem pe toți vînătorii de vidră pe care-i cunosc! declară Egbert fioros.

— Pentru nimic în lume! Nici să nu visezi la așa ceva! strigă Amanda. Adică, vreau să spun, imediat după o înmormîntare nu se face.

— E un caz de forță majoră, răspunse Egbert. Cînd o vidră a pornit-o așa, nu se mai oprește.

— Poate că acum, cînd n-a mai rămas nici o găină, are să se ducă într-altă parte, sugeră Amanda.

— S-ar spune că vrei cu tot dinadinsul să ocrotești fiara, remarcă Egbert.

— De la o vreme rîul e aproape secat, obiectă Amanda. Spune și tu dacă astea sînt maniere sportive, să hăituiești un animal care n-are nici cea mai mică șansă de apărare.

— Dumnezeule mare ! îşi ieşi Egbert din fire. Doar n-o fac din spirit sportiv. Vreau să vin de hac vidrei cît mai repede.

Dar pînă şi împotrivirea Amandei se înmuie cînd, în prima duminică, la ora liturghiei, vidra se strecură în casă, înşfăcă o jumătate de somon din cămară şi-l tocă bucăţele-bucăţele pe covorul persan din biroul lui Egbert.

— Încă puţin şi are să se pitească la noi sub pat ca să ne muşte de picioare, avertiză Egbert şi dat fiind cele ce ştia Amanda despre vidra cu pricina, perspectiva aceasta nu i se păru dintre cele mai îndepărtate.

În seara din ajunul zilei stabilite pentru doborîrea vidrei, Amanda petrecu o întreagă oră de plimbare solitară pe malul rîului, producînd ceea ce îşi închipuia ea că ar trebui să fie zgomotele de vînătoare. Cei care o auziră, presupuseră cu indulgenţă că în vederea apropiatei serbări de binefacere, pregătea un număr de imitaţii din viaţa de la ţară.

Aurora Burret, prietenă şi vecină, fu aceea care-i aduse primele veşti despre desfăşurarea vînătorii.

— Păcat că n-ai venit cu noi. Am avut o zi minunată. Am dibuit-o destul de repede în iazul din fundul grădinii.

— Şi aţi... omorît-o ? întrebă Amanda.

— Nu imediat. O femelă era, de mai mare frumuseţea. Pe Egbert, care ţinea s-o aducă acasă vie, l-a muşcat destul de rău. Biata vidră. Pur şi simplu am suferit şi eu cu ea cînd au omorît-o ; avea o privire atît de omenească !

Ai să-mi spui că-s proastă, dar ştii de-a cui privire mi-a amintit ? Draga mea, Dumnezeule, ce-i cu dumneata ?

După ce Amanda se mai restabili din criza de depresiune nervoasă, Egbert îi propuse să plece amîndoi în valea Nilului, loc dintre cele mai propice pentru o convalescenţă. Într-adevăr schimbarea de decor grăbi simţitor însănătoşirea, şi fizică, şi mintală. Escapadele unei vidre aventuroase în căutarea de menu mai variat începură să fie privite în adevărata lor lumină. Sistemul nervos al Amandei, în chip normal flegmatic, se restabili ca atare. Într-o seară, în timp ce se gătea alene în camera ei de hotel din Cairo, desăvîrşita-i seninătate nu fu tulburată nici măcar de uraganul de strigăte ameninţătoare ce izbucniră brusc din camera alăturată, proferate cu vocea lui Egbert, dar nu tocmai cu vocabularul lui.

— Ce este ? Ce s-a întîmplat ? întrebă ea cu o curiozitate amuzată.

— Lighioana asta mică mi-a aruncat în cadă toate cămăşile curate. Aşteaptă tu numai să pun mîna pe tine...

— Care lighioană mică ? întrebă Amanda stăpînindu-şi un hohot de rîs ; limbajul dragului de Egbert era atît de iremediabil nelalocul lui ori de cîte ori avea să exprime un sentiment de suferinţă personală.

— Puştiul ăsta arab, mic, tuciuriu şi-n pielea goală, bîigui Egbert iritat.

Amanda e serios bolnavă şi în ziua de azi.

VIERUL

— Există un drum lăturalnic, spuse doamna Philidore Stossen fiicei sale. Trecem printr-o mică pășune din care dăm într-o livadă înconjurată de-un zid și plină de agrișe. Pe aici am trecut eu anul trecut cînd erau ei plecați, dă direct spre boschetele din parc, așa că ieșind pe acolo, ne putem amesteca printre musafiri ca și cum am fi intrat normal. E mult mai sigur decît pe poarta principală unde riscăm să ne pomenim nas în nas cu gazda. Gîndește-te ce penibil, cînd ea a omis să ne invite!

— Nu-i prea multă bătaie de cap pentru o petrecere cîmpenească?

— Pentru o petrecere, da; pentru petrecerea sezonului, categoric, nu. Toate persoanele cît de cît marcante din comitat au fost poftite să fie prezentate Prințesei, cu o singură excepție, noi două. Mult mai mare bătaie de cap am avea să inventăm motive de ce și cum n-am fost de față, decît să ne strecurăm pe ușa de dindos. Ieri, cînd am oprit-o pe doamna Cuvering în mijlocul drumului, am adus foarte clar vorba despre Prințesă. Dacă n-a vrut să priceapă aropoul și să-mi trimită o invitație, ce-s de vină eu, spune și tu?! Asta-i situația. Tăiem drumul prin pășune și intrăm în parc prin livadă.

Doamna Stossen și fiica sa, în cuvenitele toalete pentru o petrecere cîmpenească ce avea să fie condimentată cu cîteva nume din almanahul lumii bune, traversară pășunea și livada de agrișe alăturată precum două ambarcațiuni festive plutind incognito pe un rîuleț de țară. Măreața-le înaintare vădea însă o anume grabă furișată de parcă din clipă în clipă se așteptau să fie surprinse de către proiectoarele inamicului; și, de fapt, și erau — Matilda Cuvering, cu ochii ageri ai celor treisprezece ani ai ei și cu avantajele strategice ale crengii de măr pădureț unde stătea cocoțată, urmărise pas cu pas manevra din flanc a celor două Stossen și prevăzuse exact în ce punct urmau să dea atacul.

— Poarta livezii e închisă cu cheia; or să se întoarcă frumușel pe unde au venit, socoti fata în sinea ei. Las', să le fie de învățătură că nu intră pe unde trebuie. Păcat numai că nu i-au dat azi drumul la iarbă lui Tarquinius Superbus. La urma urmei, cînd toată lumea se distrează, nu pricep de ce n-ar avea și el dreptul la o după amiază liberă.

Matilda era la o vîrstă cînd ideile înseamnă acțiuni; coborî lunecuș din mărul pădureț și pînă să se cațăre îndărăt, Tarquinius, uriașul vier de Yorkshire, își și preschimbase strîmtoa-

rea coteţului său pentru spaţiile păşunii. Expediţia Stossen, în derută, se retrăgea indignată dar demnă din faţa neînduplecatului obstacol al porţii închise cu cheia, cînd, la cealaltă poartă, dintre livadă şi păşune, rămase pe neaşteptate în poziţia de „pe loc, opriţi".

— Vai, dar fioros animal! exclamă doamna Stossen. Cînd am intrat nu era aici.

— În orice caz, acum este, preciză fiica. Ce ne facem? Zău dacă mai bine nu stăteam acasă.

Vierul, care se deplasase mai aproape de poartă pentru a cerceta în voie intrusele de gen uman, stătea bine înfipt acolo, clefăind din fălci, şi mijindu-şi ochişorii roşietici într-un mod ce se voia cu premeditare ameninţător şi, în măsura în care cele două Stossen se simţeau vizate, îşi atinse ţelul din plin.

— Şşşş! Mîşşş! Mîşşş! Nani! strigau cucoanele la unison.

— Dacă-şi închipuie c-or să-l alunge bătîndu-i mătănii, le-aşteaptă o crîncenă deziluzie, opină Matilda de la înălţimea postului ei de observaţie în mărul pădureţ. Dat fiind că opinia fusese exprimată cu voce tare, doamna Stossen remarcă şi ea pentru prima oară prezenţa fetei. Cu cîteva clipe înainte, numai bucuroasă n-ar fi fost să descopere că grădina e mai puţin pustie decît părea acum însă, salută prezenţa copilului cu o uşurare nespusă.

— Fetiţo dragă, eşti mata drăguţă să chemi pe cineva să gonească... începu ea, plină de nădejde.

— *Comment? Comprend pas*[1], i se răspunse.

— A, eşti franţuzoaică. *Etes vous française?*

— *Pas du tout. Suis anglaise*[2].

— Atunci, de ce nu vorbeşti englezeşte? Vroiam să te întreb dacă...

— *Permettez moi expliquer?*[3] Cum să vă spun? S-au luat iarăşi de capul meu, începu Matilda. Sînt în vizită la mătuşa şi mi-au spus că astăzi, cînd vine o mulţime de lume la petrecerea cîmpenească, să mă port mai frumos ca niciodată, adică să fac şi eu tot ce face Claude, văru-meu mai mic, care nu-şi dă în petic niciodată, decît din greşeală, şi-atunci are grijă să-şi ceară scuze. Li s-a părut lor c-am mîncat prea mult gem de zmeură la gustarea de la prînz şi cică Claude nu mănîncă niciodată prea mult gem de zmeură. Aşa că, vedeţi, Claude se duce totdeauna la culcare după gustarea de la prînz, cîte o juma de oră, fiindcă îi dau ordin ei şi eu azi l-am aşteptat s-adoarmă, l-am legat de mîini, şi am început să-l hrănesc forţat cu gem de mure pînă am golit o compotieră întreagă din acelea pregătite pentru petrecere. I-a căzut o grămadă pe costumaşul lui de marinar şi pe pat dar mai bine de jumătate i s-a dus pe gît, aşa că n-o să mai poată nimeni să spună că Claude nu şi-a umplut în viaţa lui burta cu gem de mure. Din cauza asta, pedeapsa mare e că n-am voie să stau şi eu să văd petrecerea, şi

[1] Poftim? Nu înţeleg.
[2] Aş de unde, sînt englezoaică.
[3] Daţi-mi voie să explic (franceză, incorect).

pedeapsa mică, e că trebuie să vorbesc franţuzeşte pînă se-ntunecă. Dumneavoastră v-am spus povestea în englezeşte, fiindcă ştiam c-or să fie cuvinte ca „hrănire cu forţa“ de care n-am habar pe franţuzeşte, chit că puteam să le scornesc eu, dar dacă v-aş fi zis *nourriture obligatoire*, tot nu pricepeaţi o iotă. Dar *maintenant, parlons français* [1].

— A, foarte bine, *très bien*, făcu doamna Stossen nu prea încîntată ; în momentele de mare emoţie, franceza pe care o poseda domnia sa nu excela prin corectitudine. *Là, à l'autre côté de la porte, est un cochon...* [2]

— *Un cochon? Ah, le petit charmant!* [3]

— *Mais, non, pas du tout petit et pas tout charmant ; un bête féroce...* [4]

— *Une bête*, o corectă Matilda. Porcul, cîtă vreme îi spuneţi pe nume, adică porc, e masculin, dar dacă vă supăraţi aşa de tare pe el şi-i ziceţi fiară, devine imediat feminin ca dumneavoastră şi ca mine. La francezi e o încurcătură groaznică de sexe.

— Atunci, pentru numele lui Dumnezeu, să vorbim ca la noi, pe englezeşte, spuse doamna Stossen. Se poate ieşi din livadă şi pe altă parte decît prin păşunea unde-i porcul ?

— Eu, cînd vreau să trec peste zid, mă caţăr întîi în măr, o informă Matilda.

---

[1] Acum să vorbim franţuzeşte.

[2] Acolo, de cealaltă parte a porţii este un porc.

[3] Un porc ? Ah, mititelul drăgălaş !

[4] Nicidecum, nu-i de loc mic şi de loc drăgălaş, o fiară... (franceză incorect).

— În toaletele noastre nu prea văd cum, replică doamna Stossen, deşi cu greu şi-ar fi imaginat-o cineva sărind peste zid, indiferent de costumaţie.

— Nu crezi că dacă te-ai duce mata să chemi pe cineva care să gonească porcul.... ? sugeră domnişoara Stossen.

— I-am promis mătuşii să nu mă urnesc de aici pînă la ora cinei. Şi nu-i încă nici patru.

— Sînt sigură că în situaţia asta, mătuşa ţi-ar da voie...

— Da, dar nu mi-ar da voie conştiinţa mea, răspunse Matilda cu o demnitate glacială.

— Totuşi nu putem sta aici pînă la cinci ! strigă doamna Stossen cu o exasperare crescîndă.

— Dacă vreţi, ca să vă treacă timpul mai repede, eu pot să vă spun o poezie, propuse serviabilă Matilda. „Belinda, micuţa brutăreasă flămîndă“ o recit grozav, toată lumea spune, sau, mai bine, ceva pe franţuzeşte. Dar în limba asta nu ştiu pe de rost decît cuvîntarea regelui *Henri Quatre* către oştenii săi.

— Dacă te duci să chemi pe cineva s-alunge porcul, am să-ţi dau cu ce să-ţi cumperi un cadou frumos, spuse doamna Stossen.

Matilda coborî cîţiva centimetri, pe-o creangă mai de jos.

— Aşa da, încuviinţă ea radioasă, e cea mai practică propunere a dumneavoastră ca să ieşiţi de aici. Claude şi cu mine strîngem bani pentru fondurile asociaţiei „Lăsaţi copiii la aer curat“ şi abia aşteptăm să vedem cine strînge mai mult.

— Sînt încîntată să donez şi eu o jumătate de coroană, absolut încîntată, declară doamna Stossen, pescuind o monedă din adîncurile receptaculului care-i completa toaleta, ca element independent.

— Claude mi-a luat-o binişor înainte, continuă Matilda, fără să ia act de oferta doamnei. Vă daţi seama, numai unsprezece ani, părul ca spicul de grîu, astea-s nişte avantaje nemaipomenite cînd faci o colectă. Nu mai departe de ieri, o lady rusoaică i-a dat zece şilingi. Ruşii sînt mult mai simţitori decît noi la arta donaţiei. Azi după-amiază, pun mîna în foc, Claude are să strîngă pe puţin douăzeci şi cinci de şilingi. Teren de acţiune berechet, şi singur pe deasupra, plus gemul de zmeură pe care l-a înghiţit, după care n-are să-i fie greu de loc să facă pe băieţelul palid şi pirpiriu, cu un picior pe lumea cealaltă. Da, da, pînă deseară, să ştiţi, are să mi-o ia înainte cu două lire *în cap.*

Scotocindu-se îndelung şi bombănind la fel de îndelung, cucoanele la ananghie izbutiră în sfîrşit să adune un capital comun de şapte şilingi şi şase pence.

— Mă tem că asta-i tot ce avem la noi, spuse doamna Stossen.

Matilda nu părea dispusă să coboare nici din copac, dar nici din preţ.

— Pentru mai puţin de zece şilingi, eu nu pot să-mi calc pe conştiinţă, anunţă ea ritos.

Mama şi fiica schimbară cîteva replici şuşotite în care predomina atributul „fiară“, dar de data aceasta, probabil, cu altă adresă decît Tarquinius.

— Ia te uită, am mai găsit o jumătate de coroană, făcu doamna Stossen cu glas nesigur. Poftim. Acuma, te rog du-te şi cheamă pe cineva, dar repede.

Matilda se lăsă să alunece în jos, intră în posesia donaţiei şi începu să strîngă de prin iarbă merele coapte căzute din pom. Apoi, căţărîndu-se pe poartă se adresă tandră vierului.

— Măi, Tarquinius, băiete, doar ştii că nu rezişti la pădureţele coapte şi o leacă putrede.

Tarquinius nu rezista. Tot aruncîndu-i pe jos cîte un fruct la distanţe judicios calculate, Matilda îl ademeni pînă în coteţul lui, în vreme ce captivele, eliberate, traversau ca din puşcă păşunea.

— Asta-i culmea ! Mică dar pungăşoaică de pe acuma ! izbucni doamna Stossen cînd se văzu în siguranţă la drumul mare. Bietul animal era cît se poate de cumsecade şi, pun rămăşag, Asociaţia „Lăsaţi copiii la aer curat“ n-o să vadă un gologan din cei zece şilingi.

În această privinţă, asprimea sentinţei ei era nefundată. Dacă s-ar cerceta scriptele Asociaţiei, s-ar găsi înregistrate următoarele : „Colecta D-rei Matilda Cuvering — 2 şilingi, o pence“.

BRUTUS

Sezonul de vînătoare se încheiase iar familia Mullet tot nu izbutise să-l vîndă pe Brutus. De trei-patru ani încoace, speranța oarbă că își va găsi cumpărător înainte de terminarea sezonului, devenise un fel de tradiție a casei ; sezoanele, însă, veneau, treceau, fără nici un eveniment care să îndreptățească acest optimism atît de puțin fundat. La începutul carierei, fusese botezat Viteaz ; ulterior, ca o recunoaștere a caracterului său dificil, fu rebotezat Brutus. Spiritele mai puțin amabile de prin vecini sugerau însă că latinizarea era absolut de prisos, numele potrivit fiind unul neaoș, adică brută. În cataloagele de vînzare, apăruse sub felurite descripții, o dată ca „sprinten cal de vînătoare", altă dată, ca „trăpaș pentru doamne" sau, mai popular spus, deși și aceasta cu un pic de fantezie, „murg jugănit, ascultător, nu prea înalt" etc. Patru sezoane la rînd, Toby Mullet îl încălecase în West Wessex ; dar aproape orice soi de cal poate fi încălecat în West Wessex, cîtă vreme cunoaște ținutul. Dar

Brutus era un adevărat expert, dat fiind că el însuși crease cele mai multe dintre spărturile ce se puteau vedea în gardurile vii și taluzurile de pe o rază destul de întinsă. Comportarea-i și trăsăturile de caracter nu erau cele mai indicate pentru vînătoare ; probabil, însă că în calitate de gonaci prezenta mai multă siguranță decît ca trăpaș pe-un drum de țară. Potrivit familiei Mullet, nu suferea chiar de o „fobie a căilor bătătorite", deși două-trei lucruri îi erau atît de nesuferite, încît îi provocau crize bruște de ceea ce Toby numea „furie deviațională". Trata automobilele și bicicletele cu o îngăduitoare indiferență, în schimb porcii, roabele, grămezile de pietriș de la o margine de drum, cărucioarele de copii pe o străduță din tîrg, porțile vopsite într-un alb prea bătăios și, uneori, dar nu întotdeauna, modelele noi de stupi de albine îl îndepărtau de la direcția sa pe o traiectorie capricioasă ce imita zig-zagul fulgerului. Dacă dintr-un desiș își lua cît de tăcut zborul vreun fazan, Brutus, în aceeași clipă se avînta și el în aer, dar poate numai dintr-o pornire de sociabilitate. Familia Mullet dezmințea în orice caz opinia larg răspîndită că Brutus ar fi fost carnivor.

Or, cam în a treia săptămînă a lunii mai, doamna Mullet, văduva răposatului Silvester Mullet, mama lui Toby și a o droaie de fete, dădu buzna, la intrarea în sat, peste Clovis Sangrail, enumerîndu-i pe nerăsuflate ultimele știri locale.

— Pe noul nostru vecin, domnul Penricarde, l-ați cunoscut ? trîmbiță ea. Putred de bogat,

proprietar de mine de cositor în Cornwall, de vîrstă mijlocie și om așezat? A închiriat Conacul Stacojiu și a cheltuit o grămadă de bani cu transformările și amenajările. Ei, aflați că Toby i l-a vîndut pe Brutus!

Lui Clovis îi trebuiră cîteva clipe bune ca să se pătrundă de incredibila veste, apoi nu mai conteni cu felicitările. Dacă ar fi fost o fire mai expansivă, probabil ar fi îmbrățișat-o pe doamna Mullet.

— Extraordinar noroc că, în sfîrșit, ați scăpat de dînsul! Acum vă puteți cumpăra un cal corespunzător. Eu întotdeauna am susținut că Toby e un băiat deștept. Încă o dată, toate felicitările mele!

— Nu mă felicitați. E cea mai mare nenorocire care putea să mi se întîmple! îl întrerupse pe un ton dramatic doamna Mullet.

Clovis o privi uluit.

— Domnul Penricarde, continuă interlocutoarea, coborînd glasul pînă la ceea ce i se părea dumneaei că ar fi o șoaptă impresionantă deși semăna mai degrabă a chițcăit gutural, domnul Penricarde a început s-o curteze pe Jessie a noastră. Mai întîi, indirect, dar acuma, absolut pe față. Am fost eu proastă că nu mi-am dat seama mai devreme. Ieri, la petrecerea cîmpenească dată de domnul pastor, a întrebat-o care-s florile ei preferate iar Jessie i-a răspuns că garoafele; astăzi ne-a sosit o adevărată claie de garoafe, cum numai la parada florilor se văd, bătute, Malmaison și dintre acelea stacojii, o frumusețe, plus o cutie de șocolată pe care trebuie

s-o fi comandat special de la Londra. Și a invitat-o ca mîine să meargă cu dînsul la golf. Or, tocmai acuma, în momentul critic, Toby i-a vîndut animalul. E o catastrofă!

— Dar de ani de zile vă zbateți să scăpați de calul ăsta, îi aminti Clovis.

— Casa mi-e plină de fete, răspunse doamna Mullet, și dacă m-am zbătut pentru ceva, a fost... bineînțeles, nu să scap de ele, dar barem să existe și un soț, doi, la șase cîte sînt fetele, știți.

— Nu știu, fu replica lui Clovis, fiindcă nu le-am numărat niciodată, dar îmi închipui că cifra e exactă; mamele în genere cunosc aceste amănunte.

— Și acuma, continuă doamna Mullet cutremurătoarea-i șoaptă, acuma cînd se ivește, mai mult ca sigur, un pretendent cu situație, Toby se apucă și-i vinde tocmai lui nenorocitul acela de cal. Din prima clipă cînd are să-l încalece, Brutus are să-l ucidă; în orice caz, are să-i ucidă și ultima urmă de afecțiune pentru oricare dintre membrii familiei noastre. Ce-i de făcut? Doar n-o să-i cerem să ne dea calul îndărăt; gîndiți-vă, cînd am văzut că exista o șansă să-l cumpere, i l-am ridicat în slăvi și i-am spus că era exact calul pe care-i ședea lui cel mai bine.

— Dar dacă l-ați fura din grajd și l-ați trimite să pască la vreo fermă departe de aici? sugeră Clovis. Scrieți pe ușa grajdului lozinca: „Drept de vot pentru femei“, și se va crede că-i o acțiune a sufragetelor. Nici un om care a cunoscut calul nu poate să vă bănuie că ați vrut să vă pricopsiți iarăși cu el.

— Dar n-are să rămînă ziar englez care să nu bată toba în jurul afacerii, obiectă doamna Mullet. Imaginaţi-vă numai titlul, „Gonaci de valoare — victima sufragetelor". Poliţia are să scotocească regiunea şi, într-o bună zi, tot are să-l găsească.

— Ei bine, atunci, Jessie trebuie să facă tot posibilul ca să-l capete îndărăt de la Penricarde, sub motiv că e calul ei preferat. Poate să-i povestească, de exemplu, că grajdul urma să fie dărîmat, conform unui contract mai vechi de renovare dar că aţi obţinut să-l păstraţi intact încă vreo doi ani.

— Ciudat procedeu, să ceri un cal îndărăt cînd abia l-ai vîndut, îşi dădu cu părerea doamna Mullet, dar ceva trebuie să facem şi încă neîntîrziat. El, sărmanul, nu e de loc obişnuit cu caii şi i-am spus, mi se pare, că Brutus e ca un mieluşel. La urma urmei, şi mieii dau din copite şi se sucesc şi răsucesc în fel şi chip, nu-i aşa ?

— Renumele miellor că ar fi blînzi ca nişte miei, este absolut nemeritat, încuviinţă Clovis.

A doua zi, Jessie, la întoarcerea ei de pe terenul de golf era într-o stare de bucurie amestecată cu îngrijorare.

— Cererea de căsătorie e-n regulă, îşi vesti ea mama. Mi-a făcut-o la a şasea gaură de pe teren, i-am răspuns că-mi trebuie timp să mă mai gîndesc şi la a şaptea gaură, i-am spus „da".

— Draga mea, îi răspunse mama. Cred că se cuvenea ceva mai multă reticenţă şi şovăială fecioreInică, ţinînd seama că-l cunoşti de atît de puţină vreme. Să fi avut barem răbdare pînă la gaura a noua.

— Dar între a şasea şi a şaptea e o distanţă enormă, se apără Jessie. Fără să mai spun că de emoţionaţi ce eram, nici unul nu ne puteam concentra la joc. Pînă să ajungem la gaura a noua, noi şi aranjasem o sumedenie de lucruri. Luna de miere urmează să ne-o petrecem în Corsica, poate cu o escapadă la Neapole, dacă vom avea noi chef şi în încheiere, o săptămînă la Londra. Două dintre nepoate şi le va invita ca domnişoare de onoare, ceea ce împreună cu fetele noastre înseamnă şapte — număr cu noroc. Dumneata ai să porţi rochia *gris-perle*, cu un jabou mare-mare de dantelă. Apropo, astă seară vine să-ţi ceară consimţămîntul. Aşa că deocamdată totul e în ordine, numai în ce-l priveşte pe Brutus nu — e invers. I-am spus povestea cu grajdul şi că dorim cu ardoare să răscumpărăm calul, dar şi el pare dornic, cu tot atîta ardoare, să şi-l păstreze. Acuma, că s-a stabilit la ţară, cică are nevoie de sport ecvestru şi vrea să înceapă chiar de mîine. A mai călărit de cîteva ori şi în Row, dar pe-un cal deprins să-i plimbe pe octogenari şi lumea venită la vilegiatură, şi asta-i aproape toată experienţa lui de călăreţ — ah, da, a mai mers călare şi pe-un poney, o dată, în Norfolk, cînd el avea cincisprezece ani, iar poney-ul douăzeci şi patru. Şi mîine are să încalece pe bruta aceea de Brutus. Am să rămîn văduvă înainte de-a fi mireasă şi tare aş vrea să văd cum arată Corsica aia că pe hartă tare-i nostimă !

Clovis, chemat în cea mai mare grabă la fața locului, fu pus la curent cu desfășurarea evenimentelor.

— Nimeni, se pronunță doamna Mullet, nu poate merge călare pe fiara aceea, în afară de Toby, care, după o îndelungată experiență, știe dinainte de ce poate să se sperie și îl mînă întotdeauna în direcția inversă.

— I-am dat a înțelege domnului Penricarde... vreau să spun lui Vincent... că Brutus are o aversiune pentru porțile vopsite în alb, adăugă Jessie.

— Porțile vopsite în alb ! exclamă doamna Mullet. Dar ce impresie îi face un porc i-ai spus ? Ca să iasă pe șosea trebuie să treacă prin fața fermei lui Lockyer și cu siguranță că-n ogradă or să stea să grohăie măcar doi porci.

— De la o vreme, preciză Toby, a căpătat o antipatie și pentru curcani.

— E absolut limpede că Penricarde trebuie împiedicat să-l încalece, opină Clovis, cel puțin cîtă vreme Jessie nu s-a căsătorit cu el și nu i s-a urît încă de el. Vă spun eu cum să procedați. Invitați-l mîine dis-de-dimineață la un picnic ; nu mi se pare genul de om care să agreeze o plimbare călare înainte de a lua micul dejun. Poimîine am să aranjez eu cu pastorul să-l ducă cu careta la Crowleigh, înainte de prînz, ca să viziteze spitalul în construcție. Brutus va zace degeaba în grajd și, ca să nu se lenevească, Toby se poate oferi să-l scoată puțin ; cu ocazia asta, calul poate să se împiedice de un bolovan sau să pățească ceva asemănător și să se întoarcă acasă

șchiopătînd de mai mare dragul. Dacă dumneavoastră grăbiți puțin cununia, infirmitatea poate fi prelungită pînă după oficierea fericitului eveniment.

Doamna Mullet, fire emotivă, sări să-l sărute pe Clovis.

Nimeni nu era de vină că a doua zi dimineață ploua cu găleata, astfel încît orice idee de picnic apărea de domeniul fanteziilor nesăbuite. Și iarăși nu era nimeni de vină, decît pur și simplu ghinionul, că după amiază vremea se îmbunătăți în suficientă măsură ca domnul Penricarde să se simtă ispitit să-l încerce întîia dată pe Brutus. Încercarea nu se desfășură chiar pînă la porcii din ograda fermei Lockyer ; poarta presbiteriului, vopsită într-un verde stins, discret, fusese în urmă cu un an, doi, albă, iar Brutus ținea minte cu precizie că în acest loc anume, el se deprinsese să facă o reverență furioasă, o ridicare pe picioarele din spate și o săritură într-o parte. După care, dat fiind că se părea că nu i s-ar mai solicita serviciile, se abătu în livada sfîntului lăcaș unde dădu peste o curcă în coteț ; peste puțin, cei ce vizitară livada găsiră cotețul aproape intact, dar din curcă, mai nimic.

Domnul Penricarde, puțin năuc și zgîlțîit, cu un genunchi zdrobit și cîteva contuzii lejere, atribui cu bonomie accidentul lipsei sale de experiență în materie de cai și drumuri de țară, oferindu-i lui Jessie prilejul de a-i reda sănătatea și a-l repune în formă pentru golf, în mai puțin de-o săptămînă.

Pe lista cadourilor de nuntă, publicată două săptămîni mai tîrziu, în ziarul local figura şi : „murgul de călărie Brutus dăruit de mire miresei".

— Ceea ce dovedeşte, comentă Toby Mullet, că nu şi-a dat seama de nimic.

— Sau dimpotrivă, că are un umor agreabil, răspunse Clovis.

CORABIA CU COMORI

Impunătoarea corabie de război zăcea ferită de valurile vieţii în adîncul nisipurilor, buruienilor şi apelor din septentrionalul golf unde, cu multă vreme în urmă, o aşezaseră cum nu se poate mai temeinic capriciile bătăliilor navale şi ale meteorologiei. Trei veacuri şi un sfert trecuseră din ziua cînd pentru întîia dată se avîntase în larg ca unitate de seamă a unei flotile combatante — dar care anume flotilă, cunoscătorii în materie nu se puseseră de acord. Corabia de război nu adusese lumii nimic ; în schimb, potrivit tradiţiei şi înscrisurilor, luase de la lume multe. Cît ? În această privinţă, iarăşi, opiniile cunoscătorilor erau împărţite. Unii procedau la evaluări cu o generozitate de specialişti fiscali în venituri nedeclarate ; alţii tratau scufundatele lăzi cu comori sub semnul unui spirit critic ce le deprecia conţinutul pînă la acea monedă fără acoperire reală denumită „ochiul dracului". Din primul curent făcea parte şi Lulu, ducesă de Dulverton.

Ducesa nu numai că credea în existența unei tăinuite comori de proporții ispititoare, dar cunoștea și o metodă prin care, susținea dumneaei, poziția submarină a acesteia putea fi stabilită cu cea mai mare precizie iar smulgerea din adîncuri, înfăptuită pe un preț de nimic. O mătușă din ramura maternă a familiei, fostă doamnă de onoare la curtea regatului de Monaco, vădise o respectuoasă preocupare pentru cercetarea adîncurilor marine în care obișnuia să se cufunde monarhia acestei țări, iritată pe semne de restrîngerile sale teritoriale. Prin mijlocirea acestei rubedenii fu informată și ducesa de existența invenției unui savant monegasc, care invenție, pusă la punct și aproape oficializată, făcea cu putință studierea vieții intime a sardelelor mediteraneene la o adîncime de mai mulți stînjeni și la o lumină albă, rece, față de care pălea pînă și strălucirea sălilor de bal. Printre componentele respectivei invenții (iar în ochii doamnei ducese, cea mai atracțioasă parte a ei) se număra și o dragă de absorbție, acționată electric și menită să aducă la suprafață toate obiectele care, la nivelele mai accesibile ale fundului oceanic, puteau să prezinte vreun interes și să constituie o valoare. Patentul întregii invenții putea fi obținut contra sumei de o mie opt sute de franci, iar cu alte cîteva mii se putea achiziționa și respectivul aparat. Ducesa de Dulverton, posesoarea unei averi apreciată ca atare de către opinia publică, nutrea nădejdea de a deveni realmente bogată, astfel încît să se poată aprecia ca atare și în propria dumisale opinie. De-a lungul celor trei secole, se înființaseră tot felul de companii și se depuseseră nenumărate eforturi pentru a sonda iarăși și iarăși realitatea imaginarelor comori de pe fascinanta corabie ; cu ajutorul invenției de mai sus, ducesa socotea că va putea exploata epava pe cont propriu și nelegată de nici un tovarăș de afaceri. La urma urmei, unul dintre strămoșii dumisale din ramura maternă a familiei se trăgea din Medina Sidonia, ceea ce o întărea și mai mult în părerea că drepturile-i la comoară erau deopotrivă de legitime ca ale oricărui alt pretendent. Achiziționă patentul și cumpără și aparatul.

Printre numeroasele relații și poveri familiale ale doamnei ducese se afla și un nepot, pe nume Vasco Honiton, june cavaler blagoslovit cu un venit mic dar cu un mare număr de rubedenii, trăind imparțial și de pe o zi pe alta în contul ambelor aceste resurse. Numele Vasco îi fusese dăruit, probabil, în nădejdea că se va apuca să dea viață din nou tradiției aventuriere a familiei, dar el se mărginea cu strictețe la situația de aventurier de casă, preferînd explorării necunoscutului exploatarea a ceea ce cunoștea ca îndestulat. În anii din urmă, raporturile doamnei Lulu cu nepotul se reduseseră la latura lor pur negativă : cînd o căuta la telefon, era plecată din oraș, cînd i se adresa în scris, o nimerea în lipsă de bani. De data aceasta, totuși, doamna își aduse aminte de remarcabilele lui aptitudini pe tărîmul căutării de comori, cu caracter experimental ; dacă exista cineva capabil să scoată aur din piatră seacă, acela nu putea fi decît Vasco... desigur, sub necesara supraveghere ce-o implică orice me-

cenat științific. Cînd intrau în joc probleme bănești, conștiința lui Vasco se găsea expusă unor accese de discreție de-a dreptul opacă.

Undeva pe coasta de apus a Irlandei, domeniile Dulverton cuprindeau cîteva pogoane de paragină, stîncărie și mărăciniș, prea sterpe ca să se simtă primejduite de vreo tentativă de viol agrar dar îmbrățișînd un mic golf destul de adînc, cu o abundentă recoltă de homari în orice anotimp. Mai exista și un mic conac mohorît, astfel că pentru amatorii de homari și singurătate, apți să împărtășească ideile unui bucătar irlandez despre ceea ce se poate făptui în numele cuvîntului maioneză, Innisgluther reprezenta, pe timpul lunilor de vară, un surghiun suportabil. Doamna Lulu, care venea rareori aici, ceda cu generozitate acest privilegiu prietenilor și rudelor dumisale. De data aceasta puse domeniile la dispoziția lui Vasco.

— Mi se pare locul cel mai potrivit pentru rodajul și experimentarea aparatului de recuperare, spuse ducesa. Golful e pe alocuri foarte adînc, astfel că-l vei putea verifica temeinic, sub toate aspectele, înainte de a trece la vînarea comorii.

Nu trecură nici trei săptămîni cînd Vasco i se înfățișă în oraș pentru a-i raporta ce mari progrese realizase.

— Aparatul e o invenție magnifică, își încunoștiință el mătușa. Cu cît înaintează în adîncime, cu atît mă conving mai tare. Am descoperit și un fel de epavă asupra căreia să ne exersăm.

— O epavă în Golful Innisgluther ! se miră doamna Lulu.

— O fostă barcă cu motor, numită *Sub-Rosa*, preciză Vasco.

— Nu ! Pe cuvîntul meu ? exclamă din nou doamna Lulu. Barca bietului Billy Yuttley ! Să fie vreo trei ani de cînd s-a scufundat cu ea în largul coastei. Cadavrul lui Billy l-au adus valurile la țărm. Se spunea pe atunci că barca fusese răsturnată intenționat... sinucidere, înțelegi tu. Dar ori de cîte ori are loc vreun accident tragic, lumea scoate vorbe din astea.

— În cazul lui Billy Yuttley lumea avea dreptate, spuse Vasco.

— Cum adică ? întrebă alarmată ducesa. Pe ce te bizui cînd afirmi una ca asta ?

— Mă bizui că știu, fu răspunsul ritos al lui Vasco.

— Știi ? De unde știi ? Cine poate să știe ? Sînt trei ani de atunci.

— Într-un cheson de pe *Sub-Rosa* am găsit o casetă de metal închisă ermetic. Era plină cu hîrtii.

Acestea fiind spuse, Vasco făcu o pauză de foarte izbutit efect dramatic și se scotoci o clipă în buzunarul interior al hainei de unde dădu la iveală o prelungă coală împăturită. Doamna ducesă se repezi s-o înșface cu o grabă aproape indecentă și totodată se apropie de cămin.

— E din caseta de pe *Sub-Rosa* ? întrebă ea.

— A, nu, făcu dezinvolt Vasco. E o listă de personalități marcante care, în cazul cînd evenimentele de pe *Sub-Rosa* ar fi date publicității,

s-ar pomeni implicate într-un scandal extrem de dezagreabil. Am alcătuit-o în ordine alfabetică dar matale ţi-am rezervat locul din capul listei.

Ducesa contemplă cu o expresie neajutorată lungul şir de nume în care, la prima vedere, părea să figureze absolut tot anturajul dumisale. Propriu-i nume în capul listei, părea însă să aibe asupra facultăţilor ei mintale un efect, ca să spunem aşa, paralizant.

— Desigur, ai distrus hîrtiile ? bîigui ea interogativ după ce îşi mai veni în fire dar pe deplin conştientă că formulase propoziţia cu o totală lipsă de convingere.

Vasco clătină negativ din cap.

— Dar *trebuia* să le distrugi ! izbucni furioasă doamna Lulu. Singur spui cît sînt de compromiţătoare...

— A, în privinţa asta, fii pe pace, n-o lăsă junele să-şi dezvolte ideea.

— Atunci aveai datoria de a le face inofensive pe loc. Imaginează-ţi, dacă ar transpira ceva din ele ? Gîndeşte-te la nefericiţii implicaţi în cele ce s-ar divulga, săracii de ei !

Tulburată la culme, doamna Lulu bătea cu degetul în listă.

— Nefericiţi, poate, săraci, nu, rectifică Vasco. Citeşte atentă lista şi vei observa că nu mi-am dat osteneala să notez decît pe cei a căror situaţie financiară nici nu se discută.

Cîteva clipe, Lulu îşi privi nepotul cu ochii mari, fără o vorbă. Apoi, cu un glas răguşit, îl întrebă :

— Şi ce intenţionezi să faci ?

— Nimic... pentru tot restul vieţii mele, răspunse el plin de tîlc. Poate doar, din cînd în cînd, cîte o mică vînătoare. Vila mi-o clădesc la Florenţa. *La Villa Sub-Rosa.* Şi amuzant, şi pitoresc, ce părere ai ? Fără să mai spun că pentru multă lume va fi un nume evocator. Va trebui, cred, să am şi eu mica mea manie ; probabil voi colecţiona tablouri marine.

Ruda doamnei ducese, care trăia la curtea regatului de Monaco, primi un răspuns dintre cele mai reci la scrisoarea pe care i-o adresă lui Lulu pentru a-i recomanda o nouă descoperire pe tărîmul cercetărilor submarine.

DULCE RĂGAZ

— L-am invitat pe Latimer Springfield să petreacă duminica la noi şi să rămînă peste noapte, anunţă doamna Durmot în timpul micului dejun.

— Credeam că e în chinuri electorale, observă soţul doamnei.

— Exact. Alegerile au loc miercuri şi de atîtea eforturi, sărmanul om va arăta pînă atunci ca o umbră. Închipuie-ţi ce trebuie să însemne propaganda electorală pe ploaia asta îngrozitoare, care te pătrunde pînă la oase, obligat să străbaţi drumuri mocirloase de ţară şi să ţii discursuri prin săli de clasă friguroase, în faţa unor adunări de oameni plouaţi, zi după zi, două săptămîni încheiate. Duminică dimineaţa trebuie să-şi facă o scurtă apariţie la biserică şi imediat după aceea poate să vină la noi, unde să se deconecteze complet de tot ce are vreo legătură cu politica. Îl voi cruţa pînă şi să se gîndească la politică. Am pus să se dea jos din casa scării, tabloul cu Cromwell dizolvînd Parlamentul cel lung şi chiar portretul

Lordului Rosebery, „Ladas", am dat ordin să fie mutat din salonaşul pentru fumători. Iar tu, Vera, adăugă doamna Durmot, întorcîndu-se către nepoata dumisale în vîrstă de şaisprezece ani, fii atentă ce culoare de panglică îţi pui în păr ; în orice caz nu albastră şi nici galbenă ; acestea sînt culorile partidului rival ; iar verde aprins sau portocalie ar fi aproape tot atît de nelalocul lor, acuma cînd e la ordinea zilei povestea cu *the Home Rule.*

— Eu, la ocaziile oficiale îmi pun totdeauna o panglică neagră, răspunse Vera, plină de o demnitate nimicitoare.

Latimer Springfield era un tînăr destul de posac şi bătrînicios, care se lansase în politică cu aceeaşi bună dispoziţie cu care se hotărăşte cineva să poarte doliu. Fără să fie un entuziast, era totuşi un zelos, ba încă plin de energie, iar doamna Durmot, foarte aproape de adevăr, sugerase cu destulă cumpănire starea de înaltă presiune la care-l adusese activitatea lui electorală. Dulcele răgaz ce i-l oferea gazda atît de insistent, era categoric binevenit, deşi încordarea nervoasă a competiţiei ajunsese mult prea mare pentru a mai putea fi potolită cu totul.

— Ştiu, va sta treaz pînă cel puţin la miezul nopţii căutîndu-şi poante pentru discursul de închidere a campaniei, prevăzu cu regret doamna Durmot. Oricum, însă, toată după amiaza şi seara, am evitat orice subiect politic. Mai mult decît atît nu putem face.

— Asta rămîne de văzut, spuse Vera, dar în sinea ei.

Latimer nici nu închise bine uşa camerei sale şi se şi cufundă într-un vraf de tăieturi din ziare şi manifeste, în vreme ce un stilou şi un bloc-notes erau chemate să-l ajute la cuvenita aliniere de exemple folositoare şi de anecdote discrete. Să tot fi lucrat aşa de vreo treizeci şi cinci de minute în vreme ce casa părea să se consacre sănătosului somn al vieţii la ţară, cînd de pe coridor îi ajunse la urechi un guiţat şi o tîrşîială, amîndouă înăbuşite, iar la uşă îi bătu cineva, destul de tăricel. Înainte de a avea el timp să răspundă, în cameră dădu buzna Vera, cu braţele încărcate şi întrebîndu-l dintr-o răsuflare :

— Daţi-mi voie, pot să las astea aici ?

„Astea" erau un purceluş negru şi un cocoş de luptă exemplare dintre cele robuste.

Latimer, care iubea animalele cu moderaţiune, era preocupat de micul şeptel de pe lîngă casă dintr-un unghi strict economic ; unul dintre manifestele la care lucra în chiar clipa aceea pleda cu căldură pentru extinderea pe mai departe a creşterii porcilor şi orătăniilor în districtele noastre rurale ; dar omeneşte vorbind, nu era de loc dornic să împartă un dormitor, fie şi spaţios, cu nişte reprezentanţi ai coteţului şi cocinei.

— Nu credeţi că s-ar simţi mai bine undeva în aer liber ? întrebă el, dînd glas propriilor preferinţe în chip de solicitudine faţă de preferinţele celorlalţi.

— Nu mai există aer liber, îl înştiinţă Vera pe un ton impresionant, ci doar o pustietate de beznă şi ape învolburate. A crăpat şi s-a revărsat turnul de apă din Bainkley.

— N-am fost informat că există un turn de apă la Bainkley, fu răspunsul lui Latimer.

— Acuma nu mai există, peste tot e un puhoi, iar noi, care avem casa drept în fundul văii, sîntem centrul unei mări închise. Fiindcă am uitat să vă spun, s-a revărsat şi rîul.

— Dumnezeule mare ! Sînt şi pierderi de vieţi omeneşti ?

— Cu grămada, cred eu. Ajutoarea fetei în casă a recunoscut pînă acum în trei cadavre, purtate de ape prin faţa ferestrei salonaşului de biliard, pe băiatul cu care e logodită ; aşa că ori e logodită cu un mare procent din populaţia locală, ori e neserioasă în materie de identificare. Deşi, desigur, poate fi acelaşi cadavru purtat încolo şi încoace de un vîrtej ; la asta nu m-am gîndit.

— Aşadar, datoria noastră e să ieşim din casă şi să ne consacrăm salvării semenilor, oare nu aceasta e datoria noastră ? spuse Latimer, cu instinctul candidatului parlamentar de a se dovedi prezent pe scena locală.

— Imposibil, declară Vera pe un ton fără replică. Bărci nu sînt, torentul dezlănţuit ne desparte de orice aşezare omenească. Una dintre marile speranţe ale mătuşii este că veţi rămîne în cameră şi nu vă veţi amesteca în învălmăşeală, dar s-a gîndit că poate veţi fi atît de amabil încît să găzduiţi peste noapte la dumneavoastră pe

Neînvinsul din Martlepool, vorbesc despre cocoșul de luptă ; mai avem încă opt și cînd îi punem laolaltă, se încaieră între dînșii, ca niște furii ; de aceea îi adăpostim separat, pe fiecare într-alt dormitor. Coteţele, ce să vă mai spun, sînt toate inundate. Și, tot așa, m-am gîndit și eu că poate n-o să vă deranjeze să primiți și purcelușul ăsta de lapte ; e tare mic și drăgălaș, dar are un caracter infect. L-a moștenit de la maică-sa... deși, sărmana, mi-e foarte neplăcut s-o vorbesc de rău cînd o știu înecată, în fundul cocinei. Ce are el nevoie, este o mînă de bărbat care să-l stăpînească. Aș fi încercat să-mi măsor eu forțele cu ale lui dar la mine în cameră e pechinezul care, cum vede un porc, cum sare să-l muște.

— Nu credeți că ar sta mai bine în baie ? întrebă Latimer cu glasul stins, regretînd că nu se poate manifesta la fel de categoric ca pechinezul față de pătrunderea porcinelor în dormitor.

— În baie ? rîse strident Vera. Dar are să fie plină de cercetași pînă dimineața, binecînțeles, dacă o să mai avem apă caldă.

— Cercetași ?

— Da, au sosit treizeci ca să ne salveze, cînd apele nu treceau mai sus de talie ; dar între timp au mai crescut cu vreun metru, așa că a trebuit să-i salvăm noi pe ei. Le facem băi calde în grup și le punem hainele la uscătorie, dar după o ploaie torențială, le trebuie timp să se usuce, iar coridorul și scara arată ca un tablou la țărmul mării, zugrăvit de Tuke. Pe doi dintre cercetași i-am îmbrăcat cu pardesiul dumneavoastră ; sper că nu vă supărați.

— E un pardesiu nou, răspunse Latimer, pe un ton ce vădea o supărare vehementă.

— Fiți bun și aveți grijă de Neînvinsul de Martlepool, adăugă Vera. Mama lui a luat de trei ori premiul întîi la expoziția de la Birmingham și anul trecut, la campionatul de cocoși al comitatului Gloucester, el a ieșit al doilea. Probabil, are să-și petreacă noaptea pe vergeaua de la picioarele patului. Mă întreb chiar dacă să nu-i aduc și cîteva dintre neveste, ca să nu se simtă atît de înstrăinat ? Găinile sînt toate în cămară și poate reușesc s-o prind pe Helen, tot de Martlepool și ea, favorita lui.

În privința Neînvinsului de Martlepool, Latimer vădi o tîrzielnică fermitate iar Vera se retrase fără să mai stăruie asupra chestiunii după ce în prealabil instală cocoșul pe stinghia lui improvizată și-și luă un duios rămas bun de la partea porcină. Latimer se dezbrăcă și se urcă în pat cu promptitudine, socotind că o dată stinsă lumina, porcul va pune capăt inchizitorialului său neastîmpăr. La prima vedere, dormitorul, în locul unei cocini primitoare și așternută cu paie, înfățișa prea puține atracții, dar neconsolatul animal descoperi imediat o instalație de care, se știe, duc lipsă pînă și coteţele cele mai somptuos înzestrate. Ascuțișul de jos al tăbliei patului se afla situat exact la înălțimea ce poate prilejui unui locatar porcin o scărpinare extatică de la cap la coadă și îndărăt, cu o măiastră îngheboșare a spinării în momentele supreme și un grohăit de delectare prelungită în chip de acompaniament. Cocoșul de luptă care, probabil, se ima-

gina legănîndu-se în ramurile vreunui pin, accepta mișcarea aceasta cu mai multă tărie morală decît era capabil să găsească în sine Latimer. O serie de palme adresate porcului fură primite mai degrabă ca un stimul agreabil decît ca o critică a comportării sale sau ca un îndemn discret la renunțare ; evident, pentru rezolvarea situației, era necesar un mijloc superior mîinii omului. Latimer se strecură afară din pat în căutarea argumentelor corespunzătoare. În încăpere era suficientă lumină pentru ca porcul să poată sesiza manevra iar lipsa de caracter, moștenită de la înecata-i mamă, își găsi un larg cîmp de manifestare printr-un salt defensiv. Latimer se și întoarse în pat iar preopinentul victorios, după ce fornăi amenințător și clefăi din fălci de cîteva ori își reluă operațiunile de automasaj cu un zel înnoit. De-a lungul nesfîrșitelor ceasuri de nesomn care urmară, Latimer se strădui să-și abată gîndul de la necazurile sale imediate, îndreptîndu-și-l cu o binevoitoare simpatie către ajutoarea de fată în casă, atît de greu îndoliată, dar deseori se surprindea preocupat de o întrebare, și anume, cîți cercetași se vor fi împărtășit deodată din binefacerile pardesiului. Rolul de Sfînt Martin *malgré lui*[1] nu figura în repertoriul său.

Către zorii zilei, purcelul se cufundă într-un somn fără de prihană și Latimer i-ar fi urmat cu plăcere exemplul dacă aproape în același timp, gladiatorul galinaceu n-ar fi emis un cucurigu asurzitor, sărind imediat pe podea ca

[1] Fără voie (fr.).

să se lanseze într-o inimoasă luptă corp la corp împotriva propriei sale imagini din oglinda șifonierului. Amintindu-și că pasărea se afla mai mult sau mai puțin sub protectoratul său, Latimer își asumă funcțiunile Tribunalului de la Haga și acoperi cu un prosop oglinda provocatoare, dar pacea fu și strict locală și de scurtă durată. Energia cocoșului, contrariată pe acest făgaș, își găsi unul nou : atacarea surprinzătoare și violentă a populației porcine, adormită și momentan inofensivă ; deznădăjduita încleștare ce urmă era atît de înverșunată, încît zădărnicea orice intervenție pacificatoare. Una din părțile combatante, înzestrată cu aripi, dispunea de avantajul de a se putea refugia, sub presiunea inamicului, pe pozițiile mai înalte ale patului și făcea uz din plin de această tactică ; atacul porcin nu reușea niciodată să atingă această altitudine, dar nu din lipsă de voință.

Nici una dintre părți nu se putea proclama victorioasă și bătălia ajunsese de fapt la un punct mort cînd fata în casă apăru cu primul ceai de dimineață.

— Dumnezeule mare, exclamă ea cu o uimire neprefăcută, dumneavoastră ați cerut în cameră animalele astea ?

— *Cerut !*

Purcelul, conștient parcă de a fi abuzat de ospitalitate, se năpusti afară pe ușa deschisă, urmat imediat de cocoș, acesta cu un umblet mai demn.

— Să nu vadă pechinezul domnişoarei Vera porcul că...! strigă fata în casă, alergînd după cei doi pentru a preîntîmpina o catastrofă.

În mintea lui Latimer se răsuci, rece ca gheaţa, cuţitul bănuielii. Se duse la geam şi ridică oblonul. Afară unde ţîrîia o ploaie liniştită, nu se vedea nici cea mai mică urmă de inundaţie.

Cam peste o jumătate de oră, în drum către sufrageria unde se servea micul dejun, o întîlni pe Vera.

— Nu-mi face plăcere să mă gîndesc la dumneata ca la o mincinoasă, o înştiinţă el glacial, dar uneori avem parte în viaţă şi de ceea ce nu ne face plăcere.

— În orice caz, nu-mi puteţi reproşa că nu v-am deconectat de la politică pentru o noapte întreagă.

Ceea ce era desigur, adevărul adevărat.

ROMANŢIERII

Era toamnă la Londra, fericele anotimp situat între asprimea iernii şi amăgirile verii, anotimpul optimist în care îţi cumperi răsaduri şi te îngrijeşti să fii înscris pe listele electorale, nutrind aceeaşi neabătută credinţă în venirea primăverii şi într-o schimbare de guvern.

Morton Crosby şedea pe o bancă dintr-un ungher retras al Hyde Park-ului, savurînd alene o ţigară şi contemplînd lenta plimbare cu preocupări nutritive a unei perechi de gîşte nordice, dintre care masculul se înfăţişa ca o copie spălăcită a femelei roşcovane. Totodată, Crosby urmărea cu coada ochiului şi şovăielnicele tîrcoale ale unei apariţii cu chip de om, care îi trecea prin faţă, dus-întors, la intervale din ce în ce mai scurte precum o cioară bătăioasă pe cale de a se abate asupra unei îmbucături cît de cît comestibile. Fatalmente, apariţia sfîrşi prin a se împlînta pe bancă la o distanţă propice pentru comunicarea orală cu primul ocupant. Delăsarea vestimentară, barba crescută necuviincios şi în-

doielnic sură, privirea furişată în doi peri, a noului venit, trădau milogul profesionist, genul de om în stare să înfrunte ceasuri întregi de depănat poveşti umilitoare terminate printr-un refuz, mai degrabă decît să se încumete la o muncă onorabilă, fie ea şi temporară.

Un timp, noul venit îşi aţinti ochii drept în faţa sa, cu o căutătură energic-deşartă ; apoi îşi făcu auzit glasul, mlădiindu-şi-l insinuant ca toţi cei care au o istorie de plasat, demnă de interesul oricărui pierdevară dispus să-i asculte.

— Ce ciudată lume ! începu el.

Care exclamaţie, rămasă fără replică, şi-o transformă pe loc în propoziţie interogativă.

— Îmi permit chiar să spun, dumneavoastră, domnu', nu sînteţi de părere că e o lume ciudată ?

— În ce mă priveşte, de-a lungul a treizeci şi şase de ani de viaţă, am încetat să mă mai mir, răspunse Crosby.

— Eh, făcu barbă-sură, eu pot să vă povestesc nişte lucruri de să nu vă vină să credeţi. Curate minuni ce mi s-au întîmplat aievea mie.

— În zilele noastre nu mai au pic de căutare faptele de domeniul miraculosului care s-au petrecut aievea, răspunse Crosby de loc încurajator. În acest gen izbutesc mult mai bine autorii de ficţiuni. Bunăoară îmi istorisesc vecinii nişte isprăvi de-a dreptul incredibile, săvîrşite de foxterierii, pechinezii şi ogarii lor ; pur şi simplu nu-i ascult. În schimb, *Cîinele din Baskerville* l-am citit de trei ori.

Barbă-sură se foi stînjenit la locul său ; apoi păşi pe un tărîm inedit.

— După mine, sînteţi un bun creştin, îşi dădu el cu părerea.

— Bun, credincios de frunte şi cred chiar că pot spune, cu oarecare influenţă în comunitatea musulmană din Persia Orientală, replică Crosby, încercîndu-se şi el în domeniul ficţiunii.

Barbă-sură fu vădit deconcertat de acest nou şah-mat cu care i se răspunse la deschiderea sa de dialog ; dar îşi luă revanşa repede.

— Persia. Pentru nimic în lume nu v-aş fi luat drept persan, mărturisi el, cu un aer cumva jignit.

— Nici nu sînt, spuse Crosby. Tata a fost afgan.

— Afgan ! făcu celălalt, pierzîndu-şi o clipă glasul sub efectul uimirii. Apoi, revenindu-şi, atacă din nou, cu forţe proaspete.

— Afganistan ! Aha ! Am purtat cîteva războaie cu ţara asta, deşi, îmi permit eu să spun, decît să ne războim cu ea, mai bine învăţam de la ea. Foarte bogată ţară, cred eu. Acolo nu există propriu-zis sărăcie.

La cuvîntul „sărăcie" ridică uşor glasul, cu o nuanţă de intensă vibraţie interioară. Crosby, sesizînd mişcarea, o contracară prompt.

— Deşi ţara e înzestrată cu un număr de cerşetori extrem de talentaţi şi abili, spuse el. Dacă nu v-aş fi mărturisit că nu pun nici un preţ pe faptele de domeniul miraculosului care s-au petrecut aievea, v-aş istorisi acum povestea lui Ibrahim şi a celor unsprezece cămile ale sale, încărcate cu hîrtie sugativă. Dar am uitat şi cum se termină.

— Istoria vieții mele este dintre cele mai neobișnuite, începu necunoscutul, părînd să-și înnăbușe cu greu dorința de a asculta povestea despre Ibrahim. Nu întotdeauna am fost omul care mă vedeți.

— Se susține că fiecare ins suferă o transformare completă la șapte ani o dată, spuse Crosby în chip de comentariu la titlul noului capitol anunțat de celălalt.

— Vreau să spun că nu totdeauna am suferit ca în clipa de față, continuă cu încăpățînare necunoscutul.

— Destul de nepoliticos din partea dumneavoastră, replică rigid Crosby, ținînd seama că în clipa de față stați de vorbă cu un om renumit în tot Afganistanul pentru reputația lui de *causeur*.

— Nu în sensul ăsta, se grăbi să răspundă Barbă-sură. Conversația cu dumneavoastră mi se pare extrem de interesantă. Mă refeream însă la situația mea financiară, care e cu totul nefericită. Poate n-o să mă credeți, dar în clipa de față, n-am în buzunar nici un sfanț. Și nici nu întrezăresc posibilitatea de-a face rost de bani în zilele următoare. Nu cred că dumneavoastră v-ați aflat vreodată într-o asemenea situație, adăugă el.

— În orașul Yom din Afganistanul de Sud, unde coincidența face să mă fi născut și eu, trăia o dată un filozof chinez care susținea că una dintre cele trei fericiri ce și le poate dori omul, este să-i sufle vîntul prin buzunare. Celelalte două le-am uitat.

— Ah, dar îmi permit să întreb, răspunse necunoscutul, pe un ton care vădea o totală lipsă de entuziasm pentru amintirea filozofului, dacă aplica într-adevăr în viață cele ce propovăduia ? Fiindcă asta-i piatra de încercare.

— Cu foarte puțini bani și fără multe venituri, a fost un om fericit, îl informă Crosby.

— Presupun că avea prieteni care erau gata să-l ajute fără să se precupețească, ori de cîte ori se afla în suferință, cum mă aflu eu acum.

— În orașul Yom, răspunse Crosby, nu e necesar să ai prieteni ca să te bucuri de ajutor. Oricărui cetățean din Yom i se pare de la sine înțeles că trebuie să-și ajute semenul, chiar dacă nu-l cunoaște.

Barbă-sură vădea acum o curiozitate nestăpînită. În sfîrșit, discuția luase o întorsătură promițătoare.

— Dacă cineva ca mine, de exemplu, se zbate fără vina sa în lipsuri și cere unui cetățean din orașul acela despre care vorbiți un mic împrumut ca să reziste cîteva zile, cît nu dispune de numerar — cinci șilingi sau poate o sumă ceva mai mare, i s-ar da ca pe ceva de la sine înțeles ?

— Ți se mai cer și unele preliminarii, îi explică Crosby, oamenii l-ar pofti la o cîrciumă și l-ar cinsti cu un litru de vin ; pe urmă, după o conversație aleasă, i-ar pune în mînă suma dorită și i-ar ura drum bun. Desigur, e o cale ocolită de perfectare a unei tranzacții dintre cele mai simple, dar în Orient toate căile sînt ocolite.

Interlocutorului i se aprinseră ochii.

— Ah, exclamă el, însoţindu-şi cuvintele de mai departe cu un rînjet subţire, plin de tîlc. Dumneavoastră, însă de cînd aţi părăsit oraşul natal, veţi fi renunţat şi la aceste tradiţii generoase. N-aş crede că le mai respectaţi şi în ziua de azi.

— Nu există om care să fi trăit vreodată în oraşul Yom, răspunse cu fervoare Crosby, şi care să-şi amintească de dealurile-i înverzite, încărcate de caişi şi migdali sau de pîrîul rece ca gheaţa, ce se năpusteşte ca o mîngîiere de pe culmile înzăpezite şi clipoceşte apoi pe sub podeţe de lemn, nu există om, spuneam, care amintindu-şi toate acestea şi fiindu-i nespus de scumpă amintirea, să renunţe măcar la una dintre legile şi tradiţiile nescrise ale oraşului Yom. Uite, mi-s la fel de proaspete astăzi ca şi în ziua cînd trăiam sub veneratul acoperiş al părinţilor mei.

— Va să zică, dacă eu aş veni să vă cer un mic împrumut..., atacă linguşitor Barbă-sură, cu o mişcare abia bănuită de apropiere şi frămîntîndu-şi mintea în mare grabă cu privire la suma pînă la care putea să se aventureze, dacă eu aş veni să vă cer, dumneavoastră aţi...

— Oricînd, îi confirmă Crosby, fără doar în lunile noiembrie şi decembrie cînd celor din rasa noastră ne este interzis cu desăvîrşire să dăm sau să primim împrumuturi ori daruri ; mai mult, nici nu ne face plăcere să vorbim despre acest subiect. Se pare că poartă ghinion. De aceea am să vă rog să încheiem momentan discuţia.

— Dar sîntem abia în octombrie, exclamă înfocat aventurierul, în vreme ce Crosby se şi ridica de la locul său, mai avem opt zile pînă la finele lunii !

— După calendarul afgan, noiembrie a început ieri, îl informă Crosby cu o demnitate ce nu admitea replică şi o clipă mai tîrziu, se şi îndepărta pe o alee a parcului, lăsîndu-şi proaspătul companion pe bancă, încruntat şi bombănind a ameninţare.

— Nu cred o iotă din toată povestea, murmură el pentru sine. Îmi vinde mie gogoşi. Ah, ce i-aş mai spune-o de la obraz. Şi uite cine se dă drept afgan !

Pufniturile şi mîrîiturile ce le lăsă să se audă timp de un sfert de oră de la locul său de pe bancă demonstrau cu elocvenţă adevărul acelei zicale că orice naş îşi are naşul.

METODA SCHARTZ-METTERKLUME

Lady Carlotta descinse în minuscula gară de țară și ca să-și omoare vremea pînă cînd trenul binevoia să pornească mai departe, parcurse de cîteva ori, dus-întors, peronul în toată neinteresanta lui lungime. Deodată, pe drumul din spatele gării, zări un cal luptîndu-se cu o încărcătură mai mult decît voluminoasă și cu un vizitiu dintre aceia care au aerul că mocnesc o ură de moarte împotriva animalului de pe urma căruia își cîștigă existența. Lady Carlotta se deplasă neîntîrziat la fața locului, dînd cu totul alt curs bătăliei. Unele persoane din anturajul dumisale o preveniseră deseori și pe larg asupra caracterului neavenit al intervențiilor în sprijinul animalelor în suferință, asemenea intervenții nefiind „treaba ei". O singură dată a aplicat Lady Carlotta în practică doctrina izolaționismului : atunci cînd una dintre cele mai elocvente susținătoare ale acesteia a stat cocoțată vreme de aproape trei ore într-un salcîm pipernicit și incomod, sub asediul unui vier furibund, în vreme ce ea, Lady

Carlotta, la adăpostul unui gard viu, își vedea de acuarela pe care o începuse, refuzînd să se amestece între agresor și victima agresiunii. Ne temem că Lady Carlotta a pierdut prietenia doamnei care în cele din urmă a fost salvată. În împrejurarea de față, nu pierdu decît trenul ; acesta, după primul semn de nerăbdare din cursul călătoriei, se avîntă la drum, fără ea. Abandonată, Lady Carlotta își înfruntă soarta cu o filozofică indiferență ; prietenii și rudele se obișnuiseră temeinic să-i întîmpine bagajele în lipsa ei. Expedie o telegramă în termeni vagi și neangajanți către cei ce o așteptau, anunțîndu-i că sosește „cu alt tren" și înainte de a apuca să se gîndească la pasul următor, se pomeni dînd piept cu o cucoană impunătoare, care părea că-i inventariază în gînd, pe îndelete, îmbrăcămintea și trăsăturile.

— Dumneavoastră trebuie să fiți domnișoara Mope, guvernanta pe care o aștept, rosti apariția, pe un ton ce nu prea îmbia la contrazicere.

— Ce să-i faci, dacă trebuie, trebuie, făcu în sinea ei Lady Carlotta, cu o smerenie care nu prevestea nimic bun.

— Eu sînt doamna Quabarl, continuă cucoana. Și unde, vă rog, vi-s bagajele ?

— S-au rătăcit, răspunse pretinsa guvernantă, conformîndu-se acelui excelent principiu după care vina se cade aruncată asupra celor ce nu-s de față, bagajele, la drept vorbind, comportîndu-se cum nu se poate mai corect. Tocmai am telegrafiat pentru ele, adăugă Lady Carlotta, de data aceasta mai aproape de adevăr.

— Ah, ce agasant! exclamă doamna Quabarl. Căile astea ferate sînt de-o neglijență! Pînă una, alta, pentru azi noapte, o să vă împrumute ceva camerista mea.

După care o conduse direct la mașină.

Tot timpul drumului către reședința familiei Quabarl, Lady Carlotta fu pusă la curent, în termeni impresionanți, cu detaliile misiunii ce i se arunca pe umeri; află că Claude și Wilfrid erau niște copii de o rară delicatețe și sensibilitate, că Irene poseda un temperament artistic extrem de dezvoltat și că Viola era croită pe alt tipar decît cel obișnuit printre copiii de condiția ei socială și de tipul ei, în secolul al douăzecilea.

— Vreau pe cineva de la care nu numai *să învețe*, declară doamna Quabarl, dar care să-i și *intereseze* în ce învață. La orele de istorie, de exemplu, trebuie să vă străduiți să le dați impresia că află despre viețile unor bărbați și femei care au existat aievea, și nu o listă de nume și date ca s-o învețe papagalicește. În ce privește franceza, veți face, bineînțeles, conversație de cîteva ori pe săptămînă, în orele de masă.

— Conversație franceză patru zile pe săptămînă, conversație rusă, în celelalte trei.

— Rusă? Dragă domnișoară Mope, dar nimeni la noi în casă nu vorbește rusește și nici nu înțelege.

— Pe mine personal nu mă deranjează cîtuși de puțin, replică glacial Lady Carlotta.

Doamnei Quabarl, ca să ne îngăduim o expresie argotică, îi pieri piuitul. Era una din acele persoane pline de o siguranță de sine cam incertă, care-și păstrează aroganța și aerele autocratice, cu condiția să nu întîmpine nici o împotrivire serioasă. O rezistență neașteptată, cît de mică, e suficientă ca să le dezumfle și să le pocăiască. Cînd noua guvernantă se abținu de la orice comentariu admirativ pe tema limuzinei de lux abia achiziționate, ba chiar făcu aluzie, ca din treacăt, la calitățile altor cîteva modele abia lansate pe piață, falimentul doamnei Quabarl atinse aproape treapta cea mai de jos. Sentimentele ei nu s-ar putea compara decît cu cele ale unui conducător de oști din antichitate care își vede cel mai greu elefant de luptă alungat mișelește de pe cîmpul de bătaie de niște aruncători cu praștia și de lăncieri.

În seara aceleiași zile, la cină, deși cu spatele frontului întărit de prezența soțului, care-i repeta întocmai părerile, acordîndu-i un larg sprijin moral, doamna Quabarl nu recuceri nici un petec din terenul pierdut. Guvernanta nu numai că se servea cu vin singură și fără pic de sfială, dar dizerta cu o remarcabilă bogăție de cunoștințe asupra diferitelor soiuri de vinuri, domeniu în care Quabarlii nu erau capabili nicidecum să apară drept niște erudiți. Guvernantele de pînă atunci se mărginiseră ca în materie de vinuri să-și exprime o cuviincioasă și categoric sinceră preferință pentru apă. Cînd noua venită ajunse pînă acolo încît le recomandă o marcă de băuturi cu care poți fi sigur că nu ești tras pe sfoară decît în parte, doamna Quabarl socoti că e momentul să îndrume conversația pe un tărîm mai puțin extravagant.

— Canonicul Teep v-a dat o recomandare excelentă, începu ea. Am ghicit printre rînduri, că e un om demn de toată stima.

— Bea de stinge și-și bate nevasta, dar încolo, e un tip delicios, preciză guvernanta imperturbabilă.

— *Dragă* domnișoară Mope, exagerezi, exclamară la unison ambii Quabarl.

— Ca să fim drepți, trebuie să recunoaștem că are motive, își continuă Lady Carlotta romanțul. Doamna Teep este cea mai exasperantă parteneră de bridge cu care am avut vreodată ocazia să joc ; s-o vedeți ce anunță și cum etalează, ați ierta și dumneavoastră brutalitățile partenerului, bineînțeles, pînă la o limită. Să-l stropești, de exemplu, cu un sifon întreg, fără să mai ai în casă altul, duminică după amiază, cînd peste tot e închis, mi se pare un gest atît de lipsit de considerație pentru nevoile semenilor tăi, încît nu-l mai pot ierta. Poate vă par cam pripită în aprecieri, dar tocmai incidentul cu sifonul m-a determinat să plec de la dînșii.

— Lăsați, vom continua discuția altă dată, se grăbi să conchidă doamna Quabarl.

— Nu voi mai face aluzie la asta, niciodată, declară rezolută guvernanta.

Domnul Quabarl, în chip de diversiune, o întrebă în ce materie intenționa să-și inaugureze cursurile de a doua zi.

— Pentru început, cu istoria, îl înștiință ea.

— A, istoria, făcu pătrunzător domnul Quabarl. Fiți atentă la orele de istorie, trebuie să vă străduiți să-i interesați în ce învață. Trebuie să

le dați impresia că află despre viețile unor bărbați și femei care au existat aievea și nu...

— I-am spus eu domnișoarei toate astea, interveni doamna Quabarl.

— Eu predau istoria după metoda Schartz-Metterklume, fu răspunsul plin de semeață demnitate al guvernantei.

— A, da, exclamară cei doi, socotind adecvat să se pretindă la curent cu metoda, cel puțin în ce privește numele ei.

— Ce faceți aici, copii ? întrebă a doua zi dimineața doamna Quabarl, găsind-o pe Irene așezată în capul scărilor și relativ îmbufnată în timp ce pe pervazul ferestrei din spatele ei, cealaltă fetiță, ascunsă aproape în întregime sub o piele de lup, suferea într-o poziție din cele mai incomode.

— Lecția de istorie, răspunse Irene destul de surprinzător. Eu se cheamă că-s Roma și Viola, sus acolo, e lupoaica. Dar nu o lupoaică adevărată, e statuia lupoaicei căreia i se închinau Romanii... Romanii... am uitat de ce. Claude și Wilfrid s-au dus să răpească cabinele.

— Cabinele ?

— Da, trebuie să le-aducă încoace. N-au vrut, dar domnișoara Mope a luat un băț de crichet de-al tatii și-a zis că joacă o partidă pe spatele lor dacă nu se duc să le răpească, așa că s-au dus.

Un șir de urlete sălbatice pătrunzătoare din direcția grădinii o făcură pe doamna Quabarl

să dea buzna într-acolo, cu inima strînsă de teamă că pedeapsa anunţată se şi afla în curs de executare. Sunetele proveneau în cea mai mare parte de la cele două fetiţe ale paznicului, tîrîte şi îmbrîncite spre casă de către Claude şi Wilfrid, amîndoi ciufuliţi, congestionaţi şi asmuţiţi şi mai tare la luptă de către contraatacurile, dacă nu eficace, barem perseverente, ale fratelui mai mic al victimelor. Guvernanta cu băţul de crichet în mînă şedea într-o poză indolentă pe balustrada terasei, tronînd asupra teatrului de operaţiuni cu imparţialitatea de neclintit a unei zeiţe a războiului. Copiii paznicului repetau într-un cor nepotolit „am să te spun lu' mama", dar aceasta, cam tare de ureche, tocmai spăla rufe. Doamna Quabarl, plină de indignare, zbură în ajutorul neîmblînzitelor captive nu fără o privire temătoare în direcţia căsuţei paznicului (doamna paznic fiind înzestrată cu acea fire bătăioasă care e uneori apanajul surzeniei.)

— Wilfrid! Claude! Lăsaţi copiii în pace. Domnişoară Mope, pentru Dumnezeu, ce înseamnă asta?

— Începuturile istoriei romane, răpirea Sabinelor, nu ştiaţi? Potrivit metodei Schartz-Metterklume, pentru ca elevii să înţeleagă mai bine istoria, trebuie s-o joace ei înşişi ca pe o piesă de teatru; asta le-o întipăreşte în memorie, sper că sînteţi de acord. Bineînţeles, nu eu pot fi trasă la răspundere că mulţumită dumneavoastră, care v-aţi amestecat, băieţii vor crede o viaţă întreagă că Sabinele au fost salvate.

— Recunosc, domnişoară Mope, sînteţi şi foarte inteligentă, şi foarte modernă, dar mare plăcere mi-aţi face dac-aţi pleca de la noi cu primul tren, spuse doamna Quabarl, fără drept de apel. Bagajele vi le vom trimite îndată ce vor sosi.

— Nu ştiu însă unde voi sta în următoarele cîteva zile, răspunse pedagoga ale cărei merite faţă de tînăra generaţie erau ignorate cu atîta cruzime. Am să vă rog să-mi ţineţi dumneavoastră bagajele pînă vă voi telegrafia noua adresă. E vorba numai de două geamantane, cîteva echipamente complete de golf şi-un pui de leopard.

— Un pui de leopard! scînci ascuţit doamna Quabarl.

Creatura aceasta extraordinară îşi transforma pînă şi plecarea într-un pericol public.

— Mă rog, „pui" sună oarecum depăşit. Se poate spune că-i aproape adult. Cîte-o găină friptă pe zi şi duminicile un iepure, asta-i raţia lui. Carnea crudă îl face nervos. Nu vă deranjaţi să-mi oferiţi limuzina, prefer să fac drumul pe jos.

Şi cu aceasta, Lady Carlotta încetă să mai întunece zarea familiei Quabarl.

Sosirea adevăratei guvernante, care înţelesese greşit în ce zi era aşteptată, stîrni o zarvă pe care înţeleapta domnişoară Mope n-o mai inspirase nicicînd. Evident, Quabarlii fuseseră victimele unei farse de cel mai prost gust, dar aflarea adevărului constitui oarecum o consolare.

— Ce obositor, dragă Carlotta, îi spuse gazda, cînd în sfîrşit văzu mult aşteptatul musafir. Ce obositor să pierzi trenul şi să stai o noapte întreagă într-un loc unde nu cunoşti pe nimeni.
— A, de loc, dragă, răspunse Lady Carlotta. N-a fost de loc obositor... Nu mă cunoşti.

PUICUŢA A ŞAPTEA

— Nu de uzura trudei cea de toate zilele mă plîng, începu amar Blenkinthrope, ci de monotonia cenuşie a vieţii mele din afara orelor de birou. Nu mi se întîmplă nimic interesant, nimic de care să merite să se discute sau care să iasă din comun. Pînă şi mărunţişurile din care mă strădui să-mi fac o preocupare nu par să preocupe pe alţii. Grădina mea, de exemplu :
— Cartoful care cîntărea peste un kilogram, interveni prietenul său Gorworth.
— Ţi-am povestit de cartof ? întrebă Blenkinthrope. Celorlalţi le povestisem azi dimineaţă în tren. Nu ţineam minte dacă ţi-am povestit şi dumitale.
— Mai precis, mi-ai povestit că leguma în cauză cîntărea ceva mai puţin de un kilogram, dar eu am ţinut seama că zarzavaturile anormale, la fel cu peştii de apă dulce, au o existenţă postumă, în timpul căreia, cum e şi firesc, continuă să crească.

— Ești și dumneata ca ceilalți, făcu abătut Blenkinthrope. Te amuzi pe seama mea și atîta tot.

— De vină e cartoful, nu noi, răspunse Gorworth. Nu ne interesează cîtuși de puțin pentru că nu e cîtuși de puțin interesant. Oamenii cu care călătorești în tren în fiecare zi, se află exact în aceeași situație ca și dumneata ; duc o existență din cele mai banale, neinteresantă pînă și în ochii lor, astfel că n-au de ce să se entuziasmeze de banalitatea a ceea ce se petrece în viața altora. Povestește-le o întîmplare extraordinară, impresionantă, picantă, indiferent cine ar fi eroul, dumneata sau cineva din familie, și vei vedea cum pe loc le trezești interesul. Te vor pomeni cu o anume mîndrie față de toți cunoscuții. „Un băiat care-i coleg cu mine, prieten bun, Blenkinthrope îl cheamă, sîntem și vecini, cumpără un homar să-l ducă acasă la cină și se pomenește că homarul îl mușcă de mînă, de-l lasă fără două degete. Doctorul spune că s-ar putea să-i amputeze toată mîna.“ Asta, da, e un subiect de conversație. Închipuie-ți însă că-ți faci intrarea la clubul de tenis cu următoarea noutate : „Cunosc un tip care a cultivat la el în grădină un cartof de un kilogram și un sfert“.

— Fir-ar ea de viață, dragă prietene, spuse Blenkinthrope, începînd să-și iasă din sărite. Nu ți-am spus adineaori că nu mi se întîmplă nimic, dar absolut nimic, de care să merite să se discute ?

— Inventează ceva, replică Gorworth.

De cînd cîștigase, pe vremea liceului, premiul întîi la un concurs de verificare a cunoștințelor din Sfînta Scriptură, se simțea autorizat să-și facă mai puține scrupule decît cei din anturajul său. Multe ți se pot ierta după ce, în fragedă tinerețe, ai fost în stare să spui pe dinafară numele a șaptesprezece arbori citați în Vechiul Testament.

— De exemplu, ce ? întrebă Blenkinthrope gata parcă să se ia la harță.

— Ieri dimineață s-a strecurat în curtea dumitale de păsări un șarpe. Ți-a ucis șase din cele șapte puicuțe ; întîi le-a hipnotizat, apoi, cum stăteau ele paralizate, le-a înghițit. Puicuța a șaptea era una din cele franțuzești, cu pene-n ochi, așa că, scăpînd de privirea hipnotică a șarpelui, s-a repezit la el și atîta cît putea să vadă dintr-însul, l-a făcut fărîmițe-fărîmițe.

— Mulțumesc, făcu Blenkinthrope înțepat ; povestea pe care ai inventat-o e foarte deșteaptă. Recunosc, dacă în curtea mea de găini s-ar fi întîmplat într-adevăr așa ceva, aș fi fost mîndru să povestesc lumii și aș fi făcut-o cu pasiune. Prefer să fiu însă robul adevărului, chiar dacă adevărul e o banalitate.

Totodată însă, începu să viseze nostalgic la povestea celei de-a șaptea puicuțe. Se imagina pe sine istorisind-o în tren tovarășilor de drum, care pur și simplu i-o sorbeau de pe buze. Inconștient începură să i se insinueze în minte tot felul de amănunte și întorsături de efect.

A doua zi dimineață, cînd își luă obișnuitul loc în tren, continuă să-l stăpînească o reverie nuanțată de regret. În fața lui ședea Stevenham care se bucura de o glorie unanim recunoscută, grație unui unchi care căzuse mort pe cînd își depunea buletinul de vot în alegerile parlamentare. Evenimentul avusese loc cu trei ani în urmă, dar Stevenham mai trecea și acuma drept o autoritate incontestabilă în materie de politică internă și internațională.

— 'mneața, ce-ți mai face ciuperca aia uriașă sau ce Dumnezeu o mai fi ? fu maximum de atenție din partea tovarășilor de drum către persoana lui Blenkinthrope.

Junele Duckby, pentru care nutrea o dulce antipatie, nu întîrzie să monopolizeze atenția generală în jurul cronicii orale ce-o făcea despre o recentă calamitate domestică.

— Ieri noapte un șobolan enorm mi-a șterpelit patru porumbei. Un monstru, nu altceva ; de ajuns să vedeți ce gaură a făcut ca să intre în porumbar.

Părea că prin părțile locului nu făcea ravagii nici un șobolan de talie mijlocie ; cu toții erau de o enormă... enormitate.

— Grea pagubă, reluă Duckby constatînd că-și asigurase situația și respectul auditorilor. Patru porumbei călători dintr-o lovitură.

— Mie, ieri după-masă, un șarpe mi-a omorît șase puicuțe din șapte, rosti Blenkinthrope cu o voce pe care cît pe ce să nu și-o recunoască nici el.

— Un șarpe ? îi răspunse un cor de glasuri întărîtate.

— Le-a hipnotizat una cîte una cu luciul mortal din ochii lui și după ce le-a paralizat pe toate, le-a venit de hac. O vecină bolnavă la pat și care nu era în stare să strige după ajutor, a văzut toată scena de la o fereastră, din dormitor.

— Nemaipomenit ! izbucni corul, cu variațiuni.

— Curios e ce s-a întîmplat cu puicuța a șaptea, singura supraviețuitoare, continuă Blenkinthrope aprinzîndu-și tacticos o țigară.

Timiditatea îl părăsise și începuse să priceapă că în materie de decădere morală, e greu numai să ai curajul de a începe, pe urmă te simți în siguranță și perfect la largul tău.

— Cele șase puicuțe moarte erau de rasa Minorca. A șaptea, cu un smoc de pene pe ochi, de rasa Houdan. Abia putea să întrezărească șarpele așa că, spre deosebire de celelalte, a scăpat nehipnotizată. Ce-a văzut ea, era că se încolăcea ceva pe pămînt. S-a dus direct la șarpe și l-a ciugulit pînă l-a dat gata.

— Slavă ție Doamne ! intonă corul.

În următoarele două-trei zile, Blenkinthrope descoperi cît de puțin îl afectează pe om pierderea respectului de sine din moment ce dobîndește stima opiniei publice. Povestea lui își croi drum pînă în paginile unei publicații de specialitate avicolă și fu reprodusă chiar de către o foaie cotidiană ca știre de interes obștesc. O fe-

meie scrise tocmai din nordul Scoţiei, ca să aducă la cunoştinţă o întîmplare asemănătoare ce-o văzuse cu ochii ei, dar avînd drept eroi o hermină şi un cocoş de munte orb. Cînd cei cărora le vinzi gogoşi îţi mulţumesc pentru prăjituri, începi să crezi şi tu că marfa-i bună.

O vreme, adaptatorul poveştii despre puicuţa a şaptea îşi savură din plin noua situaţie de personaj marcant care a avut un amestec în bizarele evenimente ale epocii. Apoi fu încă o dată azvîrlit în negura uitării de către brusca notorietate a lui Smith-Paddon, alt companion din zilnicele călătorii cu trenul, a cărui fetiţă fusese trîntită şi aproape rănită de către automobilul unei vedete de operetă. Actriţa nu fusese în maşină, în schimb era în numeroasele fotografii din reviste, care o reprezentau interesîndu-se de sănătatea micuţei Maisie, fiica onorabilului Edmund Smith-Paddon. Absorbiţi de această preocupare omenească inedită, tovarăşii de drum ai lui Blenkinthrope fură aproape mojici cu el cînd încercă să le facă o demonstraţie a dispozitivului pentru a ţine la distanţă de curtea de găini viperele şi vulturii nomazi.

Gorworth, căruia i se jelui între patru ochi, îi dădu acelaşi sfat ca mai înainte.

— Inventează ceva.

— Da, dar ce?

Promptitudinea replicii interogative la cea imperativă vădea o semnificativă schimbare în concepţia etică a lui Blenkinthrope.

Totuşi trecură cîteva zile pînă dezvălui obişnuitului grup de ascultători-călători un nou capitol din istoria familiei sale.

— Mătuşa mea, aceea de la Paris, începu Blenkinthrope, a păţit o chestie tare ciudată.

Avea mai multe mătuşi dar răspîndirea lor geografică nu trecuse niciodată dincolo de suburbiile Londrei.

— Tocmai luase prînzul la legaţia României şi se aşezase pe un scaun în Bois de Boulogne.

Oricît ar fi cîştigat în pitoresc povestea graţie atmosferei pariziano-diplomatice din introducere, tocmai aceasta o făcea să-şi piardă interesul cu care era întîmpinat îndeobşte un lucru ce se putea întîmpla oricui. Gorworth îşi prevenise discipolul dar tradiţionalul zel al neofitului înfrînse prudenţa lui Blenkinthrope.

— Din cauza şampaniei cu care nu era deprinsă în timpul zilei, simţea c-o prinde un pui de somn.

Un vag murmur de admiraţie străbătu asistenţa. Mătuşile lui Blenkinthrope nu obişnuiau să consume şampanie nici în timpul anului, socotind-o drept un accesoriu rezervat exclusiv Crăciunului sau Revelionului.

— Deodată, trecu prin faţa scaunului ei şi se opri să-şi aprindă o ţigară de foi, un domn bine, cu o înfăţişare destul de impunătoare. În aceeaşi clipă, îi apăru în spate un tînăr, ridică un pumnal şi-l înjunghie de vreo şase ori la rînd, aşa, dă-i şi iar dă-i. „Canalie, îi strigă el victimei

sale. Nici măcar nu mă cunoşti. Mă numesc Henri Leture." Cel mai în etate se şterse de o parte din sîngele ce-i împroşcase haina, se întoarse către agresor şi-i spuse: „Şi mă rog, de cînd o tentativă de asasinat ţine locul prezentărilor de rigoare?" Apoi termină de aprins ţigara şi îşi văzu de drum mai departe. Prima pornire a mătuşii mele a fost să strige după un poliţai. Văzînd însă indiferenţa cu care eroul principal trata chestiunea, se gîndi că ar fi o lipsă de tact din partea ei să se amestece. Inutil să vă mai spun că a pus întîmplarea pe seama zăpuşelii ce-o trăgea la somn în după-amiaza aceea şi a şampaniei băute la legaţie. Or, abia acum vine partea cea mai uluitoare din toată povestea. Două săptămîni mai tîrziu, în acelaşi loc din Bois de Boulogne, murea înjunghiat de un pumnal un director de bancă. Asasinul era fiul unei femei de serviciu, fostă angajată a băncii şi dată afară de către acel director, sub motiv că umbla mereu beată. Pe asasin îl chema Henri Leture.

Din clipa aceea, în mod tacit, Blenkinthrope fu uns drept Münchausen-ul grupului. Zi după zi, tovarăşii lui de drum nu-şi cruţau nici un efort pentru a-l stimula să le pună la încercare credulitatea, iar Blenkinthrope, la rîndu-i, cu amăgitoarea siguranţă de sine pe care i-o dădea un auditoriu cucerit de mai înainte şi binevoitor, cheltuia comori de ingeniozitate pentru a satisface cererea de istorii extraordinare. Anecdota satirică a lui Duckby despre o vidră căreia i se

făcuse o cadă în grădină ca să aibă unde înota, şi care începea să geamă cu disperare ori de cîte ori se neglija plata apei la timp, abia izbutea să parodieze unele din nesăbuitele strădanii ale lui Blenkinthrope. Pînă într-o bună zi interveni Nemesis.

Întorcîndu-se seara acasă, Blenkinthrope îşi găsi soţia în faţa unui pachet de cărţi de joc, pe care-l cerceta cu o neobişnuită atenţie.

— Tot pasienţa veche? întrebă el într-o doară.

— Nu, dragă. Asta se cheamă „Pasienţa capului de mort" şi e cea mai grea din toate. Niciodată nu mi-a reuşit dar parcă mi-ar fi şi frică să-mi reuşească. Mamei i-a reuşit o singură dată în viaţă dar şi ei îi era frică. Sorei bunicului mamei îi reuşise o dată şi, de emoţie, a căzut moartă pe loc. Mama spunea întotdeauna că şi dînsa, dacă i-ar reuşi, ar muri. Şi într-adevăr, în seara cînd i-a reuşit, a răposat. Ce-i drept, nici nu prea se simţea bine pe atunci, dar o asemenea coincidenţă nu întîlneşti de două ori în viaţă.

— Din moment ce te sperie, lasă-te păgubaşă, opină cu spirit practic Blenkinthrope înainte de a ieşi din cameră.

Cîteva minute mai tîrziu soţia îl chemă îndărăt.

— John, mi-a mers ca niciodată, cît pe ce să-mi reuşească. Numai cinciul de caro nu mi se potriveşte. Puteam să jur că-mi iese pasienţa.

— Bine, dragă, dar îţi iese, spuse Blenkinthrope care se întorsese în cameră. Dacă pui

optul de treflă pe nouă, care ţi-i descoperit, poţi să muţi cinciul pe şase.

Cu mîna tremurînd de nerăbdare, soţia făcu schimbările ce i le sugerase şi puse cărţile respective deasupra teancurilor unde-şi aveau locul. Apoi urmă exemplul mamei şi al surorii bunicului mamei sale.

În toiul durerii ce-l încerca, Blenkinthrope, care-şi iubise soţia cu o dragoste sinceră, era obsedat mai ales de un gînd : în sfîrşit, i se întîmplase de-a adevăratelea ceva senzaţional. Gata cu monotonia, cu viaţa mereu aceeaşi şi tot cenuşie. În minte i se conturau neîncetat titlurile gazetăreşti care ar fi putut să anunţe cel mai izbitor tragedia ce-i lovise căminul. „Adeverirea unei presimţiri ereditare“ sau „Pasienţa capului de mort : trei generaţii la rînd confirmă cît de adevărat e numele pasienţei“. Aşternu pe hîrtie o relatare completă a tristului eveniment, scrisă special pentru „Vestitorul Essexului“, al cărui redactor şef se număra printre prietenii săi, iar o versiune prescurtată o încredinţă altui prieten, pentru redacţia unei foi zilnice de mare tiraj. Dar şi într-un caz şi în celălalt, reputaţia-i de autor de istorii senzaţionale se puse de-a curmezişul ambiţiilor reportericeşti ale lui Blenkinthrope. „Nu-i frumos s-o mai faci pe Münchausen cînd te loveşte o nenorocire“, îl sfătuiră discret prietenii, iar un scurt ferpar în ziarul local, condolîndu-l pe „stimatul nostru vecin, dl. John Blenkinthrope, cu ocazia pierderii soţiei decedate în urma unei crize de inimă“, fu tot ce se înfăptui, destul de sărman, din visurile sale de largă publicitate.

Blenkinthrope renunţă la societatea tovarăşilor de drum de odinioară şi începu să ia un tren mai matinal. Cînd şi cînd se străduia să cîştige simpatia şi atenţia cîte unui necunoscut, zugrăvindu-i cu lux de amănunte performanţele vocale ale canarului sau dimensiunile celei mai mari sfecle din grădină ; dar pînă şi lui însuşi îi vine greu să recunoască în persoana lui Blenkinthrope de acum pe omul despre care se vorbea o dată şi era arătat cu degetul ca proprietar al puicuţei a şaptea.

BOU CU ARTĂ

Theophil Eshley era de profesiune artist plastic, şi anume, pictor animalier, specializat, sub înrîurirea mediului, în şeptel. Nu trebuie însă să se creadă că trăia la vreo herghelie sau fermă, într-o ambianţă de coarne, copite, muls şi însemnat cu fierul roşu. Locuinţa-i comodă se afla într-un aşa numit parc dintr-un cartier plin de vile care abia scăpase de primejdia de a fi numit rezidenţial. O latură a grădinii sale dădea însă pe o mică păşune plină de pitoresc unde un vecin mai întreprinzător mîna la păscut nişte văcuţe din aşa numita rasă anglo-normandă, pline de pitoresc şi ele. Vara, la amiază, acestea, înfundate pînă la genunchi în iarba înaltă, se aţineau la umbra unui pîlc de nuci iar soarele împestriţa cu pete de lumină părul lor unsuros. Inspirat, Eshley zugrăvise încîntătoarea privelişte a două asemenea vaci în repaos pe un fundal de nuci, fîneaţă şi soare filtrat printre frunze iar Academia Regală prezentase tabloul, cu toate onorurile, în cadrul salonului său de vară. Academia Regală îşi educă vlăstarele într-un spirit de perseverenţă metodică şi ordonată. Eshley, autorul unui tablou consacrat şi de succes reprezentînd vite în curs de moţăială, plină de pitoresc, sub un pîlc de nuci, nu avu încotro şi continuă aşa cum debutase. „Reculegere la amiază", studiul a două vaci cafenii sub un nuc fu urmat de „Amiază reculeasă", studiul unui nuc cu două vaci cafenii dedesubt. După care urmară „Ceasul cînd dorm şi bărzăunii", „Refugiul cirezii", „Reverie în împărăţia laptelui", toate studii de nuci şi vaci cafenii. Două încercări de a evada din tradiţia ce singur şi-o crease „Turturele speriate de apropierea uliului" şi „Lupi în cîmpia romană" constituiră eşecuri răsunătoare şi i se întoarseră în atelier anatemizate ca nişte erezii. Iertarea păcatelor, însoţită de împăcarea cu publicul, şi-o dobîndi abia după „Un petec de umbră pentru reveriile dătătoarelor noastre de lapte".

Într-o frumoasă după amiază dinspre sfîrşitul toamnei, cînd tocmai finisa la nuanţă un studiu de păşune, vecina sa, Adela Pingsford, dădu buzna la uşa atelierului, gata-gata s-o spargă cu bătăile ei alarmante.

— Un bou la mine în grădină, strigă ea în chip de explicaţie a vijelioasei intruziuni.

— Un bou, o îngînă Eshley. Apoi, cu un aer destul de nătîng : — Un bou, în ce manieră ?

— Ah, nu ştiu în ce manieră, ripostă doamna. Un bou ca toţi boii şi destul de nemanierat, deşi contra lui personal nu am nimic. Grădina, însă, abia mi-am pregătit-o pentru iarnă şi cu un bou

16 — Lighioane şi supralighioane — c. 2807

plimbîndu-se de colo-colo, n-o văd de loc bine la primăvară. Fără să mai vorbesc de crizanteme, care abia mi-au înflorit.

— Cum a intrat în grădină ? se interesă Eshley.

— Îmi închipui că pe poartă, răspunse doamna, începînd să-şi piardă şi restul de calm ce-i mai rămăsese. Doar n-o fi sărit peste zid şi nici n-o fi fost lansat din avion ca reclamă pentru conservele din carne de vită. Problema cea mai arzătoare nu e cum a făcut el să intre, ci ce facem noi ca să iasă.

— Singur, nu e de acord ? întrebă Eshley.

— Dacă aveam acordul lui, reluă Adela Pingsford pe punctul de a deveni furioasă, nu mai veneam să discut chestiunea cu dumneavoastră. Sînt absolut singură. Fata în casă are azi ziua ei liberă iar bucătăreasa, o durere de cap că nu se poate mişca din pat. Tot ce-am studiat la pension şi-am învăţat la şcoala vieţii că se face pentru a evacua o namilă de bou dintr-o grădiniţă, pur şi simplu mi-a zburat din minte. N-am avut decît o idee : că dumneavoastră care sînteţi vecinul cel mai apropiat şi pictor animalier specializat în şeptel, fiind, probabil, mai mult sau mai puţin familiarizat cu subiectele pe care le pictaţi, îmi veţi putea da o mînă de ajutor. Pesemne însă că m-am înşelat.

— Nu neg, pictez vaci, recunoscu Eshley dar în ce priveşte întoarcerea pe drumul cel bun a boilor rătăciţi nu am nici o competenţă. Desigur, am văzut la cinematograf asemenea episoade,

dar întotdeauna şi cu cai plus altă recuzită, din belşug ; fără să mai spun că niciodată nu se poate şti dacă ce vedem noi pe ecran nu sînt trucaje.

Adela Pingsford nu-i mai răspunse nimic, în schimb îl conduse în grădină. Aceasta, de dimensiuni normale, părea mică numai în comparaţie cu boul, fioros de mare şi pestriţ, arămiu de la cap pînă la umeri, alb-murdar pe coaste şi dindărăt, cu o pereche de urechi flenduroase şi nişte ochi mari, injectaţi. Într-un cuvînt, semăna cu cochetele dătătoare de lapte pe care le zugrăvea Eshley cam în aceeaşi măsură în care o căpetenie de trib kurd poate semăna cu o gheişă. Eshley rămase cît mai aproape de poartă pentru a studia din perspectiva acesteia înfăţişarea şi atitudinile animalului. Adela Pingsford păstra în continuare tăcere.

— Boul mănîncă o crizantemă, spuse într-un tîrziu Eshley, cînd tăcerea devenise de nesuportat.

— Ah, ce spirit de observaţie aveţi, exclamă Adela cu amărăciune. Nimic nu vă scapă. Dar, ca să fim precişi, în momentul de faţă, ţine în gură şase crizanteme.

Nevoia de a trece la acţiune devenea imperioasă. Eshley făcu un pas, doi în direcţia animalului, bătu din palme şi emise diferite variaţiuni pe tema „hîş, şu-u". E posibil ca boul să-l fi auzit, însă n-o arătă nicicum.

— Dacă prind vreodată nişte găini în grădina mea, spuse Adela, să ştiţi că pe dumneavoastră vă chem să le speriaţi, categoric. Aveţi un „şu-u"

superb. Pînă atunci însă v-ar deranja prea tare dac-aţi încerca să izgoniţi boul ? Văd că a trecut la *Mademoiselle Louise Bichot,* adăugă ea cu o glacială stăpînire de sine, în vreme ce o floare de un portocaliu aprins dispărea molfăită în imensa gură bovină.

— Fiindcă sînteţi atît de amabilă în ce priveşte speciile de crizanteme, spuse Eshley, ţin şi eu să vă informez că boul e un Ayshire autentic.

Gheaţa stăpînirii de sine se topi pe loc, iar Adela Pingsford trecu la un mod de-a se exprima ce-l apropie instinctiv pe pictor de bou ; smulse un arac şi zvîrli cu el în coastele pestriţe. Operaţiile de transformare prin masticaţie a *Mademoiselle*-ei *Louise Bichot* într-o salată de petale fură suspendate pentru un răstimp destul de lung, cît îi trebui boului ca să privească şi să se concentreze asupra aruncătorului de araci. Adela, deopotrivă de concentrată în aceeaşi direcţie, vădea o ostilitate mai mare. Dar fiindcă animalul nici nu-şi cobora capul, nici nu lovea din picior, Eshley se aventură într-o a doua demonstraţie de lăncier, cu alt arac ; de data aceasta, boul părea să fi înţeles — era indezirabil ; muşcă grăbit dar zdravăn din tufa plină pînă adineaori de crizanteme şi porni în pas alergător de-a curmezişul grădinii. Eshley, dînd buzna să-l conducă înspre poartă, nu izbuti decît să-i precipite pasul în galop. Cu un aer nedumerit dar fără urmă de şovăială, boul trecu peste îngusta peluză denumită de către sufletele caritabile teren de crochet şi îşi croi drum prin glasvand direct într-un salon. Încăperea, plină de vase cu crizanteme şi alte plante tomnatice, era decorul ideal pentru a-l ajuta să uite că abia se întrerupsese din păscut. Eshley, apreciind însă că în ochii boului se întrezărea o sclipire iritată ce chema la respect, renunţă să mai intervină în opţiunile acestuia pentru o ambianţă sau alta.

— Domnule Eshley, se auzi glasul tremurător al Adelei. Eu v-am rugat să mînaţi animalul ăsta afară din grădină şi nu să mi-l aduceţi în casă. Dacă trebuie neapărat să-i ofer găzduire, prefer să-i pun la dispoziţie grădina şi nu salonul.

— Mînatul bovinelor nu face parte din maniera mea de pictor animalier, fu răspunsul lui Eshley. Dacă ţin bine minte, v-am mai spus-o şi adineaori în faţa priveliştii de afară.

— Întru totul de acord cu dumneavoastră, replică doamna. Tablouri drăgălaşe cu văcuţe drăgălaşe, iată la ce sînteţi bun. Nu cumva v-ar face plăcere să schiţaţi şi boul ăsta simţindu-se ca la el acasă în salonul meu ?

De data aceasta, lucrurile luaseră o înfăţişare categorică ; Eshley se şi îndreptă spre uşă.

— Încotro ? strigă Adela.

— Doar n-am s-o fac cu mîna goală, i se răspunse.

— Cu mîna goală ? Dar nici cu arcanul nu vreau. Dacă vă luptaţi cu el îmi devastaţi salonul.

Pictorul însă şi ieşea din grădină. Peste cîteva minute se întorcea, înarmat cu un şevalet, un taburet, o paletă şi pensule.

— Vreţi să spuneţi c-o să vă instalaţi aici, senin şi netulburat, ca să pictaţi bestia în timp ce-mi devastează salonul ? îngăimă Adela.

— Dumneavoastră mi-aţi sugerat tema, răspunse Eshley, aşezîndu-şi pînza pe şevalet.

— Vă interzic. Vă interzic categoric ! fu vijeliosul strigăt al doamnei.

— Nu văd cu ce drept, îşi dădu cu părerea pictorul. Doar nu puteţi pretinde că boul e al dumneavoastră, fie şi prin adopţiune.

— Pesemne uitaţi că salonul e al meu şi că florile pe care le devorează sînt ale mele, argumentă Adela furibundă.

— Dumneavoastră uitaţi pesemne că bucătăreasa zace cu o durere de cap, spuse Eshley, şi că dacă a izbutit să tragă un pui de somn reconfortant, strigătele o vor trezi. Pentru oamenii de condiţia noastră socială, consideraţiunea faţă de alţii se cere a fi un principiu fundamental de conduită.

— Omul ăsta e nebun ! răcni tragic Adela. În clipa următoare, s-ar fi părut însă că de fapt ea era aceea care îşi pierduse minţile. Boul terminînd vasele de flori şi coperta lui *Israel Kalisch*, vădea intenţia de a-şi preschimba actualul cîmp de acţiune pentru altul, mai larg. Eshley, sensibil la nervozitatea lui, îi aruncă pe loc cîteva rămurele de iederă pentru a-l stimula să-i pozeze mai departe.

— Există un vechi proverb pe care nu-l ţin minte exact, făcu el. „Decît un bou întreg pe masă, mai bine un pumn de iarbă, dar să fie bucurie în casă", sau cam aşa ceva. Mi se pare

că avem toate condiţiile ca abia astăzi să-i apreciem înţelepciunea.

— Eu mă duc la biblioteca publică de-alături să-i rog să telefoneze la poliţie, îl anunţă Adela, trîntind uşa în urma ei.

Peste cîteva minute, boul luminat probabil de gîndul că într-un staul mai puţin excepţional îl aştepta un borhot mai gustos, părăsi salonul cu multă băgare de seamă, verifică din privirea-i gravă că nu-l pîndea nici un arac mînuit de mînă omenească şi traversă grădina spre ieşire, în grabă, dar cu călcătura-i apăsată. Eshley îşi strînse ustensilele şi urmă exemplul boului, lăsînd reşedinţa doamnei pe seama bucătăresei şi a durerilor de cap.

Acest episod însemnă în cariera lui Eshley cotitura hotărîtoare. Remarcabilul său tablou, „Bou în salonaş, către finele toamnei" constitui unul dintre succesele de senzaţie ale Salonului de la Paris, fu expus la Munich, şi cumpărat de către guvernul bavarez, la concurenţă cu trei fabrici de conserve de carne ce-l supralicitau. Din clipa aceea, succesul îi fu asigurat ; doi ani mai tîrziu, Academia Regală se socotea fericită să poată expune la loc de onoare marea lui pînză : „Gorile devastînd un budoar".

Eshley dărui Adelei Pingsford un nou exemplar din *Israel Kalisch* şi două superbe răsaduri de *Madame André Blusset* în floare dar între ei nu se petrecu nimic din ceea ce s-ar putea numi cu adevărat o împăcare.

DOMNUL CARE SE PRICEPEA LA POVEȘTI

Era o după amiază fierbinte de vară ; în compartimentul de tren domnea zăpușeala corespunzătoare iar pînă la prima stație, Templecombe, mai era cale de o oră. În compartiment, o fetiță, altă fetiță și mai mică și un băiețaș. Mătușa aparținînd copiilor ocupa un colț ; în colțul opus ședea un domn singur, separat de grupul celor de mai sus, deși fetițele și băiețașul umpleau cu energia lor întreg compartimentul. Și mătușa și copiii se dedau la o conversație de un caracter monoton dar persistent, precum o muscă ce nu cunoaște oboseala. Majoritatea replicilor mătușii începeau cu un „nu e voie..." iar ale copiilor cu un „de ce ?". Domnul singur se abținea de la orice comentariu cu glas tare.

— Nu e voie, Cyril, nu e voie, exclamă mătușa în clipa cînd băiețașul începu să bată pernele canapelei, stîrnind cu fiecare lovitură un nor de praf.

— Vino la fereastră să te uiți afară, adăugă ea.

Invitație la care copilul răspunse fără pic de plăcere.

— De ce le mînă pe oițele astea de pe cîmp ?

— Probabil fiindcă le mînă pe alt cîmp unde este mai multă iarbă, se aventură timidă mătușa.

— Dar pe cîmpul ăsta este iarbă cu grămada, protestă băiatul. Nici nu este altceva decît iarbă. Uite, tanti, o grămadă de iarbă.

— Poate că pe cîmpul celălalt este o iarbă mai gustoasă, strecură mătușa ca să nu tacă.

— De ce este mai gustoasă ? urmă prompt inevitabila întrebare.

— Ah, ia te uită, văcuțe ! exclamă mătușa. De cînd călătoreau, aproape nu văzuseră pășune fără cel puțin o vacă sau un bou, dar exclamația mătușii părea că salută acum o adevărată raritate zoologică.

— De ce este mai gustoasă iarba de pe celălalt cîmp ? insistă Cyril.

Încruntarea de pe fața domnului singur, denota o posomoreală crescîndă. „Un om aspru, fără pic de suflet", se pronunță în sinea ei mătușa. Era absolut incapabilă să găsească un argument satisfăcător în sprijinul superiorității ierbii de pe celălalt cîmp.

Cea mai mică dintre fetițe creă o diversiune începînd să recite „Pe drumul către Mandalay". Nu știa decît primul vers dar și aceste cunoștințe limitate și le exploata la maximum, repetînd versul iarăși și iarăși pe un ton plin de reverie dar nu mai puțin hotărît și cît se poate de sonor. Domnul singur ajunse treptat la concluzia că dacă fetița pusese rămășag cu cineva să repete

de două mii de ori în şir acelaşi vers fără măcar o pauză, acel cineva era pe cale de a pierde rămăşagul.

— Veniţi încoace să ascultaţi o poveste, interveni mătuşa, după ce privirea domnului singur zăbovi de două ori asupra ei şi o dată asupra semnalului de alarmă.

Copiii se apropiară fără de chef de colţul prevăzut cu o mătuşă. Evident, reputaţia ei de povestitoare nu era dintre cele mai strălucite.

Cu glasul stins, ca de spovedanie, întreruptă mereu de întrebările pe cît de neaşteptate pe atît de zgomotoase ale auditorilor, începu să le spună o poveste întortocheată şi amarnic de neinteresantă cu o fetiţă cuminte-cuminte pe care, graţie cuminţeniei ei, o iubea toată lumea, în final fiind apărată contra unui taur turbat de către un mare număr de salvatori ce-i admirau frumuseţea de caracter.

— Dar dacă n-ar fi fost aşa cuminte, n-o salvau ? se interesă cea mai mare dintre fetiţe, formulînd exact întrebarea ce-i stătea pe buze şi domnului singur.

— Ba da, admise jalnic mătuşa, dar nu cred că mai săreau atît de repede s-o apere dacă n-ar fi iubit-o atît de tare.

— Cea mai tîmpită poveste care am auzit-o vreodată, fu sentinţa fetiţei celei mai mari, rostită cu o imensă convingere.

— Nici n-am ascultat decît o bucăţică la început, aşa de tîmpită era, o susţinu Cyril.

Cea mai mică, păstrîndu-şi părerea pentru sine, reluase de mult în chip de murmur repetirea versului preferat.

— Nu s-ar zice că aveţi succes cu poveştile pe care le spuneţi, izbucni din colţul său domnul singur.

În faţa acestui atac neaşteptat, mătuşa se zbîrli brusc.

— Este extrem de greu să spui poveşti pe care copiii să le guste şi să le şi priceapă totodată, răspunse ea, cu o nouă demnitate.

— Nu sînt de acord cu dumneavoastră, o contrazise domnul singur.

— Fiţi atunci amabil şi spuneţi-le *dumneavoastră* o poveste, replică mătuşa.

— Spuneţi-ne o poveste, ceru şi fetiţa mai mare.

— A fost o dată ca niciodată, începu domnul singur, o fetiţă pe care o chema Bertha şi era nemaipomenit de bună.

Curiozitatea copiilor, aţîţată o clipă, păru brusc potolită ; toate poveştile se asemănau pînă la urmă, indiferent de cine le spunea.

— O fetiţă care făcea întocmai tot ce i se spunea, nu minţea niciodată, îşi păzea rochiţele să nu se păteze, mînca budincile de griş ca pe nişte prăjituri cu dulceaţă, îşi învăţa lecţiile la perfecţie şi era buna creştere întruchipată.

— Era drăguţă ? întrebă cea mai mare dintre fetiţe.

— Nu atît de drăguţă ca voi, răspunse domnul singur, dar era oribil de cuminte.

Auditoriul reacționă cu un interes sporit pentru povestea abia începută ; însuși cuvîntul „oribil" pus în legătură cu ideea de cuminţenie, constituia o noutate dintre cele mai atracţioase.

— Atît de cuminte, continuă domnul singur, încît primise şi cîteva decoraţii pentru cuminţenie, pe care le purta tot timpul, prinse de rochiţă cu un ac. O decoraţie fiindcă fusese ascultătoare, alta fiindcă era punctuală, şi o alta, pentru bună purtare în general. Nişte medalii mari de bronz, care, cînd mergea, zornăiau. Nici un copil din oraşul unde trăia fetiţa nu avea atîtea decoraţii, astfel că toată lumea îşi dădea seama : ea era un copil excepţional de cuminte.

— Oribil de cuminte, întări Cyril.

— Nu era om să nu vorbească despre cuminţenia ei, pînă ajunse vestea şi la urechile Prinţului acelei ţări, care spuse că dacă fetiţa era într-adevăr atît de cuminte, atunci să i se dea voie să se plimbe o dată pe săptămînă în parcul lui, aşezat chiar la marginea oraşului. Un parc de-o frumuseţe nemaipomenită, unde intrarea copiilor era strict oprită, astfel că Berthei i se făcea încă o dată o mare cinste dîndu-i-se voie să se plimbe pe-acolo.

— Erau şi oiţe în parc ? se interesă Cyril.

— Nu, răspunse domnul singur, nu era nici o oiţă.

— De ce nu era nici o oiţă ? se auzi întrebarea ce decurgea inevitabil din răspunsul de mai sus.

Mătuşa îşi îngădui un zîmbet despre care s-ar putea spune că era aproape sardonic.

— Nu erau oiţe în parc, explică domnul singur, deoarece mama Prinţului visase o dată că fiul îi va muri ucis fie de o vită, fie de un ceasornic ce-i va cădea în cap. De aceea Prinţul nu ţinea vite în parc şi ceasornice în palat.

Mătuşa îşi înăbuşi cu greu o exclamaţie admirativă.

— A murit Prinţul ucis de o vită sau de un ceasornic ? întrebă Cyril.

— Prinţul mai trăieşte şi în ziua de azi, astfel că nu putem spune dacă visul se va adeveri ori nu, răspunse domnul singur cu un aer nonşalant. Dar deşi parcul nu avea oiţe, în schimb, roia de purceluşi.

— De ce culoare purceluşii ?

— Negri cu feţe albe, albi cu feţe negre, negri din cap pînă în picioare, cenuşii cu rotogoale albe şi albi de tot.

Povestitorul făcu o pauză pentru a îngădui imaginaţiei copiilor să se pătrundă de ideea comorilor de frumuseţe din parc. Apoi îşi reluă istorisirea :

— Bertha se cam întristă însă cînd îşi dădu seama că în parc nu erau nici un fel de flori. Promisese mătuşilor ei, cu lacrimi în ochi, că nu va rupe nici o floare din parcul Prinţului şi voia cu tot dinadinsul să-şi ţină promisiunea, aşa că, se înţelege, fu tare necăjită că nu găsea o floare să n-o rupă.

— De ce nu era nici o floare ?

— Fiindcă le mîncaseră purceluşii pe toate, răspunse prompt domnul singur. Grădinarii îi spuseseră Prinţului că unde-s porci nu-i loc de

flori, astfel încît el singur hotărîse să țină porci și nu flori.

Înțelepciunea princiarei hotărîri fu salutată printr-un murmur de aprobare ; puțină lume ar fi fost capabilă de o asemenea opțiune.

— Erau în parc o sumedenie de minunății. Bazine cu peștișori aurii, azurii și verzi, copaci cu papagali de toate culorile curcubeului, care îți răspundeau cu o vorbă de duh îndată ce le adresai cuvîntul și păsări cîntătoare care fredonau toate cîntecele la modă. Bertha se plimbă peste tot, fermecată de cele ce vedea și cugetînd precum urmează : „dacă n-aș fi atît de nemaipomenit de cuminte — nu mi s-ar fi dat voie să intru în parcul acesta nemaipomenit de frumos și să mă bucur de toate cîte sînt de văzut într-însul." Și cele trei medalii ale ei, zornăind la fiecare pas pe care-l făcea mai departe, îi amintiră iarăși ce mari merite își cîștigase pe tărîmul cuminţeniei. Dar în aceeași clipă, în parc se furișă un lup uriaș, dintre aceia mereu nesătui, să vadă dacă n-o fi de prins vreun purceluș rotofei ca să și-l servească la cină.

— Ce culoare era ? întrebară copiii, cu o curiozitate înaripată.

— De culoarea noroiului, cu limba ca smoala și ochii încețoșați, sclipind de o sălbăticie nespusă. Primul lucru pe care îl zări în parc fu Bertha ; șorțulețul îi era atît de curat și de-o albeață atît de imaculată, încît putea fi văzut de la mare distanță. Bertha îl zări la rîndul ei pe lup, ba îl zări chiar cum se apropia de dînsa, și începu să-i pară rău că i se dăduse vreodată voie să intre în parc. Porni la goană din răsputeri dar și lupul după ea, din salt în salt, cu sau fără obstacole. Izbutind cu chiu cu vai să ajungă într-un mic desiș de afine, se piti sub unul mai stufos. Lupul se apropie adulmecînd printre ramuri, bălăngănindu-și limba ca smoala și fulgerînd din ochii-i încețoșați. Bertha, înghețată de groază, se gîndea așa : „dacă n-aș fi fost atît de nemaipomenit de cuminte, acuma aș fi în mijlocul lumii din oraș și nu m-ar pîndi nici o primejdie". Parfumul de afin era atît de puternic, încît lupul nici gînd să adulmece ascunzișul Berthei, iar frunzișul atît de gros, încît putea să-l răscolească mult și bine fără s-o zărească, astfel că lupul își făcu socoteala că mai bine să plece de-acolo pentru ca în loc de fetiță, să vîneze barem un purceluș. Bertha însă tremura ca varga simțindu-l cum tot dă tîrcoale și adulmecă, pînă cînd din atîta tremurat, decorația pentru ascultare se ciocni de cea pentru punctualitate, iar cea pentru punctualitate, de decorația pentru bună purtare în general. Lupul tocmai se întorcea să plece cînd, auzind clinchetul, încremeni cu urechile ciulite ; apoi, încă un clinchet, chiar dintr-un tufiș de lîngă dînsul. Se năpusti într-acolo, cu ochii-i încețoșați, străluminați de o bucurie sălbatică, și-o tîrî pe Bertha afară, unde o înghiți pe nemestecate pînă nu mai rămase dintr-însa nimic. Lăsă doar pantofiorii, cîteva petice din rochiță și cele trei decorații pentru cuminţenie.

— A murit și vreun purceluș ?

— Nu, toți purcelușii au scăpat.

— Povestea a început prost, spuse cea mai mică dintre fetițe, dar a avut un sfîrșit minunat.

— Cea mai frumoasă poveste pe care am auzit-o eu vreodată, declară cea mai mare dintre fetițe, pe un ton ce nu admitea replică.

— Singura poveste cu adevărat frumoasă pe care am auzit-o vreodată eu, se pronunță Cyril.

Opinie separată făcea doar mătușa.

— Asemenea povești deocheate nu se spun copiilor. Ați compromis educația pură ce li se dă de ani de zile.

— În orice caz, răspunse domnul singur, pregătindu-și bagajele ca să coboare, i-am făcut să stea liniștiți zece minute încheiate, ceea ce depășește cu mult posibilitățile dumneavoastră.

— Sărmana, își spuse el apoi, pășind pe peronul gării din Templecombe. Șase luni de aici încolo or s-o tot hărțuiască în auzul lumii, rugînd-o să le mai spună o poveste deocheată.

CEA MAI BUNĂ DEFENSIVĂ E OFENSIVA

Treddleford ședea într-un fotoliu comod din fața căminului unde pîlpîia alene focul, cu un volum de poezii în mînă și agreabila senzație că dincolo de ferestrele clubului, ploaia putea să se cearnă sau să răpăie cu oricîtă încăpățînare. După-amiaza rece și umedă de octombrie ceda locul unei seri întunecate și umede de octombrie iar salonul pentru fumători al clubului părea, prin contrast, mai călduros și mai primitor. Era o vreme numai bună pentru a te lăsa purtat de gînduri, cît mai departe de ambianța cea de toate zilele ; or, *Ultima călătorie în Samarkand* făgăduia să-l cufunde de-a binelea pe Treddleford în priveliștea altor meleaguri de sub un cer cu totul altul. Londra cea ploioasă o și lăsase în urmă pentru a pătrunde în mirificul Bagdad, cînd, deodată, tocmai în fața legendarei Porți a Soarelui, între carte și cititor păru că se strecoară adierea de gheață a unei iminente, neplăcute stinghereli. În fotoliul învecinat se instalase Amblerope, omul cu ochi bulbucați și fără as-

tîmpăr şi cu gura totdeauna gata să atace un subiect de conversaţie. Douăsprezece luni şi mai bine, Treddleford evitase în chip măiestru să fie prezentat gureşului său tovarăş de club, scăpînd ca prin minune de pedeapsa necruţătoarelor povestiri consacrate de acesta propriilor isprăvi, perfect anoste, pe cîmpul de curse, la masa de joc, prin munţi şi văi. De data aceasta însă, imunitatea nu-i mai folosea la nimic. Nici o scăpare. Peste o clipă avea să se numere şi dînsul printre cei care acceptau situaţia de interlocutori ai lui Amblerope... sau mai exact, care se resemnau la situaţia de auditori.

Inoportunul personaj se înarmase cu un exemplar din revista „Viaţa cîmpenească“, nu pentru a avea ce citi, ci doar cu ce să intre în vorbă.

— Bunişor portretul lui Throstlewing, spuse el netam-nesam, întorcîndu-şi cu provocare ochii bulbucaţi către Treddleford. Are ceva ce-mi aminteşte de Yellowstep de la care toată lumea se aştepta ca la cursa pentru Marele Premiu, în 1903, să fie formidabil. Şi ce ciudată cursă ! Mie, cred, nu mi-a scăpat nici una, cel puţin din anul...

— Fiţi bun, vă rog, şi în prezenţa mea, nu pomeniţi niciodată de Marele Premiu, spuse Treddleford cuprins de deznădejde. Amintirile pe care mi le trezeşte mă deprimă pînă la suferinţă. Ca să vă explic de ce, ar trebui să vă istorisesc o poveste extrem de lungă şi complicată.

— A, desigur, desigur, se grăbi să răspundă Amblerope.

Poveştile lungi şi complicate istorisite de alţii şi nu de dînsul i se păreau dezgustătoare. Întorcînd paginile „Vieţii cîmpeneşti“ inimă deodată cel mai mare interes pentru o fotografie de fazan mongol.

— Iată un exemplar aproape perfect de varietate mongolă, spuse el, ridicînd revista în poziţie verticală pentru ca vecinul să se poată convinge cu propriii ochi. Pe copertă le stă bine, dar vînătorului care s-ar lăuda cu ei, i-ar sta prost. Uite, de-a lungul întregii mele cariere de vînător de fazani, o singură dată mi s-a întîmplat să...

— Mătuşa mea, proprietara celei mai mari moşii din Lincolnshire, izbucni Treddleford cu o bruschete emoţionantă, este deţinătoarea unui remarcabil record în materie de vînătoare de fazani. La cei şaptezeci şi cinci de ani ai ei, nu mai poate fi numită o ţintaşă activă, în schimb, nu lipseşte de la nici o vînătoare. Cînd spun că nu mai poate fi numită o ţintaşă activă, nu înţeleg şi că n-ar pune uneori în pericol vieţile tovarăşilor de vînătoare, deoarece, în acest caz, v-aş minţi. Realitatea este că şefii grupurilor parlamentare ale partidelor interzic categoric deputaţilor lor să participe la partidele de vînătoare ale mătuşii. „Nu vrem să riscăm pentru atîta lucru nişte alegeri parţiale“, spun ei, şi pe bună dreptate. Ei bine, deunăzi, mătuşa a ţintit parţial un fazan, care a căzut cu cîteva pene lipsă ; nu mai putea să zboare, dar fugea perfect. Mătuşa îşi vedea periclitat unicul trofeu de vînătoare pe care îl doborîse personal sub dom-

nia actualului rege al Angliei. Firește, ideea i se păru insuportabilă, porni în urmărirea lui, printre hățișuri și cînd fazanul ajunse în cîmp, luînd-o de-a curmezișul unui ogor, sări și ea pe un poney de vînătoare, ca să fugărească pasărea. Lungă hăituială! Cînd a prins vînatul era mai degrabă aproape de casă decît de restul vînătorilor ; îi lăsase în urmă cu vreo opt kilometri.

— Pentru un fazan rănit, distanța e mare, se pronunță Amblerope, mușcător.

— Mătușa stă chezaș cu toată autoritatea ei că așa s-au petrecut lucrurile, replică glacial Treddleford. Iar mătușa e vicepreședinte al organizației locale a Tinerelor Fete Creștine. Pînă acasă, a mai mers călare vreo cinci kilometri și abia după-amiază tîrziu s-a aflat că panerul cu toate proviziile vînătorilor era agățat de șaua poney-ului ei. Orice s-ar spune, însă, fazanul nu i-a scăpat.

— Există, desigur, păsări care nu se lasă cu una cu două, spuse Amblerope. La fel și unii pești. Mi-aduc aminte, pescuiam o dată în Exe, o frumusețe de rîu, plin de păstrăvi, cu duiumul, dar nu formidabil de mari...

— Depinde, declară Treddleford pe tonul cel mai categoric. Unchiul meu, arhiepiscopul de Southmolton, a prins o dată un păstrăv uriaș într-un eleșteu de lîngă albia Exeului, la doi pași de Vgworthy ; trei săptămîni încheiate, zi de zi, s-a tot străduit să-i vină de hac cu toate soiurile de musculițe și viermușori, pînă în sfîrșit i-a surîs Destinul. Peste eleșteul acela era un pod de piatră, destul de jos or, în ultima zi de

pescuit a unchiului, o camionetă a intrat din viteză în parapet și s-a răsturnat ; răniți n-au fost, dar o porțiune bună din parapet s-a dărîmat și toată încărcătura camionetei a alunecat, căzînd de la acea mică înălțime în eleșteu. Peste cîteva minute, păstrăvul uriaș putea fi văzut zbătîndu-se la lumina zilei, pe fundul nămolos al eleșteului, astfel că unchiul n-a avut decît să coboare și să-l culeagă cu mîna. Camioneta fusese încărcată cu baloturi de sugativă care au absorbit toată apa din eleșteu.

Vreo jumătate de minut, în salonul pentru fumători domni o tăcere desăvîrșită și Treddleford începu din nou să-și lase gîndul să vagabondeze pe drumul așternut cu aur al Samarkandului. Amblerope, însă, venindu-și în fire, se lansă cu un glas vlăguit, într-o nouă remarcă :

— Apropo de accidentele de automobil, deunăzi, în North Wales, cît pe ce s-o pățesc și eu, cu mașina bătrînului Yarby. Foarte de treabă tip bătrînul Yarby, un sportiv desăvîrșit și cel mai bun...

— În North Wales, începu prompt Treddleford, a avut sora mea, anul trecut, un accident de șaretă senzațional. Se ducea la petrecerea cîmpenească oferită de Lady Nineveh, singura de acest gen în tot North Walesul, și de la care i-ar fi părut foarte rău să lipsească. Calul înhămat la șaretă îl cumpărase abia de vreo două săptămîni, primind despre el toate asigurările că își păstrează calmul în fața automobilelor, bicicletelor și a altor vehicule. Animalul, dovedindu-se la înălțimea acestor asigurări, trecu pe

lîngă cele mai bubuitoare biciclete cu motor atît de indiferent, încît aproape putea fi bănuit de apatie. Cu toate acestea, există, cred eu, o limită a rezistenței fiecăruia dintre noi, iar calul surorii mele o avea fixată, pe semne, la întîlnirea sa cu menajeria unui circ. Desigur, conducătoarea șaretei nu avea de unde să știe asta dar o află după o cotitură a șoselei, unde se pomeni într-o pestriță îmbulzeală de cămile, cai bălțați și furgoane galbene. Șareta, răsturnată în șanț, se făcu țăndări iar calul se întoarse acasă singur, direct peste cîmp. Și sora mea, și vizitiul scăpară neatinși, dar problema drumului pînă la serbarea cîmpenească a Lady-ei Nineveh, cale de vreo cinci kilometri de acolo, părea destul de greu de rezolvat ; desigur că o dată ajunsă, sora mea ar fi găsit destul de ușor pe cineva care s-o aducă acasă. „Eu v-aș propune să vă împrumut o pereche de cămile, spuse proprietarul menajeriei cuprins de milă, dacă nu m-aș teme că dumneavoastră mă veți refuza". „Ba nu vă refuz de loc", răspunse sora mea, care, trăită în Egipt, avea antrenamentul mersului pe cămilă, și astfel reduse la tăcere protestele vizitiului, trăit numai în Anglia. Sora mea alese două dintre cămilele cele mai prezentabile, puse să fie periate și pieptănate, atît cît se putea în scurtul răstimp ce-l aveau, și porni călare către conacul Nineveh. Vă imaginați ce impresie a făcut mica dar impunătoarea caravană cînd a oprit în fața scărilor de la intrare. Toată serbarea cîmpenească s-a adunat să caște gura la ei. Sora mea se lăsă să alunece grațios de pe cămilă iar vizitiul, dizgrațios, dar mulțumind cerului și pentru atîta. Apoi, tînărul Billy Doulton, din regimentul dragonilor de gardă, care a stat mult timp la Aden și se socoate un cunoscător perfect al limbajului cămilelor, vru să facă o demonstrație, comandîndu-le să îngenuncheze conform regulamentului. Din nefericire, comenzile la cămile diferă de la țară la țară ; acestea erau niște superbe exemplare de Turkestan, obișnuite să urce din stîncă în stîncă prin trecătorile de munte și cînd Doulton strigă la ele, porniră alături pe scările terasei, apoi prin holul de la intrare, pe scara principală a conacului. Guvernanta germană se întîlni nas în nas cu ele pe coridorul de la etajul întîi. Familia Nineveh a îngrijit-o cu abnegație timp de cîteva săptămîni ; ultima oară cînd m-am interesat de sănătatea ei, am aflat că și-a reluat serviciul dar că doctorul se teme că palpitațiile îi vor rămîne cronice.

Amblerope se ridică din fotoliul său, strămutîndu-se într-altă parte a salonului. Treddleford, redeschizîndu-și cartea se transpuse din nou pe :

„...fața de smarald a mării, de valuri șerpuitoare".

Timp de-o jumătate de oră de beatitudine, închipuirea îl ținu la „veselele porți ale orașului Alep", unde-l ascultă pe cîntărețul cu voce de privighetoare. Apoi lumea noastră îl chemă îndărăt către ziua de azi ; un băiat de serviciu îl anunță că era chemat la telefon.

Cînd să iasă din salonul pentru fumători, se întîlni cu Amblerope, acesta în drum către sa-

lonul de biliard, unde, cine știe, putea avea șansa de a prinde vreun ghinionist și de a nu-l lăsa să-i scape fără să-i toarne povestea peripețiilor sale la curse, vînătoare și pe tărîm automobilistic, în versiune integrală. Amblerope făcu gestul de a trece el primul dar Treddleford, în numele proaspătului orgoliu ce-i creștea în piept îl opri :

— Socot că am dreptul la întîietate, spuse el pe tonul cel mai protocolar. Dumneavoastră nu sînteți decît campionul pisălogilor din clubul nostru, eu sînt campionul bărbierilor.

DEBARAUA

În chip de recompensă deosebită, copiii aveau să fie luați într-o excursie la dunele din Jagborough. Nicholas era exclus de la această petrecere ; el se afla în dizgrație, chiar în dimineața cu pricina refuzase să se atingă de cuvenitul lapte cu pîine sub motivul evident șarlatanesc că laptele conținea o broască. Cei mai mari decît dînsul, și cu mai multă judecată, și mai buni decît dînsul îi explicaseră că era absolut imposibil ca o broască să ajungă în laptele lui și, așa fiind, nu era frumos să vorbească prostii ; el însă se agăța cu încăpățînare de această prostie, ba chiar zugrăvea cu lux de amănunte înfățișarea așa-numitei broaște, pînă la nuanțele de culoare. Tragic a fost cînd în castronul cu lapte din fața lui Nicholas s-a găsit într-adevăr o broască ; dat fiind că singur o pusese acolo, se simțise în dreptul lui să cunoască aproximativ situația. Păcatul de a prinde în grădină o broască și a o pune într-un castron cu lapte unde urma să-ți înmoi pîinea, îi fu înfățișat în proporții mo-

numentale. Dar ce a reieşit mai limpede din toată povestea, aşa cum se înfăţişa în mintea lui Nicholas, era că cei mai mari, şi cu mai multă judecată, şi mai buni decît dînsul, se dovediseră cu totul greşiţi în nişte chestiuni asupra cărora se pronunţaseră la modul cel mai categoric.

— Spuneaţi că-i imposibil ca la mine în lapte să fie o broască şi cînd colo *era* o broască la mine în lapte, repeta el, cu o îndărătnicie de tactician înnăscut care nu are intenţia să părăsească o poziţie avantajoasă.

Astfel, vărul şi verişoara, precum şi fratele lui mai mic, fiinţă întru totul anostă, aveau să fie duşi în după-amiaza aceea la dunele din Jagborough, în timp ce el urma să stea acasă. Mătuşa celor doi veri, care se încăpăţîna, fără nici un temei real, să se autointituleze şi mătuşă a lui, născocise pe loc excursia la Jagborough, cu scopul de a-l face să resimtă de ce plăceri era, pe bună dreptate, lipsit în urma inadmisibilei lui comportări la micul dejun. Îşi făcuse obiceiul ca ori de cîte ori vreunul dintre copii cădea în păcat, să improvizeze o activitate festivă de la care păcătosul să fie înlăturat cu cea mai mare străşnicie, şi dacă păcătuiau laolaltă toţi copiii, atunci le anunţa că în oraşul învecinat tocmai sosise un circ. Dar ce circ nemaipomenit, cu elefanţi cît frunza şi iarba, la care, fără abaterile lor de la buna purtare, ar fi fost duşi chiar în ziua aceea.

Sosi şi momentul plecării expediţiei iar din partea lui Nicholas se aşteptau cîteva lacrimi. Evenimentul însă n-a fost scăldat decît în lacri-

mile verişoarei sale, care, căţărîndu-se cu propriile puteri în şaretă, îşi juli cam usturător genunchiul de scară.

— Ia te uită ce poate să urle, spuse înciudat Nicholas în vreme ce micul grup pornea la drum fără urmă din bucuria firească a plecării.

— Îşi va reveni imediat, îl asigură pretinsa mătuşă. O după-amiază întreagă de alergătură pe dunele acelea superbe, e tot ce poate fi mai frumos. Oh, ce bine se vor distra !

— Bobby nu se va distra aşa grozav şi nici nu va alerga mult, spuse Nicholas cu un zîmbet sardonic. Îl dor picioarele îngrozitor. Îl strîng ghetele.

— De ce nu mi-a spus pînă acuma că îl strîng ? întrebă mătuşa cu destulă severitate în ton.

— Ţi-a spus de două ori dar n-ai fost atentă dumneata. Deseori nu eşti atentă cînd noi îţi spunem lucruri importante.

— La agrişe nu ai voie, îl înştiinţă mătuşa, schimbînd vorba.

— De ce nu am voie ? se interesă Nicholas.

— Fiindcă eşti pedepsit, răspunse cu ifos mătuşa.

Nicholas nu recunoştea nicicum infailibilitatea acestui mod de a judeca ; el se simţea perfect în stare să fie totodată şi pedepsit, şi la agrişe. Faţa îi trăda o încăpăţînare demnă de luat în seamă. Mătuşii îi deveni limpede că era ferm hotărît să se ducă la agrişe, „tocmai fiindcă i-am spus eu că n-are voie“, potrivit monologului său interior.

Mica livadă unde se aflau agrişele avea două porţi iar un omuleţ mic de stat ca Nicholas, o dată strecurat înăuntru, putea foarte bine să se facă nevăzut sub ascunzişul destul de înalt de anghinare, mure şi coacăze. Mătuşa avea în după-amiaza aceea multe alte treburi şi totuşi, un ceas sau două le consacră celui mai banal grădinărit, printre răsadurile şi boschetele de unde putea veghea asupra ambelor intrări în paradisul interzis. Era o femeie cu idei puţine dar cu o imensă forţă de concentrare.

Nicholas dădu de cîteva ori tîrcoale prin grădina mare, abătîndu-se cu scopuri vădit insidioase către cele două porţi ale livezii, dar fără să izbutească vreodată să evite vigilenta privire a mătuşii. La drept vorbind, nici nu avea de gînd să pătrundă în livadă dar îi convenea grozav ca mătuşa să fie convinsă că da ; era singura convingere în stare s-o menţină la acest post de observaţie autoimpus, pentru cea mai mare parte a după-amiezii. După ce-i confirmă cu conştiinciozitate bănuielile, Nicholas se furişă îndărăt în casă şi se grăbi să treacă la realizarea unui plan care-i încolţise în minte de mult. Stînd în picioare pe un scaun din bibliotecă, se putea ajunge la un raft unde îşi aflase adăpost o cheie de o grosime neobişnuită şi cu o înfăţişare plină de importanţă. Într-adevăr, pe cît de importantă părea, pe atît şi era ; cheia aceasta păzea de intruşii neautorizaţi misterioasele comori din debara şi, totodată, deschidea drum spre ele mătuşilor şi altor persoane deopotrivă de privilegiate. Nicholas, care nu avea multă experienţă în arta

introducerii şi întoarcerii cheilor în broaşte, se antrena de cîteva zile la uşa camerei de studiu ; nu voia să se lase în seama norocului sau a întîmplării. Cheia se răsuci cu greu în broască dar, în cele din urmă, se răsuci pînă la capăt. Uşa se deschise şi Nicholas păşi pe un tărîm necunoscut, în comparaţie cu care plăcerea agrişelor pălea cu totul, trecînd în rîndul simplelor satisfacţii materiale.

Nicholas îşi zugrăvise de nenumărate ori cu ochii minţii cam cum putea să arate această debara, zonă ferită cu străşnicie de privirea celor mai tineri şi interzisă pînă şi întrebărilor referitoare la ea. Speranţele îi fură răsplătite din plin. În primul rînd pentru că era mare şi plină de umbre, puţina lumină venind doar de la o fereastră înaltă care dădea într-o grădină închisă. Iar în al doilea rînd pentru că i se înfăţişa ca un antrepozit de comori nemaivăzute. Pretinsa mătuşă se număra printre oamenii care cred că lucrurile se strică prin întrebuinţare şi, ca atare, le lăsa în seama prafului şi mucegaiului sub motiv că aşa se păstrează mai bine. Acele teritorii din casă pe care le cunoştea Nicholas erau într-un fel deşarte şi lipsite de veselie, pe cîtă vreme în lucrurile de aici descoperea nişte minunăţii ce-i desfătau ochii sărbătoreşte. Întîi şi întîi, o tapiserie înrămată care trebuia să fi fost cîndva un paravan de pus în faţa căminului. Lui Nicholas îi apăru ca un pasionant basm aievea ; se aşeză pe un sul de draperii indiene, ale căror culori mirifice străluceau şi de sub stratul gros de praf, şi începu să studieze cu de-amănuntul

tapiseria. Aici, un bărbat în straie de vînător dintr-o epocă apusă, tocmai străpunsese cu săgeata un cerb ; nu părea să-i fi fost greu să-l nimerească, dat fiind că cerbul se afla la numai cîţiva paşi ; în mijlocul vegetaţiei abundente pe care o lăsa să se întrevadă tabloul, era o nimica toată să te furişezi pînă în preajma unui cerb ce se adapă ; cît despre cei doi ogari pestriţi care zburdau prin apropiere, ei, evident, fuseseră dresaţi să nu sară la vînat pînă nu va fi tras stăpînul. Această parte din tablou, deşi interesantă, era simplă, dar oare vînătorul zărise ceea ce vedea Nicholas, şi anume că dinspre pădure veneau în goana mare spre dînsul patru lupi ? Ba poate chiar, pitiţi printre copaci, să fi fost mai mulţi, şi în orice caz, cum avea să facă faţă la atacul a patru lupi un om singur cu numai doi cîini ? În tolbă îi rămăseseră doar două săgeţi ; cu una putea foarte bine să ţintească greşit, ba poate chiar cu amîndouă ; tot ce se ştia despre măiestria lui vînătorească era că fusese capabil să doboare un cerb de o mărime apreciabilă de la o distanţă ridicul de mică. Cîteva minute bune, Nicholas trecu în revistă toate posibilităţile scenei, înclinînd să creadă că lupii erau mai numeroşi decît patru şi că omul, cu cîinii lui, se afla la ananghie.

Dar alte obiecte de delectare şi interes îi solicitau stăruitor atenţia ; nişte sfeşnice demodate, bunăoară, răsucite ca nişte şerpi şi un ceainic sub chipul unei raţe de porcelan, cu ciocul deschis pentru a lăsa să curgă ceaiul. Cît de anost şi de inform părea, prin comparaţie, ceainicul din care se turna ceai copiilor ! Şi se mai afla acolo o lădiţă din lemn de santal, plină-vîrf cu bumbac parfumat, şi între straturile de bumbac, nişte miniaturi de alamă, tauri cu gîtul vînjos, fazani şi spiriduşi, să nu te mai saturi să te uiţi şi să te joci cu ei ! Mai puţin îmbietor la înfăţişare era un album mare, pătrat, cu scoarţe negre ; Nicholas îşi aruncă ochii printr-însul şi, surpriză, era plin de poze colorate înfăţişînd păsări. Dar ce păsări ! În grădina casei şi pe potecile de ţară unde mersese pînă acum la plimbare, Nicholas mai întîlnise cîteva păsări, dintre care, cele mai mari, puteau să fi fost cel mult o coţofană sau un guguştiuc ; dar aici i se înfăţişau bîtlani şi dropii, ulii, tucani şi iarăşi bîtlani, cocoşi de munte, ibişi, fazani, o întreagă galerie de portrete ale unor făpturi nici visate ! Şi în vreme ce, căzut în admiraţia penajului unui răţoi indochinez, îi alcătuia în gînd biografia, dinspre livada cu agrişe îi ajunse la urechi glasul mătuşii, clamîndu-i ascuţit numele. Îndelunga lui dispariţie o pusese pe jăratec şi deducînd întîi că băiatul sărise peste zid ca să se pitească în tufele de liliac, sfîrşise prin a scormoni, cu energia disperării, printre anghinare şi coacăze.

— Nicholas, Nicholas, urla ea, ieşi o dată de unde te-ai vîrît. Degeaba te ascunzi acolo, că te văd.

Probabil pentru prima oară de douăzeci de ani încoace se întîmpla ca cineva să surîdă în debara.

Peste o clipă, în loc de repetirea furioasă a vocativului „Nicholas" răsună un ţipăt şi o chemare într-ajutor. Nicholas închise albumul, îl rîndui

în ungherul său şi-i scutură deasupra praful de pe un vraf de ziare învecinat. Apoi se furişă afară din încăpere, închise uşa şi puse cheia exact unde o găsise. Cînd apăru ca din treacăt în grădină, mătuşa continua să-l strige.

— Cine mă cheamă ? întrebă el.

— Eu, răsună răspunsul de cealaltă parte a zidului. Tu nu m-auzi ? Te-am căutat prin toată livada pînă am căzut în bazinul pentru apa de ploaie. Din fericire, e gol dar pereţii îs alunecoşi şi nu pot să mă caţăr afară. Adu-mi scăriţa de sub cireş...

— Mi s-a spus că nu am voie în livadă, replică prompt Nicholas.

— Eu ţi-am spus că nu ai voie şi tot eu îţi spun acuma că ai, se auzi glasul din bazin, cumva impacientat.

— Vocea dumitale parcă n-ar fi a mătuşii, obiectă Nicholas. S-ar putea să fii Necuratul şi acuma mă îmboldeşti să nu fiu ascultător. Mătuşa îmi spune deseori că pe mine mă îmboldeşte Necuratul şi că eu mă las îmboldit. Ei uite, de data asta, nu mă las.

— Nu mai vorbi prostii, răspunse captiva din bazin şi du-te de adu scăriţa !

— La ceai o să fie dulceaţă de fragi ? întrebă candid Nicholas.

— Bineînţeles, spuse mătuşa, hotărînd în sinea ei că Nicholas nu se va atinge de dulceaţă.

— Acuma sînt sigur : eşti Necuratul şi nu mătuşa, strigă fericit Nicholas. Ieri, cînd i-am cerut mătuşii dulceaţă de fragi, a spus că nu mai este. Eu ştiu că în bufet sînt patru borcane pentru că m-am uitat, dumneata nu-i de mirare că ştii, dar *ea*, care a spus că nu sînt, nu ştie. Ah, Drace, ţi-ai greşit socotelile !

Ce desfătare, să te poţi adresa unei mătuşi ca şi cum ai vorbi cu Dracul Gol ! Nicholas, însă, ştia cu judecata lui de copil că asemenea desfătări nu se cade să fie prelungite peste măsură. Drept care se îndepărtă zgomotos, lăsînd salvarea din bazin a mătuşii pe seama vreuneia dintre fetele de la bucătărie care aveau să vină pe la faţa locului după pătrunjel.

Ceaiul din seara aceea fu servit într-o tăcere spăimoasă. La Jagborough, copiii nu avuseseră parte de nisip în care să se joace, deoarece ajunseseră tocmai cînd mareea era în toi — amănunt neglijat de mătuşă în graba cu care îşi organizase expediţia de pedepsire. Ghetele prea mici ale lui Bobby avuseseră un efect dezastruos asupra manifestărilor sale de caracter pe tot parcursul excursiei ; într-un cuvînt, orice se putea spune, dar numai că fericiţii participanţi s-ar fi distrat, nu. Mătuşa şedea cu buzele încleştate într-o tăcere ca de gheaţă, firească pentru o persoană ce gustase din umilinţa unei nemeritate detenţiuni de treizeci şi cinci de minute la fundul unui bazin gol. Cît despre Nicholas, şi el tăcea, dar cu concentrarea omului năpădit de gînduri ; ar fi fost perfect posibil, îşi dădea seama acum, ca vînătorul să scape cu ogarii săi cu tot în vreme ce lupii se năpusteau asupra cerbului răpus.

BLANA

— Pari necăjită, draga mea, spuse Eleanor.

— Sînt necăjită, mărturisi Suzanne. De fapt, nu chiar necăjită, ci preocupată. Îţi dai seama ? Săptămîna viitoare îmi sărbătoresc ziua de naştere...

— Norocoaso, o întrerupse Eleanor, ziua mea de naştere e abia la sfîrşitul lui martie.

— Da, dar a sosit din Argentina bătrînul Bertram Kneyght tocmai acum. Un fel de văr cu mama, dar tare de departe şi atît de bogat, încît totdeauna am avut grijă să-l tratăm ca pe cineva din familie. Chiar dacă nu-l vedem sau nu primim veşti de la el cu anii, ori de cîte ori apare, e unchiul Bertram. Nu pot spune că pînă acum ne-am ales cu mare lucru de pe urma lui dar ieri cînd, absolut din senin, a venit vorba despre ziua mea de naştere îl aud că mă întreabă ce cadou vreau.

— Aha, înţeleg ce te preocupă, o compătimi Eleanor.

— De regulă în faţa unei asemenea întrebări, îţi piere orice idee ; parcă n-ai avea nici o dorinţă. Eu, întîmplător, făcusem o pasiune pentru un mic bibelou din porcelan de Dresda pe care-l găsisem undeva în Kensington ; vreo treizeci şi şase de şilingi, prea scump pentru mine. Cît pe ce să i-l descriu lui Bertram şi să-i spun adresa prăvăliei, cînd deodată, mi-am dat seama că din punctul lui de vedere, cînd posezi o avere imensă, un cadou la acest preţ e de-a dreptul ridicol. Dînsul poate să dăruiască treizeci şi şase de şilingi la fel de simplu cum tu sau eu putem să ne cumpărăm un buchețel de violete. Desigur, nu vreau să par nesăţioasă, dar nici păguboasă nu-mi place să fiu.

— Întrebarea este, spuse Eleanor, care sînt concepţiile lui despre cadouri. Unele persoane dintre cele mai înstărite nutresc nişte idei foarte bizare şi greu de înţeles în această problemă. Omului care se îmbogăţeşte treptat îi cresc cerinţele şi nivelul de viaţă, pe cîtă vreme instinctul de a face cadouri i se menţine în starea de subdezvoltare din perioada de sărăcie. Idealul lor în materie de cadouri este ceva ţipător şi ieftin. De aceea se întîmplă ca pînă şi rafturile şi vitrinele unor magazine de prima mînă să geamă de lucruri care valorează cinci parale, arată ca de trei parale şi, sub eticheta „cadouri de sezon“, se vînd la un preţ de într-adevăr trebuie să fii om cu parale ca să-ţi dea mîna.

— Ştiu, răspunse Suzanne, de aceea şi este atît de riscant să fii nesigură cînd dai cuiva a în-

țelege ce anume dorești. Închipuie-ți că i-aș spune : „iarna asta plec la Davos, mă mulțumesc cu orice obiect de voiaj“, iar el *poate* foarte bine să-mi dăruiască un geamantan de lux cu garnituri de aur curat, dar la fel de bine și ghidul Baedecker pentru Elveția, manualul „Cum să schiați fără să plîngeți“ sau altceva asemănător.

— Mai degrabă cred că s-ar gîndi așa : „fata asta va merge la o groază de baluri, cel mai bine îi va prinde un evantai“.

— Da, și eu am o puzderie ; îți dai seama în ce constă pericolul și de unde, preocuparea mea. Or, dacă există ceva ce-mi doresc mai arzător decît toate, e o blană. Nu am nici una. Se spune că Davosul e plin de rusoaice și ele cu siguranță că poartă niște haine de zibelină superbe și altele, și altele. Într-o societate cufundată în blănuri din cap pînă în picioare, nu văd cine ar mai sta să respecte cele zece porunci.

— Dacă ce dorești tu mai mult e o blană, atunci trebuie să fii neapărat de față cînd o alege. Nu poți fi sigură că vărul știe să deosebească o vulpe argintie de o veveriță ordinară.

— La *Goliath and Mastodon* sînt niște cape de vulpi argintii dumnezeiești, spuse Suzanne cu un suspin. Ah, dacă aș putea să-l ademenesc pe Bertram în magazin și să-l duc așa, în treacăt, prin raionul de blănuri !

— Parcă locuiește undeva pe lîngă magazin, spuse Eleanor. Îi cunoști tabieturile ? Nu cumva obișnuiește ca la o anumită oră din zi să iasă la plimbare ?

— Dacă-i frumos, în jurul orei trei se duce pe jos la club și trece prin fața lui *Goliath and Mastodon.*

— Atunci să ne aranjăm să-l întîlnim din întîmplare mîine, la colțul străzii, interveni Eleanor. Facem cîțiva pași cu el și dacă avem noroc, îi deviem traseul în magazin. Spui tu că ai nevoie de o plasă pentru păr sau de alt fleac. După ce ne vedem cu bine înăuntru, pot s-aduc vorba eu. „Te rog, zic, spune-mi ce-ți dorești pentru ziua ta de naștere ?“ În felul ăsta, vei avea ca pe tavă tot ce-ți trebuie pentru reușita combinației : vărul bogat, raionul de blănuri și tema zilei de naștere.

— Strașnică idee, încuviință Suzanne. Pe cuvîntul meu, ești o comoară. Vino să mă iei mîine la trei fără douăzeci. Nu întîrzia. Trebuie să fim în post exact la minut.

A doua zi după-amiază, la ora trei fără cîteva minute, vînătoarele de vulpi argintii se îndreptau cu ochii în patru către colțul stabilit pentru pîndă. În imediata apropiere se înălța colosul clădirii în care ființa celebra întreprindere patronată de domnii Goliath și Mastodon. După-amiaza strălucea însorită. O vreme numai bună pentru a ispiti domnii înaintați în vîrstă la discreta gimnastică a unei plimbări de agrement.

— Draga mea, începu Eleanor către tovarășa sa. Vreau să te rog să-mi faci astă seară un mic serviciu. Treci pe la noi după cină, sub un motiv sau altul, și rămîi să fii a patra la bridge cu Adela și mătușile. Altminteri trebuie să mă așez să joc eu și Harry Scarisbrook trebuie să vină

pe neașteptate la nouă și un sfert. Teribil vreau să pot sta liniștită de vorbă cu el în vreme ce ceilalți sînt ocupați la masa de joc.

— Scuză-mă, draga mea, nu pot, răspunse Suzanne. La o miză atît de mică și cu niște partenere atît de încete ca mătușile tale, bridgeul mă plictisește de moarte. Aș fi în stare să și adorm în toiul partidei.

— Dar vreau neapărat să pot sta liniștită de vorbă cu Harry, repetă Eleanor, cu o licărire de mînie în ochi.

— Scuză-mă, cere-mi orice serviciu, numai ăsta nu, repetă Suzanne pe tonul cel mai agreabil ; punea o mare prețuire pe sacrificiile făcute în numele prieteniei, cîtă vreme nu i se cerea să se sacrifice ea.

Eleanor nu insistă dar în colțul gurii i se putea remarca o schimbare de expresie.

— Iată-l, exclamă deodată Suzanne. Hai, fuga !

Domnul Bertram Kneyght, bucuros din inimă cînd le văzu, acceptă pe loc invitația lor de a explora împreună îmbulzitul centru comercial ce se înălța ispititor doi pași mai încolo. Marea ușă turnantă îi lăsă să intre și cei trei se avîntară vitejește în înghionteala mulțimii de cumpărători și gură cască.

— Totdeauna e așa de multă lume ? o întrebă Bertram pe Eleanor.

— Mai mult sau mai puțin, dar acum sînt și soldurile de toamnă, răspunse ea.

Suzanne, nerăbdătoare să-și conducă vărul pe calea rîvnitului paradis al raionului de blănuri,

mergea cu cîțiva pași înaintea celorlalți, revenind din cînd în cînd la dînșii, dacă li se întîmpla să zăbovească în fața unei tejghele mai aspectuoase, cu efuziunea îngrijorată a unei ciori care își încurajează progenitura în timpul primei expediții de zbor.

— Miercurea viitoare e ziua de naștere a Suzannei, mărturisi Eleanor însoțitorului ei, într-un moment cînd prietena se îndepărtase neobișnuit de mult. A mea cade în ajun și tocmai căutam ce cadouri să ne facem.

— A, da, exclamă Bertram. Poate îmi dați un sfat și mie. Vreau să-i iau ceva Suzannei și nu am nici cea mai mică idee despre ce și-ar dori.

— Cu ea e o problemă delicată, spuse Eleanor. Pare-se că nu-i lipsește nimic din ce poate concepe o minte omenească, norocoasă fată ! Un evantai, însă, prinde bine întotdeauna. Iarna, la Davos, va merge la o sumedenie de baluri. Da, eu așa cred, cea mai mare bucurie pe care puteți să i-o faceți e cu un evantai. După ce trec zilele noastre de naștere, trecem în revistă ce-am primit cadou fiecare și totdeauna îmi vine să-mi plîng singură de milă. Ea primește niște lucruri superbe iar eu nimic care să merite să mă laud. Cum să vă explic ? Printre rudele mele sau cei care îmi fac în general cadouri nu e nimeni cu o situație strălucită, așa că nu mă pot aștepta la altceva decît la o mică atenție, în semn că n-au uitat evenimentul. Acum doi ani, un unchi dinspre partea mamei, care tocmai primise o mică moștenire, îmi promisese de ziua mea de naștere

o capă de vulpi argintii. Nu vă pot spune prin ce emoţii treceam; mă şi vedeam arătîndu-mi cadoul tuturor prietenelor şi duşmancelor mele. Dar chiar atunci unchiul a rămas văduv; într-un asemenea moment, desigur, nu se mai putea spera că se va mai gîndi la cadouri. Apoi s-a stabilit în străinătate iar eu nu mi-am mai căpătat blana. Ca să vă spun drept, eu nici astăzi nu pot să văd o vulpe argintie într-o vitrină sau la gîtul cuiva, fără să simt cum îmi dau lacrimile. Probabil că dacă n-aş fi fost atît de aproape de a avea şi eu o haină de blană, aş suferi mai puţin. Uitaţi-vă, aici la stînga, evantaie; puteţi să vă strecuraţi uşor prin mulţime. Luaţi-l pe cel mai frumos... e o fată adorabilă.

— *Hallo,* credeam că v-am pierdut, se auzi Suzanne care-şi croia drum printr-un grup compact de cumpărători.

— A, de mult m-am despărţit de Bertram, credeam că-i în faţă cu tine, spuse Eleanor. În aglomeraţia asta nu-l mai găsim noi în vecii vecilor.

Profeţie ce se adeveri întru totul.

— Nimic nu s-a ales din zbuciumul şi calculele noastre, conchise îmbufnată Eleanor, după ce străbătuseră din greu vreo jumătate de duzină de raioane, dar fără rezultat.

Cîteva zile mai tîrziu, Suzanne o suna pe Eleanor la telefon.

— Îţi mulţumesc foarte mult pentru rama de fotografie. Exact ce mi-am dorit. Foarte drăguţ din partea ta. Dar ia ghiceşte ce mi-a dăruit domnul Kneyght acela. Întocmai cum ai

spus tu... o mizerie de evantai. Ce? A, da, în felul lui, e un evantai destul de bun, totuşi...

— Trebuie neapărat să vii să vezi ce cadou mi-a dat mie, răsună glasul Eleanorei la celălalt capăt al firului.

— Ţie! De unde pînă unde, ţie?

— Vărul tău pare să fie unul dintre puţinii oameni bogaţi cărora le face plăcere să dăruiască lucruri de calitate, se auzi răspunsul.

— Şi eu care mă miram de ce insista el atît să-i afle adresa, şuieră pentru sine Suzanne în clipa cînd puse la loc receptorul.

Prietenia celor două tinere fu întunecată de un nor; din perspectiva Eleanorei, norul era căptuşit cu vulpi argintii.

SUMAR

În Colecția „MERIDIANE“

au apărut:

FRANZ KAFKA — Verdictul

MARY McCARTHY — Margaret Sargent și lumea ei

MIROSLAV KRLEŽA — La hotarele rațiuni

CLAIRE ETCHERELLI — Elise sau adevărata viață

CESARE ZAVATTINI — Eu sînt diavolul

MIHAIL BULGAKOV — Roman teatral

În aceeaşi colecţie

vor apărea:

PIERRE BOULLE	— Planeta maimuţelor
FRANZ KAFKA	— America
VALENTIN KATAEV	— Iarba uitării
YASUNARI KAWABATA	— Kyoto
JOHN STEINBECK	— Joia dulce
VIRGINIA WOOLF	— Valurile

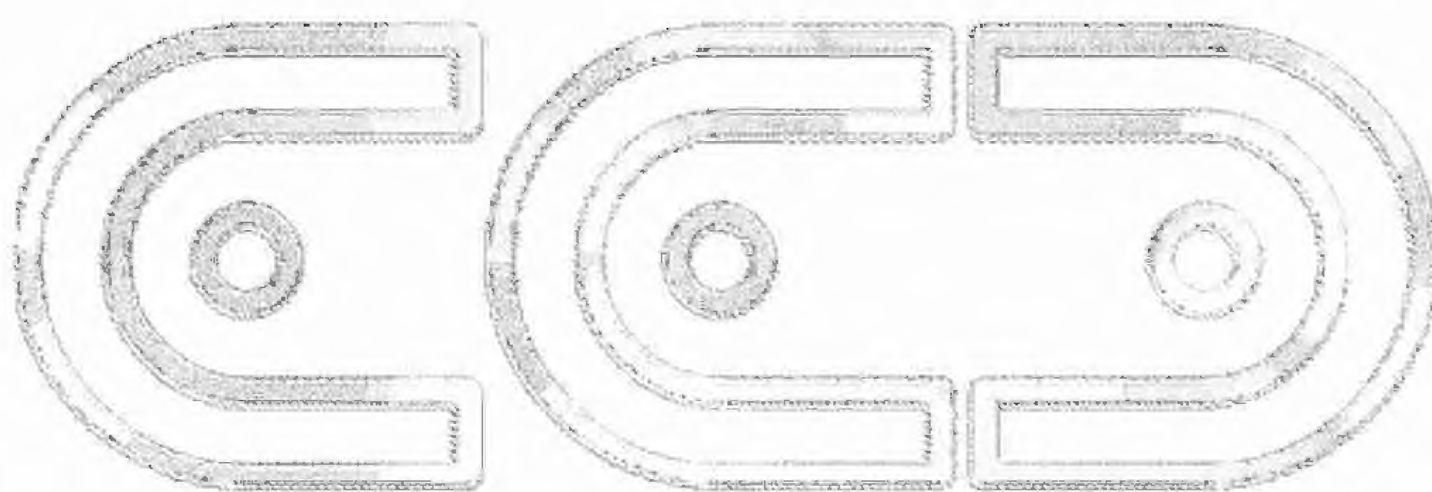

TIPARUL EXECUTAT LA:

ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ „13 DECEMBRIE 1918"

Coli tipar: 14; comanda nr. 2807

Scanare și prelucrare digitală

de

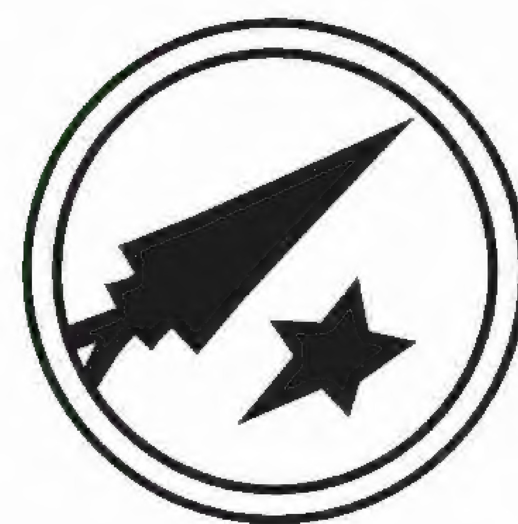

Anonim

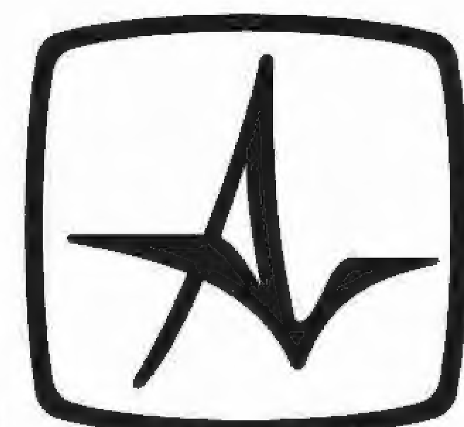
și

CAT Graur

Antwerpen

2024

